

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Güray ÜNVER

LYKIA VE PAMPHYLIA’NIN LATİNCE VE
LATİNCE – YUNANCA ÇİFT DİLLİ YAZITLARI
IŞIĞINDA ROMALILAŞMA SÜRECİ

Danışman

Prof. Dr. Sencer Şahin

Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2005

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri Anabilim Dalı YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan:

Üye (Danışman):

Üye:

Üye:

Üye:

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../....

İmza

.....

Müdür

Matri dulcissimae . . .

İÇİNDEKİLER

RESİMLER, ÇİZELGELER VE HARİTALAR LİSTESİ	iii
KISALTMALAR	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vi
GİRİŞ	1
I. LYKIA VE PAMPHYLIA'NIN LATİNCE YAZITLARI	
I. 1. LYKIA	
I. 1. 1. PATARA	
I. 1. 1. 1. Yapı-Bina Yazıtları	20
I. 1. 1. 2. Mezar Yazıtları	21
I. 1. 2. TLOS	
I. 1. 2. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	29
I. 1. 2. 2. Mezar Yazıtları	35
I. 1. 3. OINOANDA	
I. 1. 3. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	36
I. 1. 4. KHOMA	
I. 1. 4. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	38
I. 1. 5. ANTIPHELLOS	
I. 1. 5. 1. Mezar Yazıtları	40
I. 1. 6. TYRIAION	
I. 1. 6. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	41
I. 1. 7. MYRA	
I. 1. 7. 1. Yapı – Bina Yazıtları	43
I. 1. 7. 2. Onurlandırma Yazıtları	42
I. 1. 8. ARYKANDA	
I. 1. 8. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	46
I. 1. 9. GAGAI	
I. 1. 9. 1. Incerta	52
I. 2. PAMPHYLIA	
I. 2. 1. ATTALEIA	
I. 2. 1. 3. Resmi Nitelikli Yazıtlar	52
I. 2. 1. 5. Onurlandırma Yazıtları	56

I. 2. 1. 1. Mezar Yazıtları	59
I. 2. 1. 2. Varia	62
I. 2. 2. PERGE	
I. 2. 2. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	62
I. 2. 2. 2. Yapı - Bina Yazıtları	63
I. 2. 2. 3. Adak Yazıtları	64
I. 2. 2. 4. İthaf Yazıtları	79
I. 2. 2. 5. Onurlandırma Yazıtları	81
I. 2. 2. 6. Mezar Yazıtları	86
I. 2. 2. 7. Incerta	91
I. 2. 3. ASPENDOS	
I. 2. 3. 1. Yapı – Bina Yazıtları	93
I. 2. 4. SİDE	
I. 2. 4. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar	94
I. 2. 4. 2. Adak Yazıtları	97
I. 2. 4. 3. Onurlandırma Yazıtları	101
I. 2. 4. 4. Mezar Yazıtları	103
I. 2. 4. 5. Varia	105
II. SONUÇ	107
III. ANTİK KAYNAKLAR	113
IV. MODERN KAYNAKLAR VE KISALTMALAR	116
V. DİZİNLER	130
VI. ÖZGEÇMİŞ	167

RESİMLER, ÇİZELGELER VE HARİTALAR LİSTESİ

- Resim 1: P. Mercusenus'un mezar yazıtının fotoğrafı. (S.Şahin - M. Adak, *Bilinguale Grabinschrift des P. Mercusenus*, şurada: *Gephyra* 1 (2004) s. 97) s. 35
- Resim 2: Plancia Magna'nın Perge Hadrianus takının dış yüzüne ait Latince adak yazıtının çizimi. (Şahin, *I.v.Perge I*, s.119) s. 72
- Resim 3: Plancia Magna'nın Perge Hadrianus takının iç yüzüne ait Yunanca adak yazıtının çizimi. (Şahin, *I.v.Perge I*, s.119) s. 73
- Resim 4: Perge'de bulunmuş Gordianus III Caesar'ın heykel kaidesi üzerindeki yazıtın hatalı taslağı. (Bosch, *Inschr. von Side*, s.60) s. 98
- Çizelge 1: Lykia ve Pamphylia Bölgelerinden bilinen Latince yazıtlara ilişkin istatistik cetveli. s.110
- Harita 1: Lykia ve Pamphylia'da Latince ve Latince – Yunanca çift dilli yazıtların kentlere göre dağılımı. s.112

KISALTMALAR LİSTESİ

add.	<i>addenda</i>
bkz.	bakınız
Ç.	Çap
D.	Derinlik
d.n.	dipnot
Ed.	Editör
Env.no.	Envanter numarası
G.	Genişlik
Hy.	Harf yüksekliği
Ibid.	<i>Ibidem</i>
İ.Ö.	İsa'dan önce
İ.S.	İsa'dan sonra
K.	Kalınlık
km.	kilometre
krş.	karşılaştırınız
Lat.	Latince
lev.	levha
m.	metre
nr.	numara
Op. Cit.	<i>Opus Citerior</i>
res.	resim
s.	sayfa
sat.	satır
Suppl.	<i>Supplementum</i>
s.v.	<i>Sub voce</i>
vd.	ve devamı
vdd.	ve devamının devamı
Y.	Yükseklik
Yun.	Yunanca
y.y.	yüzyıl

ÖZET

İ. S. 1 ve 3. yüzyıllar arasında Küçük Asya'nın genelinde olduğu gibi Lykia ve Pamphylia kentlerinde de yoğun bir Romalılaşıma süreci yaşanmıştır. İ.Ö. 1. yüzyıl başlarından itibaren Cilicia Eyaleti'nin kurulması ve bölgedeki korsan eylemlerinin sona erdirilmesinin ardından Pamphylia bölgesine *veteranii* ve tacirlerden oluşan İtalikler yerleşmiştir. İ.S. 43 yılında Lycia Eyaleti'nin kurulmasının ardından yerli halkın ileri gelen ailelerine Roma vatandaşlık hakkı verilerek sistemli bir Romalılaştırma politikası yürütülmüştür. İmparatorluk çağı ile başlayan *Pax Romana*, getirdiği huzur ve güven duygusu ile söz konusu Romalılaşıma sürecini hızlandırmıştır.

Bu çalışmanın amacı Eskiçağ'da Akdeniz üzerinde hakimiyet kurmak için askeri ve ticari açılardan son derece stratejik bölgeler olan Lykia ve Pamphylia'da bugüne kadar ele geçmiş Latince ve Latince -Yunanca çift dilli yazıtların geniş bir literatür taraması ve yüzey araştırması sonucunda bir araya getirilmesi, incelenmesi, bölge ve türlerine göre sınıflandırılarak bir katalog oluşturulmasıdır. Bu yazıtların incelenmesi sayesinde söz konusu bölgelerdeki Romalılaşıma sürecine de bir açıklık getirilmesi amaçlanmaktadır. Oluşturulan katalog, Lykia ve Pamphylia'da İ. S. 1. yüzyılda başlayan Romalılaşıma süreci, Roma vatandaşı statüsüne geçen yerli ailelerin toplumda kazandıkları öncelikler ve oynadıkları roller, bölgelerde Romalı nüfusun dağılımı ve yaşayışları, Roma İmparatorluğu'nun söz konusu bölgelerdeki kolonileştirme hareketleri ve eyalet yapısı ile ilgili çalışmalara kaynak oluşturabilecek niteliktedir. Çalışmada Latince'nin kullanıldığı bölgelerin tespiti amacıyla her iki bölge, kentlere ayrılarak incelenmiştir. Kentler sıralanırken batıdan doğuya doğru bir sıralama izlenmeye çalışılmıştır. Her kente ait yazıtlar türlerine göre sınıflandırılmış ve bu sınıflandırma içerisinde yazıtların olabildiğince kronolojik olarak sıralanmasına özen gösterilmiştir.

SUMMARY

The Romanisation process in the light of Latin and Latin – Greek bilingual inscriptions of Lycia and Pamphylia.

Between the 1st and 3rd centuries A.D. a process of Romanisation occurs in the cities of Lycia and Pamphylia as in the whole Asia Minor. After the Province of Cilicia instituted in the 1st century B.C. and the actions of pirates in the region are suppressed, *Italici* of *veterani* and merchants settled in Pamphylia while Lycia is still independent, and after the Province of Lycia is instituted in the age of Claudius in A.D. 43 a policy of Romanisation applied by giving Roman citizenship to prominent Lycian families. *Pax Romana*, which was constituted in the imperial age, accelerated the process of Romanisation.

The aim of this work is to search the books and articles for Latin and the Latin – Greek bilingual inscriptions which are determined up to year 2005 and gather them as a catalogue by regional and typical classification after reexamination. The process of Romanisation in Lycia and Pamphylia is to be understood better by reexamining these inscriptions. The catalogue will be a written source for the further researches on process of Romanisation which had occurred in Lycia and Pamphylia, the privileges of native families who had got the Roman citizenship, distribution of the Roman emigrants in the regions, the colonization policy and the provincial administration of the Roman Empire. In this catalogue the inscriptions of Lycia and Pamphylia are classified by ancient cities in sequence from west to east and the type of inscriptions in chronological order to determine where, when and in which type of inscriptions the Latin Language is prevalent.

GİRİŞ

İ.Ö. 133 yılında Bergama Krallığı'nın Kral III. Attalos tarafından vasiyet¹ ile Roma halkına bırakılmasının ardından Roma, bir süredir uzaktan himaye yolu ile yönetiminde söz sahibi olduğu Küçük Asya toprağında ilk resmi ve doğrudan yönetim birimini kurmuştur. Bu şaşırtıcı vasiyetnamenin ardından Attalos'un kardeşi ve II. Eumenes'in gayri meşru oğlu olduğunu öne sürerek Bergama tahtında hak iddia eden Aristonikos² (III. Eumenes) önderliğinde büyüyen Roma karşıtı direniş, Roma müttefiki krallıklardan Bithynia Kralı II. Nikomedes, Kappadokia Kralı Ariarathes V Eusebes, Philopator, Paphlagonia prensleri ve Pontos Kralı Mithradates V Euergetes'in başarısız müdahalelerinin ardından Romalı komutan Perperna komutasındaki ordu vasıtası ile bastırılmıştır. Bu şekilde Hellenistik krallıkların en önemlilerinden birisi olan Bergama Krallığı *territorium*'unun büyük kısmı, Perperna'nın ölümü üzerine bölgeye gönderilen İ.Ö. 129 yılı konsülü Manius Aquillius tarafından Asia Eyaleti olarak düzenlenmiştir.³ Roma, beklenmedik şekilde elde ettiği bu yeni toprağın tümü ile ilgilenmemiştir. Yeni eyaletin ilk sınırları tek merkezden kolayca yönetilebilecek ve daha gelişmiş durumdaki batı kısmı dâhil edecek şekilde belirlenmiştir; Aquillius idari bakımdan güçlük çıkarması muhtemel bölgeleri, Aristonikos'a karşı yapılan savaşta Roma'yı destekleyen müttefik krallıklara dağıtmıştır. Bu kapsamda Phrygia Epiktetos'unun bazı bölümleri, Bithynia Kralı III. Nikomedes⁴ ile Paphlagonia prenslerine; Lykaonia, savaş sırasında ölen Kappadokia kralı Ariarathes'in oğullarına ve Büyük Phrygia ile Galatia ise, Pontos Kralı V. Mithradates'e verilmiştir.⁵ Yeniden oluşturulan bu sınırlar içerisinde Lykia bölgesi bulunmamaktadır, çünkü bu bölge Bergama idaresi altına girmemiştir ve İ.Ö. 168–167 yıllarından itibaren Roma tarafından bahşedilen bir bağımsızlık elde etmiştir.⁶ Pamphylia'nın ise vasiyet sonrası durumu tam olarak bilinmemekle birlikte Asia Eyaleti'nin kuruluşunu takip eden ilk yıllarda (İ.Ö. 129-126)

¹ Strab. XIII. 4. 2 (c. 624); Liv. *perioch.* 58–59; Plut. *Gracch.* 14. 1; App. *Mithr.* 62; Florus. *Epitome.* I. 35. 2; Iust. XXXVI. 4. 5; Eutr. IV. 18; konuya ilişkin olarak ayrıca bkz. IGR IV nr. 289 = OGIS nr. 338 = Fränkel. *I.v.Pergamon*, nr. 249. Bununla birlikte Mithradates, Parth Kralı Arsakes'e yazdığı mektupta (Sall. *Hist.* IV. 69. 8) Attalos'un vasiyetnamesinin belirli kişiler tarafından bilerek tahrif edildiğini iddia etmektedir.

² II. Eumenes'in gayri meşru oğlu (Strab. XIV. 1. 38 (c. 646); Plut. *Tib. Gracch.* 14. 1-2; OGIS nr. 338.)

³ Strab. XIV 1. 38 (c. 646); Iustin, XXXVI, 4, 10 vd.; Florus, *Epitome*, I, 35, 7; krş. Magie, *Roman Rule*, s. 153 vd.

⁴ Strab. XII. 3. 7 (c. 543); 4. 1 (c. 563); 8. 1 (c. 571).

⁵ App. *Mithr.* 11-13, 15, 56-57; IGR IV nr. 292 *sat.* 1–13; nr. 752; Iustinus'a (Iustin, XXXVII. 1. 2) göre ise, Roma, Lykaonia ile birlikte Kilikia'yı da Kappadokia kralının oğullarına bağışlamıştır; Mithradates'e ise, Büyük Syria Bölgesi verilmiştir. Iustinus'un bu anlatımında Büyük Phrygia ile Büyük Syria'yı karıştırması ile ilgili olarak bkz. Arslan, *Mithradates VI Eupator "Roma'nın En Büyük Düşmanı"* (yayımlanmış Doktora Tezi, İstanbul 2005), s. 68 dn. 311 (baskıda).

⁶ Polyb. 30, 5, 12; Liv. 45, 25.

Roma yol ağının Side'ye kadar ulaşmış olması ve burada bulunan miltaşının⁷ *caput viae* olarak Pergamon'a işaret etmesi Pamphylia kıyı şeridinin Bergama Krallığı *territorium*'u içerisinde Roma'ya devredildiğinin işaretlerini vermektedir, bununla birlikte bölgenin, kuruluşu aşamasında Asia Eyaleti'ne dahiliyeti konusunda kesin kanıt bulunmamaktadır.⁸ Kesin olarak bilinen coğrafi yapısı nedeniyle korsanlık ve eşkıyalık için çok uygun olan Pamphylia, Pisidia ve Kilikia bölgeleri büyük olasılıkla merkezi otoritenin de eksikliği nedeniyle otuz yıl gibi kısa bir süre içinde, Roma ticareti için büyük tehlikeler oluşturacak korsanlığın merkezi haline almıştır.⁹

Asia Eyaleti'nin kuruluşu Roma'nın Küçük Asya üzerindeki politikasında bir kırılma noktası niteliğindedir ve bu kırılma noktası aşıldıktan sonra Roma'nın Küçük Asya'daki ilerleyişi oldukça hızlı olmuş, yeni bin yılın ilk çeyreğine kadar Fırat Irmağı'nın batısındaki bütün Anadolu, Lykia bölgesi haricinde Roma eyaletleri olarak düzenlenmiştir. Pamphylia ve Pisidia bölgelerini de içine alan¹⁰ Cilicia (İ.Ö. 101), Bithynia (İ.Ö. 74), Pontus et Bithynia (İ.Ö.63), Syria (İ.Ö.63), Cyprus (İ.Ö.58), Galatia (İ.Ö.25) ve Cappadocia (İ.S.17) Eyaletleri'nin kurulması ile Roma, Küçük Asya ve Akdeniz üzerinde tam bir hâkimiyet sağlamıştır. Lykia bölgesi ise İ.S. 43 yılına kadar Roma egemenliği altındaki bu toprakların ortasında bağımsızlığını sürdürmüştür. Lykialılara bahşedilen bu özgürlük (*libertas*) ve demokrasi'nin (*δημοκρατία*) nedenlerini İ.Ö. 1. ve 2. yüzyıllardaki Lykia – Roma ilişkilerinde aramak gerekmektedir. Bu ilişkilerin geçmişi İ.Ö. 2. yüzyılın başlarına dayanmaktadır; Batıda Hannibal'e karşı giriştiği amansız mücadeleyi başarı ile sona erdirdikten sonra Roma, dönemin tartışmasız en büyük gücü haline gelmiş¹¹ ve önce Yunan yarımadası ardından da Küçük Asya üzerinde “koruyucu” kimliği ile politik üstünlük sağlamıştır. III. Antiokhos döneminde (İ.Ö. 223 – 187) yeniden güç kazanan ve Küçük Asya'yı yeniden ele geçirmek amacı ile İ.Ö. 196 yılında harekete geçen Selevkos Krallığı, Roma için tehlike oluşturmaya başlamıştır. Roma, Küçük Asya'daki Hellenlerin koruyucusu olarak önce politik girişimlerde bulunmuş fakat Antiokhos'un kararlılığı ve

⁷ Bkz. Nr. 71.

⁸ Krş. Sherwin – White, *Rome, Pamphylia and Cilicia*, JRS 66 (1976) s.1 vd.; Side yazıtının bulunmasından yaklaşık 14 yıl önce, kesin kanıtlar göstermemekle birlikte Pamphylia sahil şeridi ve Pisidia'nın büyük bir kısmının Bergama *territorium*'u içinde bulunduğunu ve Asia Eyaleti'nin kuruluşundan itibaren ismen de olsa bu eyalet sınırları içinde bulunduğunu belirtmiştir.

⁹ Brandt, *Wirtschaft*, s. 94 vd.; Sherwin – White, *Rome, Pamphylia and Cilicia*, JRS 66 (1976) s.4 vd.; krş. Bosch, *Pamphylien*, s. 39 vd.;

¹⁰ Brandt, *Wirtschaft*, s. 94.

¹¹ Roma'nın yükselişi ve doğuya yayılması için genel olarak bkz. Gesche, *Rom*; Gruen, *Coming of Rome*; Sherwin – White, *Foreign Policy*.

Yunan Yarımadası'na saldırması üzerine savaş kaçınılmaz olmuştur.¹² Büyük Antiokhos'un yenilgisi ile sonuçlanan Magnesia Savaşı'nın (İ.Ö. 192–190) sonucu büyük oranda Side açıklarında İ.Ö. 190 yılında yapılan deniz savaşı ile belirlenmiştir. Büyük Antiokhos'un yanına sığınmış ve Roma'ya karşı mücadelesine bu kralın hizmetinde devam etmekte olan Hannibal'in komutasındaki donanma, Phokaia'da yapılmış deniz savaşında uğradığı yenilgi¹³ sonrasında donanmasını kaybeden krala deniz desteği sağlayabilmek için Fenike'den Batı Anadolu'ya doğru yol alırken¹⁴ Roma, Bergama, Rhodos birleşik donanması tarafından Pamphylia körfezinde durdurulmuştur.¹⁵ Magnesia Savaşı'nın ardından kabul edilen Apameia Barışı¹⁶ (İ.Ö. 188) uyarınca Antiokhos'un Küçük Asya'daki toprakları Roma müttefikleri arasında pay edilmiştir. Roma'nın Küçük Asya'daki en önemli müttefiki Bergama Krallığı sınırlarını bu şekilde oldukça genişletmiş, Bithynia sınırından Maiandros Irmağı'na kadar yayılan bir *territorium*'a sahip olmuştur.¹⁷ Telmessos kenti, Pisidia ve Milyas dağlık bölgelerinin geniş bölümleri ile birlikte Orta Anadolu'da Phrygia ve Lykaonia bölgeleri bu *territorium* içerisindeydi.¹⁸ Pamphylia'nın bir bölümü de büyük olasılıkla bu dönemde Bergama hâkimiyeti altına girmiştir. M. Vulso'nun İ.Ö.189 yılı sonları veya 188 yılı başlarında Selevkos Krallığı elçilerinden hububat ve para almak için Ephesos'dan Pamphylia'ya¹⁹ yanında Bergama Kralı Eumenes'in kardeşi Attalos ile²⁰ geldiği sırada Perge kentinde Antiokhos'un ordularının bulunduğunu öğrenmiş ve kente ilerleyerek tahliyesini istemiştir.²¹ Bu durumda Apameia Barışı sırasında Antiokhos'un yönetimi altında bulunmayan Perge kenti de Pamphylia'nın Bergama'ya bırakılan kısmına dâhil olmalıdır. Karia'nın büyük bölümü ve Magnesia Savaşı sırasında Roma'nın karşısında yer almış olan Lykia ise Apameia Barışı uyarınca Rhodos'a bırakılmıştır. Roma Anadolu'da yeni elde edilen bu toprakları gerekli yönetim kadrolarının bulunmaması ve aristokratik altyapısı nedeniyle doğrudan yönetim altına almaktan kaçınmıştır.²² Bunun yerine Roma, söz konusu toprakları diplomasi ve himaye yolu ile yönetiminde söz sahibi olduğu müttefikleri arasında pay ederek hem onların desteklerini

¹² Magie, *Roman Rule*, s. 17 vd.

¹³ Liv. 36, 43 – 45.

¹⁴ App. *Syriaca*, 22.

¹⁵ Liv. 37, 22 vd.

¹⁶ Bu antlaşmanın maddeleri için bkz. Magie, *Roman Rule*, s. 19 vd. ve s.757 vd. n. 55.

¹⁷ II. Eumenes'in elde ettiği egemenlik alanları için bkz. Magie, *Roman Rule*, s. 758 vdd. n. 56.

¹⁸ Magie, *Roman Rule*, s.19.

¹⁹ Polyb. 21, 41, 8.

²⁰ Polyb. 21, 41, 9; Liv. 38, 37, 9.

²¹ Polyb. 21, 42; Liv. 38,37, 9–10.

²² Adak, *Lykia ve Roma*, s. 129.

karşılıksız bırakmamış, hem de bu müttefik devletleri güçlendirerek doğudan gelebilecek tehlikelere karşı tampon bölge olarak kullanmıştır.

Karia'nın Maiandros Irmağı'nın güneyindeki kısmı yanında Lykia bölgesini *δωρεά* olarak elde etmiş olan Rhodos burada şiddetli bir direniş ile karşılaşmıştır. Batı ve Güney Lykia, Rhodos'un egemenliği altına girse de Ksanthos Vadisi'ndeki kentler bağımsızlıklarını korumuştur.²³ Lykia halkları Rhodos'a karşı giriştikleri bu özgürlük mücadelesinde başarı için, temel amacı savunma olan bir birlik oluşturmuşlardır. Takip eden yüzyıllarda da varlığını sürdürecektir ve Lykia'nın federal yönetim birimini oluşturacak Lykia Birliği İ.Ö. 180'li yıllarda bu şekilde oluşturulmuştur; Araksa kentinden Orthagoras'ın onurlandırıldığı yazıt aracılığı ile bu yıllarda Lykia Birliği'nin varlığı ve birliğin tanrıça Roma onuruna beş yılda bir bayram düzenlediği anlaşılmaktadır.²⁴ İ.Ö. 171–168 yılları arasında Roma, V. Philippos'un oğlu Perseus'un hâkimiyeti altındaki Makedonya Krallığı'na son darbeyi vurmuş, bölgeyi tamamıyla kontrol altına alarak askeri ve ekonomik yaptırımlar uygulamaya başlamıştır.²⁵ Savaşın bitimi ile birlikte Rhodos, Kral Perseus ile ilişkileri nedeniyle cezalandırılmış ve Roma bu şekilde İ.Ö. 168–167 yıllarında Lykia'nın bağımsızlığını ilan etmiştir.²⁶ Bu yıllara tarihlenen bir epigrafik belge²⁷ Lykia halkının minnettarlığını bu kararın hemen akabinde ifade ettiğini göstermektedir. Bu minnettarlığın ve Roma'ya sadakatın diğer bir ifadesi olarak da tanrıça Roma'ya tapım başlamış, hatta bu tanrıça onuruna *Rhomaia* adı verilen agonistik bayram düzenlenmiştir.²⁸

İ.Ö. 1. yüzyılın ilk yıllarında Anadolu'nun güney kıyılarında doruğa ulaşan korsan hareketleri Roma'nın doğrudan müdahalesini gerektirmiş ve *praetor* Marcus Antonius bu iş ile görevlendirilmiştir. Bu askeri müdahale Roma ordusunun bölgede sürekli varlığının başlangıcını oluşturmuştur. Pamphylia ve Pisidia'yı da kapsayan bir Cilicia Eyaleti'nin bu şekilde, askeri gereksinimler nedeniyle yaklaşık İ.Ö. 101–100 yıllarında kurulduğu kabul

²³ Zimmermann, *Rhodische Vorherrschaft*, s.110 vd.; ayrıca bkz. M. Adak, *Lykia ve Roma*, s.130.

²⁴ J. – L. Robert, BE 1950 s. 185 – 197 nr. 183; Moretti, *Una nuova iscrizione da Araxa*, RFIC 28 (1950) s. 326 – 350; Larsen, *The Araxa inscription and the Lycian Confederacy*, Cph 51 (1956) s. 151 – 169; Robert, *Sur des inscriptions de Délos*, s. 435 – 489; Gruen, *Coming of Rome*, s. 549. Söz konusu yazıt Troxell tarafından İ.Ö. 180 yılı yakınlıklarına, Magie tarafından ise İ.Ö. 167 yılı sonrasına tarihlenmiştir. Bkz. Troxell, *Coinage*, s. 11 vd.; krş. Magie, *Roman Rule*, s. 1122 n. 30; ayrıca bkz. Magie, *Roman Rule*, s. 516 vdd.; Behrwald, *Lykischer Bund* s. 90 vd.; Larsen, *Federal States*, s. 240 vdd.

²⁵ Mansel, *Ege ve Yunan Tarihi*, s. 485 vd.

²⁶ Polyb. 30, 5,12; Liv. 45, 25.

²⁷ Lykia Birliği tarafından Roma Capitolium'da Iuppiter'e sunulan adak, ILLRP nr.174; CIL I² nr. 725; VI nr. 372.; IG XIV nr. 986; IGR I nr. 61; OGIS nr.551.

²⁸ Bu bayram ile ilgili olarak bkz. Robert, *Rhomaia de Xanthos* s.177 vd.; Larsen, *The Araxa inscription and the Lycian Confederacy*, Cph 51 (1956) s. 155 vd.

edilmektedir.²⁹ Bununla birlikte Cilicia Eyaleti'nin kuruluş aşamasında bağımsız bir yönetim birimi mi, yoksa Asia Eyaleti'nin altında bir operasyon bölgesi olarak mı kurulduğu kesinlik kazanmış değildir.³⁰ Roma'nın bu yeni eyaletinde tüm önemli limanları ele geçirmiş olan korsanlara karşı askeri operasyonları sonucunda kesin bir başarı elde edilememiş, hatta bağımsız Lykia'nın Olympos ve Phaselis gibi bazı liman kentleri korsanlar tarafından ele geçirilmiştir.³¹ Aradan geçen kısa süre içerisinde Roma'nın Küçük Asya üzerinde sürdürdüğü umursamaz politika neticesinde rüşvetçi Roma bürokratları ve zalim vergi toplayıcılarının kural tanımaz hareketleri Roma aleyhtarı bir tavrın ortaya çıkmasını sağlamış, bu nedenle Pontos Kralı Mithridates'in Küçük Asya'yı İtaliklerden temizleme girişimi korsanların yanında Anadolu halklarının büyük çoğunluğundan da destek bulmuştur. Bu savaş sırasında (İ.Ö. 89 – 85) Lykia ve Pamphylia halklarının yanı sıra bazı Pisidia kentlerinin de Roma tarafında yer aldıkları bilinmektedir.³² Sulla, başarı ile sona erdirdiği I. Mithridates Savaşı sonrası Pontos kralının yanında yer almış olanlara Roma'ya ihanetlerinin çok ağır bedelini acımasız cezalarla ödetirken,³³ Lykia bu savaşta Roma tarafında yer almış olmanın ödülünü fazlası ile almıştır. Lykia'nın bağımsızlığı garanti edilmiş hatta bölge *φίλος και σύμμαχος* ünvanları ile Roma müttefikleri arasına katılmıştır.³⁴ İ.Ö. 82 yılında Lykia'nın kuzey sınırında bulunan ve savaşta Mithridates tarafında yer alan *tetrapolis*'in üç kenti Oinoanda, Bubon ve Balbura, Lykia Birliği'nin yönetimi altına verilmiş, dördüncü kent Kibyra ise Asia Eyaleti sınırları içerisinde kalmıştır.³⁵ Telmessos kenti de bu sırada Lykia'ya katılmış olmalıdır.³⁶ İ.Ö. 80 – 79 yıllarında Pamphylia'nın halen Cilicia Eyaleti'ne bağlı olduğu Cicero'nun *in Verrem* söyleviden takip edilebilmektedir; Cicero, Cilicia Eyalet valisi Gaius Dolabella'nın *quaestor*'u olan Gaius Verres'in Aspendos³⁷ ve Perge'de³⁸ yaptığı kanun dışı hareketleri belirtmektedir. Roma, Mithridates tehlikesini bertaraf ettikten sonra yeniden korsanlar ile mücadelesine dönmüş İ.Ö. 78 -74 yılları arasında Publius Sevilus Vatia'nın Pamphylia'da

²⁹ *Lex de Piratis*, Delphi ve Knidos yazıtları aracılığı ile tanınmaktadır. Bkz. SEG III nr. 378 (Delphi); XXVI nr. 1227 (Knidos); XXVII nr. 720; Brandt, *Wirtschaft*, s. 39 ve 94 dn. 786; ayrıca bkz. Magie, *Roman Rule* s. 283 vd.; Sherwin-White, *Rome, Pamphylia and Cilicia*, JRS 66 (1976) s. 1vd.; Freeman, *Cilicia*, s. 253 vd.; Pohl, *Piraterie*, s. 215 vdd.

³⁰ Brandt, *Wirtschaft*, s. 94.

³¹ De Souza, *Piracy*, s. 128 vd. ve 136 vd.

³² App. *Mithr.* 20–21; 24; 27.

³³ M. Arslan, *Sulla'nın Küçükasya Politikası*, şurada: Arkeoloji ve Sanat 94 (2000), s. 32 vd.

³⁴ App. *Mithr.* 61, 250; krş. Behrwald, *Lykischer Bund*, s.113.

³⁵ Strab. XIII, 4, 17 (c. 631); krş. Syme, *Anatolica*, s. 274.

³⁶ Adak, *Lykia ve Roma*, s. 131.

³⁷ Cic. *In Verrem*, II, 1, 53.

³⁸ Cic. *In Verrem*, II, 1, 54.

elde ettiği başarılar³⁹ Cilicia Eyaleti'nin batı sahillerini büyük ölçüde kontrol altına alınmasını sağlamıştır.⁴⁰ Attaleia ve ardından korsan Zeniketes ile işbirliği içinde bulunan Phaselis ve Olympos bu dönemde ele geçirilerek *ager publicus* yapılmıştır.⁴¹ Isauria'yı da ele geçirmesinin ardından Isauricus ünvanı ile anılan Servilius Vatia'nın başarıları eyalet genelindeki sorunu çözmek için yeterli olmamıştır, ancak İ.Ö. 67 yılında olağanüstü bir *imperium* ile doğuya gönderilmiş olan Cn. Pompeius'un Korakesion açıklarında kazandığı deniz zaferi ile korsanlık sorunu büyük ölçüde ortadan kaldırılabilmıştır.⁴² Roma'nın bu zaferini Syria (İ.Ö. 63) ve Cyprus (İ.Ö. 58) Eyaletleri'nin kurulması takip etmiştir. İ.Ö. 50-51 yıllarında Pamphylia bölgesini yeniden Cilicia Eyaleti içerisinde görmekteyiz. Bu yıllarda Cilicia Eyalet valisi olarak görev yapan Cicero, İ.S. 52 yılı Mart ayı içerisinde Phrygia'nın Laodikeia kentinde “*conventus*” dâhilinde Pamphyliyalıların davalarına da baktığını Atticus'a anlatmaktadır.⁴³ Bu tarihlerde korsanlık ve eşkıyalığın, eski dönemdeki kadar yoğun olmasa da halen devam ettiği Cicero'nun “*magna in Cilicia latrocinia*” sözlerinden de anlaşılabilir.⁴⁴ Bilinen en son valilerin tarihlendiği İ.Ö. 45 – 44 yıllarından sonra Cilicia Eyaleti'nin çözülme içerisinde bulunduğu ve en azından Pamphylia bölgesinin bu eyalet sınırları içinde yer almadığı görülmektedir.⁴⁵ İ.Ö. 43 yılında Asia Eyaleti prokonsülü G. Trebonius'un Smyrna'da öldürülmesi üzerine eyaletin yönetimini üzerine alan P. Cornelius Lentulus Spinther, Cicero'ya yazdığı mektupta⁴⁶ Dolabella'nın donanmasını “eyaletinin en uç kısmı olan Side'ye kadar” takip ettiğini belirtmiştir. Bu durumda Side kenti bu tarihte Asia Eyaleti sınırlarına dâhil olmalıdır. Aynı yıl içerisinde Cilicia Eyaleti'nin geriye kalan ve bir eyalet oluşturmak için oldukça küçük durumdaki kısmı Syria Eyaleti ile birleştirilmiş olabilir.⁴⁷ Zira askeri amaçlar ile kurulmuş olan Cilicia Eyaleti bu görevi yerine getirmiş ve bölgede güvenliği sağlayarak Roma deniz ticareti için uygun koşulları oluşturmuştur.

³⁹ Bkz. Ormerod, *The Campaigns of Servilius Isauricus*, JRS 12 (1922) s. 35–56; Pohl, *Piraterie*, s. 259 vdd.

⁴⁰ İ.Ö. 75 yılındaki durumu yansıtan ve Küçük Asya liman kentlerinde bulunan vergi toplama merkezlerinin isimlerini sunan Ephesos Gümrük Listesi'nde (Bkz. Engelman – Knibbe, *Zollgesetz*, s.55 vd. ayrıca s.68 vd.) tüm Pamphylia kıyı kentlerinin ismi anılmıştır. Bu durum Pamphylia limanları üzerinde Roma hâkimiyetinin Servilius Vatia'nın başarılı askeri operasyonları sonrasında yeniden sağlanmış olduğunun kanıtı olarak değerlendirilebilir.

⁴¹ Cic. *De Lege Agr.* I, 5; II, 50; krş. Jameson, RE XII, s.v. Attaleia, s.11.

⁴² Brandt, *Wirtschaft*, s. 95.

⁴³ Cic. *Ad Att.* V, 21, 9.

⁴⁴ Cic. *Ad Att.* VI, 4, 1.

⁴⁵ Brandt, *Wirtschaft*, s. 95 vd.; Cilicia Eyaleti'ndeki bu çözülme askeri operasyonların yoğunlaşmadığı dönemlerde yapılmış fakat net olarak bilinmeyen modifikasyonlar ile açıklamaktadır.; krş. Bosch, *Pamphylien*, s. 43; Bosch ise Caesar'ın İ.Ö. 47 yılında aldığı bir karar neticesinde Pamphylia'nın Asia Eyaleti'ne bağlandığını öne sürmektedir.

⁴⁶ Cic. *Ad Fam.* XII, 15, 5; krş. App. *Bell. Civ.* IV, 60.

⁴⁷ Bosch, *Pamphylien*, s. 44.

İ.Ö. 1. yüzyılın ikinci yarısında, Caesar'ın İ.Ö.15 Mart 44 tarihinde katlinin ardından patlak veren iç savaş Lykia'nın yaklaşık 125 yıldır sahip olduğu bağımsızlığı tehlikeye düşürmüştü, hatta bir süre için yitirmesine neden olmuştur. Lykia Birliği ve yönetici sınıfın Caesar ve Pompeius arasındaki iç savaştan beri Caesar tarafında yer almaları Lykia'nın İ.Ö. 44 yılı sonrasında Caesar'ın katilleri tarafından silah yoluyla ele geçirilmesine yol açmıştır.⁴⁸ Ksanthos kentinin İ.Ö. 42 yılında Brutus tarafından ele geçirilip yağmalanması Lykia'nın direncini kırmış, Lykia Birliği, Brutus'a Marcus Antonius ve Caesar Octavianus'a karşı yürüteceği savaş için büyük miktarda para ve altın yanında donanmasını da vermekle yükümlü olduğu bir antlaşma yapmak durumunda kalmıştır.⁴⁹ Lykia bu şekilde bağımsızlığını yitirmiş ve savaşın içine çekilmiştir. Bu iç savaşın ardından galipler Caesar Octavianus, Marcus Antonius ve Marcus Aemilius Lepidus arasında kurulan *II. Triumviratus* Roma cumhuriyeti için sonun başlangıcıdır. Roma artık *princeps* yönetimine doğru hızlı adımlarla yol almaktadır. Roma yönetimindeki bu bölünme uyarınca Cilicia'nın başarılı komutanının torunu Marcus Antonius devletin doğu kısmının yönetimini üstlenmiş ve Lykia Birliği'nin Brutus ile yaptığı antlaşmayı geçersiz kılarak borçları silmiş, bölgenin bağımsız ve vergiden muaf olduğunu ilan etmiştir,⁵⁰ fakat Lykia'nın yeniden elde ettiği bağımsızlık Roma'nın da içinde bulunduğu yeni şartlara göre yeniden düzenlenmiş ve kısıtlanmış olmalıdır. Bu kısıtlamanın izleri Strabon'un Lykia Birliği'nden bahsederken⁵¹ kullandığı “*Önceleri savaş, barış ve ittifak antlaşmaları konularında kendi kararlarını verebiliyorlardı, şimdi ise buna izinli değiller; bu, olması gerektiği gibi Roma'nın görevi; ancak, Romalılar izin verirse, ya da onların yararı söz konusu olursa, ayrıcalık olarak karar verebiliyorlar...*” ifadesinde görülebilmektedir. Lykia artık dış politika ile ilgili konularda kendi kararlarını verememektedir, iç politikayı ilgilendiren konularda ise, Roma'nın çıkarları ile çelişmediği sürece, bağımsızdır. İ.Ö. 1. yüzyıl sonlarında Küçük Asya'nın büyük kısmının Roma egemenliği altına girmiş ve vergi ödeme zorunluluğu bulunan eyaletler şeklinde düzenlenmiş olduğu göz önüne alındığında Lykia'nın kısıtlanmış olsa da yeniden elde ettiği bağımsızlığın ne kadar büyük bir lütuf olduğu anlaşılabilir. Bunun

⁴⁸ Solomos yazıtının (Démètre I. Pallas – Séraphin Charitonidis – Jacques Venencie, *Inscriptions lyciennes trouvées à Solomos près de Corinthe*, BCH 1959, s. 496 – 508; SEG XVIII, (1962) nr. 143; L. Robert, *Décret de la Confédération lycienne à Corinthe*, REA 1960, s. 324 – 342; = L. Robert, *Opera Minora Selecta*, Bd. 2, Amsterdam 1969, s. 840 – 858; Krş. Ch. Picard, *La donation de safran en l'honneur de la Corinthienne Junia Théodora: décret de la Condédération lycienne*, RA 1962.2, s. 95 – 97.) bu yıllara tarihlenmesi ile ilgili olarak bkz. Behrwald, *Lykischer Bund*, s. 120 vdd., özellikle s. 122 dn. 410.

⁴⁹ App. Bell. Civ. IV, 76–82; Plut. Brut. 30–32; Cass. Dio, 47, 34; krş. Treuber, *Geschichte der Lykier*, s.192 vd.

⁵⁰ App. Bell. Civ. V, 7.

⁵¹ Strab. XIV, 3, 3 (c. 665).

yanında Lykia, Akdeniz ticareti için son derece önemli limanlarından⁵² elde ettiği gümrük gelirlerini Roma'ya vermekle yükümlü değildir.

Triumvir Marcus Antonius takip eden yıllarda, yönetimini üstlendiği doğuda yeni bir düzenleme yapmış, büyük olasılıkla Parth tehlikesine karşı tampon bölge oluşturmak amacı ile önceki kral Deiotaros'un kâtipliğini yapmış olan Amyntas'ı İ.Ö. 36 yılında Galatia Krallığı'nın başına getirmiştir.⁵³ Pisidia ve Pamphylia'nın büyük bir kısmı⁵⁴ bu krallığın yönetimi altına vermiştir.⁵⁵ Side'nin de bu dönemde Galatia Krallığı'na bağlı olduğu Kral Amyntas adına bastığı sikkelerden anlaşılabilir.⁵⁶ İ.Ö. 25 yılında Amyntas öldüğünde, artık Augustus olarak anılan Caesar Octavianus krallığın yönetimini Amyntas'ın oğullarına vermeyerek, Galatia Eyaleti'ni kurmuştur.⁵⁷ Bu eyaletin kuruluşunda, Dio'nun aktardıkları⁵⁸ ile varılan genel kanı Pamphylia'nın Galatia Eyaleti'nin bir parçası olmadığı, İ.Ö. 25 yılından sonra Pamphylia Eyaleti adında bir imparator eyaleti kurulduğudur.⁵⁹ Bu tarihte var olan bir Pamphylia Eyaleti ile ilgili hiç kanıt bulunmamakla birlikte olay sırasında hayatta olması nedeniyle daha güvenilir olduğu tartışmasız olan Strabon, Amyntas'ın tüm kraliyet bölgesinin tek bir eyalet halinde birleştirilmiş olduğunu belirtmiştir.⁶⁰ Bu durumda İ.Ö. 25 yılından "ilk aşamada" İ.S. 43 yılına kadar Pisidia ile Pamphylia'nın Galatia Eyaleti'nin bir parçası olduğunu kabul etmek yerinde olacaktır.⁶¹

Hellenizm'in son kalesi Mısır'ın da Roma egemenliği altına girmesi ve Caesar Octavianus'un Roma üzerindeki mutlak hâkimiyeti ile sonuçlanan Actium Savaşı'nın (İ.Ö. 31) ardından Lykia Birliği *Imperium Romanum* içerisinde özel bir statüye sahip olmuştur. Lykia Birliği, çeyrek ve yarım drahmilerin yanında, ön yüzünde Augustus portreleri bulunan tam drahmiler basmaya başlamıştır.⁶² Lykia'da Augustus heykeller ile

⁵² Lykia limanlarının Roma açısından önemi için bkz. Zimmermann, *Lykische Häfen*, s. 201 vd.

⁵³ Bosch, *Pamphylie*, s. 44.

⁵⁴ Brandt, *Wirtschaft*, s. 96.

⁵⁵ Cass. Dio, 49, 32, 3; Strab. XII, 5 vdd. (c. 567–569).

⁵⁶ Krş. Levick, *Colonies*, s.215 vd. Appendix VI.

⁵⁷ Brandt, *Wirtschaft*, s. 96 vd.

⁵⁸ Cass. Dio, 53,26,3 "...τά τε χωρία τὰ ἐκ τῆς Παμφυλίας πρότερον τῷ Ἀμύντῃ προσνεμηθέντα τῷ ἰδίῳ νομῶ ἀπεδόθη." Dio'nun bu ifadesindeki yanlışlığı ile ilgili görüşler için bkz. Brandt, *Wirtschaft*, s. 96 vd.

⁵⁹ Bu konudaki görüşler için bkz. Levick, *Colonies*. s. 30 vd.

⁶⁰ Strab., XII, 5, 1 (c. 567).

⁶¹ Bu konu ile ilgili deliller için bkz. Brandt, *Wirtschaft*, s. 97.

⁶² Kolb, *Provinzordnung*, s 212; Behrwald, *Lykischer Bund*, s. 127 vd.

onurlandırılmış,⁶³ tanrı olarak da tapım görmüştür. Kentler imparator onuruna tapınaklar inşa etmiş ve dinsel törenlerin yürütülmesi için rahipler atamışlardır, hatta Augustus'un eşi Livia ve belirlenmiş ardılları Germanicus ve Tiberius için de çoğu zaman bayramlı tapımlar oluşturmuşlardır.⁶⁴ Romalılaştırmanın önemli öğelerinden birini oluşturan imparator kültü de Lykia'da bu şekilde ortaya çıkmıştır. Ayrıca Augustus döneminde Lykia'nın ileri gelen ailelerinin Roma vatandaşlığı ile ödüllendirildiğini görüyoruz. Aralarında Oinoanda'lı zengin Demosthenes'in de atalarının bulunduğu bu güçlü aileler bundan sonra Caesar'in ön ve soyadlarını kullanarak kendilerini Gaius Iulius olarak adlandırmışlardır.⁶⁵

İ.S. 43 yılı öncesinde Lykia'da bir iç savaş yaşanmaktadır. Lykia Birliği artık görevini yerine getirememektedir. İç savaşın nedeni tam olarak bilinmemektedir fakat büyük olasılıkla bazı güçlü ailelerin kentlerdeki tüm önemli memuriyet ve makamları ele geçirmiş olmaları ve ikincil derecedeki aristokratlara pay vermemeleri, bunun yanında halkın Roma dostu ve düşmanı olarak ikiye ayrılmış olmasıdır.⁶⁶ Augustus döneminde Roma vatandaşı olmuş ailelerin fertleri de bu iç savaş sırasında ölmüştür.⁶⁷ Lykia'da yaşanan *ἀνομία* öyle bir hale gelmiştir ki, İmparator Claudius İ.S. 43 yılında duruma müdahale etmesi ve bölgeyi Roma eyaleti olarak düzenlemesi için senatör Quintus Veranius'u görevlendirerek Lykia'ya göndermiştir.⁶⁸ Veranius, Lykia'da Roma aleyhtarı kesimin silahlı direnişi ile karşılaşmış olsa da gerektiğinde güç kullanarak bölgeyi kısa sürede ele geçirmiştir.⁶⁹ Bu yönetim değişikliği Lykia halkının yararına olmuştur; Lykia'nın ilk valisi olan Quintus Veranius'un (İ.S. 43 – 48) bölgenin bağımsızlığına son vermesi ve bölgeyi Lycia Eyaleti olarak düzenlemesi, yaşanan *ἀνομία* sonrasında bölge halkının hukuki haklarının güvence altına alınmasını sağlamıştır.⁷⁰ Lykia halkı bu şekilde Augustus dönemi ile başlayan hümanist eyalet politikası sonucunda oluşan *Pax Romana*'dan pay almıştır. Bununla birlikte Lykia halkı Roma'ya karşı direnişi nedeniyle İmparator Claudius tarafından cezalandırılmış, tüm Lykia kentlerinin sikke basma hakkı

⁶³ Tlos'dan Augustus için onurlandırma yazıtı için bkz. TAM II, 2 nr. 556 = IGR III nr. 546; Myra'da Augustus ve Tiberius birer heykelle onurlandırılmaktadır, bkz. IGR III, nr. 719 ve 721.

⁶⁴ Kolb, *Provinzordnung*, s. 212; Adak, *Lykia ve Roma*, s. 132; Şahin – Adak, *Stad. Pat.*, IIIa.

⁶⁵ Wörrle, *Stadt und Fest*, s. 57 vd.; Syme, *Anatolica*, s. 281 vd.

⁶⁶ Adak, *Lykia ve Roma*, s. 133 vd.

⁶⁷ Cass. Dio, 60, 17, 3; krş. Suet. *Claud.*, 25. 3.

⁶⁸ Adak, *Lykia ve Roma*, s. 135; İ.S. 49 yılı konsülü Quintus Veranius için genel olarak bkz. A. E. Gordon, *Quintus Veranius, Consul A. D. 49, A Study Based upon His Recently Identified Sepulchral Inscription* (Universtiy of California Publications in Classical Arcaeology II, 5) Berkeley / Los Angeles 1952.

⁶⁹ Adak, *Lykia ve Roma*, s. 135.

⁷⁰ Şahin – Adak, *Stadiasmus II*, s. 227 – 277.

ellerinden alınmıştır.⁷¹ Politik alanda ise Lykia Birliği dağıtılmamış, kentlerin oluşturduğu bu federal yönetim yapısı Roma'nın çıkarları doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir.⁷² Roma, kendi oligarşik yönetim yapısını Lykia kentlerine uyarlayarak bu kentlerde Roma senatosu benzeri kurumlar oluşturmuş, bu şekilde bölgede kendi kendine işleyen bir sistem ile yönetilmesini amaçlamıştır. Bununla birlikte oluşturulan kurumlarda görev yapacak yeni ve kalıcı bir aristokrat yönetici sınıfı oluşturulmuş,⁷³ Veranius tarafından şahsen Roma yandaşı aileler arasından seçilmiş olan ve ömürleri boyunca yönetimi elinde bulunduracak bu yeni aristokrat sınıfın mensuplarına İmparator Claudius tarafından, onları Roma'ya daha sıkı bağlarla bağlamak amacı ile Roma vatandaşlık hakkı verilmiştir. Lykia'da kendi kendine işlemesi istenen, kent meclisleri ve Lykia Birliği'nden oluşan bu yönetim sistemi üzerinde eyalet valisinin kontrolü bulunuyor, meclisler ve Lykia Birliği tarafından alınmış kararlar eğer vali tarafından onaylanırsa yürürlüğe girebiliyor olmalıdır.⁷⁴ Bu şekilde Roma bu yeni eyaletin yönetimini kendi kurumları üzerinde külfet getirmeyen, bununla birlikte vali aracılığı ile kontrol altında tutabileceği bir şekilde yürütmeyi tercih etmiştir. Lykia'da yeni bir aristokratik sınıf oluşturulması bölgenin toplumsal yapısını da doğrudan etkilemiştir. Roma'da *cursus honorum* basamakları ile devlet görevlerinde bulunma hakkı bulunan Roma vatandaşı yeni yönetici sınıf, elde ettiği bu yeni güç karşılığında kentlerine ve yönetimden uzaklaştırılan halka gerektiğinde mali yardımlar yapmak durumunda kalmıştır. Bu durumun bir sonucu olarak da *εὐεργησία* olgusu ortaya çıkmıştır.⁷⁵

Ele geçirdiği bölgelerde, askeri hâkimiyet kurabilmeyi kolaylaştırmak amacı ile Roma'nın ilk yaptığı işlerden birisi yol yapımıdır, bu şekilde Lycia Eyaleti'nde de kuruluşunu takip eden iki yıl içerisinde muazzam bir yol ağı kurulmuştur.⁷⁶ Lycia Eyaleti'nin kurulmasının ardından bölgede Augustus döneminde halkın minnettarlığı ile başlayan tanrıça Roma tapımı ve imparator kültürünün Claudius ile devam ettiği görülmektedir. Bu amaçla birçok tapınak inşa edilmiş, Roma düşünce dünyası için sıra dışı

⁷¹ Behrwald, *Lykischer Bund*, s. 141 vdd.; krş. Kolb, *Provinzordnung*, s. 212 vd.

⁷² Deininger, *Provinziallandtage*, s. 73 vdd.

⁷³ Şahin, *Stadiasmus*, Lykia I, s. 130 – 137; Şahin – Adak, *Stadiasmus II*, s. 227 - 277, özellikle s. 232 vd.; ayrıca bkz. French, *Inscriptions of Southern Lycia*, Adalya 4 (1999 – 200) s. 173 – 180; krş. Marsteiner – Wörrle, *Ein Altar für Kaiser Claudius*, Chiron 32 (2002) s. 545 – 569.

⁷⁴ Lex provincia için bkz. Wörrle, *Stadt und Fest*, s. 77 – 100.

⁷⁵ Euergesia için genel olarak bkz. S. Cramme, *Die Bedeutung des Euergetismus für die Finanzierung städtischer Ausgaben in der Provinz Asia* (Uni. Köln Diss. 2001); ayrıca bkz. E. N. Akdoğu – Arca, *Antikçağ Lykia ve Pamphylia Kentlerinde Euergesia*, yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Antalya 2001).

⁷⁶ Bu yol ağı ve Lykia'nın Roma Eyaleti olarak düzenlenmesi ile ilgili geniş bilgiler “yüzyılım epigrafik buluşu” olarak nitelendirilen Stadiasmus Anıtı'nda yer almaktadır. Bu konuda bkz. Şahin – Adak, *Stadiasmus II*, s. 227 – 277.

bir durum olmasına karşın İmparator Claudius, Küçük Asya halklarının yaşayan bir kimseyi tanrı sayıp ona tapma konusundaki dinsel kültürünü Roma çıkarları doğrultusunda kullanmıştır.⁷⁷ Lykia halkı bu şekilde İmparator Claudius'u “*deus praesens*” olarak kabul etmiş⁷⁸ hatta dönemi için sıra dışı bir örnek olarak kendi eyalet valisi tarafından bile henüz yaşarken “*deus*” olarak nitelendirilmiştir.⁷⁹

Lykia'nın İ.S. 43 yılında İmparator Claudius tarafından eyalet yapılması sırasında yeni eyaletin sınırlarına Pamphylia'nın da dâhil olduğu konusunda Cassius Dio'nun şüpheli aktarımı dışında hiç kanıt bulunmamaktadır, *Lycia et Pamphylia* adında bir eyaletin varlığı İ.S. 70'li yıllara kadar tespit edilebilmiş değildir. Bununla birlikte İ.S. 68 – 69 yıllarında, Galba döneminde Pamphylia'nın Galatia Eyaleti sınırları içerisinde bulunduğu anlaşılmaktadır.⁸⁰ Sonuç olarak İmparator Claudius, Quintus Veranius aracılığı ile Lycia Eyaletini kurarken Pamphylia'yı Galatia Eyaleti sınırları içerisinde bırakmıştır,⁸¹ Patara'da bulunmuş Stadiasmus Anıtı bu düşüncenin doğruluğunu kanıtlamaktadır.⁸² Bu durumda Lycia et Pamphylia Eyaleti İ.S. 72 – 73 yıllarında Vespasianus tarafından kurulmuş olmalıdır. Lycia et Pamphylia Eyaleti ile ilgili şüpheli bir değişiklik bilgisi Dio tarafından aktarılmaktadır;⁸³ İmparator Hadrianus döneminde Senato eyaleti konumundaki Bithynia et Pontus Eyaleti büyük olasılıkla kısa süreli olarak imparator eyaleti konumuna geçirilmiş, yönetimi C. Iulius Severus aracılığı ile yapılmıştır. Dio'nun anlatımında Bithynia et Pontus Eyaleti'nin senato kontrolünden alınması karşılığında Lycia et Pamphylia Eyaleti geçici olarak senato kontrolüne verilmiştir, fakat bu döneme ait bir *propraetore Lyciae et Pamphyliae* bilinmemektedir. Bu nedenle söz konusu değişikliğin Lycia et Pamphylia Eyaleti ile ilgili kısmı kesinlik kazanmış değildir.⁸⁴ Hadrianus veya Antoninus Pius döneminde eyaletin sınırlarının genişletilip, Pisidia'nın Comama, Sagalassos gibi kentlerin de içerisinde bulunduğu büyük bir kısmının Galatia Eyaleti'nden alınarak Lycia et

⁷⁷ Bu dönemde Galatia Eyaleti sınırları içerisinde bulunan Pamphylia bölgesinde imparator kültü için bkz. Mitchell, *Anatolia*, s. 100 vdd; genel olarak krş. Price, *Rituals and Power*.

⁷⁸ French, *Inscriptions of Southern Lycia*, Adalya 4 (1999 – 200) s. 173 – 180; Clauss, *Deus Praesens*, s. 427 vdd.

⁷⁹ Bkz. Nr. 13.

⁸⁰ Tacit., *Hist.*, 2, 9.

⁸¹ Bu konu ile ilgili görüşler için bkz. Brandt, *Wirtschaft* s. 98 vd.

⁸² Şahin, *Stadiasmus*, Lykia 1 (1994) s. 130 vd.; Milner, *Roman Bridge*, Anat. St. 48 (1998) s. 120; Şahin – Adak, *Stadiasmus II*, s. 227 – 277; Brandt, *Wirtschaft*, s. 98 vd.; Aksi görüş için bkz. Behrwald, *Lykischer Bund*, s. 139 dn. 472; Kolb, *Provinzordnung*, s. 212–221.

⁸³ Cass. Dio, 69, 14, 4.

⁸⁴ Behrwald, *Lykischer Bund*, s.149, dn.504; krş. Tomasson, *Laterculi Praesidium I*, s.247, nr. 33; Rémy, *Carrieres*, s.50 vd. nr.34.

Pamphylia Eyaleti'ne dahil edildiği görülmektedir.⁸⁵ İmparatora bağlı olan ve onun vekili konumundaki vali “*πρεσβευτής και ἀντιστράτηγος = legatus Augusti propraetore*” tarafından yönetilen eyalette Marcus Aurelius döneminin son yıllarında önemli bir idari değişiklik olmuş, Lycia et Pamphylia Eyaleti senatonun yönetimi altına verilmiştir. İ.S. 162 yılında Roma, Partlar ile savaşmaktadır ve bu savaş nedeniyle doğuya ordu sevkiyatı yapmaktadır. Bu sevkiyatın rotası üzerinde bulunan ve bir senato eyaleti konumundaki Bithynia et Pontus bu tarih sonrasında fakat kesin olarak belirlenemeyen bir yılda imparatora devredilmiş, yönetimi bir *legatus Augusti pro praetore* aracılığı ile yapılmıştır. İmparator eyaleti konumundaki Lycia et Pamphylia'nın senato yönetimine verilmesi bu değişiklik ile ilgili olmalıdır; Marcus Aurelius ve Verus Bithynia et Pontus Eyaleti'nin senatodan almalarının karşılığında Lycia et Pamphylia Eyaleti'nin senato yönetimine bırakmıştır. İ.S. 178 yılında Lycia et Pamphylia Eyaleti yeniden bir *legatus Augusti pro praetore* emrine verilmiştir. Büyük olasılıkla İ.S. 175 yılında Avidius Cassius önderliğinde doğuda çıkan isyan ile ilgili olan bu geçici değişiklik İ.S. 179 yılına kadar sürmüştür,⁸⁶ İ.S. 179 yılı sonrasında Lycia et Pamphylia Eyaleti sürekli olarak senatonun yönetimi altına girmiş ve “*ἀνθύπατος = proconsul*” konumundaki valiler tarafından yönetilmiştir.⁸⁷ Eyaletin bu yapısı İ.S. 3. yüzyıl sonlarına kadar devam etmiş gibi görünmektedir, İ.S. 3. yüzyıl sonlarından itibaren valilerin *ἡγεμόνες* olarak nitelendirildikleri ve *eques* sınıftan oldukları bilinmektedir bununla birlikte eyalet sınırlarındaki herhangi bir değişiklik ile ilgili kanıt bulunmamaktadır.⁸⁸

İ.S. 1. yüzyılda Küçük Asya halkları yoğun bir Romalılaştırma süreci içerisine girmiştir ve bu süreç İ.S. 3. yüzyıl ortalarına kadar devam etmiştir. Roma'nın kontrolü altına çok daha erken giren Pamphylia'da, Lykia'ya nazaran bu sürecin daha erken başladığı söylenebilir. *Ager publicus* olarak İtalik yerleşimine açılan Attaleia yanında Perge kenti de *veterani* ve tacirlerden oluşan yeni yerleşmecilerini daha İ.Ö. 1. yüzyılın ortalarında ağırlamaya başlamış olmalıdır. Bu kentlerin İtalik yerleşmeciler tarafından tercih edilmesi büyük olasılıkla *territorium*'larının genişliği ile ilgilidir.⁸⁹ Bu yüzyıl içerisinde, halen bağımsızlık ayrıcalığını elinde bulunduran Lykia'da İtalik yerleşmecilerin yok denecek

⁸⁵ Bkz. Brandt, *Wirtschaft*, s. 99 özellikle dn. 835–836.

⁸⁶ S. Şahin, *Ti. Iulius Frugi, Proconsul von Lycia-Pamphylia unter Mark Aurel und Verus*, şurada: EA 3 (1984) s. 45 vd.

⁸⁷ Bosch, *Pamphylien*, s. 48.

⁸⁸ Bkz. Brandt, *Wirtschaft*, s. 99 özellikle dn. 837- 838.

⁸⁹ Gokalp, *Prosopografya*, s. 126.

kadar az olduğu söylenebilir. İ.S. 43 yılı sonrasında da Lykia bölgesi Pamphylia kadar İtalik göç almamış, bu nedenle bölgedeki İtalik nüfusun büyük çoğunluğunu Roma devlet görevlileri oluşturmuştur. Lycia Eyaleti'nin yönetsel merkezi konumundaki Patara'da diğer Lykia kentlerine göre daha çok Latince yazıt bulunması da bu görüşü desteklemektedir. Eyaletlere yerleşen Roma vatandaşı yerleşmeciler merkezi yönetim tarafından desteklenmiş, yeni kentlerinin önde gelen kişileri olmaları sağlanmıştır.⁹⁰ Bu aileler yerleştikleri kentlerin Roma ile ilişkilerinde önemli rol oynamışlardır. Bu aileler arasında Perge'den Plancii ve Attaleia'dan Calpurnii en önemli örneklerdir.

Perge kentinin en seçkin ailelerinden birisi olan Plancii⁹¹ İtalya'dan göç ederek Perge'ye yerleşmiştir. Ailenin bilinen ilk üyesi Vespasianus döneminde Pontus et Bithynia'da *proconsul* olarak görev yapmış olan M. Plancius Varus'dur. Ailenin ikinci nesilde ünlü Plancia Magna'nın evliliği aracılığıyla Perge'nin en diğer bir seçkin ailesi Iulii Cornuti ile evlilik yolu ile akrabalık ilişkisi kurduğu görülmektedir. Traianus – Hadrianus döneminde yaşamış Plancia Magna kentin güney girişindeki Hellenistik kuleler arasındaki oval avluyu tanrılar ve kahramanlar salonuna dönüştürmüştür.⁹² Bu avluda kentin kurucuları arasında Plancia Magna'nın kardeşi C. Plancius Varus ve babası M. Plancius Varus'un isimlerinin yer alması ailenin Perge'de ne kadar köklü ve güçlü olduğu konusunda delil teşkil etmektedir.

Attaleia'nın en seçkin ailelerinden biri olan Calpurnii,⁹³ İtalya'dan göç etmiş ve bu kente yerleşmiştir. Ailenin bilinen en erken üyeleri Marcus ve eşi Caecilia Tertulla, Augustus döneminde yaşamıştır. Hemen bir nesil sonra oğulları Calpurnius Rufus senatör olarak görev yapmıştır. Büyük olasılıkla Calpurnii ailesi İ.S. 2. yüzyılda Patralı Vili ailesi ile akrabalık ilişkisi kurmuştur.

Özellikle Lykia'da Roma vatandaşlık hakkı elde etmiş çok sayıda aile bilinmektedir. Roma'nın Pamphylia ve ardından Lykia üzerinde kurduğu hâkimiyet sonrasında bölge halkları bu büyük güce itaat etmek ve onun güvenini kazanmanın en doğru yol olduğunun farkına varmıştır. Yerli halk merkezi otorite altında huzur içinde yaşamaktadır, bu nedenle

⁹⁰ Gökalp, *Prosopografya*, s. 126.

⁹¹ Plancii ailesinin tüm fertleri hakkında bkz. Şahin, *I.v.Perge I*, s.107 vd.; Mitchell, *Plancii*, JRS 64 (1974) s. 27-39.; Jameson, *Plancii*, JRS 55 (1965) s. 54 vd.

⁹² Perge kentinin kurucuları ve Plancii ailesinin bunlar arasındaki yeri ile ilgili olarak bkz. Şahin, *Plancia Magna*, Adalya I (1996) s. 45 – 51.

⁹³ Attaleia'lı Calpurnii ailesi için bkz. Eck, *M. Calpurnius Longus*, ZPE 86 (1991) s.97–106.

Roma'ya bağıllığını kanıtlayarak elde edilen bu huzur korunmaya ve bununla birlikte bazı imtiyazlar elde etme yoluna gitmişlerdir. Vergilerin *publicani* tarafından toplanması da Augustus dönemi ile başlayan hümanist eyalet politikasıyla sona ermiş, bu görev eyalet valilerine devredilmiştir. Halk artık Roma vatandaşları tarafından sömürülmemektedir. Roma'nın Augustus ile başlayan yeni eyalet politikası ile oluşan *Pax Romana*, yerli ailelerin Roma'ya yakınlaşma çabalarını hızlandırmıştır. Bu nedenle kentlerin seçkin ve varlıklı aileleri, her fırsatta Roma'ya bağıllıklarını ön plana çıkartarak vatandaşlık hakkı elde etmek için uygun olduklarını kanıtlama çabası içerisine girmişlerdir. Bu imtiyaz sadece imparator onayı ile verilebilmekte, seçkin ve zengin olmanın yanında özellikle Claudius döneminden itibaren Latince konuşabilmek de önemli bir ölçüt oluşturmaktadır.⁹⁴ Bu şekilde Latince'nin kısa sürede seçkin yönetici sınıfın dili haline alması kaçınılmazdır.

Augustus döneminde, özellikle halen bağımsızlığını korumakta olan Lykia'da aralarında Oinoanda'lı Iulii ailesinin de bulunduğu bazı ailelere vatandaşlık hakkı verilmiştir fakat Augustus ve ardılı Tiberius dönemlerinde bu imtiyaz verilirken Roma çıkarlarının sistemli olarak gözetilmesi değil, bu hakkı elde eden kişinin onurlandırılarak bir anlamda koruma altına alınması amaçlanmış olmalıdır. İ.S. 43 yılı sonrasında Claudius'un Lykia'da, Quintus Veranius aracılığı ile oluşturduğu yeni yönetici sınıf, kentlerin Roma yandaşı ailelerine vatandaşlık hakkı verilerek oluşturulmuştur. Bu durumda Roma vatandaşlık hakkı elde etmek üstün Romalılar ile bağ kurarak kent içerisinde en üst sınıfın üyesi olmak ve sürekli yönetimde kalmak, hatta Roma *cursus honorum*'u içerisinde kariyer yapma hakkı elde etmek anlamına gelmektedir.⁹⁵ Özellikle Claudius dönemi ile vatandaşlık verme politikasının Romalılaştırmanın bir ögesi olarak sistemli bir şekilde yürütüldüğü görülmektedir; çünkü yönetici sınıf Roma'ya ne kadar yakın olursa, Lycia Eyaleti'nde kurulan sistem o ölçüde iyi ve sorunsuz işleyecektir.⁹⁶ Bu nedenle Claudius döneminden itibaren vatandaşlık hakkı Augustus ve Tiberius dönemlerine oranla daha çok kişiye verilmiştir ve bunların bir kısmına Claudius ismi taşıma ayrıcalığı da bahşedilmiştir.⁹⁷

Roma vatandaşlık hakkını yeni elde eden yerli bir aile ferdi, Roma *tribus*'larından birisine kaydedilmekte ve *trianomina* almaktaydı. Genelde bu hakkı aldıkları dönemdeki

⁹⁴ Suet. *Claud.* XVI; krş. Levick, *Colonies*, s. 104 ve s. 130

⁹⁵ Lykia'da Roma vatandaşlık hakkının getirdiği itibar için bkz. Sherwin- White, *Citizenship*, s. 241 vdd.

⁹⁶ Sherwin- White, *Citizenship*, s. 182.

⁹⁷ Holtheide, *Römische Bürgerrichtspolitik*, s. 49 ve 61.

eyalet valisinin *gentilnomen*'ini alırlardı, bununla birlikte eğer imparator tarafından izin verilirse imparator'un *gentilnomen*'ini de taşıyabiliyorlardı; Bu şekilde Iulius, Claudius, Flavius ve Aelius isimleri taşıyan birçok aile görülmektedir.⁹⁸ İ.S. 1. ve 2. yüzyıllarda birçok kişi Roma vatandaşlık hakkı alarak, Latince *nomen* ve *gentilnomen* yanında Yunanca *cognomen* taşımışlardır.

Ephesos'da yaşayan ve Hadrianus döneminde Roma vatandaşlık hakkı elde eden hatip Aelius Aristides'in "*Vatandaşlık kavramınızın ihtişamı, en çok kayda değer ve en muhteşem şeydir. Yeryüzünde ona benzeyen başka bir şey yoktur. İmparatorluğun halkını - ki bunu söylerken tüm dünyayı kastediyorum - iki sınıfa ayırdınız: Birisi, daha kültürlü, daha soylu, daha güçlü hale getirdiğiniz Roma yurttaşları, diğeri ise geri kalan vasal ve de teba. Ne deniz ne de devasa karalar bir kişiyi vatandaşlıktan dışlayamaz. Bu bakımdan Asya ve Avrupa arasında hiç fark yoktur. - - - En iyi princeps ve yönetici olan tek kişi yönetiminde evrensel bir demokrasi vardır...*"⁹⁹ sözleri Roma vatandaşlığının eyaletlerde yaşayan halk için önemini gözler önüne sermektedir.

Lycia'nın Roma vatandaşı seçkin yerli aileleri arasında Ksanthos'dan Arruntii, Patara'dan Claudii ve Vilii, Oiononda'dan Licinnii sayılabilir. Pamphylia'dan Lykia'ya nazaran az sayıda Roma vatandaşı yerli aile tanınmaktadır. Attaleia'dan Iulii bu aileler arasında öne çıkmaktadır.

Ksanthos'un en seçkin ailelerinden birisi olan Arruntii¹⁰⁰ Roma vatandaşlık hakkını büyük olasılıkla İmparator Claudius döneminde elde etmiş, *gentilnomen*'ini ise İ.S.50 yılında Galatia Eyaletinde *procurator Augusti* olarak görev yapmış olan M. Arruntius Aquila'dan¹⁰¹ almış olmalıdır. Bu aileye mensup Arruntius Claudianus, atlı sınıfındaki başarılı kariyerinin ardından Domitianus veya Traianus döneminde *adlectio* ile senatoya alınmıştır.¹⁰²

⁹⁸ Sherwin- White, *Citizenship*, s. 168.

⁹⁹ Aristides, *Eis Rhomen*, 59 vd; Lewis – Reinhold, *Civilization*, s.58.

¹⁰⁰ Ksanthos'lu Arruntii ailesi için bkz. Balland, *Fouilles de Xanthos*, s.143–171; Devijver, *PME*, A 166.

¹⁰¹ Bkz. Nr. 25.

¹⁰² Krş. Wörrle, *Stadt und Fest*, s. 61; Arruntius Claudianus'un kariyeri için bkz. Halfmann, *Senatoren*, nr.28.

Patara'nın en seçkin aileleri arasındaki Claudii, Roma vatandaşlık hakkını - adından hareketle - Claudius'un onayı ile almış olmalıdır.¹⁰³ Ünlü hayırhah Claudia Anassa bu aileye mensuptur. Ksanthos'lu Aruntii gibi Claudii de Lycia Eyaleti'nin oluşturulma aşamasında oluşturulan yeni yönetici sınıfın ilk üyeleri olarak hem kendi kentlerinde hem de Lykia Birliği içerisinde en üst makamlarda bulunmuştur. Atlı sınıfına mensup Claudii ailesi, Antoninus Pius döneminde II. Ti. Claudius Agrippinus ile senatör sınıfına girmiştir.¹⁰⁴ II. Ti. Claudius Agrippinus, Oinoanda'lı Licinnii ailesinden, Gaius Iulius Demosthenes'in torunu Iulia Lysimakhe ile *Lykiarkhos* Ti. Claudius Dryantianus'un oğludur ve bu iki aile arasında evlilik yolu ile akrabalık ilişkisi kurulduğunu göstermektedir.

Patara'nın diğer bir seçkin ailesi Vilii'nin¹⁰⁵ vatandaşlık hakkını ne zaman aldığı tam olarak bilinmemektedir. Bununla birlikte ismini İ.S. 47/48 – 50 yılları arasında görev yapmış Lycia Eyaleti valisi Vilius Flaccus'a borçlu olabilir.

Oinoanda'lı Licinnii ailesi seçkin Lykia aileleri içerisinde en iyi bilinenidir. Ailenin bilinen en eski üyeleri Licinnius Musaeus vatandaşlık hakkını vali Licinnius Mucianus döneminde, Marcius Thoas ise *legatus Augusti propraetore Lyciae et Pamphyliae* Sextus Marcius Priscus döneminde almıştır.¹⁰⁶ Licinii ailesi, Traianus- Hadrianus döneminde Oinoanda'lı seçkin aile Iulii ile evlilik yolu ile akrabalık kurmuştur. Aile fertleri kent içerisinde ve Lykia Birliği'nde üst konumda yer almış, Traianus – Hadrianus döneminde atlı sınıfına, Antoninus Pius döneminde de senatör sınıfına mensup olmuştur.

Attaleia'nın seçkin ve köklü ailelerinden birisi olan Iulii ailesinin vatandaşlık hakkını ne zaman elde ettiği tam olarak bilinmemektedir. C. Iulius ismi Augustus dönemini akla getirmektedir fakat bu konu ile ilgili yeterli kanıt bulunmamaktadır. Hadrianus döneminde yaşamış ünlü zengin Iulia Sancta¹⁰⁷ bu aileye mensuptur.

¹⁰³ Adak, *Claudia Anassa*, EA 27 (1996) s. 137, ayrıca ailenin soy ağacı için bkz. s.136 ve 142; Ksanthos'lu Claudii ailesi için bkz. Christol-Draw-Bear, *Sénateur*, JS, Janvier-Juin 1991, s.195–226.

¹⁰⁴ Ti. Claudius Agrippinus'un kariyeri için bkz. Devijver, *PME*, C 116; Halfmann, *Senatoren*, nr.80; Şahin, *Bemerkungen*, EA 17 (1991) s.113 vd.; Adak, *Claudia Anassa*, EA 27 (1996) s. 136 vd.

¹⁰⁵ Vilii ailesi ile ilgili detaylı bilgi için bkz. Jameson, *Two Lycian Families*, Anat. St. 16 (1966), s.130–136.

¹⁰⁶ Jameson, *Two Lycian Families*, Anat. St. 16 (1966), s.125.

¹⁰⁷ Iulia Sancta için bkz. Adak – Atvur, *Magidos*, EA 31 (1999) s.62.

İ.S. 1. ve 2. yüzyıllarda Roma eyaletlerinde, İtalik yerleşmeciler, vatandaşlık hakkı kazanmış yerli aileler ve bölgeye yönetim amaçlı gönderilmiş görevlilerden oluşan Latince konuşan kalabalık bir nüfus oluşmuştur.¹⁰⁸ Genel olarak bakıldığında Pamphylia bölgesinde İtalik yerleşmecilerin Lykia bölgesinde ise Roma yurttaşı yerli halkın çoğunlukta olduğu ve yaşadıkları kentlerde ön planda buldukları görülmektedir. Kentlerin seçkin sınıfını oluşturan İtalikler ve yerli aileler arasında yapılan evlilikler kültürel kaynaşmayı çabuklaştırmış, Romalılaşma sürecine yeni bir ivme katmıştır.

Romalılılaşma sürecinin diğer bir etkeni imparator kültürüdür.¹⁰⁹ Küçük Asya’da imparator kültü ile ilgili zengin buluntular¹¹⁰ bu konu üzerinde çalışan birçok araştırmacı ve bilim adamının dikkatinin bu bölgede yoğunlaşmasını sağlamıştır. Küçük Asya halklarının kültürel tarihinde Hellenistik hükümdar kültürleri nedeniyle var olan “tanrı-kral” kavramı, Roma’nın politik çıkarları doğrultusunda kullanılarak Roma egemenliğinin kutsal bir simgesi haline gelmiştir. Price, kentlerin yeni bir iktidar biçimine uyum sağlamak amacıyla kurduğu¹¹¹ Roma imparatorluk kültürünü “*büyük bir imparatorluğun tebaasının, egemen gücü tasvir edebilmek amacıyla yarattığı ve örgütlediği kalıcı bir kurum*”¹¹² olarak nitelemiştir. Küçük Asya’da hükümdar kültürünün dönüşümü ile oluşan imparator kültü ilk olarak Augustus döneminde yerli halkın isteği ile başlamıştır.¹¹³ Bu istek, yaşayan bir kişiyi tanrı olarak kabul etme düşüncesine yabancı olan Romalılar tarafından ilk başta yadırganmış olmalıdır. Augustus ile başlayan *Pax Romana*, bu istikrar ve refah döneminin kurucusu Augustus’un varlığına duyulan minnetin ifadesi olarak Augustus ve aile fertleri için kültler kurulmasını sağlamıştır. Tiberius ve Claudius dönemlerinde eski gücünü kısmen koruyan imparator ve aile fertleri için kurulan kişilere yönelik kültler İ.S. 1. yüzyılda sayıca azalmaya başlamış, İ.S. 3. yüzyılın ortalarında Caracalla dönemi sonrasında ortadan kalkmıştır. Bu şekilde imparator kültürleri İ.S. 3. yüzyıl ortalarında imparatorun şahsından uzaklaşarak, yerini genel olarak “Sebastoslar” için kurulmuş ve Küçük Asya’nın genelinde İ.S. 1. yüzyıl sonrasında çok yaygın olarak yer alan genel kült yapısına bırakmıştır.¹¹⁴ Kentler ve bu kentlerin seçkin aileleri, İ.S. 1. yüzyıldan itibaren Roma’ya yakınlaşabilme çabalarının içine imparator kültürünü de dâhil etmiştir. Kentler

¹⁰⁸ Lykia ve Pamphylia kentlerinin önde gelen aileleri için bkz. Gökalp, *Prosopografya*, s. 81 – 118.

¹⁰⁹ Küçük Asya’da bilinen Roma ve imparator kültürleri için bkz. Magie, *Roman Rule*, s. 1613 vdd.

¹¹⁰ Bu buluntular için bkz. Price, *Rituals and Power*, s. 249 – 274.

¹¹¹ Price, *Rituals and Power*, s. 29.

¹¹² Price, *Rituals and Power*, s. 1.

¹¹³ İmparator kültürlerinin kurulmasına ilişkin usuller için bkz. Price, *Rituals and Power*, s. 66 vd.

¹¹⁴ Price, *Rituals and Power*, s. 57 vd.

arasında ortaya çıkan statü çekişmeleri, İ.S. 1. yüzyılın sonundan itibaren Roma senatosu tarafından bir kentin imparator kültü ile ilgili tapınağın muhafızı olarak birçok kent içinden seçilmiş olduğunu ifade eden *neokoros* (tapınak muhafızı) ünvanını yaygın bir övünç kaynağına dönüştürmüştür.¹¹⁵ Küçük Asya’da Perge¹¹⁶ ve Ephesos¹¹⁷ kentlerine verilmiş olan bu ünvan kentlerin Roma senatosu ve şahsen imparator ile iyi ilişkiler içinde bulunduğunu göstermekte, aynı zamanda kentlerin Romalılaşıma düzeyi hakkında da bilgi vermektedir.

Küçük Asya’da Romalılaşıma sürecinin izleri arenaya dönüştürülen tiyatrolar aracılığı ile de görülebilmektedir. Perge ve Side gibi Romalılaştırmış kentlerde, özellikle İ.S. 3. yüzyıldan itibaren gladyatör oyunları ve hayvan dövüşleri düzenlenmesi Roma sosyal yaşamının eyaletlere uyarlandığının bir göstergesidir. Oinoanda¹¹⁸, Myra, Patara¹¹⁹ ve Xanthos¹²⁰ kentlerinde bu tür gösteriler düzenlendiği yazıtlar aracılığı ile takip edilebilmektedir.¹²¹

Romalılaşımak, üstün Romalıların niteliklerini barındırmak, Romalı ismi taşımak ve en önemlisi Latince konuşmak ile başlamaktadır. Levick, Romalılaşımayı oluşturan en önemli ölçütün Latince’nin kullanımı olduğunu belirtir.¹²² Latince kullanımının yaygınlığı ise en belirgin şekilde yazıtlar ve sikkeler üzerinde incelenebilmektedir. Sikkeler genelde daha kolay tarihlenebilir olmalarına karşın Latince’nin kullanımını, dolayısı ile de Romalılaşıma sürecini araştırmak için yeterince güvenilir değildir; Bir kentin sikkeleri üzerinde bulunan Latince yazı o kentin halkının günlük hayatında da bu dili konuştuğunun bir göstergesi olarak ele alınmamalıdır. Latince konuşmanın bir imtiyaz olarak görüldüğü İ.S. 1. ve 2. yüzyıllarda Latince, sikkeler üzerinde politik amaçlarla kullanılmış, bununla birlikte ekonomik kriz ve eyaletler üzerinde yürütülen politika değişiklikleri nedeniyle Romalılaşımanın zayıfladığı İ.S. 3. yüzyıl ve sonrasında sadece gelenekçilik nedeniyle yer almaya devam etmiş olabilir.¹²³ Buna karşılık yazıtlar, kimi zaman tarihleme konusunda

¹¹⁵ Price, *Rituals and Power*, s. 64 vd.; krş. S. J. Steven, *Twice Neokoros. Ephesus, Asia and the cult of the Flavian Imperial Family* (Religions in the Graeco – Roman World 116), Leiden 1993.

¹¹⁶ Şahin, *I.v.Perge I*, s. 65.

¹¹⁷ Deininger, *Proviziiallandtage*, s. 122 vd.

¹¹⁸ IGR III nr. 492 ve nr. 500.

¹¹⁹ TAM II, 2 nr. 905 = IGR III nr. 739.

¹²⁰ TAM II, 2 nr. 287 = IGR III nr. 631.

¹²¹ Magie, *Roman Rule*, s. 534 ve s. 1393 n. 64.

¹²² Levick, *Colonies*, s. 130.

¹²³ Levick, *Colonies*, s. 131.

karşılaşılan zorluklara karşın, halkın kendi belgeleridir ve tarafsızdır. Bu nedenlerden dolayı Romalılaşma sürecinin izleri öncelikli olarak Latince hazırlanmış yazıtlar üzerinde araştırılmalıdır. Anadolu'nun güney kıyılarında söz konusu Romalılaşma sürecini yazıtlar ışığında inceleme amaçlı bir çalışma henüz yapılmamıştır. Bu çalışmanın benzerleri diğer bölgeler, örneğin Ege Bölgesi'ni içine alan Asia Eyaleti için yapılmış ve yayımlanarak¹²⁴ bilim dünyasının bilgisine sunulmuştur.

¹²⁴ R.A. Kearsley, *Greeks and Romans in Imperial Asia*, (IK.59) Bonn, 2001.

KATALOG

I. LYKIA VE PAMPHYLIA’NIN LATİNCE YAZITLARI

I. 1. LYKIA

I. 1. 1. PATARA

I. 1. 1. 1 Yapı-Bina Yazıtları

Nr. 1: İmparator Hadrianus’un Granarium’u

Yıkıntıları kentten batıya doğru uzanan granarium’un doğu ön cephesinin en üst kısmında, binanın arşitravı üzerine çok büyük ve güzel harflerle kazınmıştır. İlk harfler birinci kapıdan hemen sonra güney kısımdan başlamaktadır. Binanın kuzey bölümünün yıkılması nedeniyle tamamı tek satırdan oluşan yazıtın son kısmı eksiktir.

Yayın Yeri: CIL III, nr. 12129 (çizim ile birlikte); TAM II, 2 nr. 397 (çizim ile birlikte).

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Horrea Imp(eratoris) Caesaris divi Traiani Parthici f(ili) divi [Nervae nepotis Traiani Hadriani Augusti].

Çeviri: “*Merhum Traianus Parthicus’un oğlu, merhum Nerva’nın torunu olan imparator Caesar Traianus Hadrianus Augustus’un granarium’u*”.

Tamamlama önerileri Kalinka’dan (TAM II, 2 nr. 397) alınmıştır.

Tek satırdan oluşan yazıtın son kısmının tamamlaması Andriake granarium yazıtı¹²⁵ uyarınca yapılmıştır.

Antik Dönem’de deniz taşımacılığı sadece kıyıdan yapılabilmekteydi ve nüfusu her geçen gün artan Roma beslenme ihtiyacı için Aleksandria’dan tahıl getirtmek durumundaydı.¹²⁶ Mısır’dan Roma’ya bu denli önemli bir yük taşıyan gemiler Kıbrıs ve Güney Anadolu kıyılarından dolaşarak Roma’ya ulaşmaktaydı. Bu güzergâh üzerinde, özellikle Lykia ve Pamphylia sahillerinde büyük kazalara neden olan fırtınalar

¹²⁵ Bkz. Nr. 18 ; ayrıca CIL III, nr. 6738 = Dessau, ILS, nr. 5908.

¹²⁶ Roma’nın tahıl ihtiyacı ile ilgili genel olarak bkz. Rickman, *The Corn Supply of Ancient Rome*, Oxford 1980.

bilinmektedir.¹²⁷ Patara ve Andriake limanları korunaklı doğal yapıları nedeniyle ön plana çıkmış, Mısır'dan gelen hububat gemileri için, *annona*'nın taşınması sırasında kötü hava koşulları ve tamirat veya bakım gerektiren durumlarda güvenli bir sığınak haline gelmiş olmalıdır.¹²⁸ Patara ve Andriake granarium'larının taşıdıkları yazıtlar vasıtası ile Hadrianus dönemine ait olduğu bilinmektedir. Her iki granarium, Hadrianus'un İ.S. 131 yılındaki ikinci Anadolu seyahati ile ilgili olmalıdır. Kesin olarak belirlenememekle birlikte bu seyahat sırasında Hadrianus'un Patara'nın yanında Andriake'ye de uğramış olması ve bu iki önemli limanda birer granarium inşasının emrini vermiş olması mümkündür.¹²⁹ Bayburtluoğlu söz konusu granarium'ları Traianus'un Lykia gezisi ile ilişkilendirmiştir.¹³⁰ Zimmermann ise bu konuda kesin bir yargıda bulunmanın mümkün olmadığı görüşündedir.¹³¹ Bu granarium'lar bölge halkının ihtiyaçlarını karşılamaktan çok, Mısır'dan gelen Roma hububat gemilerinin sığınma ve ikmal yerleri olan Patara ve Andriake limanlarında geçici depolama amacıyla kullanılmaktaydı.¹³² Ras ise bu granarium'larda Elmalı Ovası, Ksanthos Vadisi ve Kibyrtis'den getirilen hububatın saklandığı görüşündedir.¹³³

Tarih: İ.S.117 – 138.

I. 1. 1. 2. Mezar Yazıtları

Nr. 2: Marcia Egloge'nin Mezarı

Kalker taşından dikdörtgen taş blok, Erken Bizans duvarında devşirme taş olarak kullanılmıştır.

Ölçüler: Y.: 1.09m; G.: 0.72m; D.: 0.61m; Hy.: 0.04m (sat.1) - 0.03m.

Yayın yeri: Heberdey-Kalinka, *Zwei Reisen*, s. 24 nr. 19; CIL III, nr. 1418; IGR III, nr. 678; TAM II, 2 nr. 461 (çizimi ile birlikte).

Revizyon 1992 S. Şahin.

¹²⁷ Söz konusu fırtınalar ve kazalar için bkz. Nollé, *Pamphyllische Studien*, Chiron 16 (1986) s. 209 vd.; Zimmermann, *Lykische Häfen*, s. 201-217.

¹²⁸ Lykia limanlarının Roma açısından önemi için bkz. Zimmermann, *Lykische Häfen*, s. 201 vd.

¹²⁹ Magie, *Roman Rule I*, s. 620; Wörrle, *Andriake*, s. 67.

¹³⁰ Bayburtluoğlu, *Lykia*, s. 39; Traianus'un Lykia gezisi için bkz. Cass. Dio 67, 291.

¹³¹ Zimmermann, *Untersuchungen*, s. 221 dn.175.

¹³² Rickman, *Roman Granaries*, s.137 vd.

¹³³ Ras, *Oinoanda in Lycia*, Lykia 2 (1995) s. 36.

Marciae Egloge, Ϙ
 2 v(ixit) ann(os) IIII mens(es) X d(ies) XII,
 Paederos pater, a manu
 4 Sex(ti) Marci Prisci leg(ati) pro
 pr(aetore) Lyciae, et Marcia Libera[lis]
 6 ^{vac.} mater. ^{vac.}
 Μαρκία Ἐγλογῆ, ἔζη Ϙ
 8 ἔτη δ' μϞν(άς) ἰήϞ(έρας) ἰβ', Ϙ
 Π[α]ιδέρως πατήρ, ἀπὸ
 10 χερὸς Σεξ. Μαρκίου ΠρεϞκ[ου]
 πρεσβευτοῦ ἀντιστρατήγ[ου, καὶ]
 12 Μαρκία Λιβερᾶλις μϞϞϞϞ

Çeviri: “*Marcia Egloge için, 4 yıl 10 ay 12 gün yaşadı, Lykia'nın legatus propraetor'u Sextus Marcius Priscus'un özel kalemi olan babası Phaederos ve annesi Marcia Liberalis (dikti)*”

Tamamlama önerileri Kalinka'dan (TAM II, 2 nr. 461) alınmıştır.

Kelimeler arasında virgül biçimli kelime ayırıcı bulunuyor.

Sat. 3 ve 9 -10: A manu = ἀπὸ χέροϘ (özel kalem) hakkında bkz. W. Eck, ZPE 6 (1970) s. 71 dn. 28.

Sat. 4 ve 10: **Sextus Marcius Priscus**, *legatus Augusti propraetore* olarak Nero ve Vespasianus dönemlerinde Lycia Eyaleti'nde görev yapmıştır. Daha fazla bilgi için bkz. PIR² M nr. 242; Eck, Die Legaten von Lykien und Pamphylien unter Vespasian, ZPE 6 (1970) s. 65–75; S. Şahin – M. Adak, Stadiasmus Patarensis, s.v. Delikkemer (baskıda).

Tarih: İ.S. 68 -70.

Nr.3: Thaliarchus kızı Thaliarchilla'nın Mezarı

Mezar sunağı, eski limanı çevreleyen surun yakınında, hamamın kuzeyinde bulunmuştur. Üst kısmında neredeyse tamamıyla tahrip olmuş zarif bir kaide bulunuyor. Üst kısımdaki bu kaidenin altında bütünüyle parçalanmış şeritli çelenkler ve maskelerin izleri Heberdey tarafından tasvir edilmiştir.

Ölçüler: Y.: 0.82m; Ç.: 0.46m; Hy.: Belirtilmemiş.

Yayım yeri: CIL III, nr. 12131; TAM II, 2 nr. 486.

[-----]
 eThaliarchi Aug(usti) l(iberti) f(iliae)
 2 Thaliarchillae
 [- - -]s Neronis Aug(usti) disp(ensator)
 4 [c]ontub[er]nali suae

Çeviri: “[*Filanca kadının*] ve *Augustus’un azatlısı Thaliarchus’un kızı olan Thaliarchilla için ve Augustus Nero’nun veznedarı olan [filanca kişi] kendi eşi için (dikti).*”

Kelimeler arasında nokta veya virgül biçimli harf ayırıcı kullanılmış.

Sat.4 Satırın baş kısmında bulunan eksik kısımda yazıtı diken kişinin adı bulunuyor olmalı.

Dispensator (veznedar) için bkz. Haensch, *Capita Provinciarum*, s. 726.

Tarih: İ.S. 1. yüzyılın ikinci yarısı.

Nr. 4: Flavia Kapitolina’nın Mezarı

Alta kaideli ve üstte dışbükey profilli dikdörtgen mezar steli. Vespasianus hamamının kuzeyinde, duvarda devşirme taş olarak kullanılmıştır.

Ölçüler: Y.: 1.36m; G.: 0.75m; D.: 0.39m; Hy.: Belirtilmemiş.

Yayım yeri: CIL III, nr. 234; TAM II, 2 nr. 462 (çizim ile birlikte).

Revizyon 1992 S. Şahin

D(is) M(anibus)
 2 Flavia Kapi-
 tolina, ^{sic.} vixit
 4 annis XXXXVI; cui
 M(arcus) Aemilius Sulla
 6 et M(arcus) Aemilius Catu-
 linus fili eius
 8 matri piissimae

monimentum^{sic.}
 10 de suo institu-
 erunt.

Çeviri: “Yeraltı tanrılarına, Flavia Capitolina 46 yıl yaşadı; Oğulları Marcus Aemilius Sula ve Marcus Aemilius Catulinus çok dindar anneleri için bu anıtı kendi ceplerinden inşa ettirdiler”.

Tamamlama önerileri Kalinka’dan (TAM II, 2 nr. 462) alınmıştır.

Sat.2–3 Ka[p]ito- / lina, CIL; Kapito- / lina, TAM.

Sat.6 C[ap]it[o]- CIL; Capito- TAM.

Sat.7 filii CIL.

Sat.9 monumentum CIL.

Tarih: İ.S. 1. yüzyılın sonları veya 2. yüzyıl.

Nr. 5: Augustus’un Azatlısı Titus Aelius Vitalis’in Mezarı

İki parçaya bölünmüş kalker taşından dikdörtgen blok, kent kapısının kuzeyinde, bataklığın yanında bulunmuştur. Üst parça bir mezar yapısının duvarında yeniden kullanılmıştır. Yazıtın ilk 15 satırı üst parçada, son 4 satırı ise alt parçada bulunmaktadır.

Ölçüler: (Üst parça) Y.: 0.81m; G.: 0.48 m; D.: 0.50m. (Alt parça) Y.: 0.43m; G.: 0.49m; D.: 0.51m; Hy.: 0.035m - 0.04m .

Yayın yeri: Heberdey - Kalinka, Zwei Reisen, s. 24 vd. nr. 20; CIL III, nr. 14180; IGR III, nr. 676; TAM II, 2 nr. 460 (çizimi ile birlikte); krş. H.- G. Pflaum, Une Inscription Bilingue De Kos et La Perception De La Vicesima Hereditatium, şurada: ZPE 7 (1971) s. 66 vd.

[D(is) M(anibus)]
 2 [T(ito) Aelio] I[(iberto) Aug(usti) Vi]-
 [talio, subp]r[ocuratori]
 4 [XX heredit]atiu[m]
 reg(ionis) Lyciacae, heres^{sic.}
 6 eius cura agente
 cum lib(ertis) eius Aelio

8 Sosia et Aelio Epaga-
 tho. Ϙ Ϙ Θ(εοίς) Δ(αίμοσιν). Ϙ
 10 Τ(ίτω) Αιλίω Σεβ(αστοῦ) ἀπελευ-
 θ(έρω) Οὐειταλίω, ἀν-
 12 τεπιτρόπω κ' κλη-
 [ρ]ονομιῶν Ϙ ταρχε-
 14 [ίας Λ]υκίας, κλη Ϙ [νόμου]
 [. . . αὐ]τοῦ ἐ[πιμελ(οῦντος) μετὰ]
 16 [ἐτέρ]ων () ἀπ[ελευθ(έρων)]
 αὐτοῦ Αιλί[ου Σωσ]-
 18 ία καὶ Αιλίο[υ Ἐπαγ]-
 Ϙ άθου.

Çeviri: “Yeraltı tanrılarına, Augustus azatlısı, Lykia bölgesinin hereditatium vicesima’sının subprocurator’u Titus Aelius Vitalis için, kendi köleleri Aelius Sosia ve Aelius Epagathos ile birlikte mirasçısının çabası ile (yapılmıştır)”.

Tamamlama önerileri Pflaum’dan (ZPE 7 (1971) s. 66 vd.) alınmıştır.

Sat. 1–4 Tamamen okunamaz durumda, Heberdey - Kalinka; T ve Y harflerinin izleri görülebiliyor, CIL.

Sat. 3 [tali, vice p]r[ocurato]- / ris, TAM.

Sat. 5 Kalinka ve Heberdey olağan kural olan ablativus “herede” yerine nominativus “heres” kullanıldığı konusunda hemfikirdir. Ayrıca 5. ve 14. satırlarda mirasçının adının belirtilmemiş olması da olağan dışı bir durumdur.

Sat. 14 – 15

----- κληρο[νό-
 μος αὐ]τοῦ ἐ[.] , Heberdey- Kalinka;

----- κληρο[νό-
 μου αὐ]τοῦ ἐ[πιμελοῦντος μετὰ ἐτέ]ρων ? ἀπ[ελευθέρων], CIL ve IGR;

[ας Λ]υκίας, κλη Ϙ [νό]-

[μος αὐ]τοῦ ἐ[πιμελ(οῦμενος)], TAM.

Sat.16 Güvenilir tamamlama önerileri getirilememiştir.

[. . .]ρων ἀπ[ελευθ(έρων)], “*Parçaların bağlantı noktası olduğu kesin değil, 15 ve 16. satırlar birbirini takip etmiyor olabilir. Arada yitik satır bulunabilir*”, Heberdey - Kalinka;

[μετὰ ἐτέ]ρων ? ἀπ[ελευθέρων], CIL, IGR;

συ]ν[π]ρ(ασσόντ?)ων ἀπ[ελευθ(έρων)], TAM.

Subprocurator vicesima hereditatum regionis Lyciacaе = ἀντεπίτροπος κ' κληρονομιῶν ἐπαρχείας Λυκίας, Lykia bölgesinin imparatorluk mülkünden elde edilen vergi gelirlerinin yirmide bir hakkına sahip procurator yardımcısı. Detaylı bilgi için bkz. H.- G. Pflaum, *Une Inscription Bilingue De Kos et La Perception De La Vicesima Hereditatum*, şurada: ZPE 7 (1971) s. 64-68.

Tarih: T.Aelius ismi uyarınca İ.S. 2. yüzyılın ortaları.

Nr. 6: Augustus'un Azatlısı Titus Aelius Carpus'un Mezar Anıtı

Dikdörtgen kaide, kalker taşından, üst silmesi kırık. Kent kapısının yanında bataklık yönünde bulunmuş. Üst yüzeyinde heykel ayağına ait izler bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 1m; G.: 0.57m; D.: 0.59m; Hy.: (Lat.) 0.04m, (Yun.) 0.035m.

Yayın yeri: Heberdey-Kalinka, *Zwei Reisen*, s. 25 vd. nr. 21; CIL III, nr. 14179; IGR III, nr. 675; TAM II, 2 nr. 459.

[D(is) M(anibus)]

2 T(ito) Aelio Au[g](usti) lib(erto) Carpo,
proc(uratori) provinc(iae) Lyciae, Aelia

4 Cale marito optimo ac
pientissimo monume~~ntum~~

6 et statuam de suo fecit.

Θεοῖς ^{vac.} Δάμοσιν.

8 Τίτ(ον) Αἴλιον Σεβ(αστοῦ) ἀπελ(εύθερον) Κάρπον,
ἐπίτροπον ἐπαρχίας Λυκίας,

10 Αἴλια Κάλη ἀνδρὶ ἀγαθωτ[ά]τῳ καὶ [ε]ύσε-
βεστάτῳ μνήμης χάριν τὸ ἡ~~μ~~νον

12 σὺν τῷ ἀνδριάντι ἐκ τῶν ιδίων
κατεσκεύασα. ^{vac.}

Çeviri:

Latince: “*Yeraltı tanrılarına, Ailia Kale çok iyi ve dindar kocası, Augustus azatlısı, Lycia Eyaleti'nin procuratoru Titus Aelius Carpus için (bu) anıtı ve heykeli kendi cebinden inşa ettirdi*”.

Yunanca: “*Yeraltı tanrılarına, Ailia Kale çok iyi ve dindar kocası, Augustus azatlısı, Lycia Eyaleti'nin procuratoru Titus Aelius Carpus anısına bu heroon'u heykel ile birlikte kendi cebinden inşa ettirdi.*”

Sat.1 Silmede [D(is) M(anibus)] yazılmış olması muhtemel, TAM; Satır, Heberdey - Kalinka ve CIL'da bulunmuyor.

Sat.10 ἀγαθῶτ[άτω] IGR.

Titus Aelius Carpus; Yazıtta Carpus'un bir azatlı olduğu açıkça bellidir. Bir eyaletin procurator'luğunun bir azatlıya verilmiş olması akıla uygun olmadığı için Mommsen (CIL III, nr.14179), Carpus'un efendisinin mal-mülkünün procurator'u olduğunu fakat bu kısmı itibarını arttırmak amacıyla ihmal ettiğini öne sürmüştü, bu düşüncesi Heberdey ve Kalinka tarafından da desteklenmiştir. Haensch ise, Lycia et Pamphylia Eyaleti'nin finansal yönetim merkezi olan Patara'da, eyaletin tümü veya sadece Lykia kısmından sorumlu, atlı sınıfı mensubu bir devlet görevlisinin emrinde çalışan bir memur olabileceğini belirtmiştir.¹ Krş. H.- G. Pflaum, Une Inscription Bilingue De Kos et La Perception De La Vicesima Hereditatum, şurada: ZPE 7 (1971) s. 66.

Tarih: T. Aelius ismi nedeniyle İ.S. 2. yüzyılın ortaları, Kalinka yazıtın O. Hirschfeld tarafından Marcus Aurelius dönemine tarihlendiğini² belirtir. Haensch ise yazıtı Carpus'un Antoninus Pius döneminde azat edilmiş olması nedeniyle İ.S. 138 yılı ve sonrasına tarihlemektedir.

Nr. 7: Caesar'ın Kölesi Felix'in Mezarı

Dikdörtgen mezar steli. Hamamın kuzeyinde, eski limanı çevreleyen duvarda bulunmuştur.

Ölçüler : Y.: 0.86m; G.: 0.66 m; Hy.: Belirtilmemiş.

Yayın Yeri: CIL III, nr. 12130; TAM II, 2 nr. 463 (çizim ile birlikte).

¹ Bu konudaki değerlendirmeler için bkz. Haensch, *Capita Provinciarum*, s.296 vd.

² O. Hirschfeld, *Klio* 1902 II, 302 (non vidi).

Felici Caesaris ser(vo)
 2 vi[k(ario)] a commentar(iis)
 pr(ovinciae) Lyc(iae)
 4 Hermes optimo
 cogn(ato) ob merita
 6 eius fecit.

Çeviri: “Hermes değerli akrabası, Caesar’ın kölesi (ve) Lycia Eyaleti commentariensis vekili Felix için, hizmetlerinden dolayı yaptırdı”.

Sat.2 Heberdey’in çiziminde “ vir ^{sic.} ”

A commentariis = commentariensis, *commentarii* adı verilen günlük tutanakların düzenlenmesinden ve ceza mahkemelerinin kararlarının uygulanmasından sorumlu devlet görevlisi, a commentariis için bkz. Haensch, *Capita Provinciarum*, s. 721 ve 726; esas olarak Haensch, a commentariis, şurada: *Actes du Couprès de Lyon* (Paris 1995) s. 267 – 284.

Tarih: Lykia’nın tek başına eyalet durumunda bulunduğu görülüyor. Yazıt Lycia Eyaleti’nin kuruluşunu takip eden yaklaşık otuz yıla (İ.S. 43 – 72/73) veya Diocletianus’un İ.S. 3. yüzyılın sonlarındaki reformları sonrasına ait olabilir.

Nr. 8: İsimsiz Sütun Başı

Kalker taşından 4 köşeli sütun başı. Tüm köşeleri profilli. Bataklıkta bulunmuş. Yazıt kaidenin altına kazınmış.

Ölçüler: Y.: 0.70m; G.: 0.75m; D.: 0.75m; Hy.: 0.04m.

Yayın yeri: CIL III, nr. 14182; TAM II, 2 nr. 444 (çizim ile birlikte).

Dis Manibus

[-----](?)

Çeviri: “Yeraltı tanrılarına”

Sat.2 Heberdey’in okuduğu satırın altında bir ismin bulunduğu diğer bir satır yok olmuş olabilir, TAM.

Tarih: Roma imparatorluk dönemi.

Nr. 9: Havete

Tiyatronun arkasındaki tepenin batı kanadında bulunan kapının üst kısmındaki *lento fascia* 'ları üzerinde, kalker taşından.

Ölçüler: Y.: 2.55m; G.: 0.50m; D.: 0.73m. Kaide y.: 0.20m; Hy.: (Lat.) 0.055m; (Yun.) 0.045–0.05m.

Yayım yeri: CIL III, nr. 14183; IGR III, nr. 685; TAM II, 2 nr. 436 (çizimi ile birlikte).

Havete viatores ☞
Χαίρετε παροδεῖτ[α]ί.

Çeviri: “ Uğurlar olsun ey yolcular ”

Tarih: Roma imparatorluk dönemi.

I. 1. 2. TLOS**I. 1. 2. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar****Nr. 10: Edictum Constantini ve Bir İmparator Yazıtı Aynı Blok Üzerinde**

Taş blok, forum ile sur arasında bulunan ve zamanla yıkılmış bir duvara yerleştirilmiş. Blok üzerinde birbirinden farklı iki adet yazıt bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 0.58m; G.: 0.72m; D.: Ölçülemiyor; Hy.: Belirtilmemiş.

Yayım yeri: CIL III, Suppl. nr. 12133.

Girit yazıtı için bkz. CIL III, Suppl. nr. 12043; krş. P. F. Girard – F. Senn, *Les lois des Romains*, Jovene ed., Naples, 1977, s. 499 vdd. nr. 25.

(a) Bloğun büyük kısmını oluşturan ve sol tarafta yer alan yazıt Constantinus Magnus'un “edictum de accusatonibus” unu içeriyor. Söz konusu yasayı 1889 yılında Girit'te bulunmuş oldukça iyi durumdaki yazıt sayesinde tanımaktayız. Yazıtın ilk dokuz satırını ve son on dokuz satırını taşıyan kısımlar yitik.

çommiſsi reu[m detegat, ut pro qua]lit[ate factorum competenter]

2 in eum qui convictus f[uerit vi]ndicetur. Quod si minime potu-

erit ea quae intentaverit [co]nprobare, scire debet severiori sen-
 4 tentiae subiugandum. Sane si quis alicui maiestatis crimen
 intenderit, cum eiusmodi obiectus minime quemquam pri-
 6 vilegio dignitatis alicuius a strictiori inquisitione tueatur,
 sciat se quoque tormentis esse subdendum, si [ali]is manifestis in-
 8 diciis atque argumentis accusationem su[a]m non potuerit con-
 probare, cum in eo, qui huius esse [temer]itatis deprehendetur, il-
 10 lut quoque tormentis erui oporteat, cuius consilio adque in-
 stinctu ad accusationem accessisse videatur, ut ab omnibus tan-
 12 ti commissi conscis vindicta possit reportari. *vac.*
 Delatoribus autem quot adeundi quoque iudicis tam statu-
 14 tis parentum nostrorum quam etiam nostris sanctionibus
 interclusa sit facultas, omnibus cognitum est, cum eius-
 16 modi hominibus audientia non debeat commodari, quando qui-
 dem eos pro tanti sceleris audacia poenae conveniat subiugari.
 18 In servis quoque sive libertis, qui dominos vel patronos accu-
 sare aut deferre temptant, eiusmodi legem iuxta antiqui
 20 quoque iuris statutum observandam esse censemus, ut scili-
 cet professio tam atrocis audaciae statim in admissi ipsius exor-
 22 dio per sententiam iudicis conprimatur ac denegata audien-
 [tia - - -

Sat.9 “[temer]itatis” [- -]CNITATIS, CIL; tamamlama Girit yazıtında (sat.18) okunabilen “temeritatis” uyarınca yapılmıştır. “deprehendetur” DEPREHENSETUR, CIL.

Sat.20 “censemus”, Girit yazıtında (sat.28) “censuimus”.

Girit yazıtı: (CIL III, Suppl. nr. 12043) Tlos yazıtını karşılayan satırlar altı çizili olarak verilmiştir.

[E]xemplum sacri ediciti
 2 [Reb]us ips[is nob]is probatum est plurimos non contentos
 fortunis s[uis ---] et dudum [---]s accusationem in [---]
 4 CONNVMPI[--- a]dque ex eiusmodi causis tam eos qui accus[an]-

tur quam qui [ad tes]timonium voc[an]tur gravissimis vexatio[ni]
 6 bus adfici. un[de] consulentes [secur]itati provinciarum nos-
 trarum eiusmodi remedi(a) prospeximus, ut accusator quidem
 8 non omnimodo de iudicio repellatur, verum quicumque
 intentionibus suis probationes ad[der]e confidit, habeat
 10 adeundi iudicis liberam potestate[m (!) m]anifestis i(n)dici-
 is commissi reum detegat, ut pro (q)ua[litate] factorum con-
 12 petuerit ea quae intentaverit conprobare, scire debet severiori
s(e) sententiae subiugandum. sane si quis alic[ui] maiestatis crimen
 14 intenderit, cum eiusmodi obiectus minime [que]mquam privile-
gio dignitatis alicuius a strictiori inquis[itio]ne tueatur, sciat
 16 se quoque tormentis esse subdendum, si aliis manifestis in-
diciis atque argumentis accusationem [su]am non potuerit
 18 conprobare, cum in eo qui huius esse temeritatis depr(eh)en-
detur, illud quoque tormentis er(u)i oporteat, c]uius consilio at-
 20 que instinctu ad accusationem (accessi)sse v[ide]atur, ut ab omni-
bus tanti commissi conscis vindicta possit r[epo]rtari.
 22 delatoribus autem quot adeundi quoque iudici[s] tam statuis pa-
rentum nostrorum quam etiam nostris sanc[tio]nibus inter-
 24 clusa si(t) facultas, omnibus cognitum est cum eiusmodi (h)om(i)ni
bus audientia {m} ^{sic.} debeat commodari, quand[o]quidem eos
 26 pro tanti sceleris audacia poenae conveni[at] subiugari.
In servis quoque sive libertis, qui dominos vel [p]atronos ac-
 28 cusare aut deferre temptant, eiusmodi legem iuxta (a)n-
tiqui quoque iuris statutum observandum esse censuimus, ut
 30 [s]cilicet professio tam atrocis audaciae statim in admissi ipsius exor-
dio per sententiam iudicis comprimatur ac den[e]gata audientia pa-
 32 tibulo adfixus qui ad (e)iუსmodi desperationem processerit, exem-
plum ceteris praestet ne quis in p{p}osterum aud[ac]iae similis exis-
 34 tat. ^{vac.}

Sane ut undique vers(u)m securitati inn(o)centium consulatur, pla-
 36 cet etiam famosos libellos non admitti. Q[u]os sine nomine
 proposit(o)s si qui invenerit statim det[rah]ere atque scin-
 38 dere vel igni debet exurere. In quibus [eti]am iudicum ei-

usmodi observantiam esse oportebit, ut, si forte ad se ta-
 40 lis libell(u)s perlat(u)s fuerit, igni eum praeceptat concremar[i]
 cum eiusm[odi scr]ipturam ab audientia iudicis penitus o-
 42 [p]orteat [submo]veri ; mane(nte) contra eos inquisitione,
 qui libell[os eiusm]odi proponere ausi fuerint, ut reperti
 44 debitis t[emerit]atis suae poenis subiciantur.
 [S]uper i(s)tis i[taque o]mnibus tam ad praefectos nostros
 46 quam eti[am et p]raesides et rationalem et magistrum
 privat[ae] scripta direximus, quorum exempl(ar)i alio [e]di-
 48 cto no[stro] subdit(o) cuiusmodi lege[m s]tatutumqu(e)
 cont[ineat, pl]enissime declaratur.
 50 P. P. Kal. Ian. Volusiano et Anniano cos.

Sat. 50 C. Ceionius Rufus Volusianus III ve Petronius Annianus İ.S. 314 yılı konsülleridir.

Tarih: Ferman İ.S. 1 Ocak 314 (Atina yazıtı sat. 50) tarihini taşımaktadır ve büyük olasılıkla aynı yıl taş üzerine yazılarak halka ilan edilmiştir.

(b) Aynı bloğun sağ tarafında yer alan yazıtın büyük kısmı taşın kırılmış olması nedeniyle okunamıyor.

Ölçüler: Hy.: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: CIL III, Suppl. nr. 12133.

IMP CA[- - -]
 2 PO[nt. Max.? - -]
 SAR[- - -]
 4 MA[- - -]
 XV[
 6 IMP CA[
 TR[- - -]
 8 [[- - - - - -]
 [[- - - - - -]
 10 IMP CA[- - -]

PO[. - - -]
 12 PI . [
 CVNC[
 14 AL . [
 GE . [
 16 DE . [
 P . . . [
 18 AV[
 GE[
 20 HE[
 EX[

Sat.3 Büyük olasılık ile Sar[maticus] fakat imparatorların isimlerine ait “casus” bilinmediği için tamamlama önerisi getirilememektedir.

Yazıt içlerinden üçüncüsünün adı silinmiş olan dört imparator ile ilgilidir. İlk sıradaki imparatorun Sarmaticus titili görülebiliyor.

Yazıt 2.Tetrarkhlar dönemi imparatorları Constantius I, Galerius ve Caesar’ları Maximinus Daia, Severus ile ilgili olabilir. Bu savdan yola çıkarak ilk sıradaki imparatorun Sarmaticus titili ile Constantius I, ikinci sıradakinin Galerius, *damnatio memoriae* nedeniyle adı silinmiş olan ve üçüncü sırada bulunan imparatorun Caesar Maximinus Daia olması mümkündür.

Tarih: Yazıtı yukarıda belirttiğim nedenlerle İ.S. 305 – 306 yıllarına tarihleme eğilimindeyim.

Nr. 11: Augustus’lar Constantius ve Maximianus’un Beşinci Konsüllüğü Onuruna

Her yandan kırık dörtgen taş blok. Forum ile sur arasındaki yıkılmış durumdaki duvara ait. Blok tek parça halinde ve sağ ve solda birkaç harflik eksik bulunuyor. Büyük olasılıkla yazıt birden fazla blok üzerinde durmaktaydı ve elimizdeki yazıt sağ kısmı oluşturmaktaydı. Yazıtı oluşturan Latince kararnamenin Yunanca çevirisi 19. yüzyılda Atina’da bulunmuş ve yayımlanmıştır. Atina yazıtından anlaşıldığı kadarı ile Latince yazıtın başlangıcında yaklaşık 11 satırlık bir eksik bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 0.58m; G.: 0.56m; D.: Ölçülemiyor; Hy.: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: CIL III Suppl. nr. 12134 (çizimi ile birlikte).

Atina yazıtı için bkz. CIG nr. 356; CIA III, nr. 48.

[-----]
 [-----] iustam, et [diligente]r perpendentes, ne qua forte
 2 [-----]tata latuisset, cuius occasio temeritati supra
 [dictorum ----- insidiandi pec]uniis innocentium aliquam tribueret facultatem
 4 [iis ----- quibus competit verb]is censuimus corrigendam. Placet itaque, ut quicu[m]-
 [que ad ante diem XIII k. Octobres] consulatos ^{sic} scilicet nostri Constanti et Maximiani ^{vac}
 6 [Augustorum quinti de adnotationibu]s eorum, qui adversae fortunae arbitriis
 subiugati {o} locum
 [fisco fecerunt, calumnias -----] sustinebant hi pietatis nostrae beneficiis liberentur
 8 [et in futurum tempus nullas o]mnino huiusquomodi fiscales molestias pertimescant, si
 [quidem valde iniustum humanitat]is nostrae sensibus visum sit ex his scripturis aliquos
 co[n]-
 10 [veniri, quas aut inimicus vic]iscendi se etiam post obitum studio infensus adscripsit au[t]
 [--- tamquam in semen luc]rorum sev etiam praedationum immoderata Caesarianorum
 12 [nequitia et scelesta ----- co]nmenta est. Et quo huiusmodi inquietudinum tituli s[tir]-
 [pitus amputati semper consopiant]ur, noscite sanctionis nostrae processisse mandat[a, ut
 om]-
 14 [nes omnimodo --- adnotatio]nes, que in diem supra memoratum penes fisci officii[a man]-
 [sissent in libris vel tabellis aut] etiam chartis aut in quibuslibet instrumentis [statim]
 16 [ad ----- comitatu]m mitterentur, scilicet nec etiam post ista nostr[ae pie]-
 [tatis beneficia remanentibus h]uiusquomodi instrumentis panes officia supr[a dicta]
 18 [more consueto semper spoliand]i provinciales nostros Caesarianis inpertinen[te occa]-
 [sione. Posthac nisi ex manifesti]s probationibus et cautionibus rite conscripti[s in fis]-
 20 [cale quisquam iudicum ne voc]etur: illis etiam significationum nostrarum in[stitu]-
 [tionibus tramissis, ut si quis deince]ps pari casu fisci nostri rationibus adnotationes
 s[uppe]-
 22 [ditet, nullo earum nomine interp]ellato onnes ad comitatum nostrum ilico dir[igantur,]
 [quo deliberetur secundum constitu]tam nostrae clementiam sanctionem. Si qui [ex hoc]

Atina yazıtı uyarınca yazıtın son satırlarının şu şekilde olması mümkündür;

01 [titulo adnotationum molestiam subibit, debere eum adire praesidis vel etiam prae]-
 02 [fectorum iudicum, quorum sententia prolata et ab iniuria abstinenti prospiciatur et ab eis,]

03 [qui in priore contumacia perserverare sustinuerint, severitate condigna vindicta fiat.]

Tamamlama önerileri Mommsen'den (CIL III , Suppl. nr. 12134) alınmıştır.
Yazıtın yaklaşık 11 satırlık başlangıç kısmı ve üç satırlık bitiş kısmı yitiktir.

Tarih: İ.S. 19 Eylül 305 – 24 Temmuz 306.

I. 1. 2. 2. Mezar Yazıtları

Nr. 12: P. Mercusenus'un Mezarı

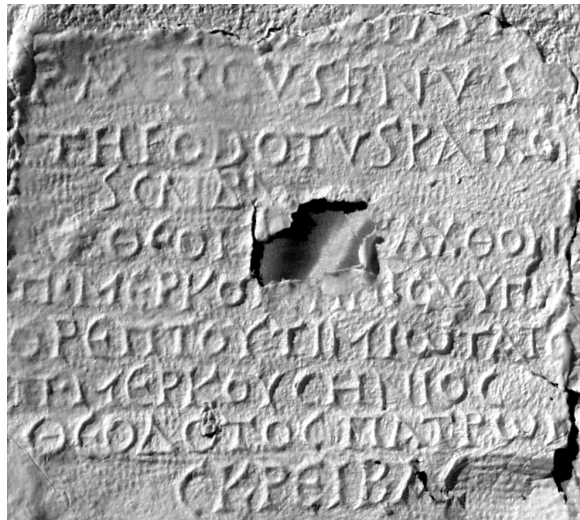
Düver köyünde Nihat Kocabaş'ın eski evinin batı duvarında inşaat malzemesi olarak kullanılmış. Yazıt bulunduğu duvarda baş aşağı konumda. Yazıtın ortasında bir delik bulunuyor. Üst satırlar çimento ile kapalı.

Ölçüler: Y.: 0.25m; G.: 0.24m; Hy.: 0.15 – 0.81m.

Yayın yeri: S.Şahin - M. Adak, Bilinguale Grabinschrift des P. Mercusenus, şurada: Gephyra 1 (2004) s. 97 vd.

Res. 1: M. Adak tarafından fotoğraflanmıştır.

- 01 [Dis manibus]
02 [P. Mercuseni]
[alumni cari]ssim[i]
2 P. Mercusenus
Theodotus patron
4 ^{vac.} scriba ^{vac.}
^{vac.} θεοί[ς κατ]αχθον[ίοις]
6 Π. Μερκο[υ]σηνίου ὑπ[έρ]
θερποῦ τιμωτάτο[υ]
8 Π. Μερκουσήνιος ^{vac.}
Θεόδωτος πάτρων
10 ^{vac.} σκρεΐβας ^{vac.}

Çeviri: “Yer altı tanrılarına, hamisi katip P. Mercusenus Theodos çok değerli beslemesi P. Mercusenus için (yaptırdı)”

Sat.1 Ölmüş olan P. Mercusenus, P. Mercusenus Theodotos tarafından yetiştirilmiş olmalı. Büyük olasılıkla evde besleme olarak bulunuyordu çünkü *praenomen* ve *gentilnomen*'ini taşıyor. Bu nedenle Şahin ve Adak tarafından Yunanca *θρεπτός* 'un karşılığı olarak "verna" yerine "alumnus" tamamlaması uygun görülmüştür.

Sat.3 ve 9 Patron (*πάτρων*) kelimesi P. Mercusenus Theodotos'un ölen beslemesine koruyucu efendi (*προστάτης*) konumu ile ilgili olmalı.

Tarih: İ.S. 3. yüzyıl.

P. Mercusenus Theodotos büyük olasılık ile Roma yurttaşlığı hakkı elde etmiş bir Yunanlı veya Küçük Asyalı idi. Latince ismini ise kendisine bu yurttaşlık hakkı konusunda yardım eden nüfuzlu bir Roma yurttaşına borçlu olmalı. Yazıtın çift dilli olması ise Theodotos'un imparatorluk hizmetinde bir memuriyette bulunduğu konusunda ipucu veriyor.

I. 1. 3. OINOANDA

I. 1. 3. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Nr. 13: Claudius Döneminden Köprü Yazıtı

Tek parça halinde kireçtaşı blok, kaide ve silmede kırıklar bulunuyor. Ayrıca ön yüzün sağ köşesinde büyük bir kırık bulunmakta. Bu kırık yazıtın bazı harflerinin de yitmesine neden olmuş. Stephen Mitchell tarafından yürütülen yüzey araştırmaları sırasında, 1994 yılında Oinoanda kentinin yakınında, İncelaliler köyünde bulunmuş. Bu bölgenin yakınında bulunan ve Oionada tepesinin (Urluca) eteğindeki antik bir yerleşim yeri olan Kemerarası'ndaki küçük bir camiden getirilmiş. Cami yukarı Xanthos ırmağının kuzey kıyısı yakınında, Aşağı Xanthos vadisinden gelen antik ve modern yol güzergâhlarının Karabel geçidi ile Seki ovasına açıldığı noktada bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 1.30 m; G.: 0.64m; D.: 0.42m; Hy.: 0.05m.

Yayın Yeri: N. P. Milner, A Roman bridge at Oinoanda, Anat. St. 48 (1998) s. 117–123 (çizim ve fotoğraf ile birlikte).

Ti(berius) Claudius Drusi f(ilius) ⚭?

- manicus pontife[x]
 4 ma(x)(imus) tr[ibun]iciae p[ro]t[est]ate
 X, co(n)s(ul) V, imp(erator) XII[X], des[ig]
 6 p(ater) p(atriciae), p[ro]tem per T(itum) [Cl(odium)?]
 Eprius Marcellum
 8 [l]eg(atum) Aug(usti) p[ro] p[ro]aetore so(dalem) A(u)gustalem

Çeviri: “*Drusus’un oğlu Germen fatihi, başrahip, egemenliğinin onuncu yılındaki, beşinci kez konsüllüğe aday gösterilmiş (?), onsekiz kez imparator olarak selamlanmış, vatanın babası tanrı Caesar Augustus Tiberius Claudius köprüyü, Augustus rahipler birliği üyesi, legatus Augusti propraetore Eprius Marcellus aracılığı ile (yaptırdı)*”.

Tamamlama önerileri Milner’dan (Anat. St. 48, 1998, s. 117–123) alınmıştır.

Kelimeler arasında nokta biçimli kelime ayırıcı bulunuyor.

Sat.2 DEVS, E harfi önce I olarak yazılmış, sonra hata fark edilince küçük yatay çizgiler eklenmiş.

Sat.5 Alışılmamış bir durum olarak DES(ignatus) CO(n)S(ul) den ayrılmış ve IMP(erator)’a ait olan yineleme sayısının ardından yazılmış. Ayrıca bu satırda Claudius’un “designatus” olarak gösterilmesi de ilgi çekici, çünkü eğer “co(n)s(ul) V” ifadesinin okunuşunda bir hata bulunmuyorsa ki Milner bu sayı ifadesinin sol eğrisinin görülebildiğini belirtmiştir, “desig(natus) VI” olmalıdır. Claudius 5. ve son konsüllüğünü İ.S. 1 Ocak 51 yılı boyunca üstlenmiştir ve bu durumda Claudius hiçbir zaman “cos V, desig. VI” olmamıştır. Aynı yıla ait bir Attaleia yazıtında¹³⁶ (sat. 4-5) yer alan “tr. pot. X, imp. XIIIX, p.p. cos. de- / sig. V” ifadesi bu yazıt ile ilgili problemi çözmekte yardımcı olmaktadır. Büyük olasılıkla taş ustası “tribuniciae pot. / X cos. V desig. imp. XIIIX p.p.” yazmak istemiş ancak des[ig]. ifadesi yanlış yere konmuştur, bunun sonucunda da des[ig]. silinerek üzerine boya ile X ilave edilmiş olmalıdır.

T. Clodius M. f. Falerna Eprius Marcellus, Claudius döneminde Lycia Eyaleti’de *legatus Augusti propraetore* olarak görev yapmıştır. Bkz. PIR² E nr. 84. Marcellus’un İ.S. 54 yılında Claudius öldüğünde halen bu görevini sürdürdüğü bilinmektedir.¹³⁷

¹³⁶ Bkz. Nr. 25; krş. Şahin-Adak, *Stad. Pat.* s. 178 ve 244.

¹³⁷ AE 1956 nr. 186, Paphos.

Tarih: İ.S. 50.

Taş ustasının yazıttaki kırık ara çizgiye sahip A harfleri ve yazıt üzerindeki yazım hatalarına bakarak Latince yazı yazma konusunda deneyimsiz olduğu sonucuna varılabilir.

Yazıtta dikkate değer durum ise Claudius'un tanrısallığının halk tarafından değil, eyalet valisi tarafından ilan edilmesidir. Bu çok alışılmamış ve beklenmedik bir durumdur. İmparator Tiberius kendisine önerilen ölümsüzlük onurlarını kabul etmeme yönünde bir politika belirlemiş ve uygulamıştır. Genel kanı Claudius'un bu konuda Tiberius'u izlediği yönündedir.¹³⁸ Bununla birlikte İmparator Claudius, halk tarafından “*deus praesens*” olarak görülmekte ve hayatta iken Lykia halkı tarafından tanrı olarak tapım görmektedir.¹³⁹

I. 1. 4. KHOMA

I. 1. 4. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Nr. 14: Miltaş

Miltaş, Khoma'nın yaklaşık 2 km güney doğusunda, Tekke köyü'nün kuzeyindeki tarlalarda bulunmuş. Bean ve Harrison 1967 yılında yazıtın halen Tekke Köyü'nde bir okulun bahçesinde bulunduğunu ve alt kısmının gömülü durumda olduğunu belirtmiş fakat günümüzde söz konusu yerde bulunmuyor ve akıbeti bilinmiyor.

Ölçüler: Y.: 1.75m (tahmini) ; Ç.: 0.45m ; Hy: 0.03-0.045m.

Yayın Yeri: Bean - Harrison, Choma in Lykia, JRS 57 (1967) s.44 ve lev. V 3; French, RRMAM II, 1 s. 75 nr. 195; Krş. Adak - Şahin, Das römische Strassen – und Siedlungssystem in der lykischen Milyas (Elmalı – Hochebene), şurada: Gephyra I, 2004 s. 71.

Tyriaion yazıtı için bkz. Nr. 16; Ch. Naour, Nouvelles Inscriptions de Balboursa, Anc. Soc. 9 (1978) s. 179 vd. nr. 6 ve lev. VI.

dd. [n]n.

2 Fl. Val. Constantino p(io) f(elici)

invicto Aug(usto)

4 et Fl. Cl. Constantino

¹³⁸ Bu konu ile ilgili bilgi ve görüşler için bkz. Milner, *Roman Bridge*, Anat. St. 48 (1998) s. 118 vd.

¹³⁹ Bkz. Clauss, *Deus Praesens*, s. 427 vdd.

et Fl. Iul. Constantio
 6 et Fl. Iul. Constan<ti n>obb. Caess.
 Aur. Fa[b](ius) Faustinus v(ir) p(erfectissimus) praes(es)
 8 provinciae Δ
 Δ

Çeviri: “Efendilerimiz yenilmez Augustus, dini bütün, mutlu Flavius Valerius Constantinus ve soylu Caesar’lar Flavius Claudius Constantinus ve Flavius Iulius Constantius ve Flavius Iulis Constans için, eyaletin praeses’i kusursuz insan Aurelius Fabius Faustinus (diktirdi). 4 (mil).”

Sat.6 Yazıtta CONSTANOBB okunuyor, Haplografi; taş ustası yer kazanmak amacıyla N harfini tekrarlamak istememiştir.

Sat.7 Satırın altıncı harfi Bean ve Harrison tarafından tam olarak okunamamış, tanınan bir isim olmaması nedeniyle Fa[b](ius) ismi yanında Fa[l](tonius) ismi de önerilmiştir. Bununla birlikte Balbura territorium’u içerisindeki Tyriaion’da bulunan ve 1978 yılında C. Naour tarafından yayımlanan çok benzer bir miltaş yazıtında Aur. Fab. Faustinus ismi açık olarak okunabilmektedir.

Aurelius Fabius Faustinus, İ.S. 333 – 337 yıllarında *praeses* olarak Lycia Eyaleti’nde görev yapmıştır. Bkz. PLRE, s.v. Faustinus 10; krş. Nr. 16.

Tarih: Yazıt, Constans’ın Caesar olarak anılması nedeniyle İ.S. 25 Kasım 333 ile Constantinus’un ölüm tarihi olan 22 Mayıs 337 arasına tarihlenmektedir.

Yazıt 1940’lı yıllarda Tekke Köyü’nün kuzeyindeki tarlalarda bulunmuştur. Bean ve Harrison Podalia’nın Avlan gölü yakınlarında bulunduğunu var sayarak Khoma’nın, Podalia olduğu “varsayılan” kent üzerinden Arykanda ve güneye inen yol için *caput viae* olduğunu ve miltaşının *in situ* olmasa bile antik çağdaki yerinin yakınında bulunduğunu öne sürmüştür. Adak ve Şahin ise Patara Yol Anıtı’ndan elde ettikleri bilgiler doğrultusunda Milyas (Elmalı Ovası) ile ilgili yeni lokalizasyon çalışmaları sonrasında Podalia’nın Avlan Gölü’nün kuzey batısında Buraliye harabeleri olarak bilinen bölge olduğunu belirlemiştir. Bu yeni lokalizasyonun doğruluğunu Buraliye ve Podalia isimlerinin benzerliği de desteklemektedir. Patara Yol Anıtı’nda “güzergâh 28” olarak yer

alan¹⁴⁰ Khoma-Podalia yolunun uzunluğu 40 stadia (ykl. 7.5 km) olarak açıkça verilmiştir. Söz konusu yol Abdal Musa'nın türbesinin bulunduğu Tekke Köyü'nün kuzeyinden geçmektedir ve yöre insanların Abdal Musa ile ilişkilendirdikleri devasa büyüklükteki taş dizilerinden oluşmaktadır. Adak ve Şahin, Khoma ile Podalia arasındaki yaklaşık 7.5 km uzunluğundaki yol üzerinde bulunan bu yazıtta sözü geçen dört milin (ykl. 6 km) Buraliye harabelerinde lokalize edilen Podalia'ya denk geldiğini belirlemiştir. Bu durumda dört millik mesafenin verildiği *caput viae* Podalia olmalıdır.¹⁴¹

I. 1. 5. ANTIPHELLOS

I. 1. 5. 1. Mezar Yazıtları

Nr. 15: Herennia Primigenia'nın Mezarı

Lykia tipi lahit cepheli kaya mezarı üzerinde sonradan eklenmiş Latince yazıt. Latince yazıtın altında çok daha eski bir döneme ait olan, Lykia alfabesi harflerinden oluşan 7 satırlık yazı bulunuyor.

Ölçüler: Belirtilmemiş

Yayın yeri: Spratt – Forbes, *Travels in Lycia II*, s. 250 nr. 15 ve lev.1; (Kaya mezarının görünümü ile ilgili çizim için bkz. Spratt – Forbes, *Travels in Lycia I*, s. 72); Texier, *Asie Mineure III* (1849) s. 230, nr. 200 ; Le Bas – Waddington, s. 314 nr. 1277; Ross, *Kleinasien und Deutschland*, s. 39 ve 65 ; C.I.L. III, nr. 233 ve add.= nr. 6739.

Claudia Reg[i]l[i]a Herennia[e] Primigeni[ae] sorori suae

2 pietatis et memoriae causa

Çeviri : “*Claudia Regillia kızkardeşi Herennia Primigenia'nın dindarlığı ve anısı için (dikti)*”

Sat. 1 Regeria, Spratt - Forbes; Recelia, Texier; Regelia, Le Bas – Waddington;

Her[.]nnia[.]Primigeni[.] Spratt – Forbes; Herennia[.]imicen, Texier.

Tarih: Roma imparatorluk dönemi.

¹⁴⁰ Şahin – Adak, *Stadiasmus II*, s. 235.

¹⁴¹ Adak – Şahin, *Milyas*, Gephyra I, 2004 s.71vd.

I. 1. 6. TYRIAION

I. 1. 6. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Nr. 16: Miltaşu

Teke Kozagaacı'nın eski mezarlığının duvarında devşirme taş olarak kullanılmış, dikdörtgen kaideli, kireçtaşından miltaşu.

Ölçüler: Y.: 1,40m; Ç: 0,40m; Hy.: 0.02- 0.035m.;

Yayım yeri: Ch. Naour, Nouvelles Inscriptions de Balboura, Anc. Soc. 9 (1978) s. 179 vd. nr. 6 ve lev. VI.; French, RRMAM II,1 s. 109 vd. nr. 290.

Khoma yazıtı için bkz. Nr. 14; Bean - Harrison, Choma in Lycia, JRS 57 (1967) s.44 ve lev. V 3; French, RRMAM II, 1 s. 75 nr. 195; Krş. Adak - Şahin, Das römische Strassen – und Siedlungssystem in der lykischen Milyas (Elmalı – Hochebene), şurada: Gephyra I, 2004 s. 71.

dd. nn.

- 2 F[l.] V[al.] Const[antino]
[p(io) f(elici) invicto Aug(usto)] et
- 4 Fl. Cl. Constantin[o et]
Fl. Iul. Constantio e[t]
- 6 Fl. Iul. Constan<ti n>obb. Caess.
Balburensium
- 8 civitatis
curantae ^{sic}
- 10 Aur. Fab(io) Faustino v(iro) p(erfectissimo)
praes(ide) provin[ciae]
- 12 Lyciae.
mil(ia) XVI

Çeviri: “Efendilerimiz yenilmez Augustus, dini bütün, mutlu Flavius Valerius Constantinus ve soylu Caesar’lar Flavius Claudius Constantinus ve Flavius Iulius

Constantius ve Flavius Iulius Constans için, Lycia Eyaleti praeses'i kusursuz insan Aurelius Fabius Faustinus'un denetiminde Balbura kentinde (dikilmiştir). 16 mil."

Sat. 6 CONSTANTINOBB haplografi; taş ustası yer kazanmak amacıyla N harfini tekrarlamak istememiştir. Aynı yapı Khoma yazıtında da (sat.6) bulunmaktadır.

Sat. 7–8 "Balburensium / civitatis" genitivus durumda, Naour bu *casus*'un hürmet ifadesi olan yazıtın hangi kente ait olduğunu gösterdiğini belirtmiştir.

Sat. 9 Ablativus singularis eki olan –e yerine –ae kullanımı ve örnekler için bkz. Dessau, ILS III 2, 808.

Aurelius Fabius Faustinus, Khoma'da bulunmuş ve aynı döneme tarihlenen çok benzer bir miltaşı yazıtından tanınmaktadır. İ.S. 333 – 337 yıllarında *praeses* olarak Lycia Eyaleti'nde görev yapmıştır. Bkz. PLRE, s.v. Faustinus 10.

Tarih: Yazıt, Constans'ın Caesar olarak anılması nedeniyle İ.S. 25 Kasım 333 ile Constantinus'un ölüm tarihi olan 22 Mayıs 337 arasına tarihlenmektedir.

Aynı yıllara ait ve çok yakın bölgelerde ele geçmiş benzer nitelikteki yazıtlar, bu yıllarda bölge yolları üzerinde bir inşaat faaliyetinin işareti olsa da yazıtlar üzerinde bu konuda bilgi bulunmamaktadır. Lycia Eyaleti praeses'i Fabius Faustinus'un emriyle hazırlanmış bu yazıtlar Augustus ve Caesar'lara bağlılık ve hürmetin simgesi olarak da dikilmiş olabilir. Yazıtta verilen 16 mil mesafe (ykl. 24 km) Balbura kentini işaret etmektedir.

Nr. 17: Miltaşı

Miltaşının alt kısmı, üst kısmı ve taşıdığı yazılı satıh yitik. Teke Kozağacı'nda sel bendi üzerinde devşirme malzeme olarak kullanılmıştır.

Ölçüler: Y.: 0,47m; Ç: 0,355m; Hy.: 0.03m. (Derin harfler)

Yayın yeri: Ch. Naour, Nouvelles Inscriptions de Balboursa, Anc. Soc. 9 (1978) s. 180 vd. nr. 7 ve lev. VI.; D. French, RRMAM II,1 s. 110 nr. 291.

 p[ra]eside provinciae]
 2 Lyciae. ^{vac}
 mil(ia) XçIII

Çeviri: “[- - -] *Lycia Eyaleti praeses*’i [filanca kişinin] denetiminde (dikilmiştir). 19 mil.”

Sat. 9 “VI = 6” sayı ifadesi için ç kullanılmıştır.

Tarih: İ.S. 4. yüzyıl veya sonrasına ait olduğu “*praeses provinciae Lyciae*” ifadesi nedeniyle kesin olan yazıt, Nr. 14 ve 16 ile ilişki içerisinde 333–337 yılları arasına ait olabilir.

I. 1. 7. MYRA

I. 1. 7. 1. Yapı – Bina Yazıtları

Nr. 18: Hadrianus’un Ambarı

Roma ambarının ön duvarı üzerinde. Myra yıkıntıları içinde, Andriakos ırmağının ağzına yakın yerde bulunmuş. Duvar her birinin önünde bir kapı bulunan 7 bölmeye ayrılmış, merkez kapının üzerinde bir erkek ve bir kadın olmak üzere 2 büst bulunuyor. Yazıt tüm ön yüz boyunca uzanıyor; Harfler büyük, belirgin şekilde kazınmış ve tahrip olmamış.

Ölçüler: Hy.: 0.20m.

Yayın yeri: Beaufort, Karamania, s. 27; CIL III nr. 232 = nr. 6738; Dessau, ILS, nr. 5908.

Horrea · Imp(eratoris) · Caesaris · divi · Traiani · Parthici · f(ilii) · divi · Nervae · nepotis · Traiani · [H]adriani · Augusti · cos. · III

Çeviri: “*Merhum Traianus Parthicus*’un oğlu, *merhum Nerva*’nın torunu olan, 3 kez konsül olmuş imparator *Caesar Traianus Hadrianus Augustus*’un tahıl ambarı”

Sat.1 adriani, Beaufort.

Tarih: İ.S.119 – 138.

Büyük olasılıkla Myra ve Patara granarium’larının inşası aynı emirname ile başlamıştır. İnşaatın başlangıç tarihi ile ilgili kesin bilgiler bulunmasa da bitiş tarihi yazıttaki “cos. III” ifadesinden dolayı İ.S. 119 yılı sonrasındır. Patara granarium yazıtı ve granarium’ların işlevleri için bkz. Nr. 1.

I. 1. 7. 2. Onurlandırma Yazıtları

Nr. 19: Constantius II, Flavius Nemesius Olympius Tarafından Bir Heykel İle Onurlandırılıyor

Dikdörtgen kaide, Hadrianus granarium'unun kuzeyinde bulunmuştur.

Ölçüler: Y.: 0.91m; G.: 0.42m; Hy.: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: CIL III nr. 12126

D(ominum) n(ostrum) Fl(avium) Iul(ium)
 2 Constantium
 victorem Aug(ustum)
 4 Fl(avius) Nemesius
 Olympius v(ir) c(larissimus)
 6 d(evotus) n(umini) m(aiestati)q(ue) eius.

Çeviri: “Efendimiz Flavius Iulius Constantius muzaffer Augustus’u kendi istemine ve majestelerinin emrine amade, zâtı şahane Flavius Nemesius Olympius (bir heykel ile onurlandırdı)”.

Sat.1 IVL den sonra taş üzerinde hiçbir şey yok, CIL.

Yazıt Constantius II’ya heykelle müteakip onurlandırma ile ilgilidir. Flavius Nemesius Olympius için bkz. RE XVIII 1, s.243 s.v.Olympios nr.6; PLRE I, s.v. Olympius 16.

Tarih: İ.S. 9 Eylül 337 – 3 Kasım 361.

Nr. 20: Constantius ve Valens Heykel İle Onurlandırılıyorlar

Dikdörtgen kaide, Hadrianus granarium'unun kuzeyinde bulunmuştur. Harfler güçlükle okunuyor.

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: CIL III nr. 12127.

d(ominum) n(ostrum) Fl(avium) Iul(ium)
 2 Constantium

d(ominum) n(ostrum) Fl(avium) Valentem
 4 victor(em) semper
 Aug(u)s(tum)
 6 d(evotus) n(umini) m(aiestati)q(ue) eius.

Çeviri: “Muzaffer (ve) daima Augustus olan efendimiz Flavius Iulius Constantius – efendimiz Flavius Valens’i kendi istemine ve majestelerinin emrine amade, [zati şahane falanca] (bir heykel ile onurlandırdı)”.

Sat. 3 CIL’a göre sonraki bir zamanda yazılmış görünüyor.

Sat. 4 “semper Augustus” titili II. Constantius için alışılmış değildir. Bu nedenle “semper” büyük olasılıkla 3. satırın eklenmesi sırasında taş üzerine kazınmıştır.

Sat. 5 Mommsen’in çiziminde AUG^s görülmektedir. Üste kazınmış harf 3. satırın eklenmesi sırasında taş ustası tarafından sonradan eklenmiş olabilir. Yazıtta onurlandırmayı yapan kişi veya zümrenin isminin bulunmaması ilgi çekicidir. Takip eden satırda bulunan “d. n. m. q. eius” kendisinden önce yüksek dereceli bir memur isminin bulunduğu işaret etmektedir. Bu durumda satır Benndorf tarafından eksik kopyalanmış, hatta 5. ve 6. satırlar arasında onurlandırmayı yapan kişinin nominativus durumdaki isminin bulunduğu satır yazıtın güçlkle okunması nedeniyle gözden kaçırılmış olabilir.

Yazıt yukarıda Nr. 19’da olduğu gibi II. Constantius’un heykelle müteakip onurlandırılması ile ilgilidir. Yazıtın ilk halinde tek bir imparatora ilişkin olduğu 6. satırdaki “d. n. m. q. eius” kalıbının tekil kullanılmış olması ile kendini belli etmektedir. Bu durumda II. Constantius döneminde yazılmış olan yazıt üzerine 3. satır Valens’in imparator olma tarihi İ.S. 28 Mart 364 yılından sonra eklenmiş olmalıdır.

Tarih: İ.S. 9 Eylül 337 – 3 Kasım 361.

Nr. 21: Belirlenemeyen bir İmparator Heykel İle Onurlandırılıyor

Andriake. Dikdörtgen kaide.

Ölçüler: Y.: 1.25m; G.: Belirtilmemiş; D.: Belirtilmemiş; Hy.: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: CIL III nr.12128

d(ominum) n(ostrum) Iul(ium) [- - -]

2 fortissim(um) [- - -]
 nobilissim(um) [- - -]
 4 semper Auęu[stum - -]

Çeviri : “Efendimiz Iulius [- - -] en güçlü [- - -] çok soylu [- - -] daima Augu[stus’u falanca kişi] (bir heykel ile onurlandırdı)”.

Tarih: “Semper Augustus” titili uyarınca İ.S. 4. yüzyıl.

İ.S. 4. yüzyıla ait, imparatorlara yönelik birden çok onurlandırma yazıtının Andriake’de bulunması bu limanın geç antik dönemde de yoğun ve gösterişli olduğunu göstermekte, ayrıca Andriake limanının imparatorluk himayesi altında bulunduğuna işaret etmektedir.¹⁴²

I. 1. 8. ARYKANDA

I. 1. 8. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar:

Nr. 22: Lykia ve Pamphylia Halkları İmparatorlar Maximinus Daia, Constantinus ve Licinius’dan Hıristiyanlığı Yasaklamasını İstiyor: Maximinus Daia’nın Olumlu Yanıtı:

Arycanda’dan İstanbul müzesine taşınmış kırık taş blok. Yeni bir yapının temeli içinde, Stadium’un aşığısında bulunmuş. Sol tarafı tamamen, sağ tarafı ise üst kısımdan kırık. Çok küçük ve sığ harflerle yazılmış, harflerde kırmızı boya izleri var. Satırlar kazınmış çizgiler arasında. Günümüzde İstanbul Arkeoloji müzesinde bulunuyor, Env. No. 711.

Bu yazıt, Lykia ve Pamphylia halklarının Hıristiyanların kentlerden kovulması konusundaki isteğini içeren ünlü metni içermektedir. İmparatorun cevabi mektubunun sonunu oluşturan ilk yedi satır zamansal olarak daha sonraki bir döneme aittir. Takip eden ondokuz satır ise Lykia ve Pamphylialıların isteğini içeren mektubu oluşturmaktadır. Arykandalılar iki metni de Maximinus Daia’nın olumlu yanıtından sonra taş üzerine kazımışlardır. Bu sayede imparator bildirgesi ilk sırada okunabilmektedir.

¹⁴² C. Foss, *Cities, Fortresses and Villages of Byzantine Asia Minor*, Great Yarmouth, Norfolk 1996, II, s. 24.

Ölçüler: Y.: 0,50m; G.: 0,55m; D.: 0,12m; Hy.: 0,01m.

Yayım yeri: Th. Mommsen, AEM 16 (1893) s. 93 vdd.; Benndorf - Bormann, AEM 16 (1893), s. 108; L. Duchesne, Bull. critique 1893, s. 156 vdd.; Marucchi, Nuova antologia 129 (1893), s. 707 vdd.; de Waal, Rom. Quartalsschrift f. christl. Altertumskunde 7 (1893), s. 291 vdd.; Cumont, Mélanges d'archéol. et d'hist. 15 (1895), 289 nr. 94 ; CIL III nr. 12132: 13625b; Gebhardt, Ausgew. Märtyreracten s. 184 vdd.; Dittenberger, OGIS nr. 569; Leclercq, Dict. d'arch. chrét. I (1907) s. 2835 vdd.; Kaufmann, Hdb. d. altchristl. Epigraphik s.312 vdd.; Grégoire, Recueil I (1922) nr. 282; G.Mendel, Cat. des sculptures Constantinople II s. 571 vdd., nr. 779; TAM II, 3 nr. 785; Şahin, I.v.Arykanda, nr.12.

Bkz., O. Weinreich, Lykische Zwölfgötter-Reliefs (SB Akad. Heidelberg 1913 V) s. 30 vd.; F. Millar, The Emperor in the Roman World (1977), s. 446; D. Feissel - K. A. Worp, OMRL 68 (1988), s. 100 = SEG XXXVIII nr. 1443; St. Mitchell, Maximinus and the Christians in A.D. 312, şurada: JRS 78 (1988) s. 105–124; bu yazıtın son satırındaki düzeltme için, C. F. Konrad, Das Datum der neuen Maximinus-Inschrift von Colbasa, şurada: EA 13, 1989, s. 89 vd.

Kolbasa'da Maximinus'un yanıtının ikinci bir kopyası bulunduğu için Arykanda'daki kopyanın neredeyse başından sonuna kadar boşluklarını emniyetli bir şekilde tamamlamak mümkündür. Aşağıda verilmiş metinde Mitchell tarafından yayımlanmış Kolbasa yazıtı sayesinde tamamlanması sağlanmış bu harf ve kelimelerin altları çizilidir.

- [permittimus qualemcumque magnific]entiam vol[ueritis pro istius modi ves]-
 2 [tro religioso proposito pet]ere iam nunc h[oc agatis ac postuletis, sine]
 [ulla recrastinatione scili]cet impetraturi ea[m quae in omne aevum ves]-
 4 [trae praestita civitati t]am nostram iuxta deos i[mmortales religiosam]
 [pietate atteste]tur quam vero condigna prae[mia vos instituti]
 6 [vestri a nostra cl]ementia consecutos liberis ac n[e]potibus in]-
 [dicet vestris] ^{vac.}
 8 [τοις γῆς καὶ θαλάσσης καὶ] παντὸς ἀνθρώπων ἔθνοῦς καὶ γένους
 [δεσπόταις, Αὐτοκράτορσιν Καί]σαρσιν Γαλερ(ίω) Οὐαλερ(ίω) Μαξιμείω καὶ
 10 [Φλ(αυίω) Κωνσταντείνω] καὶ Οὐαλερ(ίω) Λικιννιανῶ Λικιννίω παρὰ τοῦ
 [τῶν ὑμετέρων Λυκίων καὶ] Πανφύλων ἔθνοῦς δεήσις καὶ ἰκεσία. ἔργοις ἀπο-
 12 [δεδειγμένης τῆς τ]ῶν θεῶν τῶν ὁμογενῶν ὑμῶν φιλανθρωπίας
 [ἡμεῖς ἤδη, ὦ θεοί]τατοι Βασιλεῖς, οἷς ἡ θρησκεία μεμελέτηται

14 [αὐτῶν, ἀεὶ ὑπὲρ τῆς] ὑμῶν τῶν πάντα νεικῶντων δεσποτῶν
 [σχολάζοντες σω]τερίας καλῶς ἔχειν ἐδοκιμάσαμεν καταφυγεῖν
 16 [πρὸς τὴν ὑμῶν ἀθά]νατον βασιλείαν καὶ δεηθῆναι τοῦς πάλαι
 [μαιομένους Χρι]στανούς καὶ εἰς δεῦρο τὴν αὐτὴν νόσον
 18 [διαφυλάσσοντά]ς ποτε πεπαύσθαι καὶ μηδεμιᾶ σκαιᾶ τινι και-
 [νώσει τὴν τειμῆ]ν τὴν τοῖς θεοῖς ὀφειλομένην παραβαίνειν,
 20 [ὅ γ' ἄν μάλιστα εἰς] ἔργον ἀφίκοιτο, εἰ ὑμετέρῳ θείῳ καὶ αἰωνίῳ
 [νεύματι παντάπ]ασιν κατασταίῃ ἀπειρηθῆσθαι μὲν καὶ κεκωλύσθαι
 22 [τὴν παρανομία]ν τῆς τῶν ἀθέων ἀπεχθοῦς ἐπιτηδεύσεως,
 [διατετάχθαι δὲ τ]ῆ τῶν ὁμογενῶν ὑμῶν θεῶν θρησκεία σχολά-
 24 [ζειν πάντας ὑπὲρ] τῆς αἰωνίου καὶ ἀφθάρτου βασιλείας ὑμῶν, ὅπερ
 [πλείστον ὅσον συμ]φέρειν πᾶσιν τοῖς ὑμετέροις ἀνθρώποις πρόδηλόν
 26 vac. ἔστιν vac.

Çeviri: Sat. 1 – 7, İmparatorun Cevabi Mektubunun Son Kısmı (Latince)

“ . . . böylesi kutsal öneriniz karşılığında her ne lütuf isterseniz talep etmenize izin veriyoruz. Bunu daha şimdiden dile getirebilir ve isteyebilirsiniz, kesinlikle hiç gecikmesiz elde edeceksiniz. Bu (lütuf), ilerideki tüm zamanlarda halkınıza ölümsüz tanrılara karşı dinsel bağlılığımızı kanıtlamanın yanında, amaçlarınızın bizden ne kadar ödül kazandığını da sizin torun ve çocuklarınıza gösterecektir.”

Çeviri: Sat. 8 –26, Lycia ve Pamphylia Eyaletlerinin İsteğini İçeren Mektup (Yunanca)

“Yeryüzü, denizler, tüm kökenler ve tüm insan soylarının efendileri olan İmparator Caesar’lar Galerius Velerius Maximinus ve Flavius Contantius ve Valerius Licinnianus Licinnius. Lycia ve Pamphylia halklarının yalvarış ve ricasıdır: Sizinle aynı kökenden olan tanrıların sevgisi olaylarla kanıtlandığı için, siz ey tanrılara yönelik hizmetlerin gönüllerde yattığı tanrısal imparatorlar! Siz her daim zafer kazanan efendilerin esenliği için çaba gösteren bizler sizin ölümsüz imparatorluk kudretinize sığınmayı ve uzun süre önce çıldırılmış olan Hıristiyanların ki onlar hastalıklarını bugüne kadar korudular, susturulmalarını ve bir daha herhangi bir talihsiz aptalca bir yenilenme ile tanrılara borçlu olduğumuz saygıyı çiğnememelerini rica etmeyi uygun bulduk. Sonuca özellikle, sizin tarafınızdan tamamıyla kesinleştirilerek bu tanrı tanımazların iğrenç yaşam tarzlarının kanunsuz olduğunun yasa ile belirlenmesi ile varılabilir. Herkesin sizlerle aynı

kökenden olan tanrıların hizmetinde, sizin ezeli ve ebedi hükümranlığınız yararına olan her şey ile meşgul olmasını da emrediniz, bunun tüm kullarınızın çok yararına olacağı aşikârdır.”

Kolbasa Yazıtı (Mitchell, JRS 78, 1988 s. 108);

[... pe]r otia tandem sibi permissa laentur; adque illi qui de [illis] caeci[s]
 2 [et va]gis ambagibus liberati ad rectam bonamque mentem redierunt plurimum
 [gra]tulentur, ac sicut ex repentina tempestat[e] servati vel gravi morbo repti iucun-
 4 diorem deinceps vitae sentiant volu(p)tatem. Hi vero qui in execranda suserstitione
 duraverunt longe a civitate ac territorio vestro, ita ut; post(u)latis, segregati sint
 6 adquae summoti, quo iuxta petitionis vestrae praed(i)cabile studium ab omnis inp[ie-]
 [t]atis macula civitas vestra seiuncta, sicut instituit, deorum immortalium ca[eri-]
 8 [moni]is debita cum veneratione respondeat. Ut autem sciretis in quantum petitio ves-
 [tra nob]is esset accepta, en, sine ullo decr(e)to ullisque precibus spo(n)ta(n)ea voluntate
 nos-
 10 [tro iu]sto benivoloque animo dicationi vestrae **permittimus ut qualemcumque**
[munificentia]m volueretis, pro istius modi vestro religioso proposito petere. [A]c
[h]oc
 12 **[iam agatis ac pos]tuletis, eandem sine ulla recrastinatione scilicet impetraturi quae**
[in omne aevum v]estrae praestita civitati tam nostram iuxta deos immortales
religiosam p-
 14 **[ietatem attes]tetur quam vero condigna praemia vos instituti vest<r>i a nostra**
clement-
ia consecutos fil]iis ac nepotibus indicet vestris. Bene valet(a)e. Dd. Nn. Constanti-
 16 [no et Licini]o Augg. II cons. dat. II idus Aprilis {Sar} Sardis Colbassensibus.

Eusebios, Tyrosluların da Maximinus Daia’ya benzer nitelikte bir mektup gönderdiğini aktarmıştır¹⁴³. Maximinus Daia, Tyros mektubuna yanıt olarak Lykia ve Pamphylia’lılara gönderdiği cevabi mektuba büyük oranda benzer bir mektup göndermiştir. Tyros’daki bu cevap da Eusebios aracılığıyla¹⁴⁴ neredeyse tamamıyla fakat Yunanca tercüme halinde günümüze ulaşmıştır.

¹⁴³ Eusebios, *Hist. eccles.* IX 7, 3.

¹⁴⁴ Eusebios, *Hist. eccles.* IX 7, 3 10 – 14.

Eusebios, Hist. eccles. IX 7. 3, 10–14 (Maximinus Daia'nın Tyros'daki cevabi mektubunun Yunanca tercümesi) Yazıtın ilk 7 satırını karşılayan kısım kalın harflerle gösterilmiştir.

10) τούτοις μεθ' ἕτερα ἐπιλέγει·

«ἐφοράτωσαν ἐν τοῖς πλατέσιν ἤδη πεδίοις ἀνθοῦντα τὰ λήια καὶ τοῖς ἀστάχυσιν ἐπικυμαίνοντα καὶ τοὺς λειμῶνας δι' εὐομβρίαν φυαῖς καὶ ἄνθεσιν λαμπομένους καὶ τὴν τοῦ ἀέρος κατάστασιν εὐκρατόν τε καὶ πραοτάτην ἀποδοθεῖσαν, (11) χαιρέτωσαν λοιπὸν ἅπαντες διὰ τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας ἱερουργίας τε καὶ τιμῆς τῆς τοῦ δυνατωτάτου καὶ στερροτάτου ἀέρος ἐξευμενισθείσης καὶ διὰ τοῦτο τῆς εὐδινοτάτης εἰρήνης βεβαίως μεθ' ἡσυχίας ἀπολαύοντες ἡδυνέσθωσαν. καὶ ὅσοι τῆς τυφλῆς ἐκείνης πλάνης καὶ περιόδου παντάπασιν ὠφεληθέντες εἰς ὀρθὴν καὶ καλλίστην διάνοιαν ἐπανῆλθον, μειζόνως μὲν οὖν χαιρέτωσαν ὡς ἂν ἐκ χειμῶνος ἀπροσδοκίτου ἢ νόσου βαρείας ἀποσπασθέντες καὶ ἡδεῖαν εἰς τοῦπιὸν ζωῆς ἀπόλαυσιν καρπωσάμενοι· (12) εἰ δὲ τῇ ἐπαράτῳ αὐτῶν ματαιότητι ἐπιμένοιεν, πολλῶ πόρρωθεν τῆς ὑμετέρας πόλεως καὶ περιχώρου, καθὼς ἠξιώσατε, ἀποχωρισθέντες ἐξελαθήτωσαν, ἴν' οὕτως κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἀξιεπαίνου ὑμῶν περὶ τοῦτο σπουδῆς παντὸς μιάσματος καὶ ἀσεβείας ἀποχωρισθεῖσα ἡ ὑμέτερα πόλις καὶ τὴν ἔμφυτον αὐτῇ πρόθεσιν μετὰ τοῦ ὀφειλομένου σεβάσματος ταῖς τῶν ἀθανάτων θεῶν ἱερουργίαις ὑπακούοι. (13) ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅσῳ προσφιλεῖς ἡμῖν γέγονεν ἢ περὶ τούτου ἀξίωσις ὑμῶν, καὶ χωρὶς ψηφισμάτων καὶ χωρὶς δεήσεως αὐθαιρέτῳ βουλήσει ἢ ἡμετέρα προθυμοτάτη φιλαγαθίας ψυχῇ ἐπιτρέπομεν τῇ ὑμέτερά καθοσιώσει ὁποῖαν δ' ἂν βουλευθῆτε μεγαλοδωρεὰν ἀντὶ ταύτης ὑμῶν τῆς φιλοθέου προθέσεως αἰτήσαι. (14) καὶ ἤδη μὲν τοῦτο ποιεῖν καὶ λαβεῖν ἀξιώσατε· τεύξεσθε γὰρ αὐτῆς χωρὶς τινος ὑπερθέσεως· ἥτις παρασχεθεῖσα τῇ ὑμέτερά πόλει εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα τῆς περὶ τοὺς ἀθανάτους θεοὺς φιλοθέου εὐσεβείας παρέξει μαρτυρίαν, τοῦ δὲ ὑμᾶς ἀξίων ἐπάθλων τετυχηκέναι παρὰ τῆς ἡμετέρας φιλαγαθίας ταύτης ὑμῶν ἔνεκεν τῆς τοῦ βίου προαιρέσεως υἱοῖς τε καὶ ἐγγόνις ὑμετέροις ἐπιδειχθήσεται.»

Yazıtın ilk yedi satırını oluşturan Latince metin Mitchell tarafından Kolbasa'daki yeni buluntuya bağlı olarak yeniden tamamlanmıştır. Şüpheli olan sadece çok az nokta bulunmaktadır. Yazıtın Kolbasa'daki kopyası bulunmadan önce yazıt üzerine birçok tamamlama önerisi getirilmiştir, fakat bu yeni buluntu ile neredeyse kesinleşen tamamlamalar nedeniyle bu öneriler dikkate alınmamıştır.

Sat.1 [permitted qualemcumque munific]entiam, Mitchell; [permitted qualemcumque magnific]entiam, Şahin. Kolbasa yazıtında da (sat.11) eksik olan bu kısım için Şahin, Eusebios'un Yunanca tercümesinde “μεγαλοδωρεάν” bulunması¹⁴⁵, nedeniyle yitik kelimeyi [magnific]entiam şeklinde tamamlama önerisi getirmiştir.

Sat. 2-5 “- - - iam nunc h[oc agatis ac postuletis, sine ulla recrastinatione scili]cet impetraturi ea[m quae in omne aevum - - - atteste]tur”, Mitchell; “- - - iam nunc h[anc - - - (sc. magnificentiam) postuletis sine ulla recrastinatione scili]cet impetraturi ea[m quae in omne aevum - - - atteste]tur” şeklindeki tamamlama da mümkündür, Şahin. Şahin, Mitchell tarafından önerilmiş tamamlamayı yeterince güvenli bulmamaktadır, Kolbasa yazıtında “[A]c [h]oc [iam agatis ac pos]tuletis, eandem sine ulla recrastinatione scilicet impetraturi quae [in omne aevum - - - attes]tetur”, Eusebios'un eserindeki Yunanca tercümede ise (13-14) “. . . αἰτῆσαι. καὶ ἤδη μὲν τοῦτο ποιεῖν καὶ λαβεῖν ἀξιώσατε· τεύξεσθε γὰρ αὐτῆς χωρὶς τινος ὑπερθέσεως” şeklinde yer alması nedeniyle satırlar için yeni bir öneri getirmiştir.

Sat. 7 Yazıtın Kolbasa'daki kopyasında (sat. 16) 6 Nisan 312 tarihi bulunmaktadır.

Sat. 8–9

[τοῖς σωτήρσι τοῦ] παντὸς ἀνθρώπων ἔθνους καὶ γένους

[καὶ? Σεβαστοῖς Καί]σαρσιν

TAM;

[τοῖς σωτήρσι τοῦ σύμ]παντος ἀνθρώπων ἔθνους καὶ γένους

[θεοῖς Σεβαστοῖς Καί]σαρσιν

OGIS.

Sat. 10–11

. παρὰ τοῦ

[τῶν Λυκίων καὶ Π]ανφύλων

TAM;

. παρὰ τοῦ

[πιστοῦ Λυκίων καὶ Π]ανφύλων

OGIS.

Tarih: İ.S. 312 – 313.

6 Nisan 312 tarihi iki parçadan oluşan yazıtın taş üstüne yazılması için *terminus postquem* oluşturmaktadır. Lykia ve Pamphylia halklarının söz konusu mektubu imparatora bu tarihten önce gönderdikleri açıktır.

¹⁴⁵ Eusebios, *Hist. eccles.* IX 7. 3, 13.

I. 1. 9. GAGAI

I. 1. 9. 1. Incerta

Nr. 23: Miltası?

Dairesel taş. Gagai harabelerinin arasında Yeniceköy mezarlığında bulunmuş.

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: CIL III, nr. 14184.

TI[- - -]

2 DI [- - -]

[- - -]

4 G[.]RI [- - -]

MA[- - -]

Yazıt ile ilgili tamamlama önerisi veya tarihleme yapmak mümkün değildir.

I. 2. PAMPHYLIA

I. 2. 1. ATTALEIA

I. 2. 1. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Nr. 24: Tiberius - Caligula devrinde Attaleia'da sütunlu yol yapımı?

Mermer levha. 1980 yılında, Antalya Müzesi tarafından günümüzde Aras İşhanının bulunduğu yerde yürütülen kurtarma kazıları sırasında, Ahmet Aras'a ait tarlada bulunmuştur. Söz konusu yer şu an modern kentin içinde bulunmaktadır, Hadrian Kapısının yaklaşık 300 metre kuzey-doğusundadır. Yazıt, bu kazı sırasında bulunmuş erken Bizans devrine ait çok sayıda mezardan birisinde kapak olarak kullanılmıştır. Mermer levha parçalanmış ve birleştirilmiş fakat eksiksiz durumda bulunuyor. Yazıtın hem sağ hem de sol yönden eksik olması yazıtın tümünün birbirine bağlı eş boyutlu üç plaka üzerinde bulunduğunu göstermektedir. Üst yüzde bulunan dübel delikleri ve kenet çukuru, ayrıca kenarlardaki silmeler (anathyrosis) mermer levhaların mimari bir yapıya ait olduğu ve bir

duvar kaplaması olarak kullanıldığı izlenimini uyandırmaktadır. Yazıt günümüzde Antalya Müzesi'nde bulunmaktadır. Env. No.: ?

Ölçüler: Y.: 0.80m; G.: 1.57m; D.: 0.17m; Hy.: (Monumental harfler) (sat.1-2) 0.12m, (sat. 3-4) 0.10m.

Yayım Yeri: Mitchell, Galatia under Tiberius, şurada: Chiron 16, 1986 s. 23 vdd.; Şahin, Bau Einer Säulenstrasse in Attaleia (Pamphylien) unter Tiberius-Caligula, şurada: EA 25, 1995 s. 25 vdd.

[Ti. et C. Ca]esares Augusti po[nti]-
 2 [fices m]aximi tribunic(iae) pot[esta]-
 [te plate]am per T. Helvium Basil[am]
 4 [? & l]eg(atum) suum pro. pr. munieru[nt]

Çeviri: “Tiberius ve Caligula Caesar’lar Augustus’lar, yüce rahipler, hükümdarlığının ilk yılında platea’yi (sütunlu yolu) kendilerini temsil eden legat T. Helvius Basila aracılığı ile yaptırıldılar”.

Tamamlama önerileri Şahin’den (EA 25, 1995 s. 25 vdd.) alınmıştır.

T. Helvius Basila: Tiberius ve Caligula dönemi Galatia Eyaleti valisi “*legatus Augusti pro praetore*” . Bkz. PIR², H nr. 67 ve PIR², B nr. 59.

Tarih: Yazıt Caligula’nın tribuniciae potestate sayısı olan 1 uyarınca İ.S.18 Mart 37-17 Mart 38 tarihleri arasına tarihlenmektedir.

Yazıtta “*pontifices maximi*” titili çoğul şekilde geçmektedir. Pontifex maximus görevi tek kişi tarafından üstlenildiğine göre burada çoğul olarak geçmesi birbirini takip eden iki Caesar’ın her ikisinden bahsedildiği şekilde anlaşılmalıdır. İnşaat işlemi bir Caesar zamanında başlamış ve ardından gelen diğer Caesar zamanında bitirilmiş gibi görünmektedir. Bu durumda söz konusu vali T. Helvius Basila’nın Tiberius döneminde Galatia Eyaleti valisi olarak görev yaptığı bilindiği için Caesar’ların Tiberius ve Caligula olmaları kuvvetle muhtemeldir. Bu durumda satır Şahin tarafından Ti. et C. Ca]esares Augusti po[nti]- şeklinde önerilmiştir. Satırda yapılan bu tamamlama önerisi sol levha üzerinde yazıtın yaklaşık 5 harflik bir kısmının bulunduğunu ön görmektedir, ki bu doğrultuda diğer satırlarda da aynı durum söz konusu olmalıdır.

Mitchell bir miltaşını olmamasına karşın, yazıtı Attaleia ve Perge arasında yol inşaatı ile ilişkilendirmiş, bu nedenle sat. 2-3'de “[vi]- /am” şeklinde tamamlama önermiştir. Fakat Şahin'in de belirttiği gibi Attaleia-Perge arasındaki yol İ.Ö.129 yılından beri mevcuttur¹⁴⁶. Var olan bu yol üzerindeki inşaat faaliyeti tamirat veya yenileme şeklinde olabilir ve bu durumda *restituerunt* veya *refecerunt* gibi fiiller kullanılmalıdır. Ayrıca bu tür bir tamir işleminin imparator Claudius döneminde yapıldığı bilinmektedir.¹⁴⁷ Bu bilgiler ışığında Şahin'in önerisi “pot[esta]- / [te plate]am” son derece akla yatkındır. Ayrıca toplamda yaklaşık 4.70m genişliğindeki 3 parçadan oluşan levhalar topluluğu üzerinde sol levhaya her satır için bir, sağ parçaya ise iki harf yerleştirilmiş olması mantıklı görünmemektedir.

Tüm bu bilgiler ışığında yazıtın Galatia valisi T. Helvius Basila tarafından Attaleia'da yaptırılmış olan sütunlu yolu ifade ettiği ve bu yol ile ilişkili mimari bir yapı üzerinde kaplama malzemesi olarak kullanıldığı sonucuna varmak mümkündür.

Nr. 25: İmparator Claudius Yolları Tamir Ettiriyor

Miltaşını, yazıtın Latince bölümünün son satırından itibaren ikiye ayrılmış. Ramsay “Hadrianus Kapısının önünde bulunman bir taş üzerinde”, Woodward ise “Hadrianus Kapısının yakınında bir evin bahçe duvarında yapı malzemesi olarak kullanıldığını ve halen orada bulunduğunu” belirtmiştir. Yazıtın günümüzdeki akıbeti bilinmemektedir. French ise satırın darlığını göz önünde tutarak, ölçüleri bilinmeyen taşın dar çaplı fakat uzun bir sütun biçiminde olabileceği görüşündedir.

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: Ramsay, Inscriptions 1883, s.258/9 nr.1; CIL III, nr. 6737; ILS, I nr. 215; IGR III nr. 768; Mommsen 1884, s.24 nr.33; Woodward-Ormerod 1909/10, s.127 nr.23; Smallwood 1967, s.90 nr. 347; Walser 1980, s.457/8; French, RRMAM II,1, s.71 nr.183. Ayrıca bkz. French, Road Terminus-Stones, şurada: Festschrift für Jale İnan. (Jale İnan Armağanı) (Istanbul 1989) s.21

[T]i(berius) Claudius Drus[i f(i)lius] Cae-
 2 sar Au[g(ustus) G]erm[an]i-
 cus, pontif(ex) maxim[us],
 4 trib(unicia) po[t](estate) X, imp(erator) XIIX, p(ater) p(atriciae), c[on]s. de-
 si[g](natus) V, [p]er Ar[ru]ntium

¹⁴⁶ Bkz. Nr. 71.

¹⁴⁷ Bkz. Nr. 25.

6 Aqu[il]am procur(atorem) su[um]
 vias ^{vac.} refecit
 8 [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος
 Δρύσ[ου] υἱὸς Καίσαρ
 10 Σεβαστὸς Γερμανι-
 κὸς, ἀρχιερεὺ[ς μ]έ-
 12 γιστος, δημα[ρ]χι-
 κῆς ἐξουσίας [τ]ὸ
 14 ἰ΄, αὐτοκράτω[ρ τὸ ιη΄],
 πατήρ πατρίδ[ο]ς,
 16 [ἀνθύπατος ἀπο]-
 [δεδειγμένος τὸ ε΄,]
 18 [τὰς ὁδοὺς ἀποκα]-
 [τέστησε διὰ Μάρ]-
 20 [κου Ἀρρυντίου]
 [Ἀκούλα τοῦ ἰδίου]
 22 [ἐπιτρόπου].

Çeviri: “Başrahip, egemenliğinin onuncu yılında, 18 kez imparator olarak selamlanmış, vatanın babası, 5. kez konsüllüğe aday gösterilmiş, Drusus oğlu Tiberius Claudius Caesar Augustus, kendi procurator’u M. Arruntius Aquila aracılığı ile yolları yeniledi”.

Tamamlama önerileri French’den (Road Terminus-Stones, s.21) alınmıştır.

Sat. 15 / 16 / 17 / 18 / 19 Yazıtın sonundaki yaklaşık beş satırlık eksik, Latince metin yardımıyla tamamlanmıştır.

M. Ar[ru]ntius Aqu[il]a: Galatia Eyaleti’nde *procurator Augusti* olarak İ.S.50 yılında görev yapmıştır. Sadece Attaleia kentinde bulunmuş bu yazıt sayesinde tanınmaktadır. Mommsen bu yazıttan yola çıkarak, Pamphylia’nın İ.S. 50 yılında kendi *procurator*’una sahip bir eyalet konumunda olduğunu öne sürmüştür.¹⁴⁸ Yeni araştırmalar Pamphylia’nın İ.Ö. 25/24 - İ.S. 72/73 yılları arasında Galatia Eyaleti’ne bağlı olduğu görüşünü güçlendirmektedir.¹⁴⁹ Bununla birlikte Patara’da bulunmuş Stadiasmos Anıtı Pamphylia bölgesinin İ.S. 43 yılında Claudius tarafından oluşturulan Lycia Eyaleti’ne dahil

¹⁴⁸ Bkz. CIL III, nr. 6737, ayrıca bkz., PIR², A nr. 1138.

¹⁴⁹ Bkz. Brandt, *Wirtschaft* s. 98 vdd.; ayrıca bkz. Milner, *Roman Bridge*, Anat. St. 48 (1998) s. 120.

olmadığını kanıtlamaktadır. Bu durumda Aquila'nın belirtildiği gibi Pamphylia Eyaleti'nde görev yapmış olması mümkün görünmemektedir. Ayrıca M. Ar[ru]ntius Aqu[il]a'nın Vespasianus döneminde konsül olarak görev yapmış M. Ar[ru]ntius Aqu[il]a M(arci) f(ilius) Ter(entia)'nın¹⁵⁰ babası olması muhtemeldir, fakat bu konuda kesin bir kanıt bulunmamaktadır.

Tarih: İ.S. 50.

İmparator Claudius'un bu yazıtta (sat.4–5) yer alan titil'leri, Oinoanda'da bulunmuş ve aynı yıla ait köprü yapımını işaret eden yazıtın¹⁵¹ tamamlanması ve tarihlenmesinde önemli rol oynamaktadır.¹⁵² Aynı yıla tarihlenen her iki yazıt İmparator Claudius'un yeni kurulmuş Lycia Eyaleti dışında halen Galatia Eyaleti'ne bağlı durumda olan Pamphylia'da da eş zamanlı inşaat faaliyetleri yürüttüğünü göstermektedir.

I. 2. 1. 2. Onurlandırma Yazıtları

Nr. 26: Lucius Crepereius İçin Onurlandırma Yazıtı (Cursus Honorum)

Kalker taşı blok. Kent surlarının iç kısmında, Çakallıklı Emin Efendi'ye ait bahçede bulunmuş. Günümüzde nerede bulunduğu bilinmiyor. Büyük olasılıkla bir mezar anıtına ait. Yazıtı taşıyan iki bloktan birincisi yitik.

Ölçüler: Y.: 1.2m; G.: 0.56m; D.: Belirtilmemiş; Hy.: 0.04m.

Yayın yeri: Paribeni-Romanelli, *Studii, Mon. Ant.* 23 (1914), s. 18 vd. nr. 5 (AE 1915, nr. 46); Cagnat-Besnier, *Rev. Arch.* V (1915) s. 363 nr. 46; H.Kesten, *Festschrift der griech. Inschriftenforschung seit 1895.*

01 [- - - praef(ectum) alae I Cannene]-
 [p]ro[c(uratoris)] ^{vac.} fatium proc(uratorem) Aug(usti) argenta[riarum]
 2 ^{vac.} [P]annonicarum ^{vac.}
 [- - -]nic per Lucium Decimium Apronianum le[gat]um
 4 Λ(ευκίου) υιόν ^{vac.} Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υιόν Σεργία

¹⁵⁰ Bkz. PIR², A nr. 1139; Devijver, *Prosopographia*, C 254.

¹⁵¹ Bkz. Nr. 13.

¹⁵² Tarihlleme konusunda bkz. Milner, *Roman Bridge*, Anat. St. 48 (1998) s. 119.

	[- -]νον	<i>vac.</i>	Παῦλον ἑπαρχον σπειρης α' ΟΝΘΑ[- - -]
6	κβ' (?) - -]	<i>vac.</i>	[- -]ΙΚΗΣ χειλίαρχον λεγιῶνος β' Βοηθοῦ
	[ἐπιτ]ρόπου	<i>vac.</i>	ἑπαρχον εἰλης α' Κανναφατίων, ἐπιτρο-
8		<i>vac.</i>	πον τοῦ Σεβαστοῦ ἀργυρορῦκων Παννονικῶν
	- - -]ν διὰ Λουκίου Δεκίμου Ἀπρωνιανοῦ πρεσβευτοῦ.		

Çeviri: “*Sergia tribus’undan, cohors I [- - -] praefectus’u, legio II adiutrix’in tribunus’u, alae I Cannenefatium’un praefectus’u, Pannonia gümüş madenleri procurator Augusti’si Lucius oğlu Lucius Crepereius Paulus’u [- - -] lejyon legati Lucius Decimius Apronianus aracılığı ile (onurlandırdı)*”.

Blok üzerinde her biri Latince – Yunanca çift dilli, iki adet yazıt bulunmaktadır. 3 ve 9. satırların her iki yazıt için ortak kullanılmış olması bu yazıtların birbirine bağlı olduklarını göstermektedir. Her iki yazıtı da yaptıran kişi Lucius Decimius Apronianus’dur, fakat sol blok üzerinde bulunan yazıtın kimin için yazıldığını belirlemek mümkün değildir. Yazıttan kalan kelimeler diğer yazıtın da Lucius Crepereius Paulus için yapıldığı izlenimini uyandırmaktadır.

Satır uzunluklarının düzensizliği nedeniyle yazıtın ele geçmeyen üst kısmında kaç satırlık eksik bulunduğunu belirlemek mümkün değildir fakat Yunanca versiyonu büyük oranda ele geçmiş olan yazıtın ilk kısmı yaklaşık şu şekilde olmalıdır:

[L(ucium) Crepereium, L(uci) f(ilium), Sergia Paulum, praef(ectum) coh(ortis) I ---
tribunum militum leg(ionis) II adiutr(icis) ---]

Sat.01 Takip eden satırın ikinci bölümünde bulunan “-fatium” ve yazıtın Yunanca versiyonunda, sat.7’deki “ἑπαρχον εἰλης α' Κανναφατίων” uyarınca Paribeni – Romanelli tarafından tamamlanmıştır. Yazıttaki satır uzunluklarının düzensizliği nedeniyle Latince versiyonda yeterli tamamlama önerisi getirilememiştir.

Sat.1 Satırın okunabilen ilk kelimesi Paribeni – Romanelli tarafından sat.7’deki [ἐπιτ]ρόπου ile ilişki içinde [p]ro[c(uratoris)] şeklinde tamamlanmıştır. Kelimenin ardından gelen boşluk ve anlam bakımından yazıt ile ilişkisi bulunmaması ilk bloktaki yazıtı ait olduğunu göstermektedir.

Sat.3 Her iki yazıtta ortak olan bu satır, yazıtları yaptıran kişinin aynı olduğunu göstermektedir.

Sat.4 Satırın okunabilen ilk kelimeleri Λ(ευκίου) υιόν ilk yazıta aittir.

Sat.5 İlk yazıta ait olduğu anlaşılan [- - -]NON için tamamlama önerisi getirilememiştir. Satırın sonunda yer alan ve ikinci yazıta ait olan ONΘA[- - -] ικῆς büyük olasılıkla Paulus'un "praefectus" olarak görev yaptığı "cohors I" i oluşturan askerlerin menşeyini belirtmektedir, fakat bu isim için tamamlama önerisi getirilememiştir.

Sat.6 İlk yazıta ait olan KB Paribeni – Romanelli tarafından bir soru işareti ile sayı ifadesi (εικοτῆς δευτέρα) olarak değerlendirilmiştir. Paribeni – Romanelli yayımladığı büyük harf kopyasında söz konusu satırda KB yi takip eden bir E harfi göstermiş fakat bunu transkripsiyonda değerlendirmemiştir. Satırda boşluğun ardından okunabilen ve ikinci yazıta ait olan [- -]IKHΣ için tamamlama önerisi getirilememiştir.

Sat.7 [ἐπιτ]ρόπου sat.1'de yer alan [p]ro[c(uratoris)] ile ilişki içinde ilk yazıta aittir.

Sat.9 Latince versiyonun son satırı olan sat.3'ün Yunanca çevirisidir. Latince versiyondaki gibi her iki yazıt için de geçerlidir.

Lucius Cereperius Paulus L. f. Sergia, Atlı sınıfından bir Roma yurttaşdır, cohors I [- - -] praefectus'u, legio II adiutrix'in tribunus'u, ala I Cannenefatium'un praefectus'u, Pannonia gümüş madenleri procurator Augusti'si, bkz. PIR², C nr. 1521; Devijver, PME, s. 306 vd. C 255; H. – G. Pflaum, Carrières, 146 ve add.

Yazıt Paulus'un kısa *cursus honorum*'unu içermektedir. Bu nedenle Paribeni – Romanelli, Paulus'un genç yaşta öldüğü veya kamu görevlerinde faal olmadığı görüşündedir.

Lucius Decimius Apronianus, yazıtta "legatus" olarak geçmektedir fakat yazılı kaynaklar aracılığı ile tanınan bir kişi değildir. Paribeni – Romanelli Apronianus'un "legatus" titilinin resmi bir nitelik taşımadığını, onun Lucius Cereperius Paulus'un son isteğini yerine getiren "kişisel elçi" olduğunu öne sürmüştür.

Tarih: "Legio II Adiutrix" İ.S. 114 yılı sonrasında Pannonia Inferior'un Aquincum askeri yerleşiminde bulunmaktadır.¹⁵³ Bu tarih yazıt için *terminus postquem* oluşturmaktadır, "ala I Canenefatium" ise İ.S. 90 yılı öncesinde bilinmemekte ve bu tarihte Germania'da¹⁵⁴ bulunmaktadır. Bunun ardından kesin olarak belirlenemeyen bir tarihteki yer değişimi ile "ala I Canenefatium" Pannonia Superior'un Gerulata askeri yerleşiminde görülmektedir. Yazıtta yer almayan C(ivium) R(omanorum) titilinin bu birliğe Antoninus

¹⁵³ Bkz. A. Mócsy, RE Suppl. IX (1962) s.v. Pannonia, s.615 vd.

¹⁵⁴ CIL XVI, nr.36.

Pius döneminde verilmiş olması ve birliğin İ.S. 148 yılında Mauretania seferinde yer almış olması *terminus antequem* oluşturmaktadır¹⁵⁵. Bu bilgiler ışığında yazıt İ.S. 114 – 148 yılları arasına tarihlenebilir.

I. 2. 1. 3. Mezar Yazıtları

Nr. 27: Marcus Sempronius'un Mezarı

Lahit (sarcophagos) parçası. Antalya kale içinde bulunmuş, Antalya Müzesi'ne getirilmiştir. Arka bahçe, Env. No. 245.

Ölçüler: Y.: 0.62m; G.: 1.07m; D.: 0.27m; Hy.: (Lat.) 0.09m; (Yun.) 0.065m.

Yayın yeri: Bosch, Antalya, nr. 33; J.- L.Robert, Bull. ép. 1948, s. 202 vd. nr. 229; Bean, Inscriptions, s. 49 nr. 48; SEG XVII (1960) nr. 604.

M(arcus) Sempro[nius - - - -]
 2 vivos sibi [- - - - -]
 Mᾶρκος Σεμ[πρώνιος - - -]
 4 ζῶν ἑαυτῶ [- - - - -]

Çeviri: “*Marcus Sempronius hayattayken kendisi [ve filanca için] (dikti).*”

Sat 2 “vivos sibi”; Perge'de bulunmuş benzer bir mezar yazıtı için bkz. Nr. 62.

Mezar sahibinin M. Sempronius Albanus (Μᾶρκος Σεπρώνιος Ἀλβανὸς ἀρχιερεὺς καὶ ἀγνονοθέτης, ἑπαρχὸς ἱππέων Ἰλῆς Σεβαστῆς Γερμανικανῆς) ile identifikasyonu konusunda bkz. Eck, RE, Suppl. XII, s.v. Attaleia V, nr. 26 s. 115; SEG VI, nr. 650. M. Sempronius Albanus'un Perge'li Plancii ailesinden senatör M. Plancius Varus ile dostluğu Attaleia kentinde bulunmuş ve İ.S. 77 – 73 yılları arasına tarihlenen onurlandırma yazıtı¹⁵⁶ vasıtası ile bilinmektedir, ayrıca M. Plancius Varus Attaleia demos'u tarafından da onurlandırılmıştır.¹⁵⁷

¹⁵⁵ Bkz. A. Mócsy, RE Suppl. IX (1962) s.v. Pannonia, s.618 vd; Devijver, *PME*, s.307 C 255.

¹⁵⁶ Viale, Adalia, ASAA 8 -9 (1925/6) s. 365 vdd. nr. 3; SEG VI (1932) nr. 650; Mitchell, *The Plancii*, surada: JRS 64 (1974) s.27–39

¹⁵⁷ S. Şahin, *Ergänzung einer akephalen Inschrift aus Attaleia* (M. Plancius Varus; SEG VI 650), şurada: EA 28 (1997), s. 149–151; SEG XLVII, nr. 1785.

Tarih: Roma imparatorluk dönemi. Eğer Mezar sahibi M.Sempronius Albanus ise İ.S. 2. yüzyılın ilk yarısı.

Nr. 28: [- -]vius Verus'un Mezarı

İki parça halinde bulunmuş mermer levha. Viale Antalya kale içinde, Orta Kapı'nın doğusunda, kent surunun yıkıntıları arasında bulunduğunu ve Hagi Nikola isimli şahsın evinde olduğunu belirtmiştir. Yazıtın günümüzdeki akıbeti bilinmemektedir.

Ölçüler: Y.: 0.37m; Diğer ölçüler belirtilmemiş.

Yayım yeri: Viale, Adalia, ASAA 8–9 (1925/26), s. 369 nr. 6.

D(is) M(anibus)
 2 [.]vio Ver(o)
 [.] optioni
 4 [cl(assis) pr(aetoriae)] Misenat(ium)
 [. . .]mius Faus-
 6 [tinus] heres
 [b(ene)] m(erenti) f(aciendum) c(uravit).

Çeviri: “ Yeraltı tanrılarına, Misena praetorluk donanmasının onbaşı [- -]vius Verus için, mirasçısı [- -]mius Faustimus hak ettiği şekilde yapılmasını sağladı.”

Sat.4 Diğer satırlardan daha büyük harflerle yazılmış.

Misena Praetorluk donanmasının Attaleia'ya ne zaman ve ne amaçla geldiği bilinmemektedir. Viale, söz konusu donanmanın bölgeden bir geçişi sırasında Attaleia limanında kısa süre ile konaklamış ve donanma onbaşı Verus'un bu konaklama sırasında ölmüş olabileceğini öne sürmektedir.

Tarih: İ.S. 2. yüzyılın sonları, Viale.

Nr. 29: Lucius Oğlu Lucius Ancharius Capito'nun Mezarı

Kalker taşından mezar taşı parçası. Pazarın arkasında, okul inşaatı sırasında bulunmuş. Bu yer günümüzde Işıklar Caddesi üzerinde, Stadyumun karşısında, öğretmen evi yakınlarında bulunmaktadır. Yazıtın günümüzdeki akıbeti bilinmemektedir.

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Yayım yeri: Rott, Kleinasiatische Denkmäler 1908, s. 366 nr. 65; Paribeni-Romanelli, Studii, Mon. Ant. 23 (1914), s. 20 vd. nr. 6; Cagnat-Besnier, Rev. arch. V^e ser. I (1915) s. 346, nr. 47.

L(ucius) Ancharius L(uci) f(ilius)
 2 Aem(ilia) Capi(t)o missicius
 ex leg(ione) III Cyrenaicae (sic.)
 4 ex testamento ar[bi]trio
 heredum h(ic) s(itus) e(st).

Çeviri: “*Lucius’un oğlu, Aemilia tribus’una mensup, III Cyrenaica lejyonundan terhis olmuş Lucius Ancharius Capito vasiyetnamesi uyarınca mirasçılarının tanıklığında burada gömülüdür*”.

Tarih: Roma imparatorluk dönemi.

Nr. 30: Titus’un oğlu -us Flaccus’un Mezar Anıtı

Büyük levha, Pace Orta Kapı’nın iç kısmında, surların yakınında bulunduğunu belirtmiştir. Söz konusu yer günümüzde Atatürk Caddesi üzerinde, Hadrianus kapısının güneyindeki kent kapısıdır. Pace, Envanter numarası vermemekle birlikte yazıtın Antalya Müzesi’nde bulunduğunu belirtmiştir, fakat yazıt müze bahçesi ve depolarında bulunamamıştır.

Ölçüler: Y.: 1.16m; G.: 0.67m; D.: 0.34m; Hy.: (monumental harfler) 0.12m.

Yayım yeri: Pace, Adalia, ASAA 7–8 (1923/24), s. 422 vd. nr. 123 (çizimi ile birlikte) ; SEG VI (1932) nr. 659.

[- -]us Titi f(ilius) Flaccus
 2 [- -]oç, Τίτου υἱός,
 [Φλ]άκκος.

Çeviri: “*Titus’un oğlu[- -]us Flaccus*”.

Oldukça büyük bir plaka üzerine, özenle kazınmış monumental harflerden oluşan yazıt büyük bir olasılıkla eş büyüklükte diğer bir plakanın üzerinden başlamaktaydı.

Elimizdeki plakanın eksiksiz olması fakat üzerinde taşıdığı yazıtın sol taraftan eksik olması yazıtın birden çok plaka üzerinde bulunduğunu göstermektedir. Bu durumda elimizdeki plaka yazıtın son kısmını oluşturan ikinci plakadır.

Harflerin büyüklüğü ve güzelliği, ayrıca monumental karakteri yazıtın anıtsal bir yapı ile ilgili olduğunu göstermektedir.

Tarih: Roma imparatorluk dönemi

I. 2. 1. 4. Varia

Nr. 31: Quintus Cogitatus

Altın mühür, Hirschfeld banka müdürü W.Wilkin'in mülkiyetinde bulunduğunu belirtmiş, günümüzdeki yeri bilinmiyor.

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: Hirschfeld, Notizbuch I, nr. 92 (non vidi); CIL III Suppl. nr. 6740.

P. QVNTI

COC†A†

P. Qu[i]nti

Cogitati

Tarih: Roma Hıristiyanlık dönemi.

I. 2. 2. PERGE

I. 2. 2. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Nr. 32: Marcus Aurelius ve Lucius Verus Döneminden Miltası

Perge'nin doğusundaki "Szolak" (solak?) mezarlığında bulunmuş, Perge ile Sillyon arasındaki yola yerleştirilmiş olmalı.

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: CIL III nr. 13626 (Heberdey'in kopyasına göre); Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 134 nr. 60; Şahin, I.v.Perge I, nr. 183.

	Imp. Caesar M.	6	[Imp.] Caesar Aurelius
2	Aurelius Antoni-		[V]erus Aug. Armeni-
	[n]us Aug. Armeniac.	8	[a]cus tr. pot. V imp. II
4	tr. pot. XIX, imp. II		cos. II procos.
	cos. III et		

Çeviri: “*Armenia fatihi, egemenliğinin ondokuzuncu yılındaki, iki kez imparator olarak selamlanmış, üç kez konsül olmuş imparator Caesar M. Aurelius Antoninus Augustus ve Armenia fatihi, egemenliğinin beşinci yılındaki, iki kez imparator olarak selamlanmış, iki kez konsül olmuş seferi imparator Caesar Aurelius Verus [yolları tamir ettirdi]*”.

Yazıt, Lucius Verus’un Perge’ye de uğradığı doğu gezisi¹⁵⁸ zamanına aittir. Bu gezi sırasında büyük olasılıkla Pamphylia yolları tamir edilmişti.

Tarih: M. Aurelius Armeniacus ünvanını İ.S. 164 yılı ortalarında almıştır. Bu tarih yazıt için *terminus postquem* oluşturmaktadır. Her iki imparatorluk yineleme sayısı da İ.S. 165 yılını *terminus antequem* olarak göstermektedir. Bu durumda yazıt İ.S. 164 yılının ikinci yarısına tarihlenmelidir.

I. 2. 2. 2. Yapı - Bina Yazıtları

Nr. 33: C. Plancius Varus Alipterium Yapıtıyor

Yazıtın sol üst bölümünü oluşturan kalker taşı parça. 1978 yılında kazılar sırasında *gymnasium-balaneum* tesisinin *palaestra*’sı yakınlarında bulunmuş. Günümüzde kazı deposunda bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 0,30m (mevcut); G.: 0,33 m (mevcut); K.: 0,045m; Hy.: 0,06 m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 55 ve lev. XVI.

	C. Plan[cius M(arci) f(ilius)]
2	Varus [
	alipter[ium cum omni]
4	[orn]ame[nto]

¹⁵⁸ Bkz. Şahin, I.v.Perge I nr.186.

] . . [

Çeviri: “*Marcus’un oğlu C. Plancius Varus [- - -] alipterium’u tüm donanımı ile birlikte [- - -]*”

C. Plancius Varus, Plancia Magna’nın kardeşidir. Muhtemelen de kız kardeşinden yaşça büyüktür. Plancia Magna tarafından tanrılar ve kahramanlar salonuna dönüştürülmüş oval avluda Perge kentinin kurucuları (κτίστης) arasında babası M. Plancius Varus ile birlikte C. Plancius Varus’un da heykeli¹⁵⁹ bulunmaktadır. Kentin kurucuları arasında yer alan bir kişinin bundan başka çok sayıda inşaat faaliyeti olmalıdır.

Şahin C. Plancius Varus’un bu alipterium inşaatının, güney hamamı inşaatı ile ilişkili olduğunu belirtir. Bu durumda yazıt alipterium’un inşası ve imparatora belki de Vespasianus’a adanması ile ilgili olabilir.

Tarih: Nr. 53 ile ilişkili olarak İ.S. 69–79.

I. 2. 2. 3. Adak Yazıtları

Nr. 34: Artemis Pergaia İçin Adak Yazıtı

Kalker taş blok, Bizans Kilisesinin yaklaşık 10m doğusunda, Akropolis’de bulunmuş. Blok eksiksiz durumda; iki satırdan oluşan ve özenle yazılmış Latince yazıtın eksik olan başlangıç kısmı benzer başka bir blok üzerinde bulunuyordu. Bloğun sağ kısmı halen toprak altında bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 0,58m; G.: 0,80m (görülebilen); D.: 0,56m; Hy.: 0,07m.

Yayın yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 133

Dia]nae Pergaeae

]oni ded. s.p.f.c.

Çeviri: “*Artemis Pergaia için [- - -] kendi cebinden yapılmasını sağladı ve adadı.*”

Sat.2 DED.S.P.F.C = ded(icavit) s(ua) p(ecunia) f(aciendum) c(uravit) ? , Şahin.

¹⁵⁹ Şahin, I.v.Perge I, nr.108 ve 109.

Tarih: İ.S. 1–2. yüzyıl, Traianus – Hadrianus dönemi.

Nr. 35: Caesar’ın Azatlısı Victor’un Artemis’e Adak Sütunu

Yazıt, podium yapısının kuzeyinde su kanalı ile batı sütunlu holün porticus’u arasındaki (Hadrianus takının yaklaşık 200m kuzeyinde) bir sütun kaidesinin plinthos’u üzerinde bulunuyor. Mansel’e göre, kaide kasa şekilli düz taş levhalar ile çevrili bir alanda bulunmuş. Sütun kaidesinin *podium* yapısı ile ilişkisi belirlenememiştir.

Ölçüler: Ç.: 0.75m; Plinthos: 0.87 x 0.87m; Hy.: 0.04m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 239.

Ayrıca bkz. A. M. Mansel, TAD 16 (1968) s. 102 ve s. 105 res.3; ve Arch. Anz. 90 (1975) s. 60

Vi[c]tor Caesaris l(ibertus) Diana[e v]o[ttu]m]

Çeviri: “*Caesar’ın azatlısı Victor’un Artemis’e adağıdır.*”

Tarih: İ.S. 1 – 2. yüzyıl.

Nr. 36 – 45: Plancia Magna’nın Adak Yazıtları

Perge’deki kazılar Plancia Magna’nın tanrılara ve imparator ailesine çok sayıda adak yazıtı yaptırdığını göstermiştir. Alt ve üstte profilli mermerden heykel kaideleri üzerine yazılmış adak yazıtları çoğunlukla Hadrianus takında veya yakınlarında bulunmuştur.

Nr. 36: Artemis Pergaia İçin

Üst ve altta profilli mermerden heykel kaidesi. Hadrianus takının kuzeyinde bulunmuş. Eksiksiz durumda.

Ölçüler: Y.: 0,44m; G.: 1,13m; D.: Belirtilmemiş; Hy.: 0,075m.

Yayım yeri: Mansel, Arch. Anz. 71 (1956) s. 117 vd. res. 67; AE 1958 nr. 76; S. Jameson, JRS 55 (1965) lev. VIII; Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 120 nr. 29; Şahin, Perge I, nr. 89 ve lev. XXV.

Dianae Pergensi

2 Plancia M. f. Magna

Ἀρτέμιδι Περγαία

4 Πλανκία Μάγνα

Çeviri: Latince: “ *Artemis Pergaia için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)* ”.

Yunanca: “ *Artemis Pergaia için Plancia Magna (yaptırdı)* ”.

Tarih: İ.S. 121.

Nr. 37: Kentin Tyche’si İçin

Hadrianus takımın kuzeyinde (Nr. 45 ile aynı yerde) bulunmuş heykel kaidesi, üst ve alt profilli. Aynı yerde Tyche’nin bir heykeli de bulunmuştur.

Ölçüler: Y.: 0,94m; G.: 1.05m; D.: 0,53m; Hy.: 0,05- 0,08m.

Yayım yeri: S. Jameson, JRS 55 (1965) s. 55; AE 1965 nr. 210; Merkelbach - Sahin, EA 11 (1988) s. 120 vd. nr. 30; Şahin, I.v.Perge I, nr. 90 ve lev. XXV.

Tyche heykelinin E. Özgür tarafından yapılmış resmi için bkz. E. Özgür, Skulpturen des Museum von Antalya I (İstanbul 1987) res. 21.

[G]enio civitatis

2 Plancia M. f. Magna

Τύχη τῆς πόλεως

4 Πλανκία Μάγνα

Çeviri: Latince: “ *Kentin Tyche’si için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)* ”.

Yunanca: “ *Kentin Tyche’si için Plancia Magna (yaptırdı)* ”.

Tarih: İ.S. 121.

Nr. 38: Divus Augustus’un Heykel Kaidesi

Heykel kaidesinin sağ kısmı, Hadrianus takı yakınlarında bulunmuş. Günümüzde Hellenistik kapının iç kısmının kuzey-doğu köşesinde bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 0,86m; G.: 0,070m (mevcut); D.: Belirtilmemiş; Harf y.: 0,06m.

Yayım Yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 91 ve lev. XXVI.

[Divo] ^{vac.} Augusto

2 [Plan]cia M. f. Magna

[Θεῶ] ^{vac.} Αὐγούστῳ
 4 [Πλα]νκί[α Μ]άγνα

Çeviri: Latince: “*Tanrısal (merhum) Augustus için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)*”

Yunanca: “*Tanrısal (merhum) Augustus için Plancia Magna (yaptırdı)*”

Sat.3 “Σεβαστῶ” yerine “Αὐγούστῳ” kullanılmış.

Şahin, Divus Augustus için yapılmış bu adak yazıtının Hadrianus döneminde imparator ailesi için yapılmış adaklar içinde istisna olduğunu belirtir ve tüm Roma imparatorluğu için bir jest olarak anlaşılması gerektiği görüşündedir.

Tarih: İ.S. 121.

Nr. 39: İmparator Nerva'nın Heykel Kaidesi

Tepesi ve at kısmı profilli, mermerden heykel kaidesinin üst kısmı. Hadrianus takının kuzeyinde bulunmuştur.

Ölçüler: Y.: 0,26m (mevcut); G.: 0,46m (mevcut); D.: 0,50m; Hy.: 0,06m.

Yayın Yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 92 ve lev. XXVI

Divo ^{vac.} Nerva[e]
 2 Plancia M. f. [Magna]
 Θεῶ ^{vac.} Νέρουα
 4 [Πλα]νκία Μάγνα

Çeviri: Latince: “*Tanrısal (merhum) Nerva için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)*”

Yunanca : “*Tanrısal (merhum) Nerva için Plancia Magna (yaptırdı)*”

Tarih: İ.S. 121.

Nr. 40: İmparator Traianus'un Heykel Kaidesi

4 parçaya bölünmüş heykel kaidesi, Hadrianus takının kuzeyinde bulunmuş. Alt kısmı oluşturan parçalardan bir tanesi yitik.

Ölçüler : Y.: 0,86m (mevcut); G.: 0,89m; D.: 0,55m; Hy.: 0,075- 0,09m.

Yayım Yeri: S. Jameson, JRS 55 (1965) lev. VIII; Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 121 nr. 31; Şahin, I.v.Perge I, nr. 93 ve lev. XXVI.

Divo ^{vac.} Traiano
 2 Pla[nci]a M. f. Magna
 Θεῶ ^{vac.} Τραιανῶ
 4 Πλανκία Μάγνα

Çeviri: Latince: “*Merhum Traianus için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)*”

Yunanca: “*Merhum Traianus için Plancia Magna (yaptırdı)*”

Tarih: İ.S. 121.

Nr. 41: Caesar Hadrianus'un Heykel Haidesi

Heykel kaidesi parçası. Plancia Magna'nın imparator ailesi için diktirdiği diğer tüm adak yazıtları gibi, tamamı ile kendisine adanmış olan takın yakınlarında bulunmuş. Kaide büyük olasılıkla 1955 yılında söz konusu yerde bulunmuş Hadrianus'un zırhlı heykeline ait.

Ölçüler: Y.: 0,62m (mevcut); G.: 0,38m (mevcut) Kaidenin genişliği taşıdığı heykel uyarınca en az 1.10m olmalı; D.: 0,52m; Hy.: 0,048-0,05m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 94 ve lev. XXVI; ayrıca bkz. J. İnan - E. Rosenbaum, s. 69 nr. 29 dn. 3; A. Balland, Fouilles de Xanthos, s.73.

Hadrianus heykeli için bkz. J. İnan - E. Rosenbaum, Roman and Early Byzantine Portrait Sculpture in Asia Minor [London 1966] nr. 29 ve lev. XIX 2; ayrıca bkz. E. Özgür, Skulpturen des Museums von Antalya I, res. 35; Şahin, I.v.Perge I, lev. XXVIII.

[Imp(eratori) Caesari divi] Traiani
 2 [Parthici f(ilio), divi N]ervae n(epoti)
 [Traiano Hadria]no Aug(usto)
 4 [pont(ifici) max(imo) trib(uniciae) p]otest(ate) V,

[co(n)s(ul) III. Plancia M(arci) f(ilia)] Ma[gna]
 06 [Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ]
 [Τραιανοῦ Παρθικοῦ υἱῶ, Θεοῦ]
 08 [Νέρουα υἱωνῶ, Τραιανῶ Ἄδρια]-
 [νῶ Σεβαστῶ ἀρχιέρει μεγίστω,]
 010 [δημαρχικῆς ἐξουσίας τὸ ε']
 [ὑπάτῳ τὸ γ', Πλανκία Μάγνα]

Çeviri: “*Merhum Parth fatihi Traianus’un oğlu, merhum Nerva’nın torunu, başrahip, egemenliğinin beşinci yılındaki, üç kez konsül olmuş imparator Caesar Traianus Hadrianus Augustus için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)*”

Tamamlama önerileri Şahin’den (I.v.Perge I, nr. 94) alınmıştır.

Sat.06 vdd. Şahin aynı yerde bulunmuş ve Pace tarafından yayınlanmış¹⁶⁰ Yunanca yazıt taşıyan parçaları bu yazıtle ilişkilendirmiştir. Pace tarafından yanlış değerlendirilmiş olan parçalar Şahin tarafından yeniden yayımlanmıştır.¹⁶¹

Tarih: İ.S. 121.

Nr. 42: Traianus’un kızkardeşi Ulpia Marciana Augusta’nın Heykel Kaidesi

Kalker taşından heykel kaidesi, Hadrian takı yakınlarında bulunmuş. Sol alt köşesi kırık.

Ölçüler: Y.: 0.70m; G.: 0,80m; D.: 0,55m; Hy: 0,058-0.062m.

Yayım yeri: Mansel. Arch. Anz. 71 (1956) s. 117 vd. res. 68; AE 1958 nr. 77; Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 121 nr. 32; Şahin, I.v.Perge I, nr. 96.

Divae Marcianae
 2 Plancia M. f. Magna
 Θεῶ Μαρκιανῆ
 4 [Π]λανκία Μάγνα

Çeviri: Latince: “*Merhum Marciana için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)*”.

Yunanca: “*Merhum Marciana için Plancia Magna (yaptırdı)*”.

¹⁶⁰ Bkz. Pace, ASAA 3 (1916/20) s. 31 nr.15.

¹⁶¹ Bkz. Merkelbach- Şahin, EA 11 (1988) s. 116 nr. 23; Şahin, I.v.Perge I, nr. 95.

Traianus, kardeşi Marciana'ya Augusta ünvanı bahşetmiştir. İ.S. 112 yılında ölmüş olan Ulpia Marciana için, bkz. E. Bickermann, Diva Augusta Marciana, şurada: AJPh 95 (1974), 362vdd.; H. Temporini, Die Frauen am Hofe Traians (Berlin/New York 1979) s. 184 vd.; PIR¹, U 584; Eck, RE Suppl. XV 932-4 nr.56a; ayrıca bkz. Cl. Bosch, Kleinas. Münzen, s. 29.

Tarih: İ.S. 121.

Nr. 43: Traianus'un eşi Plotina'nın Heykel Kaidesi

Hadrianus takı yakınlarında bulunmuş, iki parça halinde heykel kaidesi.

Ölçüler: Y.: 0,62m (mevcut); G.: 0,45m (mevcut); Hy.: 0,055m.

Yayım Yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 97 ve lev. XXVII

Plotina[e Augustae]
 2 Plancia M. f. [Magna]
 Πλωτείν[η Σεβαστή]
 4 Πλανκ[ία Μάγνα]

Çeviri: Latince: “*Plotina Augusta için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)*”.

Yunanca: “*Plotina Augusta için Plancia Magna (yaptırdı)*”.

Tarih: Yazıtın dikildiği sırada imparatoriçe henüz hayattaydı. Yazıtın dikilmesi için İ.S. 1 Ocak 123 tarihi “*terminus ante quem*” olarak kabul edilebilir. Yazıt Plancia Magna'nın imparator ailesine yönelik diğer adak yazıtları ile birlikte İ.S. 121 yılına tarihlenmektedir.

İmparatoriçe Plotina için bkz. PIR¹ P 509; ayrıca bkz. Wallinger, Die Frauen i.d.HA s. 21 vdd.; Temporini, Die Frauen am Hofe Traians, s. 10 vdd.

Nr. 44: Matidia Augusta'nın Heykel Kaidesi

Kireçtaşından heykel kaidesi, sağ tarafı kırık.

Ölçüler: Y.: 0,98m; G.: 0,74m (mevcut); D.: 0,50m; Hy.: 0,055m.

Yayım Yeri: A. M. Mansel, Belleten 22 (1958) res. 68; S. Jameson, JRS 55 (1965) lev. VIII; Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 121vd. nr. 33; Şahin, I.v.Perge I, nr. 98 ve lev. XXVII.

- Divae Matid[iae]
 2 Plancia M. f. Mag[na]
 Θεᾶ Ματιδία
 4 Πλανκία Μάγνα.

Çeviri: Latince: “*Merhum Matidia için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)*”

Yunanca: “*Merhum Matidia için Plancia Magna (yaptırdı)*”

Tarih: Yazıt dikildiğinde Matidia hayatta olmadığı için yazıt İ.S. 119 yılı sonrasına tarihlenmelidir. Plancia Magna'nın imparator ailesine yönelik diğer adak yazıtları ile birlikte İ.S. 121 yılına tarihlenebilir.

Traianus'un yeğeni ve Sabina'nın annesi olan Matidia, Traianus tarafından Augusta titili ile yüceltilmiştir. Bkz. PIR², M nr. 367; Wallinger, Die Frauen i.d.H.A. s. 27 vdd.

Nr. 45: İmparatoriçe Sabina'ya Adak Yazıtı

Kalker taşında kaide, Hadrianus takında bulunmuş. 1955 yılında aynı yerde Sabina'nın heykeli de bulunmuş.

Ölçüler: Y.: 0,81m; G.: 0,59m (mevcut); D.: 0,41m; Hy.: 0,055m.

Yayım yeri: S. Jameson, JRS 55 (1965) s. 55; AE 1965 nr. 211; Merkelbach-Şahin EA 11 (1988) s. 122 nr. 34; Şahin, I.v.Perge I, nr. 99 ve lev. XXVII

Sabina'nın aynı yerde bulunmuş heykeli için bkz. J. İnan - E. Rosenbaum, Roman and Early Byzantine Portrait Sculpture in Asia Minor (London 1966), nr. 36 ve lev. XIX 3; ayrıca bkz. E. Özgür, Skulpturen des Museums von Antalya I, res.33 = burada lev. XXVIII.

- Sabinae Augus[tae]
 2 Plancia M. f. Mag[na]
 Σαβείνη Σεβαστ[ή]
 4 Πλανκία Μάγνα.

Çeviri: Latince: “*Sabina Augusta için Marcus kızı Plancia Magna (yaptırdı)*”

Yunanca : “*Sabina Augusta için Plancia Magna (yaptırdı)*”

Tarih: Şahin yazıtı Plancia Magna'nın diğer adak yazıtları ile birlikte İ.S. 120-121 yıllarına tarihlemiştir. Bu tarihleme Sabina'nın Augusta ünvanı alması ile ilgili genel olarak

kabul edilen İ.S.128 tarihinin aksine Eck'in¹⁶² öne sürdüğü İ.S. 119 tarihini destekler niteliktedir.

I harfinin diğer harflerden dikkat çekici ölçüde büyük olması sayesinde aynı zamanda ve aynı taş ustası tarafından yapıldığı belirlenen bu adak yazıtları içinde Nr. 44 *terminus postquem* oluşturuyor. Yazıtta Matidia'nın diva olarak geçmesi 119 yılı sonrasını işaret ediyor. Nr. 43 ise *terminus antequem* oluşturuyor Plotina'nın hayata olduğu dönemi, yani İ.S. 123 yılı öncesini işaret ediyor. Nr. 41 ise Hadrianus'un trib. pot. V sayısı sayesinde İ.S.121 yılının belirlenmesini sağlıyor.

Nr. 46: Plancia Magna'dan Vatani Perge'ye

(a) Üç bloktan oluşan *tabula ansata* içinde Latince yazıt. Yazıtın sol kısmını oluşturan blok yitik. Orta blok ve *tabula ansata* içeren sağ blok üç kemerli kapının orta kemerinin dış tarafında yerde bulunmuş. Orta blok üzerindeki yazıtın büyük kısmı başka bir blok tarafından kapatılmış. Yazıt üzerindeki dübel delikleri metal harflerden oluştuğunu gösteriyor.

Res. 2: Latince yazıtın çizimi (Şahin, I.v.Perge I, s. 119)

Öçlüler:

(Blok 1) kayıp.

(Blok 2) Y.: 0,64m; G. (mevcut) : 1,30m; D.: 1,00m; Hy.: (ykl.) 0,20m; Dübel deliği derinliği: (ykl.) 0,06m.

(Blok 3) parçalar halinde: Y.: 0,60m; G.: 1,10m; D.: 0,80 m; Hy.: (ykl.) 0,20m. Bu durumda her bir *tabula ansata* en az 4m genişliğinde olmalı.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 86 (çizimi ile birlikte) ve lev. XXIV.

Ayrıca bkz. A.M. Mansel, Arch. Anz. 71 (1956) s. 118vd. dn. 83.

¹⁶² Bkz. Eck, RE Suppl. XV s. 910 vd. s.v.Vibia nr. 72b.

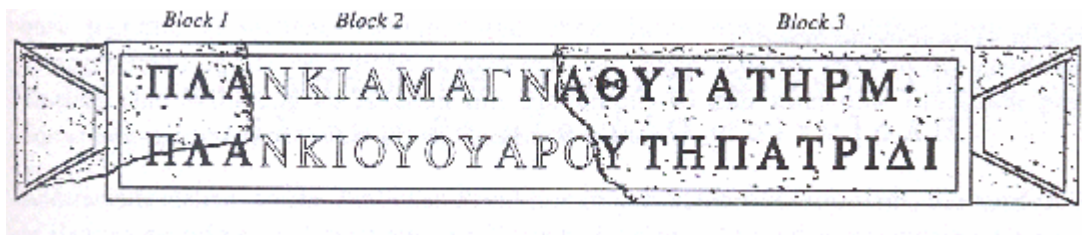
[Plancia Marci f.] Magna

[pat]riae] ο

Çeviri : “*Marcus kızı Plancia Magna vatani için [- - - -]*”

(b) Üç bloktan oluşan *tabula ansata* içinde Yunanca yazıt. Yazıtın orta kısmını oluşturan blok yitik. Her biri *tabula ansata* içeren sağ ve sol bloklar üç kemerli kapının orta kemerinin iç tarafında yerde bulunmuş.

Res. 3: Yunanca yazıtın çizimi (Şahin, I.v.Perge I, s.119)

Ölçüler:

(Blok 1) parçalar halinde: Y.: 0,55m; G.(mevcut): 0,75m; D.: 0,70m; Hy.: 0,15-0,155m.

(Blok 2) kayıp

(Blok 3) parçalar halinde: Y.: 0,60m; G.(mevcut): 1,76m; D.: 0,70m; Hy.: 0,15-0,155m.

Πλα[νκία Μάγν]α θυγάτηρ Μ.

Πλα[νκίου Ουάρο]υ τῆ πατρίδι

Çeviri : “*Marcus Plancius Varus’un kızı Plancia Magna vatani için (yaptırdı)*”

Yazıtları oluşturan parçaların buluntu yerleri Latince yazıtın kapının dışa bakan yüzünde, Yunanca yazıtın ise içe bakan yüzünde olmak üzere üç kemerli kapının orta kemerinin üst kısmına yerleştirilmiş olduğunu göstermektedir.

Tarih: İ.S. 121.

Hadrianus’un Küçük Asya’ya geleceğini haber almış olan Pergelilerin imparatora ithaf ettikleri bir kapı üzerinde bu ithafi gösteren bir yazıt bulundurmamaları akla yatkın değildir. Bu yazıtların alt veya üstünde, kapının her iki tarafında Hadrianus’a ithaf

edildiğini belirten bir yazıt duruyor olmalıydı. Şahin, bu kapının kalıntıları arasında bulunmuş oyma monumental harflerden oluşan Yunanca yazıtlı bir arşitrav parçasını söz konusu ithaf yazıtı ile ilişkilendirmiştir.¹⁶³

Nr. 47: Plancius Varus Cornutus'a Adak

15 adet ince mermer levha parçası. Hellenistik kapının kuzey kısmında bulunmuş, büyük olasılıkla Plancia Magna tarafından tanrı ve κτίσται heykelleri ile süslenmiş oval avlunun güney çıkışı yakınlarında duvarda duruyordu. Günümüzde Antalya Müzesi deposunda bulunuyor.

Ölçüler: Y.: (ykl.) 0,56m; G.: (ykl.) 1,15m; K.: 0,04-0,05m; Hy.: 0,055 - 0,058m.

Yayın yeri: Şahin, Studien zu den Inschriften von Perge III, Marcus Plancius Rutilius Varus und C. Iulius Plancius Varus Cornutus: Vater und Sohn der Plancia Magna, şurada: EA 27 (1996) s. 119vdd. nr.2; Şahin, I.v.Perge I, nr.127 ve lev. XXXVI.

C. Iu[l]io [Plan]cio [C. f. Va]ro
 2 [C]orn[uto] Pl[anc]i[a]
 M. f. M[ag]na ma[ter]
 4 Γ. Ἰουλι[ὸ]υ Πλ[αν]κίου Οὐ[λ]α-
 ρῶ Κο[ρ]νοῦτῶ Πλαν-
 6 κ[ί]α Μάγνα ἡ μή[τηρ]

Çeviri: “*Gaius oğlu Gaius Iulius Plancius Varus Cornutus için annesi Marcus kızı Plancia Magna (diktirdi)*”.

Tarih: İ.S. 120 – 135.

Bu yazıt Plancia Magna'nın kentin kurucuları, tanrıları ve imparator ailesi yanında oval avlu içerisinde kendi aile üyeleri için de çift dilli adak yazıtları yaptırdığı konusunda kanıt teşkil etmektedir.¹⁶⁴ Bu yazıtın bir heykel kaidesi üzerinde değil de mermer levha üzerinde oluşu söz konusu avlunun duvarında yer aldığını göstermektedir.

¹⁶³ Şahin, I.v.Perge I, nr. 87 ve lev. XXII.

¹⁶⁴ Bu konu ile ilgili olarak bkz. Şahin, *Plancia Magna*, Adalya I (1996) s. 45–51.

Nr. 48: Antonin Hanedanlığından Bir İmparator İçin Sütun Üzerinde Adak

Mermer sütun parçası, güney-kuzey mermerli caddesinin doğu yakasında, ara sokakta bulunmuş. Günümüzde kazı deposunda bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 0,11m; Ç.: (ykl.) 0.45m; Hy.: 0,035m.

Yayım Yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 187 (çizimi ile birlikte) ve lev. XLVII.

An]tonino

] I APISIS

I harflerinin Plancia Magna'nın adak yazıtlarında olduğu gibi diğer harflerden uzun olması bu yazıtın aynı atölyede yapıldığını fakat daha sonraki bir zamana ait olduğunu göstermektedir, Şahin.

Tarih: İ.S. 2. yüzyıl. Antoninler dönemi.

Nr. 49: Praeses M. Ulpius Urbanus'dan Caesar Maximianus İçin Adak Yazıtı

Kalker taşından heykel kaidesi, 1977 yılında ana caddenin kavşak noktasında, İ. Kaygusuz tarafından bulunmuş. Taş, inşaat malzemesi olarak yeniden kullanılmış. Günümüzdeki yeri bilinmiyor.

Ölçüler: Y.: 1,27m; G.: 0,56m; D.: 0,59m; Hy.: 0,45-0,08m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge II, nr. 287.

virtute pietate fe-
 2 licitate providen-
 tia invicto d(omino) n(ostro)
 4 Maximiano nob(ilissimo)
 Caesari Ϙ
 6 M. Ulpius Urbanus
 v(ir) p(erfectissimus) praeses prov(inciae)
 8 Pamfylie d(evotus) n(umini) [m(aiestati)q(ue)]
 eius Ϙ

Çeviri: “Erdemi, dindarlığı, mutluluğu ve öngörüsü ile yenilmez olan efendimiz soylu Caesar Maximianus için, kendi istemine ve majestelerinin emrine amade, kusursuz insan, Pamphylia Eyaleti praeses’i M. Ulpus Urbanus (yaptırdı).”

Sat.1 vdd. *virtute pietate felicitate providentia* “Alışlagelmiş epitheton burada causal ablativus ile genişletilmiş. Bunlar Augustus’dan Constantinus’a kadar Caesar’ları birçok farklı kombinasyon ile tanımlayan epitheton’lardır”, Şahin.

Yazıt, İ.S. 293 yılında Caesar’lığa, 305 yılında da imparatorluğun doğu yarısının Augustus’luğuna yükseltilecek tetrarkh Gaius Galerius Valerius Maximianus ile ilgilidir. Burada Marcus Aurelius Velerius Maximianus’un kastesilmesi neredeyse imkânsızdır, çünkü Diocletianus tarafından İ.S. 285 yılı sonlarında, çok yakında Augustus’luğa terfi ettirilmesi maksadı ile Caesar yapılmıştır. Bu nedenle Caesar Maximianus için sikke baskısı eksiktir. Şu ana kadar bilinen hiçbir epigrafik belge kendisini Caesar olarak anmamıştır. Maximianus İ.S.286 yılı başlarında çoktan Augustus olmuştur. Bu durumda 285 yılı sonlarından 286 yılı başlarına sadece birkaç ay Caesar olarak kalmıştır. Bu bilgiler ışığında onur heykelinin Galerius’un Caesar’lığa terfisi için dikilmiş olduğu sonucuna varılabilir. Perge’de aynı praeses tarafından ikinci bir onur heykelinin diktirilmiş olması, diğer Caesar Constantius ve her iki Augustus Diocletianus ve Maximianus’un da birer heykel ile onurlandırıldıklarını göstermektedir.

Sorunlu olan konu yazıtta Pamphylia’nın Lycia et Pamphylia çifte eyaleti olarak değil, bağımsız bir eyalet olarak ortaya çıkmasıdır. Yazıtta Lykia’dan bahsedilmemesini Şahin şu şekilde açıklamaktadır¹⁶⁵; Diocletianus’un iktidarı başında Lycia-Pamphylia çifte eyaleti henüz oluşturulmamış ve Lykia kısmi eyaleti derece olarak Pamphylia kısmi eyaletinin altına verilmiş olmalıdır. Lykia’nın bu düşmüş statüsü Diocletianus’un büyük eyalet reformu ile bağlantılı görülebilir.

M. Ulpus Urbanus Pamphylia Eyaleti valisi (ykl. İ.S. 292–294); sadece Perge kentinde bulunmuş iki yazıt sayesinde tanınmaktadır. I. Tetrarkhlar yönetiminin diğer Caesar’ı olan Constantius’a aynı vali heykelle müteakip onurlandırma yaptırmıştır.¹⁶⁶ Ayrıca Perge’de bulunmuş bir yazıtta¹⁶⁷, bir Ulpus’un iki azatlısına rastlanmaktadır. Yeni

¹⁶⁵ Şahin, *I.v.Perge II*, s. 8 vd.

¹⁶⁶ Bkz. Nr. 50; Şahin, *I.v.Perge II*, nr. 288

¹⁶⁷ Şahin, *I.v.Perge II*, nr. 390.

bulunan bir yazıtta¹⁶⁸ Ulpius Urbanus „[O]ύλιος Ο[ύρβανός?]“ arkadaşı Flavius Menandros'u „Φλ. Μένανδρον “ onurlandırmaktadır. Ayrıca Perge kenti de Menandros isimli bir kişiyi heykelle onurlandırmıştır.¹⁶⁹ Büyük bir olasılıkla bu yazıtlar 3. yüzyılın ikinci yarısına aittir fakat bu kişilerin (Ulpii ve Menandroi) birbirleri ile ilişkilerinin olup olmadığı bilinmiyor.

Tarih: İ.S. 293-294

Nr. 50: Praeses M. Ulpius Urbanus'dan Ca[esar Constantius?] İçin Adak Yazıtı

Kalker taşından kaide parçası, halen “macellum” yapısının güneyinde bulunuyor. Taş tamamıyla aşınmış ve tahrip olmuş. Latince yazıtın son iki satırı sadece uygun ışıktaki okunabiliyor.

Ölçüler: Y.: 1,17m; G.: 0,63m; D.: 0,54m; Hy.: 0,05m.

Yayın Yeri: Şahin, I.v.Perge II, nr. 288, lev. III.

vac. ÇA vac.

VLP̄IVSVRBANVS

PPFYLD̄NM̄QEIVS

Galerius'a aynı vali tarafından yaptırılan adak yazıtı (Nr. 49) ile uyumlu olarak yukarıdaki yazıt muhtemelen benzer içeriğe sahipti. Her iki yazıtın I. tetrarkhlar yönetiminin Caesar'ları için dikilmiş olduğu düşünüldüğünde aşağıdaki yeniden kurma mümkün görünmektedir;

01 [virtute pietate felicitate]

02 [providentia invicto d(omino) n(ostro)]

03 [Constantio nobilissimo]

1 vac. Ç[esari] vac.

2 [M.] Ulp̄ius Urbanus

3 [v. p.] p. p. P̄fyl. d. n. m̄q. eius

¹⁶⁸ Şahin, I.v.Perge II, nr. 327.

¹⁶⁹ Şahin, I.v.Perge II, nr. 325.

Çeviri: “*Erdemi, dindarlığı, mutluluğu ve öngörüsü ile yenilmez olan efendimiz soylu Caesar Constantius için, kendi istemine ve majestelerinin emrine amade, kusursuz insan, Pamphylia Eyaleti praeses’i M. Ulpius Urbanus (yaptırdı).”*

Tamamlama önerileri Şahin’den (I.v.Perge II, nr. 288) alınmıştır.

Sat.3 [v(ir) p(erfectissimus)], p(raeses) p(rovincia) P(am)fyl(iae) d(evotus) n(umini) m(aiestati)q(ue) eius.

Vali Perge halkından Galerius ve Constantius’un İ.S.293 yılında Caesar’lığa getirilişleri nedeniyle kentin çeşitli yerlerine tetrarkhların heykellerinin dikilmesini istemiş olmalıdır. Bu talimat muhtemelen eyalet dâhilindeki başka kentler için de geçerlidir.

Tarih: Yazıt, Nr. 49 ile ilişkili olarak İ.S. 293 – 294 yıllarına tarihlenmektedir.

Nr. 51: Collegium Tabulariorum Caesaris

Arşitrav bloğu parçaları. Plancia Magna’nın Hadrianus takı yakınında bulunmuş.

Ölçüler: Y.: 0,61m; G.: 1,53m; D.: 0,30m; Hy.: 0,045-0,05m.

Yayın yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 211

num[in]i Augustorum collegium

^{vac.} tabulario[r]um Caesaris N

Çeviri: “*Augustusların emrine amade Caesar’ın yazı işleri bürosu”*

Sat.2 n(ostrum)?, Şahin..

Tabularium: Her türlü finansal yazı işinden sorumlu memur, çeşitli kurumlarda varlığına rastlanabiliyor. Bu memurlar özellikle ilgili oldukları kurum ile ilgili belge tanzimi ve bunların arşivlenmesi ile meşgul olmaktadır. İmparatorun maliye ile ilgili yazı işlerini yürüten tabularii olduğu gibi, örneğin bir eyalet valisin de finans işlerinden sorumlu yazı işleri bürosu bulunmaktaydı. Tabularium için bkz. Haensch, *Capita Provinciarum*, s. 725.

Tarih: Roma imparatorluk dönemi.

I. 2. 2. 4. İthaf Yazıtları

Nr. 52: C. Iulius Cornutus'un İmparator Nero'ya İthafı

Eksiksiz durumda taş blok. Muhtemelen *Gymnasium*'un batı kanadındaki gösterişli ve büyük kapı ile ilişkili. Taşın eksiksiz olmasına karşın yazıtın sağ tarafının eksik olması yazıtın tümünün iki eşit parçadan oluşan bloklar üzerinde durduğunu ve elimizdeki yazıtın soldaki blok olduğunu göstermekte.

Ölçüler: Y.: 0,56m; G.: 1.37m; D.: 0,59m; Hy.: 0,06m. (Bu durumda kapının tüm yüksekliği ykl. 2.70m)

Yayın yeri: CIL III Suppl. nr. 6734; Lanckoronski - Petersen, Städte Pamphylens, nr. 32d; IGR III nr. 789a; Merkelbach-Şahin, EA 11 (1988) s. 114, nr. 19; Şahin, I.v.Perge I, nr. 39 ve lev. XIV.

Claudio Caesari German[ico Augusto Neroni]
 2 C. Iulius Cornutus cum uxo[re Caesia Tertulla (?) locavit]
 vac. idemque Cornu[tus dedicavit.]

Çeviri: “*Germen fatihi Claudius Caesar Augustus Nero için, C. Iulius Cornutus eşi Caesia Tertulla (?) ile birlikte kurdular ve aynı Cornutus adadı*”

Tamamlama önerileri Şahin'den (I.v.Perge I nr. 39) alınmıştır.

Sat.2 uxo[re et liberis] CIL; uxo[re et liberis] IGR; uxo[re extruxit] Merkelbach-Şahin; Caesia Tertulla (?) tamamlaması için bkz. Şahin, I.v.Perge I, nr. 37.

Sat.3 Merkelbach-Şahin öncesi yayımlarda bu satır bulunmuyor.

Iulius Cornutus ve Caesia Tertulla'nın Iulia Tertulla adında bir kızları olduğu yine de şüphelidir, bu konu için bkz. Şahin, I.v.Perge I, s. 31 dn. 52.

Tarih: İ.S. 54 – 68.

Nr. 53: Hamam Binası Vespasianus'a İthaf Ediliyor

Eksiksiz olarak ele geçmiş kireçtaşı blok; 1979 yılında hamamın güneyinde bulunmuş ve halen burada bulunuyor. Kazı Env. No.I/79–183. Üst yüzeyinin sağ ve sol arka köşelerinde bloğu başka bir blok ile birleştirmek için kenet çukurları bulunuyor. Bloğun yan tarafı pürüzsüz şekilde hazırlanmış. Sağ arka köşede bir kenet çukuru izi var. Burada

metal kalıntıları ele geçmiştir. Arka yüzde sadece köşeler düzeltilmiş, geri kalan kısım ise kaba, pürüzlü şekilde bırakılmıştır. Bloğun alt yüzü şekillendirilmemiştir. Bu durumda blok alt yüzeyi dışında görülebilen bir konumda duvara yerleştirilmiş olmalıdır. Blok muhtemelen bir kaide üzerinde, büyük olasılıkla Frigidarium'un girişi ile ilgili bir duvarda duruyordu. Yazıt oldukça sığ harfler ile yazılmış olmasına karşın oldukça iyi durumda bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 1.03m; G.: 0.62m; D.: 0.29m; Hy.: 0.06m.

Yayın yeri: İ. Kaygusuz, Perge unter Kaiser Tacitus Mittelpunkt der Welt, şurada: EA 4 (1984) s. 3; Merkelbach-Şahin, EA 11 (1988) s. 110 vd. nr. 11; Şahin, I.v.Perge I, nr. 54 ve lev. XVI.

	Imp(eratori) T(ito) Fl(avio)
2	Vespasiano
	Caesari Aug(usto)
4	ci(ves) R(omani) et ordo
	et res publica
6	Pergensium.

Çeviri: “ *Imperator Titus Flavius Vespasianus Caesar Augustus’a Perge’nin Roma yurttaşları, meclisi ve halkı (ithaf ettiler)* ”.

Kelimeler arasında nokta biçimli ayıraç bulunuyor.

Sat.4. ci = C¹

Tarih: Vespasianus dönemi. (İ.S. 69–79)

Yazıtın tüm hamam tesisinin Vespasianus’a ithaf edilmesi ile ilişkili olduğunu gösteren yeterli kanıt bulunmamaktadır. Bununla birlikte söz konusu hamamın asıl inşaat yazıtı da bulunamamıştır. Yazıt Vespasianus’un Perge kenti hamam tesisinin inşaatını finansal olarak desteklemesi nedeniyle yazılmış olabilir.

I. 2. 2. 5. Onurlandırma Yazıtları

Nr. 54: L. Pupius Praesens

Kalker taşından bir kaidenin baş kısmı, üst kısmı profilli. Cadde kavşağının güney tarafındaki podyum yapısının güneyindeki şapelde yeniden kullanılmış. Yazıt itina ile yazılmış.

Ölçüler: Y.: 0,32m; G.: 0,57m; D.: 0,63m; Hy.: 0,04m.

Yayım Yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 24 ve lev. VI.

L. Pupio L. f. Sab. Prae-
 2 senti, trib. milit., prae-
 fecto equitum alae
 4 [Picentinae, proc.]
 [Caesaris ad ripas]
 6 [Tiberis, proc. Tiberi]
 [Claudi Caesaris]
 8 [Augusti Germanici]
 [- - - Prov. Galatiae
 - - - - -

Çeviri: “ *S(abatina) tribus’una mensup, Ala Piacentina’nın askeri tribunu, Caesar’ın Tiber ırmağı kıyıları procuratoru, Tiberius Claudius Caesar Augustus’un Galatia Eyaleti procuratoru - - - L(ucius’un) oğlu L(ucius) Pupius Praesens için,*”

Tamamlama önerileri Şahin’den (I.v.Perge II nr. 24) alınmıştır.

L.Pupius Praesens’in *cursus honorum*’unun Yunanca versiyonu Claudiconium’dan (Ikonion = Konya) bir onurlandırma yazıtı sayesinde bilinmektedir. Bu yazıt onun kariyerini Nero dönemi Galatia Eyaleti procurator’luğuna kadar getirir ve ayrıca yazıtımızın tamamlamalarının yapılmasını sağlamaktadır. (CIG 3991 [orada bkz. s. 1108] = ILS 8848 = IGR III 263): [K]λαυδ[εικονέω]ν ὁ δῆμος ἐτείμησεν [Λε]ύκιον Πούπιον Λευ[κ]ίου υἱὸν Σαβατεῖνα [Π]ραίσεντα χειλίαρχων, [ἔ]παρχον ἰππέων ἄλλ[ς Π]εικεντεινῆς, ἐπίτρο[π]ον Καίσαρος πρὸς ὄ[χ]θαις Τιβέρεως, ἐπίτρο[π]ον Τιβερίου Κλαυδίου [Κ]αίσαρος Σεβαστοῦ Γερ[μ]ανικοῦ καὶ Νέρωνος [Κ]λαυδίου Καίσαρος Σε[β]α[στ]οῦ Γερμανικοῦ [Γ]αλα[τ]ικῆς ἐ[π]αρχεία[ς τ]ὸν ἐ[αυ]τοῦ εὐερέτην καὶ [κ]τίστην.

L. Pupius Praesens ve kariyeri için bkz., Pflaum, *Carrières I* NR. 24 (orada ayrıca bkz., s.960vd.) ; Alföldy, *Fasti Hispanienses*, s.115vdd.; Devijver, *PME*, P 115 ; *PIR²* P, nr.1087.

Tarih: Claudius veya Nero dönemi (İ.S.41- 68). Bu yazıt Claudius ve Nero döneminde Pamphylia'nın Galatia Eyaleti'nin bir parçası olduğunun açık bir kanıtıdır.

Nr. 55: Perge, Quintus Voconius Saxa Fidus'u onurlandırıyor.

Mermer (Kaygusuz'a göre kalker taşı) levha, Perge'de Prof. Dr. Jale İnan başkanlığında yürütülen kazılar sırasında Septimius Severus dönemine ait bir çeşme yakınlarında bulunmuş. Büyük olasılıkla levha söz konusu çeşme ile ilişkili olarak yeniden kullanılmış. Kırılmış ve 3 parça halinde bulunuyor. Orta alt kısma ait parça halen yitik.

Ölçüler: Y.: 0.62-0.65m; G.: 0.70m; D.: 0.16m; Hy.: 0.02-0.03m.

Yayın yeri: İ. Kaygusuz, *Eine neue Ehrung für Quintus Voconius Saxa Fidus in Perge*, şurada: *EA* 2 (1983), s. 37–39; *SEG XXXI* nr. 1300; Merkelbach- Şahin, *EA* 11, (1988) nr. 50; Şahin, *I.v.Perge I*, nr. 154.

Curia et [po]pulus

- 2 Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu)
Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum,
4 leg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore) Pamphyliae et Lycia[e],
proconsulem Pont[i] et Bithyniae
6 leg(atum) Aug(usti) leg(ionis) IV Scyt(hicae) et curatorem
viae Valeriae Tiburtinae, qui
8 et per eundem tractum dilectu[m]
[e]git, praetorem, tr[ibu]num plebi[s],
10 quaestorem pr[o pr(aetore) pr]ovinciae
Macedoniae, [trib(unum) mil(itum)] lato clavo
12 leg(ionis) III Cyr(enaicae) [et leg(ionis) XII] Fulm(inatae),
donis mil(itaribus) [donatum a div]o Traiano
14 [ob] exped[itionem Parthic]a[m, de]
[ce]m[virum stlitibus iudicandis]
16 [patronum]

Çeviri:

“*Danışma ve Halk (meclisleri)*
Sextus’un oğlu, Romulia tribus’undan Q.Voconius
Saxa Fidus’u, konsüllüğü onaylanmış, Pamphylia ve
Lykia’nın Augustus legatı, Pontus ve Bithynia’nın
prokonsülü, IV. Scythica lejyonunun Augustus legatı
ve Valeria Tiburnita yolunun curatoru, aynı zamanda
(yol boyu) bölgelerde asker toplama (dilectus)
yetkilisi, praetor, halk tribunu, Makedonya eyale-
tinin propraeator quaestoru, III Cyrenicae ve
*XII Fulminata lejyonlarının senatör sınıfına mensup**
askeri tribunu, Part seferi sırasında Traianus tara-
findan askeri ödüllerle ödüllendirilmiş, hukuk işle-
riyle görevli 10 kişiden olan [kentimizin patronunu -----]
(onurlandırdılar)”

* (lato clavo: geniş purpur şeritli tunica [taşıyan])

Quintus Voconius Saxa Fidus; Yazıt İ.S. 143–146 yıllarında Lycia et Pamphylia Eyaleti’nde *legatus Augusti* olarak görev yapmış olan Quintus Voconius Saxa Fidus’un tam bir *cursus honorum*’unu içermektedir. Yazıtın 3. satırından anlaşıldığı üzere bu eyaletteki görevi sırasında 146 yılında *consul suffectus* olmuştur. Lycia et Pamphylia Eyaleti’ndeki *legatus Augusti pro praetore* görevi birçok yazıt tarafından teyit edilmektedir. Şu ana kadar Saxa Fidus’un bağlı olduğu tribus bilinmiyordu, bu yazıtın 2.satırında ise Voconius’un bağlı olduğu tribus açıkça görülmektedir. Romulia¹⁷⁰ tribusu İtalya’nın kuzey bölgesinin en eski 16 kırsal tribus’undan birisidir. Q.Voconius Saxa Fidus için (cos. suff. 146), bkz., PIR¹ 3 V, 612; RE Suppl. IX 1834, 14; G. Alföldy, Konsulat und Senatorenstand s. 102 vdd. ve 268 vdd.; Thomasson, Laterculi praesidum I, 281, 31.

¹⁷⁰ Phaselis yazıtında sadece [- -]AIA ele geçmiş ve Latince için oldukça genel olan bu bitim için birçok farklı tamamlama önerisi getirilmiştir.

Quintus Voconius Saxa Fidus'un *cursus honorum*'unun Yunanca versiyonu bir Lykia kıyı kenti olan Phaselis'de (Perge'nin 75 km batısı) bir yazıtta¹⁷¹ ele geçmiştir. Burada gerousia valiyi oğlu Q.Voconius Saxa Amyntianus ile birlikte onurlandırıyor. Onurlandırmaların nedenleri yazıtta mevcut değil. Yazıt Phaselis'de dikdörtgen agora'nın girişinin sağ kısmında bulunmuş. Baba oğlun bu agora'nın inşasında yardımında bulunmuş olmaları muhtemeldir.

Sat.12 [Legio XII] Fulminata: Phaselis yazıtında "λεγεὼν δωδεκάτη κεραυνοφόρος".

Satır 13–14 [donatum a div]o Traiano / [ob] exped[itionem Parthic]a[m, tamamlama için bkz. Phaselis yazıtı sat. 15–17.

Tarih: İ.S. 146

Nr. 56: Cursus Honorum: Bir Vali Onurlandırılıyor

Üst kısmı kırık, dairesel heykel kaidesi. Hadrianus takının 70m kuzeyinde, ana caddenin merkezinde bulunmuştur.

Ölçüler : Y.: 1,01m; Ç.: 0,58m; Hy.: 0,027-0,03m; (son satır) 0,02m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 156 ve lev. XLII.

] . . . []
 2]O . . . LI[]
 []ae, praeto[ri, quaestori imperato]-
 4 ris candidato, [tribu]-
 [no] laticlavo []nio [decemviro]
 6 [s]tlitibus iud[icandis *Onurlandırılan kişinin ismi*]
 [de]curio coho[rtis pri]mae [Numidarum ob]
 8 [m]erita quod su[
 [] tissimo aç[] a d[ivo]
 10 [A]ntonino A[ugusto
 [c]onsecutus s[

¹⁷¹ Berard, BCH 14 (1890) s. 643; JHS 28 (1908) nr. 187; IGR III nr. 763; Dessau, ILS nr. 8828; TAM II 3 nr. 1201 ; (Eklenen yeni bir parça ile birlikte) David J. Blackman, *Recent epigraphical discoveries at Phaselis*, şurada: Akten des VI. Internationalen Kongresses für griechische und lateinische Epigraphik, München 1972 (München 1973) s. 567; Phaselis (Ed. J.Schäfer, Tübingen 1983; Istanbul memo supplement) s.154–159.

12 [c]ornic[ularius

Tamamlama önerileri Şahin'den (I.v.Perge nr.156) alınmıştır.

Sat.2/3 Aşağıdaki şekilde tamamlamak mümkündür, Şahin.

[pro]-

2 [c]o[nsu]l[i][provinciae Pamphyliae et Ly]-
[ci]ae

Sat.7 Cohors Prima Numidarum Lycia-Pamphylia'da konuşlandırılmıştı. İki askeri diplomada şöyle geçmektedir : “*qui militaverunt in cohorte I Flavia Numidarum quae est Lyciae Pamphyliae*”.¹⁷²

Sat.10 Muhtemelen Antoninus Pius, Şahin.

Tarih: Roma imparatorluk dönemi, büyük olasılıkla İ.S. 2. yüzyıl.

Nr. 57: Procurator Augustorum P. Cassius Apronianus Onurlandırılıyor.

Kalker taşından, dairesel heykel kaidesi. Hadrianus takının yaklaşık 40m kuzeyinde, ana caddenin batısında bulunmuş. Yazıt özenle hazırlanmış.

Ölçüler: Y.: 1,43m; Ç.: 0,70m; Hy.: 0,045m; (sat.6) 0,06m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 202 ve lev. XLIX.

P. Cassio Apro-
2 niano proc(uratori)
Augg.
4 Caecilius Nici-
anus dec(urio)
6 h(onoris) c(ausa)

Çeviri: “*Decurio Caecilius Nicianus, Augustusların procuratoru P. Cassius Apronianus için erdeminden dolayı*”

¹⁷² CIL XVI nr. 128 ve V. Gerassimova-Tomova, Klio 57 (1975), s. 227 vd.; ayrıca bkz. Nr. 73; Lycia et Pamphylia Eyaleti'nde bulunan askeri birlikler için bkz. R. K. Sherk, *The inermes provinciae of Asia Minor*, şurada: AJPh 76 (1955) s. 400 vdd.

P. Cassius Apronianus'un yazıtlar aracılığı ile tanınan M. (?) Cassius Apronianus (PIR² C 485) ile aynı kişi olup olmadığı veya aralarında bir akrabalık ilişkisi bulunan farklı kişiler mi oldukları kesinlik kazanmış değildir.¹⁷³

Tarih: Eğer her iki Cassius aynı kişi ise, yazıt İ.S. 2. yüzyılın ikinci yarısına büyük olasılıkla söz konusu kişinin Lycia et Pamphylia Eyaleti'nde procurator Augustorum olarak görev yaptığı M. Aurelius – L. Verus dönemine (İ.S. 161 – 180) tarihlenmelidir.

Nr. 58: [] Sex(ti) f. Vol(tinia), Procurator'un Onur Yazıtı

Kalker taşından üst silmesi profilli kaidenin sağ üst kısmı, 1979 yılında bulunmuş, günümüzde kazı deposunda. Env. No. 79,13. Yazıt özenle hazırlanmış.

Ölçüler: Y.: 0,32m; G.: 0.20m; D.: 0,22m (mevcut); Hy.: 0,04m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr.222 ve lev. L.

[] Sex(ti) f. Vol(tinia)

proc]urat. ^{vac.}

Çeviri: “Sextus'un oğlu, Voltinia tribus'undan porcurator [- - -] ”

Tarih: İ.S. 1–2. yüzyıl.

I. 2. 2. 6. Mezar Yazıtları

Nr. 59: Licinius Rufus ve Ailesinin Mezar Taşı

Blok taş, yer döşemesi olarak Severus dönemi Nymphaionu ve propylon arasında yeniden kullanılmış. Taş eksiksiz durumda fakat yazıt sağ ve sol yönlerden eksik. Muhtemelen yazıt birden çok blok üzerinde duruyordu. Elimizdeki blok taş orta parçayı oluşturuyor.

Ölçüler: Y.: 0,63m; G.: 1,03m; Hy.: (sat.1) 0,085m - 0,04m.

Yayım yeri: Şahin, Perge II, nr. 376.

?Anto]nia M(arci) f(ilia) L(ucio) Licinio Ruf[o - - - et

2 Li]ciniae L(ucii) f(iliae) et M(arco) Antoni[o

liberi]s suis memoriae caussa ^{sic.} E[

¹⁷³ Bu konu ile ilgili görüşler için bkz. Şahin, I.v.Perge I, s.241 vd.

4 -νια Μάρ]κου θυγάτηρ Λευκίωι Λικιννίωι Ρούφωι Α[
 Λικιννίαι] Λευκίου θυγατρὶ καὶ Μάρκωι Ἀντωνίωι
 6 μ]νήμησ χάριν ^{vac.}

Çeviri: “*Marcus kızı Antonia, eşi? Lucius Licinius Rufus ve çocukları Lucius kızı [Li]cinia ve kardeşi? Marcus Antonius’un anısı için (dikti)*”.

Sat.4 ἀ[νδρί ἐαυτῆς ? , Şahin.

Sat.5 Μάρκωι Ἀντωνίωι ἀδελφῶι ἐαυτῆς ? , Şahin.

Tarih: Erken imparatorluk dönemi, muhtemelen İ.S. 1. yüzyılın ikinci yarısı.

Nr. 60: C. Capatius Erastus, Erkek Kardeşi, Azatlıları ve Mirasçıları İçin Mezar Anıtı Dikiyor

Dikörtgen kalker taşı. Akropolis’deki kilisenin batı iç duvarlarında (girişin solunda) yeniden kullanılmış, 1978 yılında sıva temizlendiğinde yazıt görünür hale gelmiştir.

Ölçüler: Y.: 0,65m; G.: 1,10m; Hy.: 0,045m.

Yayın yeri: Şahin, I.v.Perge II, nr. 378, lev. XXVIII.

C. Capatius Erastus sibi fr[at]ri
 2 et liberto u(trae)q(ue) et LVTYCIII[
 Cesso Cissi filio hoc sepulch[rum]
 4 monumentum est heredem
 Γάϊος Καφάτιος Ἐραστός ἐαυτοῦ
 6 ἀδελφῶι καὶ ἀπελευθέρωι κα[ι]
 ἀπελευθέρῳ καὶ Κίσσῳ Κίσσου
 8 ἔκ τὸ μνήμα καὶ κληρονόμοις [ἔ]

Çeviri : “*C. Capatius Erastus bu mezar anıtını kardeşi, erkek ve bayan azatlıları, Cissus’un oğlu Cessus ve mirasçılar için (yaptırdı).*”

Sat.2 LVTYCIII[: l(ibertae) Utycill[ae ? , Şahin.

Sat.7 Cissus’un oğlu Cessus yazıtta ismen anılan tek kişidir. Bu kişinin mezar anıtını yaptıran C.Capatius Erastus ile ilişkisi bilinmemektedir. Muhtemelen anıt yapılmadan önce ölmüştür, Şahin.

Tarih: İmparatorluk dönemi, büyük olasılıkla İ.S. 1 – 3. yüzyıl.

Nr. 61: Vibius ve Sergia Theopropis'in Mezar Yapısı

Yazıt bir arşitrav üzerinde bulunuyor, taş batı sur duvarının kuzey kısmında yeniden kullanılmış. Kentin batı girişinin dışındaki mezarlık yolundaki bir mezar yapısından getirilmiş olmalı.

Ölçüler: Y.: 0.50m; G.: 1.66m; Hy.; Belirtilmemiş.

Yayın yeri: CIL III 6736; Lanckoronski - Petersen, Städte Pamphylens, nr. 46; Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 155 nr. 114; Şahin, I.v.Perge II, nr. 388.

]us et Sergia Theopropis uxor
Vibi[i ?pe]tierint et P. Sergio Candido et
Quin[to]

Çeviri: "[- -]us ve Vibi[us'un] eşi Sergia Theopropis, [- - -] P. Sergius Candidus ve Quin[tus -----] için "

Tamamlama önerileri Şahin'den (I.v.Perge II nr. 388) alınmıştır.

Tarih: Principatus dönemi (İ.S. 1.-3. yüzyıl).

Nr. 62: C. Iulius Plocamus'un Mezarı

Kaide, batı duvarı üzerinde bir kulenin üzerinde yeniden kullanılmış.

Ölçüler: Y.: 1,12m ; Diğer ölçüler belirtilmemiş.

Yayın yeri: CIL III nr. 6735; Lanckoronski - Petersen, Städte Pamphylens, nr. 45; IGR III, nr. 799; Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 150 nr. 97; Şahin, I.v.Perge II, nr. 389.

C. Iulius Plo-
2 camus vi-
vos sibi et
4 suis
Γάϊος Ἰούλιος
6 Πλόκαμος
ζῶν ἑαυτῶι
8 καὶ τοῖς ἰδίοις.

Çeviri: “*Gaius Iulius Plocamus, hayattayken kendisi ve aile fertleri için (dikti).*”

Tarih: Principatus dönemi (İ.S. 1.-3. yüzyıl).

Perge kentinde Claudius zamanında onurlandırılmış bir imparator azatlısı ve imparator rahibi olan Tiberius Claudius Plocamus'un¹⁷⁴ mezar sahibi kişi ile akrabalık ilişkisi bulunabilir.

Nr. 63: Roma atlı sınıfından Aulus Iunius Pastor'un Lahiti

Tamamlanmamış girlandbezekli lahit (sarcophagos). Yazıt lahitin uzun yüzünde bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 0,65m; G.: 2,17m (ön yüz); D.: 0,72m (dar yüz); Hy.: 0,03m.

Yayım yeri: Mansel - Akarca, Excav. and Res. at Perge, s. 21vd nr. 33; Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 150 nr. 98; Şahin, I.v.Perge II nr. 409; ayrıca bkz. R. Haensch, Capita provinciarum, s. 610 dn. 150; W. Eck, Latein als Sprache politischer Kommunikation in Städten der östlichen Provinzen, şurada: Chiron 30 (2000) s. 644 ve dn. 15.

Memoriae A. Iuni Pastoris eq(uitis) R(omani) scrib(ae) libr(arii)

2

Iunius Augurinus

lib. et alumnus.

Çeviri: “*Roma atlı sınıfına mensup, scriba librarius A. Iunius Pastor'un anısına azatlısı ve beslemesi Iunius Augurinus (dikti).*”

Tarih: “Antoninuslar dönemi öncesi”, Eck; “İ.S. III. yüzyıl ?” , Haensch; “İ.S. II. yüzyıl ortaları”, Şahin.

Nr. 64: (L.) [Nonius] (Calpurnius) Asprenas'ın Kölesi [Psy]c(h)arion?

Üçgen alınlıklı mezar steli. Ortasında bir rozet bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 1.15m; G.: 0.39m; D.: 0.33m; Hy.: 0.04-0.03m.

Yayım yeri: Paribeni - Romanelli, Monumenti antichi della Reale Accademia dei Lincei 23 (1915) 65 nr. 49; Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 151 nr. 101; R. Haensch, Statthalterinschriften, şurada: ZPE 122 (1998) s. 289 vdd.; ayrıca bkz. W. Eck, Latein als

¹⁷⁴ Bkz., Şahin, I.v.Perge I, nr.35.

Sprache politischer Kommunikation in Städten der östlichen Provinzen, şurada: Chiron 30 (2000) s. 644 ve dn. 15; Şahin, I.v.Perge II, nr. 466.

Yazıt üç farklı şekilde yayımlanmıştır:

Paribeni – Romanelli:

[Ni]caroni ancillae
 2 [. .] Asprenatis pec(unia) propr(ia)
 [A]neles ? conservae bene
 4 merenti vixit annis
 XXV hic sit(a).

Merkelbach – Şahin:

[Ly]caroni ancillae
 2 [. .] Asprenatis pec(unia) propr(ia)
 [. .]neles conservae bene
 4 merenti vixit annis
 XXV hic sit(a).

Ve son olarak Haensch:

[Psy]caroni ancillae = Psyc(h)arioni
 2 [Non(ii)] Asprenatis Teg(ati) propr(aetore)
 [?Na]neles conservae bene
 4 merenti. vixit annis
 XXV hic sit(a).

Çeviri: “Legat ve praetor olan [Nonius] Asprenas’ın (kadın) kölesi Psyc(h)arion için, [?Na]neles hizmet arkadaşı¹⁷⁵ için hak ettiği şekilde (bu mezarı yaptırdı). 25 yıl yaşadı ve buraya gömüldü.”

¹⁷⁵ Latince *conserva* ismi bir kölenin aynı yerde kadın köle konumunda çalışan arkadaşını ifade etmektedir.

Nonius Asprenas: İ.S. 69–70 yıllarında, Galatia Eyaleti'nde *legatus Augusti* olarak görev yapmıştır. Bkz. PIR² N nr. 132. Bu dönemde Perge'nin de içinde bulunduğu Pamphylia bölgesi Galatia Eyaleti'ne bağlı durumdadır.

Tarih: Roma imparatorluk dönemi. Haensch'ın tamamlama önerileri göz önüne alındığında ise yazıt İ.S. 69 – 70 yıllarına tarihlenmektedir.

I. 2. 2. 7. Incerta

Nr. 65: Signum

Mermer levhanın sol bölümü, 1979 yılında Perge'de yürütülen kazılar sırasında güney hamamının *apodyterium*'unda bulunmuş. Günümüzde halen buluntu yerinde. Env. No. 179. 65.

Ölçüler: Y.: 0,27m; G.: 0,56m; D.: 0,29m; Hy.: 0,14m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr. 221 ve lev. LIII

SIGNVM [- - -]

G harfinin iç kısmında sağ tarafa doğru filizlenmiş bir sarmaşık bulunuyor.

Tarih: İ.S. 1–2. yüzyıl.

Nr. 66: Asker Yazıtı?

Her tarafından kırık, mermer dairesel kaide veya sütun parçası. Kazı deposunda bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 0,06m (mevcut); G.: 0,30m (mevcut); Hy.: 0.035m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge, nr.188 ve lev. XLVII.

]XI mil(litavit?)[

Tarih: İ.S. 1 – 2. yüzyıl.

Yazıtın bir mil taşına ait olması da ihtimal dahilinde, fakat eldeki parçanın küçüklüğü bu saptamayı yapmayı imkansız kılıyor.

Nr. 67: [Genius] Civitatis İçin Adak?

Her tarafından kırık mermer plaka parçası. 1980 yılında güney hamamının *apodyterium* bölümünde bulunmuş. Günümüzde kazı deposunda. Env. No. 80, 97.

Ölçüler: Y.: 0,10m; G.: 0,10m; K.: 0,019m; Hy.: 0,04m.

Yayım yeri: Şahin, I.v.Perge I, nr.244 ve lev. XL.

[Genio] civi[tatis] ?

]E[

V harfinin ardında dikey bir çizgi görülmektedir. Burada bir E ya da I harfi bulunması mümkündür. Tamamlama önerileri Şahin tarafından Plancia Magna'nın adak yazıtı (Nr. 37) uyarınca yapılmıştır.

Sat.1 cive[s Romani] ya da civ(es) R[omani] belki de Plan]cium [Varum, Şahin.

Tarih: İ.S. 1 – 2. yüzyıl.

Nr. 68: -us Eumelus

Perge'nin kuzeyinde, Solak Köy'de büyük kısmı yerde gömülü şekilde bulunmuş.

Ölçüler: Y.: 0.82m (ölçülebilir); G.: 0.30m; D.: Belirtilmemiş; Hy.: 0.09-0.10m.

Yayım yeri: Rott, Kleinasiatische Denkmäler s. 366 nr. 70 (Weber'in kopyasına göre); CIL III, Suppl. nr. 13625a (Heberdey ve Wilhelm'in kopyasına göre); Merkelbach - Şahin, EA 11 (1988) s. 137 nr. 68 b; Şahin, Perge II, nr. 497.

[- - -]us Eumelus [- - -]

Tarih: Principatus dönemi (İ.S. 1 – 3. yüzyıl).

I. 2. 3. ASPENDOS

I. 2. 3. 1. Yapı – Bina Yazıtları

Nr. 69: Tiyatro İnşaat Yazıtı: A. Curtius Crispinus Arrun[tianus et A. Curtius Auspicatus Titinnianus

Tiyatronun güneye bakan kapısı üzerinde, yaklaşık 16 feet (4.8m) uzunluğunda iki arşitrav üzerinde.

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Yayım yeri: Henzen, *Annali* 24 (1852) s. 164; Le Bas – Waddington, s. 335 vd. nr. 1379; Bailie, fasc. inscr. 1846 s. 211; Texier, *Asie mineure* 3 s. 243; CIL III, nr. 231a; IGR III, nr. 803.

Dis patris et domui Aug(ustorum)

2 ex testamento A. Curti Crispini A. Curtius Crispinus Arrun-
tianus et A. Curtius Auspicatus T[iti]nnianus fecerunt.

4 Θεοῖς [π]ατρίοις κα[ὶ τ]ῷ [οἴκῳ τ]ῶν Σεβαστ[ῶ]ν

[ἐκ] διαθήκης Α. Κουρτίου Κρισπείνο[υ] Α. [Κ]ούρτιος Κρισ-

6 [πέينو]ς Ἀρρουντιανὸς καὶ Α. Κούρτιος Αὐσπικᾶτος Τιτιννια-
[ὸς] ἐποίησαν.

Çeviri: “ *Vatan tanrıları ve Augustus’ların hanesi adına A. Curtius Crispinus’un vasiyetnamesi uyarınca A. Curtius Crispinus Arruntianus ve A. Curtius Auspicatus Titinnianus yapturdılar.*”

Sat.1 “domui Aug(ustorum)” Le Bas – Waddington ; “domu Aug.” CIL ; “domu Aug(ustae)” IGR.

Tarih: Hadrianus dönemi sonrası, büyük olasılıkla Marcus Antoninus dönemi, Henzen; Bu durumda yazıtta geçen Augustuslar M. Antoninus ve L. Verus olmalıdır.

Nr. 70: A. Curtius Crispinus Arruntianus ve A. Curtius Auspicatus Titinnianus Proscenium Yaptırıyor

Tiyatroda, kuzeye bakan kısımdaki *proscenium*'un kornişinde bulunuyor. Yazıt büyük harflerle yazılmış.

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Yayın yeri: Le Bas – Waddington, nr. 1378; CIL III, nr. 231b.

A. Curtius Crispinus Arrun[tianus et A. Curtius Auspicatu]s Titinnianus [fecerunt].

Çeviri: “A. Curtius Crispinus Arrun[tianus ve A. Curtius Auspicatu]s Titinnianus [yaptırdılar].”

I. 2. 4. SIDE

I. 2. 4. 1. Resmi Nitelikli Yazıtlar

Nr. 71: Roma'nın İlk İzleri, Manius Aquillius'un Miltaşı

Basit sütun şeklinde beyaz-gri kalker taşından miltaşı. Eksiksiz halde bulunuyor. Yüzeyi kabaca yontulmuş. Yazıt, pürüzlü yüzeyin satırların uzunluğuna göre düzenmesi ile hazırlanmış bir yüzeye kazınmış. Antalya ili sınırları içinde, Side'nin 5 km batısında, Kuru dere'de (Kızıldere) toprak çalışması sırasında bulunmuş, şu an Caesar Hotel'in girişinde bulunuyor.

Ölçüler: Y: 1.46m; Ç. (tepede): 1.81m; Hy.: (Lat.) sat.1: 0.118m, sat.2: COS'un C: 0.108, CCC: 0.087, (Yun.): K: 0.05, O: 0.04

Yayın yeri: D. French, Sites and Inscriptions from Phrygia, Pisidia and Pamphylia, EA 17, 1991, s. 51–63 (SEG XLI, 1991, nr. 1336; AE 1991, nr. 1529); Nollé, I.v.Side II, nr. 178 ve lev.80a.

Bkz. St. Mitchell, The Administration of Roman Asia from 133 BC to AD 250, şurada: W. Eck - E. Müller-Luckner (Ed.), Lokale Autonomie und römische Ordnungsmacht in den kaiserzeitlichen Provinzen vom 1. bis 3. Jahrhundert, München 1999, s. 17-46, ayrıca s. 19 Tablo I: Milestones of M'. Aquillius 129–126 BC ve s. 21 harita.

M^o· Aquillius · M^o· f ·
 2 ^{vac.} cos · CCCXXXI
 Μάνιος Ἀκύλλιος Μανίου
 4 ὑπατος · Ῥωμαίων (*sic.*)
^{vac.} τλα΄.

Çeviri: **Latince:** “Manius oğlu Manius Aquillius, konsül, 331 (mil)”.

Yunanca: “Manius oğlu Manius Aquillius, Roma konsülü, 331 (mil)”.

Tarih: İ.Ö. 129–126.¹⁷⁶

M^o. Aquillius M^o. f. Asia Eyaleti'nin ilk valisidir. Roma'nın Anadolu'daki yeni toprağı üzerinde Aristonikos ayaklanmasını bitirmek ve yeni eyaleti kurmakla görevli İ.Ö.130 yılı konsülü Marcus Perpenna'nın ölümü üzerine İ.Ö. 129 yılında birinci konsüllük görevini (diğer konsül Gaius Sempronius Tuditanus) yapmaktayken Küçük Asya'ya gelerek Aristonikos'un Roma'da ölmesinden sonra daha da zayıflayan ayaklanmayı bastırması ve yeni eyaletin temellerini atmıştır.¹⁷⁷ İ.Ö.101 yılında ikinci konsüllüğünü, 5. konsüllüğünü yapmakta olan Gaius Marius ile birlikte yapmıştır.

Miltaşı büyük olasılıkla *in situ*. Yazıtta verilen 331 mil Asia Eyaleti'nin başkenti ve *caput viae* olan Pergamon'a işaret etmektedir. Pergamon'dan Tacina'ya (Tyatira, Sardis, Philadelphia, Hierapolis, Laodicia ve Colossae üzerinden) oradan da Attaleia ve Perge üzerinden Side'ye ulaşan yoldur¹⁷⁸, diğer rotalar mesafeye uygun gelmemektedir.

Bu yazıt Asia'nın İ.Ö.133 yılında Roma eyaleti olarak düzenlenmesinden hemen sonra, eyalet sınırları içinde ve nüfus bölgelerine girişilen yol yapımı faaliyetlerine ilişkin ilk epigrafik belgeyi oluşturmaktadır. Bu döneme ait bir miltaşının Pamphylia'da bulunması Pergamon territorium'unun İ.Ö.134–133 yıllarındaki genişliğine ve Romalıların Attalos III'un ölümünün hemen ardından krallığın kontrolünü olabildiğinde

¹⁷⁶ Bkz. Th.R.Sh. Broughton, *The Magistrates of the Roman Republic* 1, (New York 1951) s. 504-509; F.X. Ryan, *The Quaestorship and Aedilship of M^o. Aquillius*, *Hermes* 124 (1996) s. 115 vd.

¹⁷⁷ Küçük Asya'daki faaliyetleri için bkz. E. Gray, *M^o. Aquillius and the Organisation of the Roman Province of Asia*, şurada: *The Proceedings of the Xth International Congress of Classical Archaeology*, Ankara/İzmir 1973, Ankara 1978, 965–977; T.V. Tracy, *Inscriptiones Deliacae IG XI 713 ve IG XI 1056*, *AM* 107, 1992, 303–314, özellikle 305.

¹⁷⁸ Söz konusu yol güzergâhı ve yol üzerinde bulunmuş miltaşları için bkz. Mitchell, *The Administration of Roman Asia*, s.19 tablo 1 ve s. 21 harita

çabuk sağlayabilmek için girişimlerine bağlamak gerekir¹⁷⁹. Ege'nin limanlarını Akdeniz sahiline bağlayan ve Aquillius aracılığı ile yaptırılmış olan bu yollar Aristonikos yandaşlarının üslendiği bölgelerin kontrolünü elde tutma, Roma orduları ve tüccarları için hızlı ulaşım sağlama amaçlarına hizmet etmekteydi. Sonuç olarak bu yazıt İ.Ö.133 yılında Pamphylia kıyı şeridinin - ne zaman yönetim altına alındığı konusunda kanıt bulunmamaktadır - Bergama krallığı yönetimi altında bulunduğunu, bunun sonucu olarak da Attalos tarafından vasiyet yolu ile Roma'ya devredildiğini göstermekle birlikte bölgenin Roma'nın Asia Eyaleti'ne dahiliyetinin kesin bir kanıtı olarak değerlendirilmemelidir. Bu durum her ne kadar olası görünse de, İ.Ö.43 yılına kadar Pamphylia bölgesinin Asia Eyaleti'ne bağlı olduğu konusunda yeterli kanıt bulunmamaktadır. İ.Ö. 43 yılında ise Side'nin Asia Eyaleti'nin - doğudaki - en uç noktası olduğu takip edilmektedir.¹⁸⁰ Mitchell ise yazıtın, Sherwin – White¹⁸¹ tarafından bu yazıtın bulunmasından önce öne sürülmüş olan “Pamphylia'nın ismen de olsa İ.Ö. 133–101 yılları arasında Asia Eyaleti'nin bir parçası olduğu” savını desteklediğini belirtmiştir.

Nr. 72: 2. Tetrarkhlar Döneminden Miltaşı

Yarım daire şeklinde gri damarlı mermerden miltaşı. Altı kırık, arkası tümüyle tahrip olmuş. 1989 yılında Süral hotel'in yaklaşık 1.5 km kuzeyinde (Side'ye yaklaşık 10 km) bulunmuş.

Ölçüler: Y.: 1,55m; Ç.: 0,48m; Hy: 0,025-0,035m.

Yayın yeri: Nollé, I.v.Side II, nr. 178.

Ayrıca bkz. J. Wagner, Pamphylien. Antikes Leben an der Türkischen Riviera, Dortmund 1992, 112 (Almanca çevirisi ile birlikte); lev. 81a.

- Impp. Caess. C. Aur. Val.
- 2 Diocletiani et M. Aur.
- Val. Maximi<a>ni Augg.
- 4 et Impp. Caess. Fl. Val.
- Constanti et Gal.
- 6 Val. Maximiani p.p.

¹⁷⁹ French, *Sites and Inscriptions*, EA 17 (1991), s. 54.

¹⁸⁰ Cic. *Ad Fam. XII*, 15,5. Asia Eyaleti prokonsülü G. Trebonius'un Smyrna'da öldürülmesi üzerine eyaletin yönetimini üzerine alan P.Cornelius Lentulus Spinther, Cicero'ya yazdığı mektupta Dolabella'nın donanmasını “eyaletin en uç kısmı olan Side'ye kadar” takip ettiğini belirtmiştir; krş. App. *Bel. Civ.* IV, 60.

¹⁸¹ Sherwin- White, *Rome, Pamphylia and Cilicia*, JRS 66 (1976) s. 1 vd.

felic. et invicti Augg.
 8 et Fl. Val. Severi et Gal.
 Val. Maximini nobb.
 10 Caess.
 mi. VI

Çeviri : “İmparator Caesar Augustuslar Gaius Aurelius Valerius Diocletianus ve Marcus Aurelius Valerius Maximianus ve (ardından) İmparator Caesar’lar Flavius Valerius Constantius ve Galerius Valerius Maximianus, vatanın babaları, mutlu ve yenilmez Augustus’lar ve soylu Caesar’lar Flavius Valerius Severus ve Galerius Valerius Maximinus’un yoludur, 6 Mil.”

Tarih: Yazıt görevi henüz bırakmış eski Augustus’lar Diocletianus ve Maximianus’u ardından da Augustus’lar olarak görevde bulunan Constantius ve Galerius ve de onların Caesar’ları Severus ve Maximinus Daia’yı anıyor. Yazıt Severus’un Caesar olarak anılmasından dolayı 1 Mayıs 305 ile (Caesar’lığa seçilişi) 306 yılının yazı (Galerius tarafından Augustus’luk verilmesi) arasında bir döneme tarihlenir.

I. 2. 4. 2. Adak Yazıtları

Nr. 73: Belirlenemeyen İmparator İçin Küçük Adak Yazıtı Parçası

Mermer levha parçası, Cami duvarında bulunmuş.

Ölçüler: Belirtilmemiş.

Yayım yeri: Paribeni – Romanelli, Studii, s. 129 vd. nr. 96; Nollé, I.v.Side I, nr. 53.2.

 nepo]ti, div[i - - - pronepoti,
 -----]Aug[-----

Çeviri: “ [- - -]nın torunu, merhum [- - -]nın torununun oğlu olan Augustus[- - -] için[- - -]”.

Eksik kısımlar için tamamlama önerileri getirmek ve güvenilir bir tarihlleme yapmak adı geçen imparatorun saptanamaması nedeniyle neredeyse imkânsızdır. Nollé, yazıtı

yayımlarken Paribeni – Romanelli'nin tamamlamalarını kabul etmiş, sadece 2. satırda değişiklik yapmıştır.

S.2 “abnepoti” Paribeni – Romanelli.

Tarih: Roma İmparatorluk çağına ait bu adak yazıtı Nero ya da daha büyük bir olasılıkla Antoninus - Severus hanedanlığı döneminden bir imparatora yönelik olabilir.

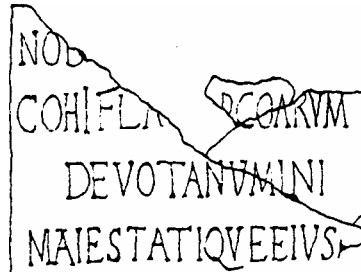
Latince yazılmış olması yazıtın muhtemelen askeri bir birim tarafından dikildiğini göstermektedir.

Nr. 74: Gordianus III Caesar İçin Heykel Kaidesi

Parçalanmış heykel kaidesi, gri mermerden. Henüz İlkçağ'da kırılmış ve arka tarafından kurşun kenetlerle tamir edilmiş. Toplam 5 parça halinde ele geçmiştir. Bosch 1947 yılı kazı çalışmaları sırasında yazıtın alt kısmını oluşturan, birbiri ile uyumlu 3 parça bulmuştur. Bu parçaların en küçük olanının günümüzde akibeti bilinmiyor. Bean ise üst kısmı oluşturan iki uyumlu parça bulmuş ve Bosch'un bulduğu parçalar ile birleştirip yayımlamıştır. Alt kısmı oluşturan parçalar tiyatronun karşısında, yolun sağ kenarında sütunlu galeri içinde bulunmuştur, Bosch yazıtın “*in situ*” olduğu görüşündedir. Üst kısmı oluşturan parçalar tiyatronun dış galerisinde, sütunlu caddeye yakın bir yerde bulunmuştur. Her iki parçanın da aynı bölge içinde bulunması Bosch'un *in situ* düşüncesini güçlendirmekte ve kaidenin tiyatro ile ilişkili sütunlu caddeye yerleştirilmiş olduğunu göstermektedir. Side Müzesi'nin avlusunda bulunuyor. Env. No. 8.15.71

Ölçüler: Y.: 0.92m; G.: 0.57m; D.: 0.52m; Hy.: 0.055m.

Yayın yeri: Bosch, Inscr. von Side, nr.8 (çizim ile birlikte); Bean, Inscr. of Side, nr. 105, res. 17 (AE 1966, nr. 459); Nollé, I.v.Side I, nr. 42 ve lev. 40a.

Res. 4: Bosch'un hatalı taslağı, akibeti bilinmeyen parça ile birlikte yazıtın alt kısmı.

----- OAN -----
 --- BILISSIMO ---
 ---- VIANV-----

Yazıtın üst kısmını oluşturan parçaların okunuşu (Bean, Inscr. of Side nr. 105).

[Marc]o An[tonio Gordiano]
 2 nobilissimo [Caesari Aug(usto)]
 coh. I Flavia Nu[m]idarum
 4 devota numini
 maiestatique eius.

Çeviri : “Çok soylu Caesar Augustus Marcus Antonius Gordianus için kendi istemine ve majestelerinin emrine amade, Nımidialuların I. Flavia cohors’u (dikti)”.

Sat.1 [Marc]o An[tonio Gordiano] AE; [Marco Aureli]o An[tonino] Bean.

Sat.2 [Caesari] Bosch; [Caesari] Bean; [Caesari] AE

Sat.3 A . . . rcoarum Bosch; Nurcoarum Bean; Nu[m]idarum AE.

Tarih: Bean yazıtı Caracalla ile ilişkilendirmesi nedeniyle İ.S. 196 – 197 yıllarına tarihlemiştir. Bu tarihleme AE yayımcıları ve Nollé tarafından uygun bulunmamıştır. Nollé yazıtı İ.S. 238 yılı Ocak sonu ile Mayıs ortası arasına tarihlemiştir.

Nr. 75: İmparatorlar Diocletianus ve Maximianus için Adak Yazıtı

Hamam döşemesinde, yaş kireç harcı üzerine oturtulmuş yazılı taşın sureti, yazıt ters olarak okunabiliyor. Taşın kendisine ait hiçbir parça bulunamamış.

Ölçüler: Hy: 0.05m.

Yayım yeri: Bean, Inscr. of Side, nr. 184, res. 84 (ıstampaj); (AE 1966, nr. 461); Nollé, I.v.Side I, nr. 45.

Bkz. A. Pasqualini, Massimiano Herculus. Per un'interpretazione della figura e dell'opera, Rom 1979, Appendice I.

] inv. [
 2] imp. Cae[s

[trib. pot. (I)I]II, cos. II, imp. III, p.p.,[
4 d. n.] m.q. eoru[m.]

Sat.3 trib. pot.] II? Bean; trib. pot. I]II Pasqualini.

Sat.4 m ve q nun üzerinde yatay çizgi şeklinde kısaltma işaretleri bulunuyor, Nollé.

Bean yazıtta sat.4'deki [*d(evotus) n(umini)] m(aiestati)q(ue) eoru[m]* kurmasından yola çıkarak iki imparator'un anıldığını kabul etmesine karşın sat.1'deki *inv[ictus]* söz konusu olduğunda Commodus'un anıldığını düşünmüştür. Nollé ise bu konuda AE'in yayımcıları ile aynı görüşü paylaşmaktadır ve bu yazıtın büyük bir olasılık ile Diocletianus ve Maximianus'dan bahsettiği görüşünü desteklemektedir.

Tarih: Bean, yazıtta Commodus'un anıldığını düşünerek yazıtı İ.S.179 yılına tarihleme eğilimindedir. Nollé'ye göre ise; Ele geçen fragmentte *invictus* Diocletianus'un titilidir. Geri kalan titiller ise Maximianus ile ilişkilendirilmelidir. Maximianus'un 2. konsüllüğü İ.S. 288 yılına, 3. kez imparator olarak selamlanışı ise 288 yılı bahar-yaz başı ile 289 yılı bahar-yaz başı arasına tarihlenmektedir. Maximianus'un Augustus seçilmesi ise 286 yılının bahar sonu yaz başında gerçekleşmiştir. Bu durumda tribuniciae potestate sayısı III ise ki büyük olasılıkla ile bu olmalıdır, yazıt İ.S. 288 yılı yaz başı ile aynı yıl 10 Aralık arasına tarihlenmelidir, aksi takdirde eğer sayı III ise yazıt İ.S. 288 yılı 10–31 Aralık tarihleri arasındaki 21 gün içinde dikilmiş olmalıdır.

Bu bilgiler ışığında Nollé (I.v.Side I, Nr. 45) yazıtı şu şekilde tamamlamıştır;

[--- Diocletiano ---] inv(icto) [Aug(usto) ---]
2 [--- et] Imp(eratori) Cae[s(ari) --- Maximiano ---]
[--- trib(uniciae) pot(estate) (I)I]II, cos. II, imp(eratori) III, p(atri) p(atriciae)[-
4 [d(evotus) n(umini)] m(aiestati)q(ue) eoru[m].

Çeviri : “[- - -] yenilmez Augustus [- - -] Diocletianus'a ve egemenliğinin 4./3. (?) yılındaki, 2 kez konsül olmuş, 4 kez imparator olarak selamlanmış, vatanın babası [- - -] İmparator Caesar [- - -] Maximianus'a, kendi istemine ve majestelerinin emrine amade, [filanca] (dikti)”.

Diocletianus ve Maximianus'un titilleri çok çeşitlilik gösterdiğinden ve yazıtın yeterli ipucu vermemesi yüzünden satırlarda yeterli bir tamamlama yapılamamaktadır. Yazıtın Latince yazılmış olması ve son satırındaki adak formülü “[d.n.]m.q.eoru[m]” yazıtın askeri bir birlik tarafından dikilmiş olduğu yolunda ip ucu vermektedir.

I. 2. 4. 3. Onurlandırma Yazıtları

Nr. 76: Side, Gaius Lucceius'u Onurlandırıyor

Gri granit blok, tiyatronun güney-doğusunda şehir surunda yeniden kullanılmış. Üst kısımda kenet çukuru bulunuyor. Yazıtın sağ yarısı silinmiş durumda.

Ölçüler: Y: 1.20m; G.: 0.66m; D.: 0.50m; Hy: Lat. (sat.1-3) 0.05m, Yun. (sat.4-8) 0.024m.

Yayım yeri: Bean, Inscr. of Side, Nr. 174, res. 69 (1stampaj); (AE 1966, nr. 477; Krummrey, CIL I² nr. 3447, çizim ile birlikte); Nollé, I.v.Side I, nr. 91, lev. 57c.

C. Lucce[ium T(iti) f(ili)um]
 2 populus [Sidensis]
 honor[is causa.]
 4 ὁ δῆμος [ὁ Σιδητῶν]
 Γάιον Λ[ουκκήιον]
 6 Τίτου υἱὸ[ν ἐτείμησεν]
 ἀρετῆς ἔν[εκεν καὶ]
 8 εὐνοίας τῆ[ς εἰς ἑαυτόν.]

Çeviri: Latince : “*Side halkı Titus’un oğlu Gaius Lucceius’u erdeminden dolayı (onurlandırdı)*”.

Yunanca: “*Side halkı Titus’un oğlu Gaius Lucceius’u erdeminden ve kendisine karşı göstermiş olduğu iyi niyetten dolayı onurlandırdı*”.

Tamamlama önerileri Nollé’den (I.v.Side I, nr. 91) alınmıştır. Nollé, birkaç istisna dışında Bean tarafından önerilmiş tamamlamaları uygun görmüştür.

Sat.3 honor[avit] Bean; honor[avit] Krummrey.

Sat.7 ἔν[εκεν] Bean.

Sat.8 τῆ[ς εἰς αὐτόν] Bean; τ[ῆς εἰς αὐτόν] Krummrey.

Tarih: Bean yazıtı şüpheli olarak İ.S. I. yüzyıla tarihlenmektedir fakat tarihlleme için yeterli bilgi bulunmadığı için Roma imparatorluk dönemi şeklinde tarihllemek doğru olacaktır.

Gaius Luceius Titi filius bu yazıt haricinde tanınmıyor. *Cognomen*'i de yazıtta bulunmadığı için bilinmiyor. Nollé bu kişinin politik güç imkânı bulunan Romalı iş adamı olabileceğini öne sürmektedir.

Yazıt taş ustalığı açısından oldukça iyi hazırlanmış. Latince yazıt, detaylı olan Yunanca bölüme göre oldukça büyük harflerle yazılmış.

Nr. 77: Bir Eyalet Valisinin Heykel Kaidesi?

Profilli bir kaidenin alt kısmı, arkası kırık. Taşın bir duvar içinde yeniden kullanılması için profiller kırılmış ve yazılı yüzeyin sağ kısmı kazınmış. 1961 yılında şu an müze olan hamamın arkasında bulunmuş, halen Side Müzesi deposunda bulunuyor.

Ölçüler: Y.: 0,62m; G.: 0,52m; D.: 0,47m; Hy.: 0,035m.

Yayın yeri: Bean, Inscr. of Side, nr. 130, res.40; (AE 1966, nr. 476) Nollé, I.v.Side I, nr. 67 ve lev. 50a.

[. .]i f. Li[
2 strator o[fficii]
eiu[s]

Çeviri: “[. . us]’un oğlu Li[. . .] , officium’unun strator’u (dikti)”.

Tamamlama önerileri Nollé’den (I.v.Side I, nr.67) alınmıştır.

Sat.2. strator [- -] Bean.

Tarih: Roma imparatorluk dönemi.

Yazıt eyaletin Romalı bir yöneticisi için onurlandırma ile ilgilidir. Söz konusu yönetici, büyük olasılıkla da bir eyalet valisi kendi emri altında görev yapan “officium”¹⁸² adı verilen yazmanlık departmanının üst düzey görevlilerinden biri olan “strator”¹⁸³

¹⁸² Officium için bkz. A.E.R. Boak, RE XVII, 2 (1937), s.v. officium, s.2045–2056.

¹⁸³ Strator için bkz. Haensch, *Capita Provinciarum*, s. 723; krş. Nollé, I.v.Side I, s.354 vd. ayrıca dn. 108, 109 ve 110.

tarafından bir heykel ile onurlandırılmış gibi görünmektedir. Aynı şekilde biten bir Ephesos yazıtı için bkz. Engelman-Knibbe-Merkelbach, I.v.Ephesos III, nr. 664.

1. 2. 4. 4. Mezar Yazıtları

Nr. 78: C. Vennonius'un iki azatlısına ait mezar

Dairesel mezar sunağı. Paribeni-Romanelli'ye göre kalker taşından, Nollé'ye göre mermer. Paribeni-Romanelli tarafından kentin nekropolünde görülmüş. Şu an Side'de Murat Özden'in evinde (liman hamamı'nın yakınında) bulunuyor. Oyulmuş ve alttaki yaklaşık üç satır kısaltılmış ayrıca sağ kenarı zarar görmüş.

Ölçüler: Y.: 0,76m; Ç.: 0,54m; Hy.: 0,025-0,03m.

Yayım yeri: Paribeni – Romanelli, Studii, Mon. Ant. 23 (1914), s. 126 nr. 92; Nollé, I.v.Side II, nr. 209 ve lev. 90a.

Sadece Paribeni-Romanelli tarafından görülmüş, bugün kayıp olan kısımların altı çizilmiştir.

C. · Vennonius · C. · l(ibertus)
 2 Sopatrus.
 Γάϊος Οὐεννώνιος
 4 Γάϊου Σώπατρος
 Vennonia · C.
 6 Vennonei · l(iberta) ·
Tryphera.
 8 Οὐεννωνία Γάϊου
Οὐεννωνίου Τρυφέρα.

Çeviri: (1–4) “*Gaius'un azatlısı Gaius Vennonius Sopatrus (burada gömülüdür).*”

(5–9) “*Gaius Vennonius'un azatlısı Vennonia Tryphera (burada gömülüdür.)*”

Tamamlama önerileri Nollé'den (I.v.Side II, nr. 209) alınmıştır.

Yazıt özenle hazırlanmış ve farklı zamanlarda yazılmış iki parçadan oluşuyor. Sat. 5-9 farklı birinin mezarını ifade ediyor ve daha sonraki bir zamana ait. Vennonia Tryphera

isimli kadın Sopatrus'un ardından ölünce mezar taşı üzerine ikinci kısım, daha az itinalı bir yazı ile eklenmiş.

Sat.3 Οὐεινόνιος Paribeni-Romanelli.

Sat.4 Σόπατρος Paribeni-Romanelli.

Sat.6 Vennonii, Paribeni-Romanelli; Venonei biçimi muhtemelen Yunan etkisi ile ortaya çıkmış, ei hecesi uzun i hecesinin yerine kullanılmış, Nollé.

Sat.8 Οὐειννοία Paribeni – Romanelli.

Sat.9 Οὐειννοίου Paribeni-Romanelli.

Tarih: İmparatorluğun ilk dönemi ya da cumhuriyetin son dönemi.

Nr. 79: Cohors Apula askeri olan Lucius Salvius

Beyaz mermer stelin alt kısmı, buluntu yeri (kent) tam olarak bilinmiyor, şu an Side Müzesi'nde bulunuyor. Env. No.346.

Ölçüler: Y.: 0,33m; G.: 0,38m; D.: 0,08m; Hy: 0,023-0,026m.

Yayın yeri: Bean, Inscr. of Side, Nr. 155, res. 61; (AE 1966, nr. 478; P.A. Holder, The Auxilia from Augustus to Trajan, Oxford 1980, s. 332); Nollé, I.v.Side II, Nr. 202 ve lev.88d.

Bkz., G.E. Bean, New Inscriptions, şurada: J.M. Cook, The Troad, Oxford 1973, s. 412 Nr. 50; P.A. Brunt, C. Fabricius Tuscus and an Augustan Dilectus, ZPE 13, 1974, s. 180; M. Speidel, Citizen Cohorts in the Roman Imperial Army. New Data on the Cohorts Apula, Campana, and III Campestris, TAPhA 106, 1976, s. 339 vdd. (M. Speidel, Roman Army Studies I, Amsterdam 1984, s. 91 vdd.); D.B. Saddington, The Development of the Roman Auxiliary Forces from Caesar to Vespasian (49 B.C. - A.D. 79) Harare (Zimbabwe) 1982, s. 212 dn.17.

[Lucius Salvius]

[Lucii f. Sergia]

[]

[ex coho]rte Apula

2 Λεύκιος Σάλβιος

Λευκίου υειός

4 Σεργία

Çeviri:

Latince : “. . . *Cohors Apula'dan Lucius'un oğlu Sergia Tribusu'na mensup Lucius Salvius*”.

Yunanca : “*Lucius'un oğlu Sergia Tribusu'na mensup Lucius Salvius*”.

Tamamlama önerileri Nollé'den (I.v.Side II, nr. 202) alınmıştır.

Eksik satırda muhtemelen Lucius Salvius'un hizmet derecesi ve cohors içindeki rütbesi yazılıydı, belki de sadece onun veteran olduğundan bahsediliyordu.

Sat.1 Nokta şekline bir sözcük ayıracı bulunmaktadır.

Sat.4 Σεργία Bean; Σεργία Latince ablativus'un transkripsiyonu, Yunanca dativus ile karşılanmış hali değil, Nollé.

Taş ustalığı pek profesyonelce görünmüyor, özellikle 3. satırda bazı harfler dikkat çekici şekilde kısa uzunluklara sahip. Oldukça kısa diagonalleri ile kapa ve biraz küçültülmüş durumdaki omikron harfleri sona ermekte olan Hellenistik dönemin özelliklerini göstermektedir.

Tarih: İ.S. 1. yüzyılın başları.

Cohors Apula civium Romanorum özel bir kohort sınıfına bağlı idi, Roma yurttaşlarında oluşuyordu. İsminden de anlaşılacağı gibi Apulia'lılar dâhil ediliyordu.¹⁸⁴ Mezar söz konusu askeri ünitenin İ.S. I. yüzyılda Side'de kısa süreli bir konuşlanması nedeniyle burada bulunuyor olabilir, fakat bu konu kesin olarak kanıtlanmış değildir. Ayrıca Lucius Salvius'un görev başında bir asker olarak *cohors Apula civium Romanorum*' un Side'de muhtemel bir konaklaması sırasında mı yoksa görevi sona erdikten sonra Side'ye yerleşmiş emekli bir asker olarak mı öldüğü henüz açıklık kazanmış değildir.

I. 2. 4. 5. Varia**Nr. 80: Geç Dönem Roma Seramiği Parçaları; Alexandri La[da]**

(a) Dörtgen çerçeve içerisinde damga. Büyük bir toprak kabın parçası üzerinde bulunuyor. Bean parçayı bir pithos'un kenarı olarak değerlendirmiş. Damga yazısı sağdan sola, ayna görüntüsü şeklinde yazılmış.

Ölçüler: (Damga): 0,02m x 0,06m.

¹⁸⁴ Roma yurttaşlarından oluşan birlikler için bkz. P.A. Holder, *The Auxilia from Augustus to Trajan*, (lemma) 64–69.

Yayım yeri: Bean, Inscr. of Side, nr. 182b, res. 75b; Nollé, I.v.Side II, nr. 247. 1 ve lev. 99d.

Alexan-
dri La[da]

Tamamlama önerileri Nollé'den (I.v.Side II nr. 247. 1) alınmıştır.

Sat.2 Lao[] Bean; Bean bu şekilde okuyarak Lao[d](iceni) tamamlamasını uygun görmüştür.

(b) Dörtgen çerçeve içerisinde damga. Büyük bir toprak kabın parçası üzerinde bulunuyor. Damga yazısı soldan sağa yazılmış. Damganın sağ tarafı kırılma nedeniyle eksik.

Ölçüler: (Damga): 0,028m x 0,026m (mevcut).

Yayım yeri: Nollé, I.v.Side II, nr.247. 2.

Ale[xan-]
dri [Lada]

SONUÇ

Bu çalışmada 80 madde altında, 52 adet Latince, 30 adet Latince – Yunanca çift dilli, toplam 82 adet yazıt incelenmiştir.¹⁸⁵ Büyük çoğunluğunu mezar ve adak yazıtlarının oluşturduğu bu yazıtlardan 1 adedi İ.Ö. 2. yüzyıla, 47 adedi İ.S. 1. ve 2. yüzyıllara, 5 adedi İ.S. 3. yüzyıla ve 12 adedi İ.S. 4. yüzyıla aittir. Geriye kalan 17 adet yazıt kesin olarak tarihlenememekle birlikte İ.S. 1. yüzyıl ve sonrasına aittir. Lykia halkı Hellenistik Dönem’de girdiği Hellenleşme sürecinin ardından Yunanca konuşmakta ve yazıtlarını da bu dilde yazmaktadır. Pamphylia halkı ise Pamphylia Dialekti adı verilen bölgeye özgü bir Yunanca lehçesini kullanmaktadır. Bu nedenle bölgenin geneline bakıldığında Latince yazıt sayısı Yunanca yazıtlara oranla çok daha azdır. Belirli kentlere bakıldığında ise bunların Latince yazıtlar açısından diğer kentlerden çok daha zengin oldukları görülmektedir. Latince yazıtların bölge ve kentlere göre dağılımı tablo 1’de vermiştir. Latince yazıtların en çok yoğunlaştığı kentler sırasıyla Perge, Side, Patara ve Attaleia’dır. Bu durum söz konusu kentlerdeki, bölgeye resmi görevli olarak veya sivil yerleşmeci olarak gelmiş İtalic nüfusun varlığına işaret etmektedir.

Lykia’da birçok kentte Latince yazıt bulunmasına karşın toplam yazıt sayısı oldukça düşüktür. Lykia’da dokuz kentte toplam 24, Pamphylia’da ise dört kentte toplam 58 yazıt ele geçmiştir. Latince yazıt sayısının Pamphylia’da dikkat çekici oranda yüksek olması özellikle bölgenin üç büyük kenti Perge, Attaleia ve Side’nin İtalic yerleşmeciler tarafından tercih edildiğini göstermektedir. Perge kenti her iki bölgede bulunmuş tüm Latince ve Latince – Yunanca çift dilli yazıtların % 45,1’ine, Pamphylia yazıtlarının ise % 63,7’sine sahip olması ile Romalılaşma düzeyi bakımından diğer tüm kentlerden önde olduğunu göstermektedir. Kentteki hamam yapısı ile ilişkili İmparator Vespasianus’a ithaf yazıtının¹⁸⁶ Perge’nin Roma yurttaşları tarafından oluşturulmuş kurum, meclis ve halk tarafından dikilmiş olması kentte, büyük çoğunluğunu İtalic yerleşmecilerin oluşturduğu Roma vatandaşı bir nüfus bulunduğuna işaret etmektedir. Söz konusu yazıtta *cives Romani* isminin kentin meclisi ve halkından önde yazılmış olması dikkat çekicidir. Plancii ve Iulii Cornutii gibi kentin önde gelen İtalic kökenli ailelerinin fertleri sadece kent ve eyalet içinde değil, aynı zamanda Roma *cursus honorum*’u içerisinde de yüksek mertebelere ulaşmıştır. Özellikle Vespasianus döneminde elde edilen *neokoros* ünvanı Perge’nin

¹⁸⁵ Nr. 46; Plancia Magna’nın Perge kentine adağı çift dilli yazıt olarak ele alınmıştır.

¹⁸⁶ Bkz. Nr. 53.

imparatorluk ile iyi ilişkilerini gözler önüne sermektedir, Perge'nin bu imtiyazlı konumu nüfuzlu ve seçkin İtalik yerleşimcilerinin eseri olmalıdır. Bu aileler buldukları kentlerde yerli aileler ile yaptıkları evlilikler, imparator kültü hizmetleri ve gerçekleştirdikleri Roma'ya özgü imar ve sosyal faaliyetler aracılığı ile Romalılaştırma sürecini hızlandırmışlardır. Perge kenti ayrıca Nero için hamam binası ile ilişkili ithaf yazıtı, Plancia Magna'nın imparator ailesi için diktirdiği bir dizi adak yazıtı ve eyalet valileri ve procuratorlar için dikilmiş onurlandırma yazıtları ile de dikkat çekmektedir. Side'de de Perge kadar zengin olmamakla birlikte imparatorlar için hazırlanmış adak yazıtları¹⁸⁷ bulunmasına karşın bu yazıtlar resmi nitelik taşımaktadır ve tümü İ.S. 3. yüzyıla aittir. Side'nin Romalılaştırma açısından en ilgi çekici yazıtı, kentin bir Roma yurttaşını onurlandırdığı çift dilli yazıttır.¹⁸⁸ Gaius Lucceius isimli Romalı, erdemi ve Side kentine karşı iyi niyetinden dolayı onurlandırılmıştır.

Lykia'da ise Latince yazıtların Patara kentinde yoğunlaştığı görülmektedir. Patara'da diğer Lykia kentlerine oranda daha çok sayıda Latince yazıt bulunması ise kentin ticari ve politik konumu ile ilgili olmalıdır. Tüm Lykia'da ele geçmiş toplam 10 adet mezar yazıtının 8 adedi bu kentte bulunmuştur. Mezar sahiplerinin çoğunluğu Augustus azatlısı veya halen köle konumundaki devlet görevlileri ya da onların aile fertleridir. “*A manu*”, “*dispensator*”, “*subprocurator*” ve “*vicarius a commentariis*” gibi devlet görevlerinde bulunan kişilerin Patara'da bulunması kentin kalabalık bir yönetim kadrosuna ev sahipliği yaptığını da göstermektedir. Bu görevlilerin yazıtlarda isimleri yer alan akrabaları incelendiğinde “*Marcia Egloge*”, “*Ailia Kale*” gibi Yunan – Latin isimli şahıslara rastlanmaktadır; Roma görevlileri ve aile fertleri için dikilmiş mezar yazıtlarının bir kısmı Latince – Yunanca çift dilli olarak hazırlanmıştır.¹⁸⁹ Lykia'nın geneline bakıldığında Latince – Yunanca çift dilli yazıtların çok az sayıda olduğu görülmektedir. Patara'dan 4 adet ve Tlos'dan 1 adet olmak üzere toplam 5 adet çift dilli yazıt bulunmaktadır ve bunların tümü mezar yazıtlarıdır. Tlos yazıtı Roma vatandaşlığı elde etmiş P. Mercusenus Theodotos isminde bir Yunanlı veya Küçük Asya yerlisi için dikilmiştir.¹⁹⁰ Lykia'nın geri kalan 19 adet yazıtı Latince'dir ve bunların büyük çoğunluğu resmi nitelik taşımaktadır. Lykia'da çok sayıda Roma vatandaşı yerli aile bulunduğu ve bunların büyük çoğunluğunun Latince bildiği göz önüne alındığında, Latince ve Latince – Yunanca çift dilli yazıtların

¹⁸⁷ Bkz. Nr. 73, 74, 75.

¹⁸⁸ Bkz. Nr. 76.

¹⁸⁹ Bkz. Nr. 2, 5 ve 6.

¹⁹⁰ Bkz. Nr. 12.

sayıca bu denli az olması söz konusu yerli ailelerin Latince'yi günlük hayatlarında kullanmadıklarını göstermektedir.

Açıkça görülebiliyor ki İ.S. 1. ve 2. yüzyıllarda Latince'nin yazıtlar üzerinde kullanımı diğer yüzyıllara göre çok daha yaygındır. Bu durum Augustus döneminden başlayarak oluşan *Pax Romana*'nın bir sonucu olmakla birlikte bölgeye gelen İtalik yerleşmecilerin ve Roma vatandaşlık hakkı elde etmiş yerli ailelerin de eseridir. Resmi nitelik taşımayan, halka ait yazıtlara bakıldığında büyük çoğunluğunun Pamphylia'da İtalik kökenlilere, Lykia'da ise Roma devlet görevlilerine ait olduğu görülmektedir. İtaliklerin yerleştikleri kentlerde hamam¹⁹¹, tiyatro¹⁹² gibi inşaat faaliyetleri yaptırmış olduklarını da yazıtlar aracılığı ile takip etmek mümkündür. Latince yazıtların kentlere göre dağılımına bakıldığında birçok büyük kentte hiç Latince yazıtın bulunmadığı görülmektedir. Tarihlenebilir yazıtlar içinde en eski yazıt İ.Ö. 129 – 126 yılları arasına ait bir miltaşdır. (Nr.71) Bu yazıt Roma'nın Asia Eyaleti'ni kurma aşamasında Anadolu üzerindeki yol ağının Side'ye kadar ulaştırdığını göstermektedir. En geç tarihli yazıtlar ise Hıristiyanlık dönemine ait, üzerinde haç işareti taşıyan altın bir mühür (Nr.31) ile Myra'da bulunmuş ve İ.S. 337 – 361 yılları arasına tarihlenmiş olan onurlandırma yazıtlarıdır (Nr. 19 - 20). Latince'nin yazıtlar üzerinde kullanımı İ.S. 3. yüzyıldan itibaren, ekonomik şartların değişmesi ile azalmaya başlamış, İ.S. 4. yüzyıldan itibaren sadece miltaşları, imparator kararnameleleri ve Roma resmi kurumları tarafından yapılan onurlandırmalar gibi resmi nitelikli yazıtlarda yer almıştır.

¹⁹¹ Bkz. Nr. 33.

¹⁹² Bkz. Nr. 69, 70.

Tablo 1: Lykia ve Pamphylia Bölgelerinden bilinen Latince yazıtlara ilişkin istatistik cetveli.

LYKIA														
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
PATARA	-	-	-	-	8	-	1	-	-	4	5	9	1	8
TLOS	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	3	4	3	1
OINOANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
KHOMA	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
ANTIPHELLOS	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	1
TYRIAION	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	2	2	-
MYRA	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	4	4	-
ARYKANDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
GAGAI	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1	-
TOPLAM	3	-	-	3	10	-	2	1	-	5	19	24	14	10

PAMPHYLIA														
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
ATTALEIA	-	-	-	1	4	-	-	-	1	4	4	8	3	5
PERGE	2	5	-	1	6	18	1	4	-	15	22	37	10	23
ASPENDOS	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1	2	-	2
SİDE	-	1	1	2	2	3	-	-	2	4	7	11	6	5
TOPLAM	2	6	1	4	12	21	3	4	3	24	34	58	19	35

Tablo 1'e ilişkin açıklamalar:

A	İmparatorlar için onurlandırma ve ithaf yazıtları
B	Vali ve procuratorlar için onurlandırma yazıtları.
C	Özel kişiler için onurlandırma yazıtları
D	Miltaşları
E	Mezar yazıtları
F	Adak yazıtları
G	Yapı – Bina yazıtları
H	Incerta
I	Varia
J	Latince yazıtlar toplamı.
K	Latince – Yunanca çift dilli yazıtlar toplamı.
L	Latince ve Latince - Yunanca çift dilli yazıtlar toplamı.
M	Resmi nitelikli yazıtlar.
N	Özel nitelikli yazıtlar

ANTİK KAYNAKLAR VE KISALTMALAR

- Aristides, *Eis Rhomen*** Die Römrede des Aelius Aristides, ed. R. Klein, Darmstadt, 1983. (Wissenschaftliche Buchgesellschaft).
- App. *Bell. Civ.*** Appianos, *Bellum civile*, ed. P. Viereck, Appian's Roman history, vols. 3-4 (ed. H. White). Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1913 (repr. vol. 3:1964; vol. 4:1961).
- App. *Mithr.*** Appianos, *Mithridatica*, ed. P. Viereck, A.G. Roos and E. Gabba, Appiani historia Romana, vol. 1. Leipzig: Teubner, 1939 (repr. 1962) s. 418-531.
- App. *Syriaca*** Appianos, *Syriaca*, ed. P. Viereck, A.G. Roos and E. Gabba, Appiani historia Romana, vol. 1. Leipzig: Teubner, 1939 (repr. 1962): s. 352-418.
- Cass. Dio** Cassius Dio, *Historiae Romanae*, ed. U.P. Boissevain, Cassii Dionis Cocceiani historiarum Romanarum quae supersunt, 3 vols. Berlin: Weidmann, vol. 1:1895; vol. 2:1898; vol. 3:1901 (repr. 1955).
- Cic. *Ad Att.*** M. Tullius Cicero. *Epistulae ad Atticum* (Cicero's Letters to Atticus. 6 vols., ed. D. R. Shackleton Bailey), 1965-1968
- Cic. *Ad Fam.*** M. Tullius Cicero. *Epistulae ad Familiares* (Cicero: Epistulae ad Familiares. 2 vols., ed. D. R. Shackleton Bailey), 1977.
- Cic. *De Lege Agr.*** M. Tullius Cicero. *De Lege Agraria* (M. Tulli Ciceronis Orationes. Vol. 4, ed. A. C. Clark), 1909.
- Cic. *In Verrem*** M. Tullius Cicero. *In Verrem* (M. Tulli Ciceronis Orationes. Vol. 3, ed. W. Peterson), 1917.

- Eusebios, *Hist. eccles.*** Historia ecclesiastica, ed. G. Bardy, Eusèbe de Césarée. Histoire ecclésiastique, 3 vols. (vol. 1: Lib. 1-4; vol. 2: Lib. 5-7; vol. 3: Lib. 8-10) [Sources chrétiennes 31, 41, 55. Paris: Cerf, vol. 1:1952; vol. 2:1955; vol. 3:1958 (repr. 3:1967)].
- Eutr.** Eutropius, Breviarium ab urbe condita (Paeanii translatio), ed. S.P. Lambros, "Παιανίου μετάφρασις εἰς τὴν τοῦ Εὐτροπίου Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν," Νέος Ἑλληνομνήμων 9 (1912) s. 9-113.
- Florus, *Epitome*** Annii Florus. Epitome Bell. Omn. Ann. DCC (L. Annaei Flori Quae Exstant, ed. E. Malcovati), 1972.
- Iustin.** Marcus Iulianus Iustinus, M. Iuliani Iustini Epitoma Historiarum Philippicarum Pompei Trogi, Iustinus, Epitome of the History of Pompeius Trogus with an English translation by J. C. Yardley with introduction and Explanatory Notes by R. Develin, Atlanta GA 1994.
- Liv.** T. Livius. Ab Urbe Condita (Bks. 1-5: Titi Livi Ab Urbe Condita. Vol. 1, ed. R. S. Conway; C. F. Walters, 1955; Bks. 6-10, 21-25: Ibid. Vols. 2-3, ed. C. F. Walters; R. S. Conway, 1919-1950; Bks. 26-30: Ibid. Vol. 4, ed. R. S. Conway, S. K. Johnson, 1953; Bks. 31-35: Ibid. Vol. 5, ed. A. H. Mc Donald, 1969; Bks. 36-40: Ibid. Part 3, ed. W. Weissenborn; M. Mueller, n.d.; Bks. 41-45: Ibid. Part 4, ed. W. Weissenborn; W. Heraeus, 1908.
- Liv. *perioch.*** T. Livius. Periochae Librorum A. U. C. (T. Livi Ab Urbe Condita. Part 4, Bks. 41-45, ed. O. Rossbach, 1910).
- Polyb.** Polybios Historiae, ed. T. Büttner-Wobst, Polybii historiae, vols. 1-4. Leipzig: Teubner, vol. 1:1905; vol. 2:1889; vol. 3:1893; vol. 4:1904 (repr. Stuttgart: vol. 1:1962; vols. 2-3:1965; vol. 4:1967).

- Plut. *Brut.*** Plutarkhos, Brutus, ed. K. Ziegler, *Plutarchi vitae parallelae*, vol. 2.1, 2nd edn. Leipzig: Teubner, 1964, s. 135-179.
- Plut. *Gracch.*** Plutarkhos, Tiberius et Gaius Gracchus, ed. K. Ziegler, *Plutarchi vitae parallelae*, vol. 3.1, 2nd edn. Leipzig: Teubner, 1971, s. 416-458.
- Sall. *Hist.*** C. Sallustius Crispus. *Historiarum fr. ampliora* (C. Sallusti Crispi *Catilina, Iugurtha, Fragmenta Ampliora*, ed. A. Kurfess), 1957.
- Strab.** Strabon, *Geographica*, ed. A. Meineke, *Strabonis geographica*, 3 vols. Leipzig: Teubner, 1877 (repr. Graz: Akademische Druck- und Verlagsanstalt, 1969).
- Suet. *Claud.*** C. Suetonius Tranquillus. *De Vita Caesarum* (C. Suetoni Tranquilli *Opera*. Vol. 1, ed. M. Ihm, 1908).
- Tacit. *Hist.*** Cornelius Tacitus. *Historiae* (Cornelii Taciti *Historiarum Libri*, ed. C. D. Fisher, 1911).

MODERN KAYNAKLAR VE KISALTMALAR

- Adak, Claudia Anassa** M. Adak, *Claudia Anassa – eine Wohltäterin aus Patara*, şurada: EA 27 (1996) s. 127 – 142.
- , Lykia ve Roma** M. Adak, *Lykia ve Roma*, şurada: Lykia İncelemeleri I (2002), s. 129 – 136.
- , – Atvur, Magidos** M. Adak – O. Atvur, *Epigraphische Mitteilungen aus Antalya II: Die pamphyllische Hafenstadt Magydos im Lichte alter und neuer Zeugnisse*, şurada: EA 31 (1999) s. 53 - 68.
- , – Şahin, Milyas** M. Adak – S. Şahin, *Das römische Strassen – und Siedlungssystem in der lykischen Milyas (Elmalı – Hochebene)*, şurada: Gephyra I (2004), s. 71.
- AE** L'Année épigraphique, Paris 1888 -
- AEM** Archäologisch - Epigraphische Mitteilungen aus Österreich.
- AJPh** American Journal of Philology.
- Alföldy, Fasti Hispanienses** G. Alföldy, *“Fasti Hispanienses. Senatorische Reichsbeamte und Offiziere in den spanischen Provinzen des römischen Reiches von Augustus bis Diokletian”*, Wiesbaden 1969.
- , Konsulat und Senatorenstand** G. Alföldy, *“Konsulat und Senatorenstand unter den Antoninen. Prosopographische Untersuchungen zur senatorischen Führungsschicht”* (Antiquitas 1/27), Bonn 1977.

- AMS** Asia Minor Studien, Forschungsstelle Asia Minor im Seminar für Alte Geschichte der Westfälischen Wilhelms-Universität Münster.
- Anat. St.** Anatolian Studies, Journal of the British Institute of Archaeology at Ankara.
- Anc. Soc.** Ancient Society
- ASAA** Annuario della Scuola Archeologica di Atene delle Missioni Italiane in Oriente.
- Arch. Anz** Archäologischer Anzeiger. Beiblatt zum Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts.
- Balland, Fouilles de Xanthos** A. Balland, “*Fouilles de Xanthos VII: Inscriptions d’époque impériale du Létôon*” Paris 1981.
- Bayburtluoğlu, Lykia** C. Bayburtluoğlu, “*Lykia*” (Ankara Turizmi, Eski eserleri ve Müzeleri Sevenler Derneği Yayınları 8). Ankara o. J. (1981).
- BCH** Bulletin de Correspondence Hellénique, Paris.
- Bean, Inscriptions** G. E. Bean, *Inscriptions in Antalya Museum*, şurada: *Bulleten* 22 (1958), s. 21 – 91.
- , Inscr. of Side** G. E. Bean, “*The Inscriptions of Side*” Ankara 1965.
- , - Harrison, Choma in Lycia** G. E. Bean – R. M. Harrison, *Choma in Lycia*, şurada: *JRS* 57 (1967) s. 40 – 44.

- Beaufort, Karamania** F. Beaufort, “*Karamania or a Brief Description of the South Coast of Asia Minor and of the Remains of Antiquity*”, London 1817 (2. Baskı 1818)
- Behrwald, Lykischer Bund** R. Behrwald, “*Der lykische Bund. Untersuchungen zu Geschichte und Verfassung*”, Bonn 2000.
- Bosch, Antalya** Cl. E. Bosch, *Antalya Kitabeleri*, şurada: Belleten 11 (1947) s. 87 – 125.
- , Inschr. von Side** Cl. E. Bosch, *Kitabeler - Die Inschriften*, şurada: A.M. Mansel – Cl. E. Bosch - J. Inan, 1947 senesi Side kazılarına dair önrapor. Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen in Side im Jahre 1947, Ankara 1951, s. 46-80.
- , Pamphylien** Cl. E. Bosch, “*Pamphylia Tarihine dair Tetkikler. Studien zur Geschichte Pamphyliens*” (Türk Tarih Kurumu Yayınlarından V/17), Ankara 1957
- Brandt, Wirtschaft** H. Brandt, “*Gesellschaft und Wirtschaft Pamphyliens und Pisidiens im Altertum*” (AMS 7), Bonn 1992.
- Bull. ep.** Bulletin epigraphique, şurada: Revue des Etudes Grecques.
- CIA** W. Dittenberger – A. Kirchhoff – J. Kirchner – U. Koehler, *Corpus Inscriptionum Atticarum*, Berolini 1873-1895.
- CIG** *Corpus Inscriptionum Graecarum*, 4 Bde. Berlin 1825-77
- CIL** *Corpus Inscriptionum Latinarum*, Berlin 1863 vdd.
- Chiron** Chiron. Mitteilungen der Commission für alte Geschichte und Epigraphik des deutschen archäologischen Instituts. München.

- Clauss, *Deus praesens*** M. Clauss, *Deus praesens. Der römische Kaiser als Gott*, şurada: Klio 78/2 (1996) s. 400 – 433.
- Deininger, *Provinziallandtage*** J. Deininger, “*Die Provinziallandtage der römischen Kaiserzeit von Augustus bis zum Ende des dritten Jahrhunderts n. Chr.*”, München 1965.
- De Souza, *Piracy*** Ph. de Souza, “*Piracy in the Graeco – Roman World*” Cambridge 1999.
- Dessau, ILS** H. Dessau, *Inscriptiones Latinae Selectae 1-111,1-2*, Berlin 1892-1916.
- Devijver, PME** H. Devijver, “*Prosopographia militiarum equestrium quae fuerunt ab Augusto ad Gallienum*” I-III + Suppl., Leuven 1976-1987.
- EA** Epigraphica Anatolica. Zeitschrift für Epigraphik und historische Geographie Anatoliens. Bonn, Habelt.
- Eck,** W. Eck, *Die Legaten von Lykien und Pamphylien unter Vespasian*, şurada: ZPE 6 (1970) s. 65-75.
- W. Eck, *L. Marcius Celer M. Calpurnius Longus, Prokonsul von Achaia und Suffektkonsul Unter Hadrian*, şurada: ZPE 86 (1991) s.97-106.
- Engelmann – Knibbe, *Zollgesetz*** H. Engelmann – D. Knibbe, “*Das Zollgesetz der Provinz Asia. Eine neue Inschrift aus Ephesos*”, Bonn 1989 (EA 14).
- Feissel – Worp** D. Feissel - K. A. Worp, *La requête d` Appion, évêque de Syène, à Théodose II. P. Leid. Z révisé*, şurada: OMRL 68 (1988), s. 97 – 111.
- Fränkel, *I.v.Pergamon*** M. Fränkel. *Die Inschriften von Pergamon*. 2 vols. “*Altertümer von Pergamon*,” 8,1-2. Berlin 1890-1895. Vol.

1, nos. 1-250, Bis zum Ende der Königszeit; vol. 2, nos. 251-1334, Römische Zeit.

Freeman, Cilicia

Ph. Freeman, *The Province of Cilicia and its Origins*, şurada: Freeman–Kennedy, Defence I, s. 253–275.

French, RRMAM

D. French, “*Roman Roads and Milestones of Asia Minor*”, Fasc. 2: An Interim Catalogue of Milestones I, II (BAR Int. Ser. 392 [I, II] = Brit. Inst. of Archaeology at Ankara Monograph 9). Oxford 1988.

---, Road Terminus-Stones

D. French, *Road Terminus-Stones*, şurada: Festschrift für Jale İnan. (Jale İnan Armağanı) İstanbul 1989, s. 17 – 26.

---, Sites and Inscriptions

D. French, *Sites and Inscriptions from Phrygia, Pisidia and Pamphylia*, şurada: EA 17 (1991) s. 51-63.

Gephyra

J. Nollé – S. Şahin. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der antike auf dem gebiet der heutigen Türkei. (Günümüz Türkiyesi'nin Antik Devir'deki Tarihi ve Kültürü için Dergi)

Gesche, Rom

H. Gesche, “*Rom. Welteroberer und Welterorganisator*”, München 1981.

Grégoire, Recueil I

H. Grégoire, “*Recueil des Inscriptions Grecques Chrétiennes d'Asie Mineure*”. Fasc. 1, Paris 1922.

Gruen, Coming of Rome

E. S. Gruen, “*The Hellenistic World and the Coming of Rome*” I – II (Berkeley – Los Angeles – London 1984.)

Gökalp, Prosopografya

N. Gökalp, *Roma İmparatorluk Çağı'nda Lykia ve Pamphylia Kentlerinde Ünlü Ailelerin Prosopografyası*, (yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Antalya 2001.

- Haensch, *Capita Provinciarum*** R. Haensch, “*Capita provinciarum. Statthaltersitze und Provinzialverwaltung in der römischen Kaiserzeit*” (Kölner Forschungen 7). Mainz 1997.
- Halfmann, *Senatoren*** H. Halfmann, “*Die Senatoren aus dem östlichen Teil des Imperium Romanum bis zum Ende des 2. Jh. n. Chr.*”, Göttingen 1979.
- Heberdey – Kalinka, *Zwei Reisen*** R. Heberdey – E. Kalinka, *Bericht über zwei Reisen im südwestlichen Kleinasien*, Denkschr. Akad. Wien 45.1896
- Holtheide, *Röm. Bürrg.*** B. Holtheide, “*Römische Bürrgerrichtspolitik und römische Neubürger in der Provinz Asia*”, Diss. Heidelberg 1978, Freiburg/ Br. 1983.
- IG** Inscriptiones Graecae, Berlin 1873 vdd.
- IGR** R. Cagnat et al. *Inscriptiones Graecae ad Res Romanas pertinentes*. Bd. 1, 2, 4, Paris 1906-27.
- ILLRP** A. Degrassi (ed.) *Inscriptiones Latinae et liberae rei publicae I – II*, Göttingen 1957 – 1963.
- İnan - Rosenbaum** J. İnan, - E. Rosenbaum, “*Roman and EarlyByzantine Portrait Sculpture in Asia Minor*”, London 1966.
- IK** *Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien*
- Ist. Mitt.** *Istanbuler Mitteilungen*.
- I.v.Ephesos III** H. Engelmann - D. Knibbe - R. Merkelbach, “*Die Inschriften von Ephesos*”, Teil III (IK. 13), Bonn 1980.
- Jameson, *Plancii*** S. Jameson, *Cornutus Tertullus and the Plancii of Perge*, şurada: JRS 55 (1965) s. 54 – 58.

- , *Two Lycian Families* S. Jameson *Two Lycian Families*, şurada: Anat. St. 16 (1966), s.130-136.
- JHS** Journal of Hellenic Studies.
- JRS** Journal of Roman Studies. London, Society for the Promotion of Roman Studies.
- Klio** M. Clauss – H. – J. Gehrke (Ed.), *Bertrage zur Alten Geschichte*.
- Kolb, Provinzordnung** F. Kolb, *Lykiens Weg in die römische Provinzordnung*, şurada: N. Ehrhardt – Linda - Marie Günther, *Widerstand – Anpassung – Integration. Die griechische Staatenwelt und Rom. Festschrift für Jürgen Deininger zum 65. Geburtstag*. Stuttgart 2002, s. 207–221.
- Lanckoronski - Petersen, Städte Pamphyliens** K. Lanckoronski – E. Petersen, “*Städte Pamphyliens und Pisidiens I (Pamphylien), II (Pisidien)*”, Wien - Prag - Leipzig 1890 - 1892
- Le Bas-Waddington III** Ph. Le Bas - W. H. Waddington, *Voyage archeologique en Grece et en Asie Mineure III 5: Inscriptions grecques et latines recueillies en Asie Mineure, Bd. II: Textes en minuscules et explications*, Paris 1870 (Nachdruck 1972 [Subsidia epigraphica ITj]).
- Levick, Colonies** B. Levick, “*Roman Colonies in Southern Asia Minor*”, Oxford 1967.
- Lewis – Reinhold, Civilization** N. Lewis – M. Reinhold, “*Roman Civilization*”, Vol. II. Selected Readings, New York, 1990.
- Likya İncelemeleri 1** S. Şahin – M. Adak (Arkeoloji ve Sanat Yayınları . Epigrafi ve Tarihsel Coğrafya Dizisi 1). İstanbul 2002.

- Lykia** Akdeniz Üniversitesi Likya Uygarlıkları Araştırma Merkezi ve Arkeoloji Bölümü Süreli Yayını, Antalya 2004 vdd.
- Magie, *Roman Rule*** D. Magie, “*Roman Rule in Asia Minor*”, Princeton 1950.
- A. M. Mansel** A. M. Mansel, “*Pamphylia’da Yapılan Kazılar*”. Belleten 22 (1958) s. 233–240.
- , *Ege ve Yunan Tarihi*** A. M. Mansel, “*Ege ve Yunan Tarihi*”, T.T.K. Yay. XIII. Dizi – Sa.8^e, (6. baskı) Ankara 1995.
- , - Akarca** A. M. Mansel – A. Akarca, “*Perge’de Kazılar ve Araştırmalar. Excavations and Researches at Perge*”(T. T. K. Yay. V. Seri, No. 8. Antalya Bölgesinde Araştırmalar 2). Ankara 1949.
- MAMA** Monumenta Asiae Minoris Antiqua I-VIII, London - Manchester 1928-1962; IX (JRS, Monographs 4). London 1988; X (JRS, Monographs 7), London 1993
- Merkelbach – Şahin** R. Merkelbach – S. Şahin, *Die publizierten Inschriften von Perge*, şurada: EA 11 (1988) s. 97–170.
- Milner, *Roman Bridge*** N. P. Milner, *A Roman bridge at Oinoanda*, Anat. St. 48 (1998) s. 117-123.
- Mitchell, *Anatolia*** St. Mitchell, *Anatolia. Land, Men, and Gods in Asia Minor* 1 – 2, Oxford 1993.
- , *Maximinus*** St. Mitchell, *Maximinus and the Christians in A.D. 312*, şurada: JRS 78 (1988) s. 105-124.
- , *Plancii*** St. Mitchell, *Plancii in Asia Minor*, şurada: JRS 64 (1974) s. 27-39.

- Mommsen** Th. Mommsen, *Zweisprachige Inschrift aus Arykanda, şurada*: AEM 16 (1893) s.93 – 102; ayrıca şurada: Th. Mommsen, *Historische Schriften*, Bd. 3 (*Gessamelte Schriften*, Bd. 6), Berlin 1910, s. 555 – 565.
- Mon. Ant.** Monumenti antichi pubblicati del cura della Accademia Nazionale dei Lincei.
- Naour, Balbura** Ch. Naour, *Nouvelles Inscriptions de Balbura*, şurada: *Anc. Soc.* 9 (1978) s. 165 – 185.
- Nollé, I. v. Side I** J. Nollé, “*Side im Altertum I.*” *Geschichte und Zeugnisse*, Bd. I: *Geographie -Geschichte - Testimonia. Griechische und lateinische Inschriften* (I. K. 43), Bonn 1993.
- , I. v. Side II** J. Nollé, “*Side im Altertum II.*” *Geschichte und Zeugnisse*, Bd. I: *Geographie -Geschichte - Testimonia. Griechische und lateinische Inschriften* (I. K. 44), Bonn 2001
- , Pamphylische Studien** J. Nollé, *Pamphylische Studien* (I), şurada: *Chiron* 16 (1986) s. 199–212.
- OGIS** *Orientalis Graecae Inscriptiones Selectae.*
- Ormerod, Servilius Isauricus** H. A. Ormerod, *The Campaigns of Servilius Isauricus against the Pirates*, şurada: *JRS* 12 (1922) s. 35-56.
- Özgür, Skulpturen** E. Özgür, “*Skulpturen des Museum von Antalya I*”, Istanbul 1987.
- Pace, Adalia** B. Pace, *Ricerche nella regione di Conia, Adalia e Scalanova*, şurada: *ASAA* 6 - 7 (1923/24), s. 343 – 472.
- Paribeni-Romanelli, Studii** R. Paribeni–P. Romanelli, *Studii e ricerche archeologiche nell’Anatolia meridionale*, şurada: *Mon.ant.* 23 (1914) s. 6–274.

- Pflaum, *Carrières*** H.- G., Pflaum, “*Les carrieres procuratoriennes equestres sous le Haut-Empire romain*” I-IV + Suppl., Paris 1960-1982.
- , *Vicesima Hereditatum*** H.- G. Pflaum, *Une Inscription Bilingue De Kos et La Perception De La Vicesima Hereditatum*, şurada: ZPE 7 (1971) s. 64 – 68.
- PIR²** Prosopographia Imperii Romani², edd. E. Groag, A. Stein et al., I-VI (A-P), Berlin-Leipzig 1933-1998; PIR¹ (0-Z), Berlin 1897.
- PLRE I** A. H. M. Jones - J. R. Martindale - J. Morris, “*The Prosopography of the Later Roman Empire I. A. D. 260-395*”, Cambridge, London, New York, Melbourne 1971
- PLRE II** J. R. Martindale, “*The Prosopography of the Later Roman Empire II. A. D. 395-527*”, Cambridge, London, New York, Melbourne 1980.
- Pohl, *Piraterie*** H. Pohl, “*Die römische Politik und die Piraterie im östlichen Mittelmeer vom 3. bis zum 1.Jh. v. Chr.*” Berlin–New York 1993.
- Price, *Rituels and Power*** S. R. F. Price, “*Rituels and Power. The Roman Imperial Cult in Asia Minor*”, Cambridge 1984.
- Ramsay, *Inscriptions*** W. M. Ramsay, *Unedited Inscriptions*, şurada: BCH 1883, s.258 – 278.
- Ras, *Oinoanda in Lycia*** M. Ras, *Oinoanda in Lycia. The elite and economy in the Roman Empire*, şurada: Lycia 2 (1995) s. 22–38.
- RE** Pauly-Wissowa, Real-Encyclopädie der Klassischen Altertumswissenschaft.

- Rémy, *Carrieres*** B. Rémy, “*Les carrières sénatoriales dans les provinces romaines d’Anatolie au Haut-Empire*”, (31 av. J. – C. - 284 ap. J. C.) (Pont- Bithynie, Galatie, Cappadoce, Lycie- Pamphylie et Cilicie) Paris 1988.
- Rickman, *Roman Granaries*** G. Rickman, “*Roman Granaries and Store Buildings*” Cambridge 1971.
- Robert, *Rhomaia de Xanthos*** L. Robert, “*Catalogue agonistique des Rhomaia de Xanthos*”. RA 1978, s. 277–290; Ayrıca şurada: L. Robert, *Opera Minora Selecta*, Bd. 7, Amsterdam 1990 s. 681 – 695.
- Ross, *Kleinasien und Deutschland*** L. Ross, “*Kleinasien und Deutschland*”. Halle 1850.
- Rott, *Kleinasiasische Denkmäler*** H. Rott, “*Kleinasiasische Denkmäler aus Pisidien, Pamphylien, Kappadokien und Lykien*”. Leipzig 1908.
- SEG** Supplementum Epigraphicum Graecum, 1-25 Leiden 1923; 26-7 Alphen 1979-80; j 28ff. Amsterdam 1982.
- Sherwin- White, *Citizenship*** A. N. Sherwin- White, “*Roman Citizenship*”, Oxford University Press, 1996.
- , *Rome, Pamphylia and Cilicia*** A. N. Sherwin-White, *Rome, Pamphylia and Cilicia 133–70 B.C.*, şurada: JRS 66 (1976) s. 1–14.
- , *Foreign Policy*** A. N. Sherwin- White, *Roman Foreign Policy in the East 168 B. C. to A. D. I*, London 1984.
- Spratt – Forbes, *Travels in Lycia*** T. A. B. Spratt – E. Forbes, *Travels in Lycia, Milyas, and the Cibyratis* , in company with the late Rev. E. T. Daniell London, 1847.

- Syme, *Anatolica*** R. Syme, *Anatolica*. Studies in Strabo, ed. A. Birley, Oxford, 1995.
- Şahin, *Bemerkungen*** S. Şahin, *Bemerkungen zu lykischen und pamphyliischen Inschriften*, şurada: EA 17 (1991) s. 113 – 138.
- , *I.v. Arykanda*** S. Şahin, “*Die Inschriften von Arykanda*” (I. K. 48), Bonn 1994.
- , *I.v. Perge I*** S. Şahin, “*Die Inschriften von Perge I*” (Vorrömische, frühe und hohe Kaiserzeit) (IK 54). Bonn 1999.
- , *I.v. Perge II*** S. Şahin, “*Die Inschriften von Perge II*” (Historische Texte aus dem 3. Jhdt. n. Chr. – Grabtexte aus den 1. – 3. Jahrhunderten der römischen Kaiserzeit – Fragmente) (IK 61). Bonn 2004.
- , *Plancia Magna*** S. Şahin, *Perge Kentinin Kurucuları ve Plancia Magna*, şurada: Adalya I (1996) s. 45 – 51.
- , *Stadiasmus I*** S. Şahin, *Ein Vorbericht über den Stadiasmus provinciae Lyciae in Patara*, şurada: Lykia 1, (1994), s. 130 – 137.
- , - Adak, *Stadiasmus II*** S. Şahin–M. Adak, *Stadiasmus Patarensis. Ein zweiter Vorbericht über das claudische Straßenbauprogramm in Lykien*, şurada: R. Frei-Stolba (Ed.), *Siedlung und Verkehr im römischen Reich. Römerstraßen zwischen Herrschaftssicherung und Landschaftsprägung. Akten des Internationalen Kolloquiums zu Ehren von Heinz E. Herzig*, Bern 27.-30.06.2001. Bern 2004, s. 227–277.
- , - Adak, *Stad. Pat.*** S. Şahin – M. Adak, “*Stadiasmus Patarensis, Itinera Romana Provinciae Lyciae*”, Monographien zur Gephyra, İstanbul 2005 (baskıda)

- TAM** Tituli Asiae Minoris I-V, Wien 1901-1989.
- TAPhA** Transactions and Proceedings of the American Philological Association, New York.
- Texier, *Asie Mineure III*** Ch. Texier, “*Description de l’Asie Mineure, faite par ordre du gouvernement français, de 1833 à 1837*”, I–III Paris, 1839–1849.
- Thomasson, *Laterculi praesidium*** Bengt E. Thomasson, “*Laterculi praesidium*” I-III, Göteborg 1984.
- Treuber, *Geschichte der Lykier*** O. Treuber, “*Geschichte der Lykier*”, Stuttgart, 1887.
- Troxell, *Coinage*** H. A. Troxell, “*The Coinage of the Lycian League*” (Numismatic Notes and Monographs 162) (New York, 1982).
- Viale, *Adalia*** V. Viale, *Relazione sull’attività della Missione Archeologica di Adalia*, şurada: ASAA 8-9 (1925/26), s. 357 – 392.
- Wallinger, *Die Frauen i. d. HA.*** E. Wallinger. “*Die Frauen in der Historia Augusta*”, Wien 1990.
- Wörrle, *Andriake*** M. Wörrle, *Die Hafenstadt von Myra*, şurada: Borchhardt, J. (ed.), *Myra. Eine lykische Metropole in antiker und byzantinischer Zeit*, Berlin 1975, s.64-71.
- , *Stadt und Fest*** M. Wörrle, “*Stadt und Fest im kaiserzeitlichen Kleinasien*”, Studien zu einer agonistischen Stiftung aus Oinoanda (Vestigia 39) München 1988.

Zimmermann, Lykische Häfen

M. Zimmermann, *Die lykische Häfen und die Handelswege im östlichen Mittelmeer*, şurada: ZPE 92, 1992, s. 201- 217.

---, Rhodische Vorherrschaft

M. Zimmermann, *Bemerkungen zur rhodischen Vorherrschaft in Lykien (189/88 – 167 v. Chr.)*, şurada: Klio 75, 1993 s. 110 – 130.

---, Untersuchungen

M. Zimmermann, “*Untersuchungen zur historischen Landeskunde Zentrallykiens*” (Antiquitas: Reihe I, Abh. zur alten Geschichte 42), Bonn 1992.

ZPE

Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik.

DİZİNLER
KİŞİ İSİMLERİ (LATİNCE)

Aelia: **Aelia** Cale 6, 3.

Aelius: [T(ito) **Aelio**], [(ibert) Aug(usti) Vitalio, 5, 1; cum lib(ertis) eius **Aelio** Sosia et **Aelio** Epagatho. 5, 7-8; T(ito) **Aelio** Au[g](usti) lib(erto) Carpo 6, 2; Memoriae **A.** Iuni Pastoris eq(uitis) R(omani) scrib(ae) libr(arii) 63, 1; ex testamento **A.** Curti Crispini 69, 2; **A.** Curtius Crispinus Arruntianus et **A.** Curtius Auspicatus T[iti]nnianus 69, 2-3; nr70 sat1 **A.** Curtius Crispinus Arrun[tianus et **A.** Curtius Auspicatu]s Titinnianus 70, 1.

Aemilius: M(arcus) **Aemilius** Sulla et M(arcus) **Aemilius** Catulinus, 4, 5-6.

Alexander: Alexandri La[da] nr.80a, 1; Ale[xan]dri [Lada] nr 80b, 1.

Ancharius: L(ucius) **Ancharius** L(uci) f(ilius) Aem(ilia) Capi(t)o 29, 1.

Antonia: ?**Antonia** M(arci) f(ilia) 59, 1.

Antonius: M(arco) **Antoni**o 59, 2.

Apronianus: Lucium Decimium **Apronianum** le[ga]tum 26, 3; P. Cassio **Aproniano** proc(uratori) Augg. 57, 1.

Aquila: Ar[ru]ntium **Aqu[il]am** procur(atorem) su[um] . . . [τὰς ὁδοὺς ἀποκατέστησε διὰ Μάρκου Ἀρρυντίου Ἀκούλα τοῦ ἰδίου ἐπιτρόπου]. 25, 6-21.

Aquillius: M'. **Aquillius** M'. f. Cos. 71, 1.

Arruntius: Ar[ru]ntium Aqu[il]am procur(atorem) su[um] 25, 5.

Augurinus: Iunius **Augurinus** lib. et alumnus. 63, 2.

Aurelius: **Aur.** Fa[b](ius) Faustinus v(ir) p(erfectissimus) praes(es) provinciae 14, 7; **Aur.** Fab(io) Faustino v(iro) p(erfectissimo) praes(ide) provin[ciae] Lyciae. 16, 10.

Basila: per T. Helvium **Basil[am]** . . .]eg(atum) suum pro. pr. 24, 3.

Caecilius: **Caecilius** Nicianus dec(urio) 57, 4.

Caesia: C. Iulius Cornutus cum uxore **Caesia** Tertulla (?) 52, 2.

Cale: Aelia **Cale** 6, 3.

Candidus: P. Sergio **Candido** et 61, 2.

Capatius: C. **Capatius** Erastus 60, 1.

Capito: L(ucius) Ancharius L(uci) f(ilius) Aem(ilia) **Capi(t)o** 29, 2.

Carpus: T(ito) Aelio Au[g](usti) lib(erto) **Carpo** 6, 2.

Catulinus: M(arcus) Aemilius **Catulinus** 4, 6.

Cessus: **Cesso** Cissi filio 60, 3.

Cissus: **Cesso** **Cissi** filio 60, 3.

Claudia: **Claudia** Reg[i]l[i]a 15, 1.

Clodius: T(itum) [Cl(odium)?]Epr[im] Marcellum [l]eg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore).so(dalem) A(ugustalem) 13, 6.

Cogitatus: P. Qu[i]nti **Cogitati** 31, 2.

Cornutus: C. Iu[l]io [Plan]cio [C. f. Va]ro [C]orn[uto] 47, 2; C. Iulius **Cornutus** cum uxore Caesia Tertulla (?) 52, 2; idemque **Cornu[tus]** dedicavit.] 52, 3.

Crispinus: ex testamento A. Curti **Crispini** 69, 2; A. Curtius **Crispinus** Arruntianus et 69, 2; A. Curtius **Crispinus** Arrun[tianus] et 70, 1.

Curtius: ex testamento A. **Curti** Crispini 69, 2; A. **Curtius** Crispinus Arruntianus et A. **Curtius** Auspicatus T[iti]nnianus 69, 2-3; A. **Curtius** Crispinus Arrun[tianus] et A. **Curtius** Auspicat[us] Titinnianus 70, 1.

Decimius: per Lucium Decimium Apronianum le[ga]tum 26, 3.

Egloge: Marciae **Egloge** 2,1.

Epagathus: lib(ertis) eius Aelio Sosa et Aelio Epagatho. 5, 8.

Eprius: per T(itum) [Cl(odium)?]Epr[im] Marcellum [l]eg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore).so(dalem) A(ugustalem) 13, 7.

Erastus: C. Capatius Erastus 60, 1.

Eumelus: [- -]us Eumelus 68, 1.

Fabius: Aur. **Fa[b](ius)** Faustinus v(ir) p(erfectissimus) praes(es) provinciae 14, 17; Aur. **Fab(io)** Faustino v(iro) p(erfectissimo) praes(ide) provin[ciae] Lyciae. 16, 10.

Faustinus: Aur. Fa[b](ius) **Faustinus** v(ir) p(erfectissimus) praes(es) provinciae 14, 7; Aur. Fab(io) **Faustino** v(iro) p(erfectissimo) praes(ide) provin[ciae] Lyciae. 16, 10; [. . .]m[ius] Faus[tinus] heres 28, 5.

Felix: **Felici** Caesaris ser(vo) vi[k(ario)] a commentar(iis) pr(ovinciae) Lyc(iae) 7, 1.

Fidus: Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam **Fidum** 55, 2.

Flaccus: [- -]us Titi f(ilius) **Flaccus** 30, 1.

Flavia: **Flavia** Kapitolina 4, 2.

Flavius: **Fl(avius)** Nemesius Olympius v(ir) c(larissimus) 19, 4.

Gaius: C. Plan[cius M(arci) f(ilius)] Varus 33, 1; C. Iu[l]io [Plan]cio [C. f. Va]ro [C]orn[uto] 47, 1; C. Iulius Cornutus cum uxore Caesia Tertulla 52, 2; C. Capatius Erastus 60, 1; C. Iulius Plocamus 62, 1; C. Luce[ium T(iti) f(ilium)] 76, 1; C. Vennonius C. l(ibertus) Sopatrus 78, 1; Vennonia C. Vennonei l(ibertus) Tryphera. 78, 5.

Helvius: per T. **Helvium** Basil[am . . .]eg(atum) suum pro. pr. 24, 3.

Herennia: **Herennia[e]** Primigeni[ae] sorori 15, 1.

Hermes: **Hermes** 7, 4.

Iunius: A. **Iuni** Pastoris eq(uitis) R(omani) scrib(ae) libr(arii) 63, 1; **Iunius** Augurinus 63, 2.

Kapitolina: Flavia Kapitolina 4, 2.

Liberalis: Marcia **Libera[liis]** mater. 2, 5.

Licinia: et **Li[ci]niae** L(ucii) f(iliae) 59, 2.

Licinius: L(ucio) **Licinio** Ruf[o] 59, 1.

Li[?] [. . .]i f(ilius) **Li[. . .]** 77, 1.

Lucius: **Lucium** Decimium Apronianum le[ga]t[um] 26, 3; **L(ucius)** Ancharius **L(uci)** f(ilius) Aem(ilia) Capi(t)o 29, 1; **L(ucio)** Pupio L(uci) f(ilio) Sab. Praesenti 54, 1; **L(ucio)** Licinio Ruf[o] - - - et **Li[ci]niae L(ucii)** f(iliae) 59, 1/2; [**Lucius** Salvius **Lucii** f. Sergia] 79, 1/2.

Magna: Plancia M. f. **Magna** 36, 2; Plancia M. f. **Manga** 37, 2; [Plan]cia M. f. **Magna** 38, 2; Plancia M. f. [**Magna**] 39, 2; Pla[nci]a M. f. **Magna** 40, 2; Plancia M(arci) f(ilia) **Ma[gn]a** 41, 2; Plancia M. f. **Magna** 42, 2; Plancia M. f. [**Magna**] 43, 2; Plancia M. f. **Mag[na]** 44, 2; Plancia M. f. **Mag[na]** 45, 2; [Plancia Marci f.] **Magna** 46, 2; Pl[an]c[i]a M. f. **M[ag]na ma[t]er** 47, 3.

Manius: **M'**Aquillius **M'** f.cos. 71, 1.

Marcellus: T(itum) [Cl(odium)?] Epri[um] **Marcellum** [l]e[ga]t[um] A[ug]ust[us]i pro pr(aetore) so[ci]dale[m] A[ug]ustale[m] 13, 6.

Marcia: **Marciae** Egloge 2, 1; et **Marcia** Libera[liis] mater. 2, 5.

Marcus: Sex(ti) **Marci** Prisci leg(ati) pro pr(aetore) Lyciae 2, 4; **M(arcus)** Aemilius Sulla et **M(arcus)** Aemilius Catulinus filii eius 4, 5/6; **M(arcus)** Sempro[nius] 27, 1; C. Plan[cius] **M(arci)** f(ilius) Varus 33, 1; Plancia **M.** f. Magna 36, 2; Plancia M. f. Magna 37, 2; [Plan]cia **M.** f. Magna 38, 2; Plancia **M.** f. [Magna] 39, 2; Pla[nci]a **M.** f. Magna 40, 2; Plancia **M(arci)** f(ilia) **Ma[gn]a** 41, 2; Plancia **M.** f. Magna 42, 2; Plancia **M.** f. [Magna] 43, 2; Plancia **M.** f. Mag[na] 44, 2; Plancia **M.** f. Mag[na] 45, 2; [Plancia **Marci** f.] Magna 46, 2; P l[an]c[i]a **M.** f. M[ag]na ma[t]er 47, 3; **M(arcus)** Ulp[ius] Urbanus v(ir) p(erfectissimus) praeses prov(inciae) Pamfyliae 49, 6; [**M(arcus)**] Ulp[ius] Urbanus [v. p.] p. p. P[am]fyl. 50, 2; Anto[nia] **M(arci)** f(ilia) . . . et **M(arco)** Antoni[o] 59, 1/2.

Mercusenus: [P. **Mercuseni** alumni cari]ssim[i] P. **Mercusenus** Theodotus patron scriba 12, 02/2.

Naneles: [?Na]neles 64, 3.

Nicianus: Caecilius **Nicianus** dec(urio) 57, 4.

Nonius: [Non(ii)] Asprenatis Teg(ati) propr(aetore) 64, 2.

Olympius: Fl(avius) Nemesius **Olympius** v(ir) c(larissimus) 19, 5.

Paederos: **Paederos** pater, a manu Sex(ti) Marci Prisci leg(ati) pro pr(aetore) Lyciae 2, 3.

Pastor: Memoriae A. Iuni **Pastoris** eq(uitis) R(omani) scrib(ae) libr(arii) 63, 1.

Plancia: **Plancia** M. f. Magna 36, 2; **Plancia** M. f. Manga 37, 2; [Plan]cia M. f. Magna 38, 2; **Plancia** M. f. [Magna] 39, 2; **Pla[nci]a** M. f. Magna 40, 2; **Plancia** M(arci) f(ilia) Ma[gna] 41, 2; **Plancia** M. f. Manga 42, 2; **Plancia** M. f. [Magna] 43, 2; **Plancia** M. f. Mag[na] 44, 2; **Plancia** M. f. Mag[na] 45, 2; [Plancia Marci f.] Magna 46, 2; **Pl[a]nc[i]a** M. f. M[ag]na ma[t]er 47, 3.

Plancius: C. **Plan[cius** M(arci) f(ilius)] Varus 33, 1; C. Iu[l]io [Plan]cio [C. f. Va]ro [C]orn[uto] 47, 1.

Plocamus: C. Iulius **Plocamus** 62, 1.

Praesens: L. Pupio L. f. Sab. **Praesenti**, trib. milit., praefecto equitum alae [Picentinae, proc. Caesaris ad ripas Tiberis, proc. Tiberi Claudii Caesaris Augusti Germanici - - - Prov. Galatiae 54, 1;

Primigenia: Herennia[e] **Primigeni[ae]** sorori suae 15, 1.

Psycaron: [Psy]caroni ancillae 64, 1.

Publius: [P. Mercuseni alumni cari]ssim[i] **P. Mercusenus** Theodotus patron scriba 12, 02/2; **P. Qu[i]nti** Cogitati 31, 2; **P. Cassio** Aproniano proc(uratori) Augg. 57, 1; **P. Sergio** Candido et Quin[to] 61, 2.

Pupius: L. **Pupio** L. f. Sab. Praesenti, trib. milit., praefecto equitum alae [Picentinae, proc. Caesaris ad ripas Tiberis, proc. Tiberi Claudii Caesaris Augusti Germanici - - - Prov. Galatiae 54, 1.

Quintus: P. **Qu[i]nti** Cogitati 31, 1; **Q(uintum)** Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum 55, 1; P. Sergio Candido et **Quin[to]** 61, 3.

Regilia: Claudia **Reg[i]l[i]a** 15, 1.

Salvius: [Lucius **Salvius** Lucii f. Sergia] 79, 1.

Saxa: Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) **Saxam** Fidum 55, 2.

Sempronius: M(arcus) **Sempro[nius]** 27, 1.

Sergia: et **Sergia** Theopropis uxor Vibi[i] ? 61, 1.

Sergius : et P. **Sergio** Candido et Quin[to] 61, 2.

Sextus: **Sex(ti)** Marci Prisci leg(ati) propr(aetore) Lyciae 2, 4; Q(uintum) Voconium **Se[x](ti)** fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum 55, 2; - -] **Sex(ti)** f. Vol(tinia) 58, 1.

Sopatrus: C. Vennonius C. l(ibertus) **Sopatrus**. 78, 2.

Sosia: cum lib(ertis) eius Aelio **Sosia** et ... Αἰλί[ου Σωσ]ία 5, 8-17.

Tertulla: C. Iulius Cornutus cum uxo[re Caesia **Tertulla** (?) 52, 2.

Thaliarchus: **Thaliarchi** Aug(usti) l(iberti) 3, 1.

Theodotus: [P. Mercuseni alumni cari]ssim[i] P. Mercusenus **Theodotus** patron scribe 12,3.

Theopropis : -]us et Sergia **Theopropis** uxor Vibi[i] 61, 1.

Thaliarchilla: Thaliarchi Aug(usti) l(iberti) f(iliae) **Thaliarchillae** 3, 2.

Titinnianus: A. Curtius Crispinus Arruntianus et A. Curtius Auspicatus **T[iti]nnianus** 69, 3; A. Curtius Crispinus Arrun[tianus et A. Curtius Auspicatu]s **Titinnianus** 70, 1.

Titus: [**T(ito)** Aelio] l(iberto) Aug(usti) Vitalio, subp[r]ocuratori XX heredit[ati]u[m] reg(ionis) Lyciacae 5, 2; **T(ito)** Aelio Au[g](usti) lib(erto) Carpo, proc(uratori) provinc(iae) Lyciae, 6, 2; per T(itum) [Cl(odium)?]Epriūm Marcellum [l]eg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore) s[oc]dalem Augustalem 13, 8; per **T.** Helvium Basil[am ?] [l]eg(atum) suum pro. pr. 24, 3; [- -]us **Titi** f(ilius)] Flaccus 30, 1; C. Luce[ium **T(iti)** f(ilium)] 76, 1.

Tryphera: Vennonia C. Vennonei l(iberta) **Tryphera** 78, 7.

Ulpus: M. Ulpus Urbanus v(ir) p(erfectissimus) praeses prov(inciae) Pamfylicae 49, 6; [M.] Ulp[us] Urbanus [**v(ir)** p(erfectissimus)], p(raeses) p(rovinciae) P(am)fylicae 50, 2;

Urbanus: M. Ulpus Urbanus v(ir) p(erfectissimus) praeses prov(inciae) Pamfylicae 49, 6; [M.] Ulp[us] Urbanus [**v(ir)** p(erfectissimus)], p(raeses) p(rovinciae) P(am)fylicae 50, 2;

Varus: C. Plan[cius M(arci) f(ilius)] Varus [- 33, 2; C. Iu[l]io [Plan]cio [C. f. Va]ro [C]orn[uto] 47, 1;

Vennonius: C. Vennonius C. l(ibertus) Sopatrus. 78, 1; Vennonia · C. Vennonei l(iberta) Tryphera. 78, 6

Vennonia: Vennonia C. Vennonei l(iberta) Tryphera. 78, 5.

Verus: D(is) M(anibus) [.]vio Ver(o) [.] optioni [cl(assis) pr(aetoriae)] Misenat(ium) 28, 2;

Vibius:]us et Sergia Theopropis uxor Vibi[i] 61, 2;

Victor: Vi[c]tor Caesaris l(ibertus) Diana[e v]otū[m] 35, 1;

Vitalius: [T(ito) Aelio] l(iberto) Aug(usti) Vitalio, subp[r]ocuratori XX heredit[ati]u[m] reg(ionis) Lyciacae 5, 2;

Voconius: Q(uintum) **Voconium** Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum 55, 2;

TAMAMLANAMAYAN KİŞİ İSİMLERİ (LATİNCE)

[. .]i f. Li[- -] strator o[fficii] eiu[s] 77, 1.

[. . .]**mius** Faus[tinus] heres 28, 5.

?**Anto]nia** M(arci) f(ilia) 59, 1

[- - -]**s** Neronis Aug(usti) disp(ensator) 3, 3.

[- -]**us** Titi f(ilius)] Flaccus 30, 1

us et Sergia Theopropis uxor Vibi[i] 61, 1.

[- - -]**us** Eumelus [- - -] 68, 1.

[.]**vio** Ver(o) [.] optioni [cl(assis) pr(aetoriae)] Misenat(ium) 28, 2.

KİŞİ İSİMLERİ (YUNANCA)

Αιλία: **Αιλία** Κάλη ἀνδρὶ ἀγαθωτ[ά]τῳ 6, 10.

Αἴλιος: Τ(ίτῳ) **Αἴλιῳ** Σεβ(αστοῦ) ἀπελευθ(έρῳ) Οὐειταλίῳ, ἀντεπιτρόπῳ κ' κλη[ρ]ονομιῶν **Ν** ἐπαρχε[ί]ας Λυκίας 5, 10; ἀπ[ε]λευθ(έρων)] αὐτοῦ **Αἰλί[ου]** Σωσ[ί]α καὶ **Αἰλί[ο]υ** Ἐπαγ[ά]θου. 5, 17–18; Τίτ(ον) **Αἴλιον** Σεβ(αστοῦ) ἀπελ(εύθερον) Κάρπον, ἐπίτροπον ἐπαρχίας Λυκίας 6, 8; [ἐκ] διαθήκης **Α.** Κουρτίου Κρισπείνο[υ] **Α.** [Κ]ούρτιος Κρισ[πείνο]ς Ἄρρουντιανὸς καὶ **Α.** Κούρτιος Αὐσπικᾶτος Τιτινιαν[ός] 69, 4–5.

Ἀκούλα: Bkz. **Aquila**

Ἀκύλλιος: Μάνιος Ἀκύλλιος Μανίου ὑπάτος Ῥωμαίων 71, 3.

Ἀντώνιος: Λικινία] Λευκίου Θυγατρὶ καὶ Μάρκῳ Ἀντωνίῳ[ι] 59, 5.

Ἀπρωνιανός: διὰ Λουκίου Δεκίμου Ἀπρωνιανοῦ πρεσβευτοῦ 26, 9.

Ἄρρουντιανός: **Α.** [Κ]ούρτιος Κρισ[πείνο]ς Ἄρρουντιανὸς καὶ **Α.** Κούρτιος Αὐσπικᾶτος Τιτινιαν[ός] 69, 6.

Ἄρρυντίος: [τὰς ὁδοὺς ἀποκατέστησε διὰ Μάρκου Ἀρρυντίου Ἀκούλα τοῦ ἰδίου ἐπιτρόπου]. 25, 20.

Αὐσπικᾶτος: **Α.** [Κ]ούρτιος Κρισ[πείνο]ς Ἄρρουντιανὸς καὶ **Α.** Κούρτιος **Αὐσπικᾶτος** Τιτινιαν[ός] 69, 6.

Α[-]: Λευκίῳ Λικινίῳ Ῥούφῳ **Α[]** 59, 4.

Γάϊος· Γ. Ίουλ[ίω Πλ]ανκίω Οὐ[ά]ρω Κο[ρ]νούτῳ 47,4; **Γάϊος** Καφάτιος Ἔραστος 60,5; **Γάϊος** Ίούλιος Πλόκαμος 62,5; **Γάιον** Λ[ο κκήιον] Τίτου υἰὸν 76,5; **Γάϊος** Οὐεννώνιος **Γαῖου** Σώπατρος 78,3; Οὐεννωλία **Γαῖου** Οὐεννωίου Τρυφέρα. 78, 8.

Ἐγλογή· Μαρκία **Ἐγλογῆ** 2, 7.

Ἐπάγαθος· ἀπ[ελευθ(έρων)] αὐτοῦ Αἰλί[ου Σωσ]ία καὶ Αἰλίο[υ] **Ἐπαγ]άθου.** 5, 18.

Ἔραστος· Γάϊος Καφάτιος **Ἔραστος** 60, 5.

Θεόδοτος· Π. Μερκουσήνιος **Θεόδοτος** πατρων σκρεΐβας 12,9.

Ίούλιος· Γ. Ίουλ[ίω Πλ]ανκίω Οὐ[ά]ρω Κο[ρ]νούτῳ 47,4.

Κάλη· Αἰλία **Κάλη** 6, 10.

Κάρπος· Τίτ(ον) Αἴλιον Σεβ(αστοῦ) ἀπελ(εύθερον) **Κάρπον**, ἐπίτροπον ἐπαρχίας Λυκίας, 6, 8.

Καφάτιος· Γάϊος Καφάτιος Ἔραστος 60, 5.

Κίσσος· Κίσσωι **Κίσσου** 60, 7.

Κούρτιος· Α. **Κουρτίου** Κρισπέινο[υ] 69, 5; Α. **[Κ]ούρτιος** Κρισ[πέινο]ς Ἄρρουντιανὸς 69, 5; Α.

Κούρτιος Αὐσπικᾶτος Τιτινιαν[ὸς] 69, 6.

Κορνούτος· Γ. Ίουλ[ίω Πλ]ανκίω Οὐ[ά]ρω **Κο[ρ]νούτῳ** 47, 5.

Κρεπερήϊος· Λ(εύκιον) **Κρεπερήϊον** Λ(ευκίου) υἰὸν Σεργία Παῦλον 26, 4.

Κρισπέϊνος· Α. Κουρτίου **Κρισπέινο[υ]** 69, 5; Α. **[Κ]ούρτιος** **Κρισ[πέινο]ς** Ἄρρουντιανὸς 69, 5.

Λεύκιος· Λ(ευκίου) υἰὸν 26, 4; Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον **Λ(ευκίου)** υἰὸν Σεργία Παῦλον 26, 4;

Λευκίωι Λικιννίωι Ῥούφωι 59, 4; Λικιννία] **Λευκίου** θυγατρὶ 59, 5; **Λεύκιος** Σάλβιος **Λευκίου**

υεῖδς Σεργία 79, 2–3.

Λιβερᾶλις· Μαρκία **Λιβερᾶλις** μ[η]μ[η]μ[η]μ[η] 2, 12.

Λικιννία· Λικιννία] Λευκίου θυγατρὶ 59, 5.

Λικίννιος· Λευκίωι **Λικιννίωι** Ῥούφωι 59, 4.

Λουκκήιος· Γάιον Λ[ουκκήιον] Τίτου υἰὸν 76, 5.

Λούκιος· διὰ **Λουκίου** Δεκίμου Ἄπρωνιανοῦ πρεσβευτοῦ. 26, 9.

Ρούφος: Λευκίωι Λικιννίωι **Ρούφωι** 59, 4.

Σέξτος: Σεξ. Μαρκίου Πρε**κ**[ου] πρεσβευτοῦ ἀντιστρατήγ[ου], 2, 10.

Σωσία: Bkz. **Sosia**

Σεμπρώνιος: Μᾶρκος **Σεμ[πρώνιος]** 27, 3.

Σώπατρος: Γάϊος Οὐεννώνιος Γαίου **Σώπατρος** 78, 4.

Σάλβιος: Λεύκιος **Σάλβιος** Λευκίου υειὸς Σεργία 79, 2.

Τίτος: **Τ(ίτω)** Αἰλίω Σεβ(αστοῦ) ἀπελευθ(έρω) Οὐειταλίω, 5, 10; **Τίτ(ον)** Αἰλίον Σεβ(αστοῦ) ἀπελ(εύθερον) Κάρπον, 6, 8; [- -]ος, **Τίτου** υἱός, [Φλ]άκκος. 30, 2; Γάϊον Λ[ουκκήιον] **Τίτου** υἰὸν 76, 6.

Τιτιννιανός: καὶ Α. Κούρτιος Αὐσπικᾶτος **Τιτιννιαν[ός]** ἐποίησαν. 69, 6.

Τρυφέρα: Οὐεννωγία Γαίου Οὐεννωγίου **Τρυφέρα** 78, 9.

[Φλ]άκκος: [- -]ος, Τίτου υἱός, [Φλ]άκκος. 30, 3.

TAMAMLANAMAYAN KİŞİ İSİMLERİ (YUNANCA)

-νία Μάρ]κου θυγάτηρ 59, 4.

[- -]ος, Τίτου υἱός, [Φλ]άκκος 30, 2

TANRI – TANRIÇA, DİN (LATİNCE)

Deus: **D(is)** M(anibus) 4,1; [**D(is)** M(anibus)] 5,1; [**D(is)** M(anibus)] 6, 1; **Dis** Manibus 8,1; [**Dis** manibus] 12, 01; **Ti**(berius) Claudius Drusi f(ilius) Caesar **deus** Aug(ustus) Germanicus pontife[x] μαχ(imus) τ[ri]b[un]iciae p[ro]t(estate) X, ço(n)s(ul) V, imp(erator) XII[X], des[ig]. p(ater) p(atriciae), 13, 2; **D(is)** M(anibus) 28, 1; **Dis** patris et domui Aug(ustorum) 69, 1.

Diana: Dia]nae **Pergaeae** 34, 1; **Diana**[e v]o]tu[m] 35, 1; **Dianae** Pergensi 36, 1.

Divus: Imp(eratoris) Caesaris **divi** Traiani Parthici f(ili) **divi** [Nervae nepotis Hadriani Augusti 1, 1; Imp(eratoris) Caesaris **divi** Traiani Parthici f(ili) **divi** Nervae nepotis Traiani [H]adriani Augusti 18, 1; [**Divo**] Augusto 38, 1; **Divo** Nerva[e] 39, 1; **Divo** Traiano 40, 1; [Imp(eratori) Caesari **Divi**] Traiani [Parthici f(ilio), **Divi** N]ervae n(epoti) [Traiano

Hadria]no Aug(usto) 41, 1-2; **Divae** Marcianae 42, 1; **Divae** Matid[iae] 44, 1; donis mil(itaribus) [donatum a **div]o** Traiano 55, 13; ac[] a **d[ivo A]ntonino** A[ugusto 56, 9; nepo]ti, **div[i** - - - - pronepoti, - - - -]Aug[- - - 73, 2.

Genius: [**G]enio** civitatis 37, 1; [**Genio**] civi[tatis] ? 67, 1.

immortalis: iuxta deos **i[mmortales]** 22, 5.

Manes: D(is) **M(anibus)** 4, 1; [D(is) **M(anibus)]** 5, 1; [D(is) **M(anibus)]** 6, 1; Dis **Manibus** 8, 1; [Dis **manibus**] 12, 01; D(is) **M(anibus)** 28, 1.

pontifex: T̄i(berius) Claudius Drusi f(ilius) Caesar deus Aug(ustus) Germanic̄ us **pontife[x]** max(imus) 13, 3; [Ti. et C. Ca]esares Augusti **po[ntifices m]aximi** 24, 1; [T]i(berius) Claudius Drus[i f(ilius)] Caesar Au[g(ustus) G]erm[an]icus, **pontif(ex)** maxim[us] 25, 3; [Imp(eratori) Caesari ... [Traiano Hadria]no Aug(usto) **[pont(ifici) max(imo)** 41, 4.

religiosus: pro istius modi vestro **religioso** proposito pet]ere 22, 2; nostram iuxta deos i[mmortales **religiosam]** 22, 4.

sanctio: nostris **sanctionibus** interclusa sit facultas 10, 14; **sanctionis** nostrae 11, 13; secundum constitu]tam nostrae clementiam **sanctionem** 11, 23.

votum: Vi[c]tor Caesaris l(ibertus) Diana[e v]o]tu[m] 35, 1.

TANRI – TANRIÇA, DİN (YUNANCA)

Ἄρτεμις: Ἀρτέμιδι Περγαία 6, 3.

ἀρχιερεὺς: [T]i[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσ[ου] υἱὸς Καίσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, ἀρχιερεὺς μέγιστος, 25,11; [Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ Παρθικοῦ υἱῷ . . . Τραιανῷ Ἀδριανῷ Σεβαστῷ ἀρχιέρει μεγίστω,] 41, 9.

Δ(αίμων· Θεοίς) Δ(αίμοσιν). 5,9; Θεοίς **Δαίμοσιν.** 6,7.

Θεά: Θεᾶ Μαρκιανῆ 42,3 ; Θεᾶ Ματιδία 44,3.

Θεῖος: ὦ θεῖό]τατοι Βασιλεῖς 22, 13; ὑμετέρω θεῖω καὶ αἰωνίω [νεύματι 22,20.

Θεός: Θε(οίς) Δ(αίμοσιν). 5,9; Θεοίς Δαίμοσιν 6,7; θεοί]ς κατ]αχθον[ίους] 12,5; τῆς τ]ῶν θεῶν τῶν ὁμογενῶν ὑμῶν φιλανθρωπίας 22,12; τὴν τειμὴν τὴν τοῖς θεοῖς ὀφειλομένην 22,19; τῇ τῶν ὁμογενῶν ὑμῶν θεῶν θρησκείᾳ 22,23; Θεοίς [π]ατρίους κα[ὶ τ]ῷ [οἴκῳ τ]ῶν Σεβαστ[ῶ]ν 69, 4.

Θεός: [Θεῷ] Αὐγούστῳ 38.3; Θεῷ Νέρουα 39,3; Θεῷ Τραιανῷ 40,3; [Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ Παρθικοῦ υἱῷ, Θεοῦ Νέρουα υἱῶν, Τραιανῷ Ἀδριανῷ Σεβαστῷ 41, 06 – 07.

καταχθόνιος: θεοί]ς κατ]αχθον[ίους] 12, 5.

Τύχη: Τύχη τῆς πόλεως 37, 3.

Χριστανός: τοῦς πάλαι [μαιομένους **Χρι**]στανούς 22, 17.

ROMA IMPARATORLARI VE AİLE FERTLERİ (LATİNCE)

Augustus: [Divo] **Augusto** ... [Θεῶ] **Αὐγούστῳ** 38, 1/3.

Tiberius: [Ti. et C. Ca]esares **Augusti** po[ntifices m]aximi tribunic(iae) pot[estate 24, 1.

Caligula: [Ti. et C. Ca]esares **Augusti** po[ntifices m]aximi tribunic(iae) pot[estate 24, 1.

Drusus: Tī(berius) Claudius **Drusi** f(ilius) **Ϝ**?Caesar deus Aug(ustus) Germaniçus pontife[x] maç (imus) tr [i]b uniciae p[ot](estate) X, ç o(n)s(ul) V, imp(erator) XII[X], deç [ig]. p(ater) p(atriciae), 13, 1. [T]i(berius) Claudius **Drus[i]** f(ilius) Caesar Au[g(ustus) G]erm[an]icus... [T]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος **Δρύσ[ου]** υἱὸς Καίσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς 25, 1/9.

Claudius: Tī(berius) Claudius Drusi f(ilius) **Caesar** deus Aug(ustus) Germaniçus pontife[x] maç (imus) tr [i]b uniciae p[ot](estate) X, ç o(n)s(ul) V, imp(erator) XII[X], deç [ig]. p(ater) p(atriciae), 13, 1; [T]i(berius) Claudius Drus[i] f(ilius) **Caesar Au[g(ustus) G]erm[an]icus**, pontif(ex) maxim[us], trib(uniciae) po[t](estate) X, imp(erator) XIII, p(ater) p(atriciae), c[on]s. desi[g](natus) V, ... [T]ι[βέ]ρι[ος] **Κλαύδιος Δρύσ[ου]** υἱὸς **Καίσαρ Σεβαστὸς** Γερμανικὸς, ἀρχιερεὺς μ[ε]γίστος, δημα[ρ]χικῆς ἐξουσίας [τ]ὸ ἴ, αὐτοκράτω[ρ τὸ ιη], πατήρ πατρίδ[ος], [ἀνθύπατος ἀποδεδειγμένος τὸ ε,] 25, 1/9; [proc. **Tiberi Claudi Caesaris Augusti** Germanici - - - Prov. Galatiae] 54, 7;

Nero: [- - -]s **Neronis** Aug(usti) disp(ensator) 3, 3.; Claudio Caesari German[ico Augusto Neroni -] 52, 1.

Vespasianus: Imp(eratori) **T(ito) Fl(avio)Vespasiano** Caesari Aug(usto) 53, 2.

Nerva: Horrea Imp(eratoris) Caesaris divi Traiani Parthici f(ili) **divi [Nervae** nepotis Traiani Hadriani Augusti]. 1, 1; Horrea Imp(eratoris) Caesaris Divi Traiani Parthici f(ili) **divi Nervae** nepotis Traiani [H]adriani Augusti cos. III 18, 1; **Divo Nerva[e]** ... Θεῶ **Νέρουα** 39, 1/3; [Imp(eratori) Caesari Divi] Traiani [Parthici f(ilio), **divi N]ervae** n(epoti) [Traiano Hadria]no Aug(usto) ...[Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ Παρθικοῦ υἱῶ, Θεοῦ **Νέρουα** υἱωνῶ, Τραιανῶ Ἀδριανῶ Σεβαστῶ 41, 2/08.

Traianus: Imp(eratoris) Caesaris **divi Traiani Parthici** f(ili) divi [Nervae nepotis Traiani Hadriani Augusti]. 1, 1; Imp(eratoris) Caesaris Divi Traiani Parthici f(ili) divi Nervae nepotis Traiani [H]adriani Augusti cos. III 18, 1; **Divo Traiano** ... Θεῶ **Τραιανῶ** 40, 1/3; [Imp(eratori) Caesari **Divi] Traiani** [Parthici f(ilio), Divi N]ervae n(epoti) [Traiano Hadria]no Aug(usto) [pont(ifici) max(imo) trib(uniciae) p]otest(ate) V, [co(n)s(ul) III. ... [Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ **Τραιανοῦ** Παρθικοῦ υἱῶ, Θεοῦ **Νέρουα** υἱωνῶ, Τραιανῶ

Ἄδριανῶ Σεβαστῶ . . . 41, 1/7; donis mil(itaribus) [donatum a **div**]o **Traiano** [ob] exped[itionem Parthic]a[m 55, 13.

Ulpia Marciana: Divae **Marcianae** ... Θεᾶ **Μαρκικανῆ** 42, 1/3.

Plotina Augusta: **Plotina**[e Augustae] ... **Πλωτεινῆ** Σεβαστῆ] 43, 1/3.

Matidia: Divae **Matid[iae]** ... Θεᾶ **Ματιδία** 44, 1/3.

Hadrianus: Horrea Imp(eratoris) Caesaris divi Traiani Parthici f(ili) divi [Nervae nepotis Traiani **Hadriani** Augusti]. 1, 1; Horrea Imp(eratoris) Caesaris divi Traiani Parthici f(ili) Divi Nervae nepotis Traiani [H]adriani Augusti cos. III 18, 1; [**Imp(eratori) Caesari** Divi] Traiani [Parthici f(ilio), Divi N]ervae n(epoti) [**Traiano Hadria**]no **Aug(usto)** [pont(ifici) max(imo) trib(uniciae) p]otest(ate) V, [co(n)s(ul) III. ... [Αὐτοκράτορι Κάισαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ Παρθικοῦ υἱῶ . . . **Τραιανῶ Ἄδριανῶ** Σεβαστῶ ἀρχιέρει μεγίστω,] 41, 1/8.

Sabina: Sabinae Augus[tae] ... **Σαβείνῆ** Σεβαστ[ῆ] 45, 1/3.

Marcus Aurelius: **Imp. Caesar M. Aurelius Antonin[us] Aug.** Ἀρμενιαν. tr. pot. XIX, imp. II cos. III et [Imp.] Caesar Aurelius [V]erus Aug. Armeni[a]cus tr. pot. V imp. II cos. II procos. 32, 2.

Lucius Verus: Imp. Caesar M. Aurelius Antonin[us] Aug. Ἀρμενιαν. tr. pot. XIX, imp. II cos. III et [Imp.] Caesar Aurelius [V]erus Aug. Armeni[a]cus tr. pot. V imp. II cos. II procos. 32, 7.

Belirlenemeyen Antonin Hanedanlığı İmparatoru: An[tonino] [- - -] I ἈΠΙΣΙΣ 48, 1; a d[ivo] [A]ntonino A[ugusto] 56, 10.

Gordianus III: [**Marc]o An[tonio Gordiano]** nobilissimo [CaesariAug(usto)] 74, 2.

Diocletianus: **Impp. Caess. C. Aur. Val. Diocletiani** et M. Aur. Val. Maximian[us] Aug. et Impp. Caess. Fl. Val. Constanti et Gal. Val. Maximiani p.p. felic. et invicti Aug. et Fl. Val. Severi et Gal. Val. Maximini nobb. Caess. 72, 2; [- - - **Diocletiano** - - -] inv(icto) [Aug(usto) - - - - et] Imp(eratori) Cae[s(ari) - - - Maximiano - - - - - trib(uniciae) pot(estate) (I)I]II, cos. II, imp(eratori) III, p(atr) p(atr) [75, 1.

Maximianus: consulatos ^{sic} scilicet nostri Constanti et **Maximiani** [**Augustorum** quinti de adnotationibus eorum 11, 5; virtute pietate felicitate providentia invicto d(omino) n(ostro) Maximiano nob(ilissimo) Caesari ☞ 49, 4; Impp. Caess. C. Aur. Val. Diocletiani et **M. Aur. Val. Maximian[us] Aug.** et Impp. Caess. Fl. Val. Constanti et Gal. Val. Maximiani p.p. felic. et invicti **Aug.** et Fl. Val. Severi et Gal. Val. Maximini nobb. Caess. 72, 4; [- - - **Diocletiano** - - -] inv(icto) [Aug(usto) - - - - et] **Imp(eratori) Cae[s(ari) - - - Maximiano** - - - - - trib(uniciae) pot(estate) (I)I]II, cos. II, imp(eratori) III, p(atr) p(atr) [75, 2.

Constantius: consulatos ^{sic} scilicet nostri **Constanti** et Maximiani [**Augustorum** quinti de adnotationibus eorum 11, 5; dd. [n]n. Fl. Val. Constantino p(io) f(elici) invicto Aug(usto)

et Fl. Cl. Constantino et **Fl. Iul. Constantio** et Fl. Iul. Constan<ti n>obb. **Caess.** 14, 5; dd. nn. F[l.] Val. Const[antino] [p(io) f(elici) invicto Aug(usto)] et Fl. Cl. Constantin[o et] **Fl. Iul. Constantio** e[t] Fl. Iul. Constan<ti n>obb. **Caess.** Balburensium civitatis curantae ^{sic} 16, 5; [virtute pietate felicitate providentia invicto **d(omino) n(ostro) Constantio** nobilissimo] Ç a [esari 50, 03; Imppp. Caess. C. Aur. Val. Diocletiani et M. Aur. Val. Maximi<a>ni Augg. et Imppp. Caess. **Fl. Val. Constanti** et Gal. Val. Maximiani p.p. felic. et invicti Augg. et Fl. Val. Severi et Gal. Val. Maximini nobb. Caess. 72, 4.

Galerius: Imppp. Caess. C. Aur. Val. Diocletiani et M. Aur. Val. Maximi<a>ni Augg. et Imppp. Caess. Fl. Val. Constanti et **Gal. Val. Maximiani p.p. felic. et invicti Augg.** et Fl. Val. Severi et Gal. Val. Maximini nobb. Caess. 72, 5.

Severus II: Imppp. Caess. C. Aur. Val. Diocletiani et M. Aur. Val. Maximi<a>ni Augg. et Imppp. Caess. Fl. Val. Constanti et Gal. Val. Maximiani p.p. felic. et invicti Augg. et **Fl. Val. Severi** et Gal. Val. Maximini **nobb. Caess.** 72, 8.

Constantinus: dd. [n]n. **Fl. Val. Constantino p(io) f(elici) invicto Aug(usto)** et Fl. Cl. Constantino et Fl. Iul. Constantio et Fl. Iul. Constan<ti n>obb. Caess. 14, 2; dd. nn. **F[l.] Val. I. Const[antino] [p(io) f(elici) invicto Aug(usto)]** et Fl. Cl. Constantin[o et] Fl. Iul. Constantio e[t] Fl. Iul. Constan<ti n>obb. Caess. Balburensium civitatis curantae ^{sic} 16, 2; Αὐτοκράτορσιν Καί]σαρσιν Γαλερ(ίω) Οὐαλερ(ίω) Μαξιμείω καὶ [Φλ(αυίω) Κωνσταντείνω] καὶ Οὐαλερ(ίω) Λικιννιανῶ Λικιννίω 22, 10.

Licinius: Αὐτοκράτορσιν Καί]σαρσιν Γαλερ(ίω) Οὐαλερ(ίω) Μαξιμείω καὶ [Φλ(αυίω) Κωνσταντείνω] καὶ Οὐαλερ(ίω) Λικιννιανῶ Λικιννίω 22, 10.

Maximinus Daia: Αὐτοκράτορσιν Καί]σαρσιν Γαλερ(ίω) Οὐαλερ(ίω) Μαξιμείω καὶ [Φλ(αυίω) Κωνσταντείνω] καὶ Οὐαλερ(ίω) Λικιννιανῶ Λικιννίω 22, 9; Imppp. Caess. C. Aur. Val. Diocletiani et M. Aur. Val. Maximi<a>ni Augg. et Imppp. Caess. Fl. Val. Constanti et Gal. Val. Maximiani p.p. felic. et invicti Augg. et Fl. Val. Severi et **Gal. Val. Maximini nobb. Caess.** 72, 9.

Valens: d(ominum) n(ostrum) Fl(avium) Iul(ium) Constantium **d(ominum) n(ostrum) Fl(avium) Valentem victor(em) semper Aug(u)s(tum)** 20, 3.

Constatinus II: dd. [n]n. Fl. Val. Constantino p(io) f(elici) invicto Aug(usto) et **Fl. Cl. Constantino** et Fl. Iul. Constantio et Fl. Iul. Constan<ti n>obb. **Caess.** 14, 4; dd. nn. F[l.] Val. Const[antino] [p(io) f(elici) invicto Aug(usto)] et **Fl. Cl. Constantin[o et]** Fl. Iul. Constantio e[t] Fl. Iul. Constan<ti n>obb. **Caess.** Balburensium civitatis curantae ^{sic} 16, 4.

Constantius II: **D(ominum) n(ostrum) Fl(avium) Iul(ium) Constantium victorem Aug(ustum)** 19, 1; **d(ominum) n(ostrum) Fl(avium) Iul(ium) Constantium** d(ominum) n(ostrum) Fl(avium) Valentem victor(em) semper Aug(u)s(tum) 20, 1.

Constans: dd. [n]n. Fl. Val. Constantino p(io) f(elici) invicto Aug(usto) et Fl. Cl. Constantino et Fl. Iul. Constantio et **Fl. Iul. Constan<ti n>obb. Caess.** 14, 6; dd. mn. F[l.] Val. Const[antino] [p(io) f(elici) invicto Aug(usto)] et Fl. Cl. Constantin[o et] Fl. Iul. Constantio e[t] **Fl. Iul. Constan<ti n>obb. Caess.** Balburenium civitatis curantae ^{sic} 16, 6.

BELİRLENEMEYEN İMPARATORLAR

IMP CA[- - -] PO[nt. Max.? - -] SAR[- - -] MA[- - -] XV[10(b), 1; IMP CA[- - -] TR[- - -] [- - - - -] [- - - - -] 10(b), 6; IMP CA[- - -] PO[- - -] PI [- - -] CVNC[- - 10(b), 10; d(ominum) n(ostrum) Iul(ium) [- - -] fortissim(um) [- - -] nobilissim(um) [- - -] semper Aug[ustum - -] 21, 1; nepo]ti, div[i - - - - pronepoti, - - -]Aug[- - - 73, 2.

AZATLILAR

Libertus Augusti (ἀπελεύθερος Σεβαστοῦ): Thaliarchi Aug(usti) l(iberti) 3, 1; [T(ito) Aelio] .l(iberto) Aug(usti) Vitalio, ... T(ίτω) Αἰλίω Σεβ(αστοῦ) ἀπελευθ(έρω) Οὐειταλίω, ἀντεπιτρόπω κ' κλη[ρ]ονομιῶν **Νε**παρχε[ίας Λ]υκίας 5, 2/10; T(ito) Aelio Au[g](usti) lib(erto) Cαργο ... Τίτ(ον) Αἴλιον Σεβ(αστοῦ) ἀπελ(εύθερον) Κάρπον, ἐπίτροπον ἐπαρχίας Λυκίας 6, 2/8.

Libertus Caesaris: Vi[c]tor Caesaris l(ibertus) 35, 1.

SENATÖRLER, EYALET VALİLERİ, PROCURATOR'LAR, ATLI SINIFI MENSUPLARI

Marcus Arruntius Aquila: [p]er Ar[ru]ntium Aqu[il]am procur(atorem) su[um] vias refecit ... [τὰς ὁδοὺς ἀποκατέστησε διὰ **Μάρκου Ἀρρυντίου Ἀκούλα** τοῦ ἰδίου ἐπιτρόπου]. 25, 5/21.

Nonius Asprenas: [Psy]caroni ancillae [Non(ii)] Asprenatis Teg(ati) propr(aetore) 64, 2.

Manius Aquilius: M.'Aquilius M.' f. cos. ... **Μάνιος Ἀκύλλιος** Μανίου ὑπατος Ῥωμαίων 71, 1/3.

P. Cassius Apronianus: P. Cassio Aproniano proc(uratori) Augg. 57, 1.

T. Clodius M. f. Falerna Eprius Marcellus: p o n tem per T(itum) [Cl(odium)?]Epriū m Marcellum [l]eg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore) σο(dalem) A(ugustalem) 13, 6.

Lucius Decimius Apronianus: [- - -]nic per **Lucium Decimum Apronianum** le[gat]um ... διὰ Λουκίου Δεκίμου Ἀπρωνιανοῦ πρεσβευτοῦ 26, 3/9.

Aurelius Fabius Faustinus: **Aur. Fa[b](ius) Faustinus** v(ir) p(erfectissimus) praes(es) provinciae Δ. 14, 7; curantae ^{sic} **Aur. Fab(io) Faustino** v(iro) p(erfectissimo) praes(ide) provin[ciae] Lyciae. mil(ia) XVI. 16, 10.

T. Helvius Basila: plate]am per **T. Helvium Basil[am ?** & l]eg(atum) suum pro. pr. munieru[nt] 24, 3.

A. Iunius Pastor: Memoriae **A. Iuni Pastoris** eq(uitis) R(omani) scrib(ae) libr(arii) 63, 1.

Sextus Marcius Priscus: Paederos pater, a manu **Sex(ti) Marci Prisci** leg(ati) pro pr(aetore) Lyciae, . . . Π[α]ιδέρως πατήρ, ἀπὸ χειρὸς **Σεξ. Μαρκίου Πρεσκ[ου]** πρεσβευτοῦ ἀντιστρατήγ[ου], 2, 4/10.

Flavius Nemesius Olympius: **Fl(avius) Nemesius Olympius** v(ir) c(larissimus) d(evotus) n(umini) m(aiestati)q(ue) eius. 19, 4.

L. Pupius L. f. Sabatina Praesens: **L. Pupio L. f. Sab. Praesenti**, trib. milit., praefecto equitum alae [Picentinae, proc. Caesaris ad ripas Tiberis, proc. Tiberi Claudii Caesaris Augusti Germanici - - - Prov. Galatiae 54, 1.

M. Ulpius Urbanus: **M. Ulpius Urbanus** v(ir) p(erfectissimus) praeses prov(inciae) Pamfylliae d(evotus) n(umini) [m(aiestati)q(ue)] eius & 46, 6; **[M.] Ulp[io] Urbanus** [v. p.] p. p. P[ro]f[er]r[is] d. n. m[er]it[is] eius 50, 2.

Quintus Voconius Saxa Fidus: **Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum** co(n)s(ulem) designatum, leg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore) Pamphylliae et Lycia[e], proconsulem Pont[i] et Bithyniae leg(atum) Aug(usti) leg(ionis) IV Scyt(hicae) et curatorem viae Valeriae Tiburtinae, qui et per eundem tractum dilectu[m] [e]git, praetorem, tr[ibu]num plebi[s], quaestorem pr[o pr(aetore) pr]ovinciae Macedoniae, [trib(unum) mil(itum)] lato clavo leg(ionis) III Cyr(enaicae) [et leg(ionis) XII] Fulm(inatae), donis mil(itaribus) [donatum a div]o Traiano [ob] exped[itionem Parthic]a[m, dece]m[virum] stlitibus iudicandis patronum -] 55, 2.

Tamamlanamayan vali – procurator: [- - -]O . . . LI[---]ae, praeto[ri], quaestori imperato[ris] candidato, [- - -]tribuno] laticlavo []nio [- - -]decemviro s]tlitibus iud[icandis] *Onurlandırılan kişinin ismi* de]curio coho[rtis pri]mae [Numidarum ob m]erita quod su[] tissimo aç[- - -] a d[ivo A]ntonino A[ugusto c]onsecutus s[- - c]ornic[ularius] 56; -] Sex(ti) f. Vol(tinia) proc]urat. 58, 1; [. .]i f. Li[77, 1.

YER – BÖLGE, ETHNİKON (LATİNCE)

- Apula:** [ex coh]rte **Apula** 79, 1.
- Armeniacus:** Imp. Caesar M. Aurelius Antoni[n]us Aug. **Armeniac.** 32, 3; [Imp.]Caesar Aurelius [V]erus Aug. **Armeni[a]cus** 32, 7.
- Balburensis:** **Balburensium** civitatis 16, 7.
- Bithynia:** proconsulem Pont[i] et **Bithyniae** 55, 5.
- Cyrenaica:** missicius ex leg(ione) III **Cyrenaicae** (sic.) 29, 3; Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, . . . [trib(unum) mil(itum)] lato clavo leg(ionis) III **Cyr(enaicae)** [et 55, 12.
- Galatia:** L. Pupio L. f. Sab. Praesenti, . . . proc. Tiberi Claudii Caesaris Augusti Germanici - - - Prov. **Galatiae** 54, 9.
- Germanicus:** T i(berius) Claudius Drusi f(ilius) Caesar deus Aug(ustus) **Germanic us** 13, 2; [T]i(berius) Claudius Drus[i f(ilius)] Caesar Au[g(ustus) **G]erm[an]icus** 25, 2; proc. Tiberi Claudii Caesaris Augusti **Germanici** - - - Prov. Galatiae 54, 8.
- Lycia:** Sex(ti) Marci Prisci leg(ati) pro pr(aetore) **Lyciae** 2, 5; T(ito) Aelio Au[g](usti) lib(erto) Carpo, proc(uratori) provinc(iae) **Lyciae** 6, 3; Felici Caesaris ser(vo) vi[k(ario)] a commentar(iis) pr(ovinciae) **Lyc(iae)** 7, 4; Aur. Fab(io) Faustino v(iro) p(erfectissimo) praes(ide) provin[ci]ae] **Lyciae.** 16, 12; pr a [eside provinciae] **Lyciae** 17, 2; Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum ... leg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore) Pamphyliae et **Lycia[e]**, 55, 4.
- Lyciacus:** subp[r]ocuratori] [XX heredit]atiu[m] reg(ionis) **Lyciacae** 5, 5.
- Misenatis:** vio Ver(o) [.] optioni [cl(assis) pr(aetoriae)] **Misenat(ium)** 28, 4.
- Pannonicus:** proc(uratorem) Aug(usti) argenta[riarum] **P]annonicaru[m]** 26, 2.
- Pamfyllia:** M. Ulpius Urbanus v(ir) p(erfectissimus) praeses prov(inciae) **Pamfylliae** 49, 8; [M.] Ulp[ius] Urbanus [v(ir) p(erfectissimus)], p(raeses) p(rovinciae) **P(am)fyl(iae)** 50, 3.
- Pamphylia:** Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, leg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore) **Pamphyliae** et Lycia[e], 55, 4; [proc]o[nsu]l[i] [provinciae] **Pamphyliae** et Lyci]ae 56, 2.
- Parthicus:** Imp(eratoris) Caesaris divi Traiani **Parthici** f(ili) ... Traiani Hadriani Augusti]. 1, 1; Imp(eratoris) Caesaris divi Traiani **Parthici** f(ili) ... Traiani [H]adriani Augusti. 18, 1.
- Parthicus:** Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, ... donis mil(itaribus) [donatum a div]o Traiano [ob] exped[itionem] **Parthic]a[m]**, 55, 14.
- Pergaeus:** Dia]nae **Pergaeae** 34, 1.
- Pergensis:** Dianae **Pergensi** 36, 1; ci(ves) R(omani) et ordo et res publica **Pergensium** 53, 6.

- Picentinus:** L. Pupio L. f. Sab. Praesenti, trib. milit., praefecto equitum alae [**Picentinae** . . . 54, 4.
- Pontus:** Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, . . . proconsulem **Pont[i]** et Bithyniae 55, 5.
- Romanus:** ci(ves) **R(omani)** et ordo et res publica Pergensium 53, 4; Memoriae A. Iuni Pastoris eq(uitis) **R(omani)** scrib(ae) libr(arii) 63, 1.
- Scythicus:** Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum . . . leg(atum) Aug(usti) leg(ionis) IV Scyt(hicae) 55, 6;
- Sidensis:** populus [**Sidensis**] 76, 2.

ROMA TRIBUS'LARI

- Romulia:** Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) **Romul(ia tribu)** Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, 55, 2.
- Sabatina:** L. Pupio L. f. **Sab.** Praesenti, 54, 1.
- Sergia:** [Lucius Salvius Lucii f. **Sergia**] 79, 2.
- Voltinia:**] Sex(ti) f. **Vol(tinia)** proc]urat.58, 1.

IRMAK

- Tiber:** [... proc. Caesaris ad ripas **Tiberis** ...] 54, 6.
- Tiburтинus:** Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum . . . et curatorem viae Valeriae **Tiburtinae** 55, 7.

YER – BÖLGE, ETHNİKON (YUNANCA)

- Λυκία:** ἀντεπιτρόπῳ κ' κλη[ρ]ονομιῶν Ἰταρχε[ίας] **Λ]υκίας**, 5, 14; ἐπίτροπον ἐπαρχίας **Λυκίας** 6, 9.
- Λύκιος:** [τῶν ὑμετέρων **Λυκίων** καὶ Π]ανφύλων ἔθνοῦς δεήσις καὶ ἰκεσία 22, 11.
- Παννονικός:** ἐπίτροπον τοῦ Σεβαστοῦ ἀργυρορῶκων Παννονικῶν 26, 8.
- Πανφύλιος:** [τῶν ὑμετέρων **Λυκίων** καὶ Π]ανφύλων ἔθνοῦς δεήσις καὶ ἰκεσία 22, 11.
- Περγαῖος:** Ἀρτέμιδι **Περγαία** 36, 3.
- Ῥωμαίος:** ὑπάτος **Ῥωμαίων** 71, 4.

ROMA *TRIBUS'LARI*

Σεργία: Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υἰὸν **Σεργία** Παῦλον 26, 4; Λεύκιος Σάλβιος Λευκίου υειὸς **Σεργία** 79, 4.

GENEL (LATINCE)

accedo: consilio adque instinctu ad accusationem accessisse 10(a), 11.

accusatio: [ali]is manifestis indiciis atque argumentis accusationem su[a]m 10(a), 8; consilio adque instinctu ad accusationem accessisse 10(a), 11.

adeo, ire: Delatoribus autem quot adeundi quoque iudicis tam statutis 10(a), 11.

admitto: in admissi ipsius exordio 10, 21.

adnotatio: de **adnotationibu]s** eorum 11, 6; [. . . omnes omnimodo - - - **adnotatio]nes** 11, 14; **fisci nostri rationibus adnotationes** s[uppeditet . . .] 11, 21.

adscribo, ere: obitum studio infensus **adscribit** 11, 10.

adversus: adversae fortunae arbitriis, 11, 6.

aevum: [. . in omne **aevum** ves[trae praestita civitati . .] 22,3.

ago, ere: heres eius cura **agente** 5. 6; h[oc agatis ac postuletis 22, 2.

annus: ann(os) IIII 2, 2; vixit annis XXV 64, 4.

ante: ad ante diem XIII k. Octobres 11, 5.

ala: [- - praef(ectum) **alae** I Cannene]fatium 26, 01; L. Pupio L. f. Sab. Praesenti, ... praefecto equitum **alae** [Picentinae ...] 54, 3.

alipterium: alipter]ium cum omni orn]ame[nto . .] 33, 3.

alumnus: [P. Mercuseni] [**alumni** cari]ssim[i] 12, 3; Iunius Augurinus lib. et **alumnus**. 63, 1.

ancilla: [Psy]caroni **ancillae** 64, 1.

arbitrium: ar[bi]trio heredum 29, 4.

argentaria: proc(uratorem) Aug(usti) argenta[riarum] [P]annonicar[u]m 26, 1.

argumentum: [ali]is manifestis indiciis atque **argumentis** 10(a), 8.

atrox: professio tam atrocis audaciae 10(a), 21.

attestor, ari: nostram iuxta deos i[mmortales religiosam pietate atteste]tur 22, 5.

audacia: professio tam atrocis audaciae 10, 21.

audientia: eiusmodi hominibus audientia 10(a), 13; per sententiam iudicis conprimatur ac denegata audien[tia - - - 10(a), 22.

Augusta: Plotina[e **Augustae**] 43, 1; Sabinae **August[tae]** 45, 1.

Augustalis: T(itum) [Cl(odium)?] Epriūm Marcellum [I]ēg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore).so
(dalem) **A(ugustalem)** 13, 8.

Augustus: Thaliarchi Aug(usti) l(iberti) - [- - -]s Neronis **Aug(usti)** disp(ensator) 3, 3;
proc(uratorem) **Aug(usti)** argenta[riarum] [P]annonicarum, 26, 1; nr51 sat 1 num[in]i
Augustorum 51, 1; [. . . proc. Tiberi Claudi Caesaris **Augusti** Germanici] 54, 8; P. Cassio
Aproniano **proc(uratori) Augg.** 57, 2; Dis patris et domui **Aug(ustorum)** 69, 1.

bene: [b(ene)] m(erenti) f(aciendum) c(uravit). 28, 7; **bene** merenti. 64, 3.

beneficium: **beneficiis** 11, 7; nostr[ae pietatis **beneficia** 11, 17.

Caesar: Vi[c]tor Caesaris l(ibertus) 35, 1; collegium tabulario[r]um Caesaris 51, 2; L. Pupio L. f.
Sab. Praesenti, . . . [. . . **proc.** Caesaris ad ripas Tiberis, proc. Tiberi Claudi Caesaris
Augusti Germanici] 54, 4.

Caesarianus: praedationum immoderata **Caesarianorum** 11, 11; **Caesarianis** 11, 18.

calumnia: **calumnias** - - - - -] sustinebant 11, 7.

candidatus: quaestori imperato[r]is **candidato**, 56, 4.

Cannefatis: [Lucium Crepereium - - - praef(ectum) alae I Cannene]fatium 26, 1; Λ(εύκιον)
Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υἱὸν Σεργίᾳ Παῦλον . . . ἔπαρχον εἰλης ἁ **Κανναφατίων** 26, 7.

carissimus: P. Mercuseni [alumni cari]ssim[i] 12, 1.

casus: pari casu 11, 21.

causa: h(onoris) **c(ausa)** 57, 6; memoriae **caussa** 59, 3; honor[is **causa.**] 76, 3.

cautes: manifesti]s probationibus et cautionibus rite conscripti]s 11, 19.

censeo, ere: censemus 10, 20; censuimus 11, 4.

charta: vel tabellis aut] etiam **chartis** 11, 15.

civis: **ci(ves)** R(omani) et ordo 53, 4.

civitas: Balburensium **civitatis** 16, 8; **civitati** 22, 4; [G]enio **civitatis** 37, 1; [Genio] **civi[tatis]? 67,**
1.

clarissimus: Fl(avius) Nemesius Olympius v(ir) **c(larissimus)** 19, 5.

classis: [.]vio Ver(o) [.] optioni [**cl(assis)** pr(aetoriae)] Misenat(ium) 28, 4.

clavus: Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem)
designatum, . . . [trib(unum) mil(itum)] lato clavo leg(ionis) III Cyr(enaicae) [et leg(ionis)
XII] Fulm(inatae), 55, 11.

clementia: a nostra cl]ementia 22, 6.

cognatus: optimo cogn(ato) 7, 5.

cognitus: omnibus cognitum est 10(a), 15.

cohors: [de]curio coho[r]tis pri]mae [Numidarum 56, 7; coh. I Flavia Nu[m]idarum 74, 3; [Lucius
Salvius Lucii f. Sergia - - - ex coho]rte Apula 79, 1.

- collegium:** collegium tabulario[r]um Caesaris 51, 1.
- comitatus:** [ad - - - - - comitatu]m 11, 16.
- commissus:** com̄missi reu[m nr10 sat12 tanti commissi conscis 10(a), 1.
- commodo, are:** commodari 10(a), 16.
- commentum:** praedationum immoderata Caesarianorum [nequitia et scelesta - - - - co]nmenta est. 11, 12.
- a commentariis:** Felici Caesaris ser(vo) vi[k(ario)] **a commentar(iis)** pr(ovinciae) Lyc(iae) 7, 2.
- conprimo, are:** conprimatur 10(a), 22.
- conprobo, are:** [co]nprobare 10, 3; non potuerit conprobare 10(a), 8.
- conscio, ire:** nr10 sat12 tanti commissi conscis 10(a), 12.
- conscribo, ere:** rite conscripti[s 11, 19.
- consequor, i:** vos instituti vestri a nostra cl]ementia consecutos 22, 6; [- - - c]onsecutus s[56, 11.
- conserva:** [Psy]caroni ancillae. . . conservae bene merenti. 64, 3.
- consilium:** consilio adque instinctu 10(a), 10.
- consopio, ire:** huiusmodi inquietudinum tituli s[tir][pitus amputati semper consopiant]ur 11, 13.
- consuetus:** more **consueto** 11, 18.
- consul:** [T]i(berius) Claudius Drus[i f(ilius)] Caesar Au[g(ustus) G]erm[an]icus . . . **c[on]s[ul]**. desi[g](natus) V, 25, 4; Imp. Caesar M. Aurelius Antoni[n]us Aug. Ar̄meniac. . . **cos.** III 32, 5; [Imp.]Caesar Aurelius [V]erus Aug. Armeni[a]cus . . . **cos.** II procos. 32, 9; [Imp(eratori) Caesari . . .] . . . [Traiano Hadria]no Aug(usto) . . . [**co(n)s(ul)**] III. 41, 5; Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum **co(n)s(ulem)** designatum, 55, 3; M. Aquillius M. f. **cos.** 71, 2; et] Imp(eratori) Cae[s(ari) - - - Maximiano - - -] . . . **cos.** II, 75, 3.
- consulatus:** *consulatos* scilicet nostri Constanti et Maximiani [Augustorum quinti de adnotationibu]s eorum 11, 5.
- conturbanalis:** [c]ontub[er]nali suae 3, 4.
- convenio, ire:** conveniat subiugari 10(a), 17; co[n]veniri 11, 9.
- convictus:** qui **convictus** f[uerit] 10(a), 3.
- competo, ere:** [iis - - - - quibus **competit** verb]is 11, 4.
- cornicularius:** [c]ornic[ularius] 56, 12.
- corrigo, ere:** quibus competit verb]is censuimus **corrigenam** 11, 4.
- crimen:** maiestatis **crimen** 10(a), 4.
- cura:** cura agente 5, 6.
- curator:** Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, . . . **curatorem** viae Valeriae Tiburtinae, 55, 6.
- curia:** Curia et [po]pulus 55, 1.

curo, are: curantae Aur. Fab(io) Faustino v(iro) p(erfectissimo) praes(ide) provin[ciae] Lyciae. 16, 9. heres [b(ene)] m(erenti) f(aciendum) **c(uravit)**. 28, 7; ded(icavit) s(ua) p(ecunia) f(aciendum) **c(uravit)** 43, 2.

debeo, ere: scire debet, 10(a), 3; non **debeat** commodari 10(a), 16.

decemvir: [tribuno] laticlavo []nio [decemviro s]tlitibus iud[icandis 56, 5.

decurio: [de]curio coho[rtis pri]mae [Numidarum 57, 5; Caecilius Nicianus dec(urio) 56, 7.

dedico, are: ded. s.p.f.c. 34, 2.

defero, ferre: deferre temptant 10, 19.

delator: Delatoribus 10, 13.

delibero, are: [quo deliberetur] 11, 23.

denego, are: denegata audien[tia] 10, 22.

deprehendo, ere: deprehendetur 10, 9.

designatus: cō(n)s(ul) V, imp(erator) XII[X], des[ig] 13, 5; [T]i(berius) Claudius Drus[i f(ilius)] Caesar Au[g(ustus)] . . . c[o]s. **desi[g](natus)** V, 25, 4.

detego, ere: reu[m detegat] 10, 1.

devotus: d(evotus) n(umini) m(aiestati)q(ue) eius. 19, 6; **d(evotus)** n(umini) m(aiestati)q(ue) eius. 20, 6; **d(evotus)** n(umini) [m(aiestati)q(ue)] eius 49, 8; **d.** n. m[er]q. eius 50, 3; **devota** numini maiestatique eius. 74, 4; [**d(evotus)** n(umini)] m(aiestati)q(ue) eoru[m]. 75, 4.

dictum: panes officia supr[a dicta] 11, 17.

dies: d(ies) XII 2, 2.

dignitas: privilegio dignitatis alicuius 10, 6.

dilectus: per eundem tractum dilectu[m] 55, 8.

diligenter: [diligente]r perpendentes 11, 2.

dispensator: [- - -]s Neronis Aug(usti) **disp(ensator)** 3, 3.

dominus: dominos vel patronos 10, 18; **dd.** [n]n. 14, 1; **dd.** nn. 16, 1; **D(ominum)** n(ostrum) Fl(avium) Iul(ium) Constantium 19, 1; **d(ominum)** n(ostrum) Fl(avium) Iul(ium) Constantium **d(ominum)** n(ostrum) Fl(avium) Valentem 20, 1-3; **d(ominum)** n(ostrum) Iul(ium) [- - -] 21, 1; **d(omino)** n(ostro) Maximiano nob(ilissimo) Caesari 49, 3; [. . . **d(omino)** n(ostro) Constantio nobilissimo] Ca[esari] 50, 02.

domus: Dis patris et **domui** Aug(ustorum) 69, 1.

dono, are: donis mil(itaribus) [**donatum** 55, 13.

donum: donis mil(itaribus) [donatum 55, 13.

eruo, ere: tormentis erui oporteat, 10, 10.

eques: L. Pupio L. f. Sab. Praesenti, trib. milit., praefecto equitum alae [Picentinae 54, 3; A. Iuni Pastoris **eq(uitis)** R(omani) scrib(ae) libr(arii) 63, 1.

facio, ere: monume**ntum** et statuam de suo fecit. 6, 6; ob merita eius fecit. 7, 6; [fisco fecerunt 11, 7; [b(ene)] m(erenti) **f(aciendum)** c(uravit). 28, 7; ded(icavit) s(ua) p(ecunia) f(aciendum) c(uravit) ? 34, 2; **fecerunt**. 69, 3; [**fecerunt**]. 70, 1.

facultas: nostris sanctionibus interclusa sit **facultas** 10, 15; innocentium aliquam tribueret **facultatem** 11, 3.

felicitas: virtute pietate **felicitate** providentia invicto d(omino) n(ostro) Maximiano nob(ilissimo) Caesari 49, 1; [virtute pietate **felicitate** providentia invicto d(omino) n(ostro) Constantio nobilissimo] Ca[esari] 50, 01.

felix: Caess. Fl. Val. Constanti et Gal. Val. Maximiani p.p. **felic.** et invicti Augg. 72, 7

filia: Thaliarchi Aug(usti) l(iberti) f(iliae) Thaliarchillae 3, 1; Plancia M. **f.** Magna 36, 2; Plancia M. **f.** Manga 37, 2; [Plan]cia M. **f.** Magna 38, 2; Plancia M. **f.** [Magna] 39, 2; Pla[nci]a M. **f.** Magna 40, 2; Plancia M(arci) **f(ilia)** Ma[gna] 41, 2; Plancia M. **f.** Magna 42, 2; Plancia M. **f.** [**Magna**] 43, 2; Plancia M. **f.** Mag[na] 44, 2; [Plancia Marci **f.**] Magna 46a, 1; P l[a]nc[i]a M. **f.** M[ag]na ma[t]er 47, 3; Anto[nia] M(arci) **f(ilia)** ... et Li]c[ini]ae L(ucii) **f(iliae)** 59, 1.

filius : Imp(eratoris) Caesaris divi Traiani Parthici **f(ilii)** ... [Traiani Hadriani Augusti]. 1, 1; M(arcus) Aemilius Sulla et M(arcus) Aemilius Catulinus **fili** eius 4, 6; Ti(berius) Claudius Drusi **f(ilius)** Caesar deus Aug(ustus) Germanic us 13, 1; Imp(eratoris) Caesaris Divi Traiani Parthici **f(ilii)** ... Traiani · [H]adriani · Augusti 18, 1; [Ti]i(berius) Claudius Drus[i] **f(ilius)**] Caesar Au[g(ustus) G]erm[an]icus, 25, 1; [- -]us Titi **f(ilius)**] Flaccus 30, 1; C. Plan[cius M. **f(ilius)**] Varus 33, 1; L. Pupio L. **f.** Sab. Praesenti, 54, 1; - -] Sex. **f.** Vol(tinia) proc]urat 58, 1; Cesso Cissi filio 60, 3; C. Luce[ium T(iti) **f(ilium)**] 76, 1; [. .]i **f.** Li[77, 1.

fiscalis: huiusquemodi **fiscales** molestias 11, 8; cautionibus rite conscripti[s in **fiscale** 11, 19.

fiscus: [fisco fecerunt 11, 7; pari casu fisci nostri rationibus adnotationes 11, 21.

flavia: coh. I **Flavia** Nu[m]idarum 74, 3.

fortis: d(ominum) n(ostrum) Iul(ium) [- - -] **fortissim(um)** [- - -] 21, 2.

fortuna: qui adversae **fortunae** arbitriis subiugati{o} locum 11, 6.

frater: C. Capatius Erastus sibi **fr[atri]** 60, 1.

futurus: in **futurum** tempus 11, 8.

haveo, ere: **Havete** viatores 9, 1.

hereditas: subp]r[ocuratori XX **heredit]at]i]u[m]** reg(ionis) Lyciacaе 5, 4.

heres: [. . .]mius Faus[tinus] **heres** 28, 6; ex testamento ar[bi]trio **heredum** h(ic) s(itus) e(st). 29, 5; heredem 60, 4.

homo: cum eiusmodi **hominibus** 10, 15.

honor: h(onoris) c(ausa) 57, 6; **honor[is causa.]** 76, 3.

horreum: **Horrea** Imp(eratoris) Caesaris... [... Traiani Hadriani Augusti]. 1, 1; **Horrea** Imp(eratoris) Caesaris... Traiani [H]adriani Augusti 18, 1.

immoderatus: etiam praedationum **immoderata** Caesarianorum [nequitia et scelestia 11, 11.

imperator: **Horrea Imp(eratoris) Caesaris.** . [. Traiani Hadriani Augusti]. 1, 1; T i(berius) Claudius... Caesar deus Aug(ustus) Germanic us ... **imp(erator) XII[X]**, 13, 5; **Horrea Imp(eratoris) Caesaris.** . . Traiani [H]adriani Augusti 18, 1; [T]i(berius) Claudius Drus[i f(ilius)] Caesar Au[g(ustus) G]erm[an]icus, ... **imp(erator) XIX**, 25, 4; **Imp.** Caesar M. Aurelius Antoni[n]us Aug. Armeniac. ... **imp. II** ... et [**Imp.]** Caesar Aurelius [V]erus Aug. Armeni[a]cus. . . **imp. II**, 32, 1/6; [**Imp(erator) Caesar** Divi] Traiani [Parthici f(ilio), Divi N]ervae n(epoti) [Traiano Hadria]no Aug(usto) 41, 1; **Imp(erator) T(ito) Fl(avio)Vespasiano** Caesari Aug(usto) 53, 1; **Impp.** Caess. C. Aur. Val. Diocletiani et M. Aur. Val. Maximi<a>ni Augg. et **Impp.** Caess. Fl. Val. Constanti et Gal. Val. Maximiani p.p. felic. et invicti Augg. 72, 1/4; [--- et] **Imp(erator) Cae[s(ari) --- Maximiano ---]** ... **imp(erator) III**, Nr. 75, 2/3.

imperator: quaestori **imperatoris** candidato, 56, 3.

impetro, are: **impetraturi** ea[m quae 22, 3.

indicium: [ali]is manifestis **indiciis** 10, 7.

indico, are: liberis ac n[epotibus] **indicet** vestris] 22, 7.

inimicus: inimicus vic]iscendi 11, 10.

innocens: innocentium aliquam 11, 3.

inquietudo: huiusmodi inquietudinum 11, 12.

insidior, ari: **insidiandi** pec]uniis 11, 3.

institutum: condigna prae[mia vos] **instituti** vestri a nostra cl]ementia consecutos 11, 5.

instrumentum: in quibuslibet **instrumentis** 11, 15; remanentibus h]uiusquemodi **instrumentis** 11, 17.

intendo, ere: maiestatis crimen **intenderit** 10, 5.

intento, are: ea quae **intentaverit** 10, 3.

interpello, are: earum nomine **interp]ellato** 11, 22.

inquisitio: a strictiori **inquisitione** 10, 6.

instinctus: consilio adque **instinctu** 10, 10.

intercludo, ere: **interclusa** sit facultas 10, 15.

invictus: Fl. Val. Constantino p(io) f(elici) **invicto** Aug(usto) 14, 2; F[l.] Val. Const[antino] [p(io) f(elici) **invicto** Aug(usto)] 16, 2; virtute pietate felicitate providentia **invicto** d(omino) n(ostro) Maximiano nob(ilissimo) Caesari 49, 3; [virtute pietate felicitate providentia **invicto** d(omino) n(ostro) Constantio nobilissimo] Ca[esari] 50, 03; Impp. Caess. C. Aur. Val. Diocletiani et M. Aur. Val. Maximi<a>ni Augg. et Impp. Caess. Fl. Val. Constanti et Gal. Val. Maximiani p.p. felic. et **invicti** Augg. 72, 7; [– – – Diocletiano – – –] **inv(icto)** [Aug(usto) – – –]75, 1.

iudex: sententiam **iudicis** 10, 22.

iudico, are: dece]m[virum stlitibus iudicandis 55, 15; decemviro s]tlitibus iud[icandis 56, 6.

ius: **iuris** statutum observandam esse 10, 20.

lada: Alexandri **La[da]** 80(a), 2; Ale[xan-]dri [**Lada**] 80(b), 2.

lateo, ere: - - -]tata **latuisset** 11, 2.

laticlavus: [. . tribuno] **laticlavo** []nio 56, 5.

latus: [trib(unum) mil(itum)] **lato** clavo leg(ionis) III Cyr(enaicae) [et leg(ionis) XII] Fulm(inatae), 55, 11.

legatus: Lucium Decimium Apronianum **le[gat]um** 26, 3.

legatus Augusti: **leg(atum) Aug(usti)** leg(ionis) IV Scyt(hicae) 55, 6.

legatus pro praetore: a manu Sex(ti) Marci Prisci **leg(ati) pro pr(aetore)** Lyciae 2, 4.

legatus Augusti pro praetore: T(itum) [Cl(odium)?] Epriūm Marcellum [**leg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore)** s]o(dalem) A(ugustalem) 13, 8; per T. Helvium Basil[am ... **leg(atum) suum pro. pr.** 24, 4; Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum ... **leg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore)** Pamphyliae et Lycia[e], 55, 4; [Non(ii)] Asprenatis **Teg(ati) propr(aetore)** 64, 2.

legio: ex **leg(ione)** III Cyrenaicae 29, 3; [trib(unum) mil(itum)] lato clavo **leg(ionis)** III Cyr(enaicae) [et **leg(ionis)** XII] Fulm(inatae), 55, 12.

lex: eiusmodi **legem** iuxta antiqui 10, 19.

liber: in **libris** vel tabellis 11, 5.

liberi: **liberis** ac n[epotibus 22, 6; et Li]c[ini]ae L(ucii) f(iliae) et M(arco) Antoni[o **liberi**]s suis 59, 3.

libero, are: beneficiis **liberentur** 11, 7.

libertus: cum **lib(ertis)** eius Aelio Sosia et Aelio Epagatho. 5, 7; In servis quoque sive **libertis** 10, 18; et **liberto** u(trae)q(ue) 60, 2; Iunius Augurinus **lib(ertus)** et alumnus. 63, 3; C. Vennonius C. I(**ibertus**) Sopatrus ... 78, 1.

liberta: Vennonia C. Vennonei I(**iberta**) Tryphera. 78, 6.

libertus Augusti: Thaliarchi **Aug(usti) l(iberti)** 3, 1; [T(ito) Aelio], **l(iberto) Aug(usti) Vitalio**, 5, 2; T(ito) Aelio **Au[g](usti) lib(erto)** Carpo 6, 2.

libertus Caesaris: Vi[c]tor **Caesaris l(ibertus)** 35, 1.

librarius: A. Iuni Pastoris eq(uitis) R(omani) scrib(ae) **libr(arii)** 63, 1.

loco, are: C. Iulius Cornutus cum uxo[re Caesia Tertulla (?) **locavit**] 52, 2.

lucrum: semen **luc]rorum** sev etiam praedationum 11, 11.

magnificentia: qualemcumque **magnific]entiam** 22, 1.

maiestas: **maiestatis** crimen 10, 4; d(evotus) n(umini) **m(aiestati)q(ue)** eius 19, 6; d(evotus) n(umini) **m(aiestati)q(ue)** eius 20, 6; d(evotus) n(umini) **[m(aiestati)q(ue)]** eius 49, 8; d(evotus) n(umini) **m(aiestati)q(ue)** eius 50, 3; coh. I Flavia Nu[m]idarum devota numini **maiestatique** eius. 74, 5; [d(evotus) n(umini)] **m(aiestati)q(ue)** eoru[m]. 75, 4.

mandatum: sanctionis nostrae processisse **mandat[a]** 11, 13.

maneo, ere: penes fisci officii[a] **mansissent** in libris vel tabellis 11, 14.

manifestus: [ali]is **manifestis** indiciis atque argumentis Nr.10 sat.7; ex **manifesti]s** probationibus et cautionibus 11, 19.

maritus: **marito** optimo ac pientissimo 6, 4.

mater: et Marcia Libera[li]s **mater.** 2, 6; **matri** piissimae 4, 8; Pl[anc]i]a M. f. M[agn]a **ma]t]er** 43, 7.

memoratus: que in diem supra **memoratum** 11, 4.

memoria: pietatis et **memoriae** causa 15, 12; **memoriae** causa Nr.59 sat.3; **Memoriae** A. Iuni Pastoris eq(uitis) R(omani) scrib(ae) libr(arii) 63, 1.

mensis: v(ixit) ann(os) IIII **mens(es)** X d(ies) XII 2, 2.

mereo, ere: [b(ene)] **m(erenti)** f(aciendum) c(uravit). 28, 7; conservae bene **merenti.** 64, 4.

meritum: ob **merita** eius 7, 5; [s]t]itibus iud[icandis - - - de]curio coho[rtis pri]mae [Numidarum ob **m]erita** 56, 8.

miles: L. Pupio L. f. Sab. Praesenti, trib. **milit.** 54, 2.

milia: **mil(ia)** XVI 16, 13; **mil(ia)** Xc]III 17, 3; **mi.** VI 72, 10.

militaris: Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia) tribu) Saxam Fidum ... donis **mil(itaribus)** [donatum a div]o Traiano [ob] exped[itionem Parthic]a[m] 55, 13.

mitto, are: **mil(litavit?)** 66, 1.

missicius: L(ucius) Ancharius L(uci) f(ilius) Aem(ilia) Capi(t)o **missicius** ex leg(ione) III Cyrenaicae 29, 2.

mitto, ere: [ad - - - - - comitatu]m **mitterentur** 11, 16.

molestia: huiusquemodi fiscales **molestias** 11, 8.

monumentum: **monimentum** 4, 9; **monumeNun** et statuam 6, 5; hoc sepulch[rum] **monumentum** est heredem 60, 4.

munio, ire: per T. Helvium Basil[am] leg(atum) suum pro. pr. **munieru[nt]** 24, 4.

nepos: Imp(eratoris) Caesaris divi Traiani Parthici f(ili) divi [Nervae **nepotis** Traiani Hadriani Augusti]. 1, 1; Imp(eratoris) Caesaris divi Traiani Parthici f(ili) divi Nervae **nepotis** Traiani [H]adriani Augusti 18, 1; liberis ac **n[e]potibus** 22, 6; [Imp(eratori) Caesari Divi] Traiani [Parthici f(ilio), Divi N]ervae **n(epoti)** [Traiano Hadria]no Aug(usto) 41, 2; **nepo[ti]**, div[i - - - - pronepoti, - - - -]Aug[- - 73, 1.

nobilissimus: et Fl. Cl. Constantino et Fl. Iul. Constantio et Fl. Iul. Constan<ti **n>obb. Caess** 14, 6; et Fl. Cl. Constantin[o et] Fl. Iul. Constantio e[t] Fl. Iul. Constan<ti **n>obb. Caess.** 14, 6; d(ominum) n(ostrum) Iul(ium) [- - -] fortissim(um) [- - -] **nobilissim(um)** [- - -] semper Augu[stum - -] 21, 1; d(omino) n(ostro) Maximiano **nob(ilissimo)** Caesari 49, 4; [d(omino) n(ostro) Constantio **nobilissimo**] Ca[esari] 50, 03; et Fl. Val. Severi et Gal. Val. Maximini **nobb.** Caess. 72, 9; [Marc]o An[tonio Gordiano] **nobilissimo** [Caesari Aug(usto)] 74, 2.

nosco, ere: **noscite** sanctionis nostrae processisse mandat[a] 11, 13.

noster: **nostris** sanctionibus 10(a), 14; consulatos scilicet **nostris** Constanti et Maximiani [Augustorum quinti de adnotationibu]s eorum 11, 5; pietatis **nostrae** beneficiis 11, 7; humanitat[is] **nostrae** 11, 9; noscite sanctionis **nostrae** processisse mandat[a] 11, 13; **nostr[ae] pie** [tatis beneficia 11, 17; provinciales **nostros** 11, 18; significationum **nostrarum** 11, 20; fisci **nostris** rationibus adnotationes 11, 21; ad comitatum **nostrum** 11, 22; secundum constitu]tam **nostrae** clementiam sanctionem 11, 23; dd. **[n]n.** 14, 1; dd. **nn.** 16, 1; D(ominum) **n(ostrum)** Fl(avium) Iul(ium) Constantium victorem Aug(ustum) 19, 1; d(ominum) **n(ostrum)** Fl(avium) Iul(ium) Constantium 20, 1; d(ominum) **n(ostrum)** Fl(avium) Valentem victor(em) semper Aug(u)s(tum) 20, 3; d(ominum) **n(ostrum)** Iul(ium) [- - -] fortissim(um) [- - -] nobilissim(um) [- - -] semper Augu[stum - -] 21, 1; **nostram** iuxta deos i[m]mortales religiosam] 22, 4; a **nostra** cl]ementia 22, 6; d(omino) **n(ostro)** Maximiano nob(ilissimo) Caesari 49, 3; [d(omino) **n(ostro)** Constantio nobilissimo] Ca[esari] 50, 02.

nullus: et in futurum tempus **nullas** o]mnino huiusquemodi fiscales molestias 11, 8; **nullo** earum nomine 11, 22.

numen: d(evotus) **n(umini)** m(aiestati)q(ue) eius 19, 6; d(evotus) **n(umini)** m(aiestati)q(ue) eius 20, 6; d(evotus) **n(umini)** [m(aiestati)q(ue)] eius 49, 8; d(evotus) **n(umini)** m(aiestati)q(ue) eius 50, 3; **num[in]i** Augustorum 51, 1; devota **numini** maiestatique eius. 74, 4; [d(evotus) **n(umini)**] m(aiestati)q(ue) eoru[m] 75, 4.

obiectus: eiusmodi **obiectus** 10(a), 5.

obitus: post **obitum** 11, 10.

occasio: cuius **occasio** 11, 2.

October: ad ante diem XIII k. **Octobres** 11, 5.

officium: panes **officia** supr[a dicta] 11, 17; [. . .]i f. Li[- - -] strator **officii** eiu[s] 77, 2.

oportere: tormentis erui **oporteat** 10(a), 10.

optimus: marito **optimo** 6, 4; **optimo** cogn(ato) 7, 4.

optio: [.]vio Ver(o) [.] **optioni** [cl(assis) pr(aetoriae)] Misenat(ium) 28, 3.

ordo: ci(ves) R(omani) et **ordo** et res publica Pergensium 53, 4.

ornamentum: alipter[ium cum omni **orn]ame[nto** 33, 4.

par: **pari** casu 11, 21.

parens: iudicis tam statutis **parentum** nostrorum 10(a), 14.

pater: Paederos **pater**, a manu Sex(ti) Marci Prisci leg(ati) pro pr(aetore) Lyciae, 2, 3.

pater (patriae): T̄i(berius) Claudius Drusi f(ilius) Caesar deus Aug(ustus) ... **p(ater) p(atriciae)** 13, 6; [T̄i(berius) Claudius Drus[i f(ilius)] Caesar Au[g(ustus) G]erm[an]icus ... **p(ater) p(atriciae)** 25, 4; et Impp. Caess. Fl. Val. Constanti et Gal. Val. Maximiani **p.p.** felic. et invicti Augg. 72, 6; et] Imp(eratori) Cae[s(ari) - - - Maximiano - - -] . . . **p(atri) p(atriciae)**, 75, 3.

patria: [pat]riae] o 46, 2.

patrius: Dis **patris** et domui Aug(ustorum) 69, 1.

patron: P. Mercusenus Theodotus **patron** scribe 12, 3.

patronus: Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, . . . de ce]m[virum stlitibus iudicandis **patronum** 55, 16.

pecunia: Supra [dictorum - - - - - insidiandi **pecuniis** innocentium aliquam 11, 3; ded(icavit) s(ua) **p(ecunia)** f(aciendum) c(uravit)? 34, 2.

perfectissimus: Aur. Fa[b](ius) Faustinus v(ir) **p(erfectissimus)** praes(es) provinciae 14, 7; Aur. Fab(io) Faustino v(iro) **p(erfectissimo)** praes(ide) provin[ciae] Lyciae. 16, 10; M. Ulpius Urbanus v(ir) **p(erfectissimus)** praeses prov(inciae) Pamfyliae 49, 7; [M.] Ulp̄ius Urbanus [v(ir) **p(erfectissimus)**], p(raeses) p(rovinciae) P(am)fyl(iae) 50, 3.

permitto, ere: [permittimus qualemcumque magnific]entiam vol[ueritis pro istius modi vestro religioso proposito pet]ere 22, 1.

perpendo, ere: et [diligente]r **perpendentes** 11, 1.

pertimesco, ere: nullas o]mnino huiusquemodi fiscales molestias **pertimescant**, 11, 8.

peto, ere: [permittimus qualemcumque magnific]entiam vol[ueritis pro istius modi vestro religioso proposito **pet]ere 22, 2; ? pe]tierint 61, 2.**

pietas: nostr[ae **pietatis** beneficia 11, 16; **pietatis** et memoriae causa 15, 2; nostram iuxta deos i[mmortales religiosam **pietate** atteste]tur 22, 5; virtute **pietate** felicitate providentia invicto d(omino) n(ostro) Maximiano nob(ilissimo) Caesari 49, 1; [virtute **pietate** felicitate providentia invicto d(omino) n(ostro) Constantio nobilissimo] C[ae]sari] 50, 1.

pietissimus: marito optimo ac **pietissimo** 6, 5.

piissimus: matri **piissimae** 4, 8.

pius: dd. [n]n. Fl. Val. Constantino **p(io)** f(elici) invicto Aug(usto) 14, 2; dd. [n]n. Fl. Val. Constantino **p(io)** f(elici) invicto Aug(usto) 16, 3.

platea: **plate]am** per T. Helvium Basil[am] leg(atum) suum pro. pr. 24, 3.

plebs: Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, . . . tr[ibu]num **plebi[s]**, 55, 9.

poena: pro tanti sceleris audacia **poenae** subiugari 10(a), 17.

pons: **p[on]tem** per T(itum) [Cl(odium)?] Epri[um] Marcellum [l]eg(atum) Aug(usti) pro pr(aetore) so(dalem) A(ugustalem) *Nr. 13 sat. 6.*

populus: **populus** [Sidensis] 76, 2.

possum, posse: minime **potuerit** 10(a), 2; non **potuerit** conprobare 10(a), 8; **possit** reportari. 10(a), 12.

potestas: Ti(berius) Claudius Drusi f(ilius) Caesar deus Aug(ustus) . . . tr[ib]uniciae **p[ot](estate)** X 13, 4; [Ti. et C. Ca]esares Augusti po[nt]ifices m[ax]imi tribunic(iae) **pot[estate]** 24, 2; [Ti]i(berius) Claudius Drus[i] f(ilius)] Caesar Au[g(ustus) G]erm[an]icus . . . trib(uniciae) **pot[t](estate)** X 25, 4; Imp. Caesar M. Aurelius Antoni[n]us Aug. . . **tr. pot.** XIX, 32, 4; et [Imp.] Caesar Aurelius [V]erus Aug. . . **tr. pot.** V 32, 8; [Imp(eratori) Caesari] . . . [Traiano Hadria]no Aug(usto) . . . trib(uniciae) **p[otest(ate)]** V, 41, 4; et] Imp(eratori) Cae[s(ari)] . . . Maximiano . . . trib(uniciae) **pot(estate)** (D)I]II, 75, 3.

praedatio: in semen luc]rorum sev etiam **praedationum** immoderata Caesarianorum [nequitia et scelest]a 11, 11.

praefectus: [- - - **praef(ectum)** alae I Cannene]fatium 26, 01; L. Pupio L. f. Sab. Praesenti, trib. milit., **praefecto** equitum alae [Picentinae] . . . 54, 2.

praemium: condigna **prae[m]ia** vos instituti vestri 22, 5.

praeses: Aur. Fa[b](ius) Faustinus v(ir) p(erfectissimus) **praes(es)** provinciae 14, 7; Aur. Fab(io) Faustino v(iro) p(erfectissimo) **praes(ide)** provin[c]iae Lyciae. 16, 11; **pra[es]ide** provinciae] Lyciae. 17, 1; M. Ulpius Urbanus v(ir) p(erfectissimus) **praeses** prov(inciae) Pamfyliae 49, 7; [M.] U]lp[us] Urbanus [v(ir) p(erfectissimus)], **p(raeses)** p(rovinciae) P(am)fyl(iae) 50, 3.

legatus (Augusti) pro praetore: bkz. legatus.

- praetor:** Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, . . . **praetorem** 55, 9;]Q . . . LI[---]ae, **praeto[ri]**, 56, 3.
- quaestor pro praetore:** Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, . . . **quaestorem pr[o pr(aetore) pr]ovinciae Macedoniae** 55, 10.
- praetorius:** [.]vio Ver(o) [.] optioni [cl(assis) **pr(aetoriae)]** Misenat(ium) 28, 4.
- primus:** [de]curio coho[r]tis **pri]mae** [Numidarum 56, 7.
- privilegium: privilegio** dignitatis alicuius 10(a), 5.
- probatio:** ex manifesti]s **probationibus** et cautionibus 11, 19.
- procedo, ere:** noscite sanctionis nostrae **processisse** mandat[a 11, 13.
- proconsul:** et [Imp.] Caesar Aurelius [V]erus Aug. . . **procos.** 32, 9; Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, . . . **proconsulem** Pont[i] et Bithyniae 55, 5; [**proc]o[nsu]li** [provinciae Pamphylicae et Lyci]ae 56, 2.
- procurator:** T(ito) Aelio Au[g](usti) lib(erto) Carpo, **proc(uratori)** provinc(iae) Lyciae, 6, 3; [p]er Ar[ru]ntium Aqu[il]am **procur(atorem)** su[um] 25, 6; [**p]ro[c(uratoris)]** 26, 1; **proc(uratorem)** Aug(usti) argenta[riarum P]annonicarum] 26, 1; L. Pupio L. f. Sab. Praesenti, . . . [. . . **proc.** Caesaris ad ripas Tiberis, proc. Tiberi Claudi Caesaris Augusti Germanici - - - Prov. Galatiae 54, 4/6; P. Cassio Aproniano **proc(uratori)** Augg. 57, 2; [- - -] Sex. f. Vol(tinia) **proc]urat.** 58, 2.
- professio: professio** tam atrocis audaciae 10(a), 21.
- pronepos: - - - nepo]ti, div[i - - - pronepoti, - - -]Aug[- - - 73, 1.**
- propono, ere:** [permittimus qualemcumque magnific]entiam vol[ueritis pro istius modi vestro religioso **proposito** pet]ere 22, 2.
- providentia:** virtute pietate felicitate **providentia** invicto d(omino) n(ostro) Maximiano nob(ilissimo) Caesari 49, 2; [virtute pietate felicitate **providentia** invicto d(omino) n(ostro) Constantio nobilissimo] Ç[esari] 50, 02.
- provincia:** T(ito) Aelio Au[g](usti) lib(erto) Carpo, proc(uratori) **provinc(iae)** Lyciae, 6, 3; Felici Caesaris ser(vo) vi[k(ario)] a commentar(iis) **pr(ovinciae)** Lyc(iae) 7, 3; Aur. Fa[b](ius) Faustinus v(ir) p(erfectissimus) praes(es) **provinciae** 14, 8; Aur. Fab(io) Faustino v(iro) p(erfectissimo) praes(ide) **provin]ciae** Lyciae. 16, 11; pra[eside] **provinciae** Lyciae. 17, 1; M. Ulpius Urbanus v(ir) p(erfectissimus) praeses **prov(inciae)** Pamfyliae 49, 7; [M.] Ulp[ius] Urbanus [v(ir) p(erfectissimus)], p(raeses) **p(rovinciae)** P(am)fyl(iae) 50, 3; L. Pupio L. f. Sab. Praesenti, . . . [. . . , proc. Tiberi Claudi Caesaris Augusti Germanici - - - **Prov.** Galatiae 54, 9; Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum, . . . quaestorem pr[o pr(aetore) **pr]ovinciae** Macedoniae 55, 10; [proc]o[nsu]li [**provinciae** Pamphylicae et Lyci]ae 56, 2.
- provincialis: provinciales** nostros 11, 18.

quaestor: Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum ... **quaestorem** pr[o pr(aetore) pr]ovinciae Macedoniae 55, 10; **quaestori** imperato]ris candidato, 56, 3.

qualiscumque: qualemcumque magnific]entiam 22, 1.

qualitas: pro qua]lit[ate 10 (a), 1.

quintus: scilicet nostri Constanti et Maximiani [Augustorum **quinti** de adnotationibu]s eorum 11, 6.

ratio: fisci nostri **rationibus** adnotationes 11, 21.

recrastinatio: [. . .sine ulla **recrastinatione** 22, 3.

reficio, ere: vias **refecit** 25, 7.

regio: [T(ito) Aelio] [(iberto) Aug(usti) Vitalio, subp]r[ocuratori XX heredit]at[iu[m] **reg(ionis)** Lyciaca, 5, 5.

remaneo, ere: scilicet nec etiam post ista nostr[ae pietatis beneficia **remanentibus** h]uiusquemodi instrumentis 11, 17.

reus: commi]ssi reu[m] detegat 10(a), 1.

scelestus: nequitia et **scelesta** - - - - co]nmenta 11, 12.

scelus: pro tanti **sceleris** audacia poenae 10, 17.

scio, ire: **scire** debet severiori sententiae subiugandum 10, 3; **sciat** se quoque tormentis esse subdendum 10, 7.

scriptura: ex his **scripturis** 11, 9.

scriba: P. Mercusenus Theodotus patron **scriba** 12, 4; A. Iuni Pastoris eq(uitis) R(omani) **scrib(ae)** libr(arii) 63, 1.

secundus: **secundum** constitu]tam nostrae clementiam sanctionem 11, 23

semen: in **semen** luc]rorum 11, 11.

semper (Augustus): Fl(avium) Valentem victor(em) **semper Aug(u)s(tum)** 20, 4; Iul(ium) [- - -] fortissim(um) [- - -] nobilissim(um) [- - -] **semper Augu]stum** - -] 21, 4.

sensus: nostrae **sensibus** 11, 9.

sententia: scire debet severiori **sententiae** subiugandum 10, 4; per **sententiam** iudicis 10, 22.

servus: Felici Caesaris **ser(vo)** vi[k(ario)] a commentar(iis) pr(ovinciae) Lyc(iae) 7, 1.

sepulchrum: hoc **sepulch[rum]** monumentum est 60, 3.

severus: scire debet **severiori** sententiae subiugandum 10, 3.

significatio: **significationum** nostrarum in]stitutionibus tramissis 11, 20;

signum: SIGNVM 65, 1.

sino, ere: h(ic) **s(itus)** e(st). 29, 5; hic **sit(a)**. 64, 5.

sodalis: per T(itum) [Cl(odium)?]Epriū m̄ Marcellum [l]e ḡ (atum) A ū ḡ (usti) p ro pr(aetore)
so(dalem) A(ugustalem) 13, 8.

soror: Herennia[e] Primigeni[ae] **sorori** suae 15, 1.

spolio, are: semper **spoliand]i** provinciales nostros 11, 18.

statua: monume~~ntum~~ et statuam de suo 6, 6.

statuo, ere: adeundi quoque iudicis tam **statutis** parentum nostrorum 10, 13; iuris **statutum** observandam esse 10, 20.

strictus: a **strictiori** inquisitione 10, 6.

strator: [. .]i f. Li[-] strator o[fficii] eiu[s] 77, 2.

studium: **studio** infensus 11, 10.

subdo, ere: sciat se quoque tormentis esse **subdendum** 10, 7.

subiugo, ere: scire debet severiori sententiae subiugandum 10, 4; conveniat subiugari 10, 17;
adversae fortunae arbitriis **subiugati** {o} 11, 6.

subprocurator: [T(ito) Aelio] [(iberto) Aug(usti) Vitalio, **subp]r[ocuratori** XX heredit]at̄ iu[m]
reg(ionis) Lyciacaе 5, 3.

sustineo, ere: calumnias - - - - -] **sustinebant** 11, 7.

suus: [c]ontub[er]nali **suae** 3, 4; de **suo** instituerunt. 4, 10; de **suo** fecit 6, 6.

tabella: in libris vel **tabellis** aut] etiam chartis 11, 15.

tabularium: num[in]i Augustorum collegium **tabulario[r]um** Caesaris N. 51, 2.

temeritas: huius esse [temer]itatis deprehendetur 10(a), 9.

tempto, are: dominos vel patronos accusare aut deferre **temptant** 10(a), 19.

testamentum: ex **testamento** 29, 4; ex **testamento** A. Curti Crispini 69, 2.

titulus: huiusmodi inquietudinum **tituli** s[tirpitus amputati 11, 12;

tormentum: se quoque **tormentis** esse subdendum 10(a), 7; **tormentis** erui oporteat 10(a), 10.

tractus: Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem)
designatum ... qui per eundem **tractum** dilectu[m] e]git 55, 8.

transmitto, ere: in[stitutionibus] **tramissis** 11, 21.

tribunus: L. Pupio L. f. Sab. Praesenti, **trib.** milit. . . . 54, 2; Q(uintum) Voconium Se[x](ti)
fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum... **tr]ibu]num** plebi[s] 55,
9; Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem)
designatum ...[**trib(unum)** mil(itum)] lato clavo leg(ionis) III Cyr(enaicae) [et leg(ionis)
XII] Fulm(inatae) 55, 11; **tribuno]** laticlavo []nio [] decemviro s]titibus iud[icandis 56,
4.

tribuo, ere: innocentium aliquam **tribueret** facultatem 11, 3.

tueor, eri: privilegio dignitatis alicuius a strictiori inquisitione **tueatur** 10(a), 6.

Valerius: Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum ... et curatorem viae **Valeriae** Tiburtinae 55, 7.

via: vias refecit 25, 7; Q(uintum) Voconium Se[x](ti) fil(ium) Romul(ia tribu) Saxam Fidum co(n)s(ulem) designatum ... et curatorem **viae** Valeriae Tiburtinae 55, 7.

viator: Havete viatores 9, 1.

vicarius: Felici Caesaris ser(vo) **vi[k(ario)]** a commentar(iis) pr(ovinciae) Lyc(iae) 7, 2.

vindico, are: qui convictus f[uerit] **vi]ndicetur** 11(a), 1.

vindicta: ab omnibus tanti commissi conscis **vindicta** possit reportari 11(a), 12.

vir: Aur. Fa[b](ius) Faustinus **v(ir)** p(erfectissimus) praes(es) provinciae 14, 7; Aur. Fab(io) Faustino **v(iro)** p(erfectissimo) praes(ide) provin[ciae] Lyciae. 16, 10; Fl(avius) Nemesius Olympius **v(ir)** c(larissimus) 19,5; M. Ulp(ius) Urbanus **v(ir)** p(erfectissimus) praeses prov(inciae) Pamfyliae 49, 7; [M.] Ulp(ius) Urbanus [**v(ir)** p(erfectissimus)], p(raeses) p(rovinciae) P(am)fyli(iae) 50, 3;

vivo, ere: **v(ixit)** ann(os) IIII mens(es) X d(ies) XII 2, 2; **vixit** annis XXXXVI 4, 3.

vivus: M(arcus) Sempro[nius - - - -] **vivos** sibi [- - - - -] 27, 2; C. Iulius Plocamus **vivos** sibi et suis 62, 2.

volo, velle: qualemcumque magnific]entiam **vol[ueritis]** 22, 1.

GENEL (YUNANCA)

ἀγατάτατος: Αἰλία Κάλῃ ἀνδρὶ ἀγαθωτ[ά]τῳ 6, 10.

ἀδελφός: Γάϊος Καφάτιος Ἔραστος ἑαυτοῦ ἀδελφῶι καὶ ἀπελευθέρῳ κα[ί] ἀπελευθέρῃ καὶ 60, 6.

ἄθεος: [τὴν παρανομία]ν τῆς τῶν ἀθέων ἀπεχθοῦς ἐπιτηδεύσεως 22, 22.

αἰώνιος: ὑμετέρῳ θεῖῳ καὶ αἰωνίῳ 22, 20.

ἀνήρ: Αἰλία Κάλῃ ἀνδρὶ ἀγαθωτ[ά]τῳ 6, 10.

ἀνδρίας: τὸ ἦρῶν σὺν τῷ ἀνδριάντι 6, 12.

ἄνθρωπος: [τοῖς γῆς καὶ θαλάσσης καὶ] παντὸς ἀνθρώπων ἔθνους καὶ γένους [δεσπότης 22, 8; πᾶσιν τοῖς ὑμετέροις ἀνθρώποις πρόδηλόν ἐστιν 22, 25.

ἀνθύπατος: [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσου] υἱὸς Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, . . . [ἀνθύπατος ἀποδεδειγμένος τὸ ε',] 25, 16.

ἀντεπίτροπος: Τ(ίτῳ) Αἰλίῳ Σεβ(αστοῦ) ἀπελευθ(έρῳ) Οὐειταλίῳ, ἀντεπιτρόπῳ κ' κλη[ρ]ονομιῶν ἐπαρχε[ίας] Λ]υκίας 5, 11.

ἀντιστρατήγος· Π[α]ιδέρωσ πατήρ, ἀπὸ χερὸς Σεξ. Μαρκίου Πρε^Νκ[ου] πρεσβευτοῦ
ἀντιστρατήγ[ου] 2, 11.

ἀπερῶν· ὑμετέρῳ θείῳ καὶ αἰωνίῳ [νεύματι παντάπ]ασιν κατασταίη **ἀπειρήσθαι** 22,21.

ἀπελευθέρα· Γάϊος Καφάτιος Ἔραστος ἑαυτοῦ ἀδελφῶι καὶ ἀπελευθέρῳ κα[ί] **ἀπελευθέρα** καὶ
60, 7.

ἀπελεύθερος· Τ(ίτω) Αἰλίῳ Σεβ(αστοῦ) **ἀπελευθ(έρῳ)** Οὐειταλίῳ, ἀντεπιτρόπῳ κ' κλη[ρ]ονομιῶν^Ν
ἐπαρχε[ίας Λυκίας] 5, 10; ἀπ[ελευθ(έρων)] αὐτοῦ **Αἰλί[ου]** Σωσ[ί]α καὶ **Αἰλί[ο]υ** Ἐπαγ[ά]θου.
5, 16; Τίτ(ον) Αἰλίον Σεβ(αστοῦ) **ἀπελ(εύθερον)** Κάρπον, ἐπίτροπον ἐπαρχίας Λυκίας 6, 8;
Γάϊος Καφάτιος Ἔραστος ἑαυτοῦ ἀδελφῶι καὶ ἀπελευθέρῳ κα[ί] ἀπελευθέρα καὶ 60, 6.

ἀπεχθής· [τὴν παρανομία]ν τῆς τῶν ἀθέων **ἀπεχθοῦς** ἐπιτηδεύσεως 22, 22.

ἀποδεδειγμένος· [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσ[ου] υἱὸς Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, ...
[ἀνθύπατος **ἀποδεδειγμένος** τὸ ε',] 25, 16.

ἀποκαθίστημι· [τὰς ὁδοὺς **ἀποκατέστησε** 25, 18.

ἀργυρορύκον· Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υἱὸν Σεργία Παῦλον . . . ἐπίτροπον τοῦ Σεβαστοῦ
ἀργυρορύκων Παννονικῶν 26, 8.

ἀρετή· **ἀρετῆς** ἔγ[εκεν] 76, 7.

αὐτοκράτωρ· **Αὐτοκράτορσιν** Καί[σαρσιν] Γαλερ(ίῳ) Οὐαλερ(ίῳ) Μαξιμείῳ καὶ [Φλ(αυίῳ)
Κωνσταντείνῳ] καὶ Οὐαλερ(ίῳ) Λικινιανῶ Λικινίῳ 22, 9; [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσ[ου]
υἱὸς Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, . . . δημα[ρ]χικῆς ἐξουσίας [τ]ὸ ἰ **αὐτοκράτω[ρ]** τὸ ιη'] 25,
14; [**Αὐτοκράτορι** Καίσαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ Παρθικοῦ υἱῶ . . . Τραιανῶ Ἀδριανῶ Σεβαστῶ
ἀρχιέρει μεγίστῳ,] 41, 6.

βασιλεία· τὴν ὑμῶν ἀθά]νατον **βασιλείαν** 22, 16; ὑπὲρ τῆς αἰωνίου καὶ ἀφθάρτου **βασιλείας** ὑμῶν
22, 24.

βασιλεὺς· ὦ θειότατοι **Βασιεῖς**, 22,13.

βοηθῆς· Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υἱὸν Σεργία Παῦλον . . . χειλιάρχον λεγιῶνος β' **Βοηθοῦ**
26,6.

Γερμανικὸς· [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσ[ου] υἱὸς Καῖσαρ Σεβαστὸς **Γερμανικὸς**, 25,10.

γῆ· [τοῖς **γῆς** καὶ θαλάσσης καὶ] παντὸς ἀνθρώπων ἔθνους καὶ γένους [δεσπόταις, 22,7.

δεήσις· Λυκίων καὶ Πανφύλων ἔθνους **δεήσις** καὶ ἱκεσία 22, 11.

δέω· δεηθῆναι τοὺς πάλαι [μαινομένους Χριστανούς 22, 16.

δεσπότης· τοῖς γῆς καὶ θαλάσσης καὶ] παντὸς ἀνθρώπων ἔθνους καὶ γένους [δεσπότης 22, 9; ὑπὲρ τῆ]ς ὑμῶν τῶν πάντα νεικόντων **δεσποτῶν** 22, 14.

δήμος· ὁ δήμος [ὁ Σιδητῶν] 76, 4.

διαθήκη· [ἐκ] διαθήκης Α. Κουρτίου Κρισπέινο[υ] Α. [Κ]ούρτιος Κρισ[πείνο]ς 69, 5.

διατάττω· διατετάχθαι 22, 23.

διαφυλάσσω· τὴν αὐτὴν νόσον [διαφυλάσσοντά]ς 22, 18.

δημαρχικῆς (ἐξουσίας)· [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσ[ου] υἱὸς Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς . . . **δημα[ρ]χικῆς** ἐξουσίας [τ]ὸ ἰ΄ 25, 19; Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ Παρθικοῦ υἱῶ, Θεοῦ Νέρουα υἱωνῶ, Τραιανῶ Ἀδριανῶ Σεβαστῶ ἀρχιέρει μεγίστῳ, **δημαρχικῆς** ἐξουσίας τὸ ε΄] 41, 010.

ἑαυτοῦ· ζῶν ἑαυτῶι καὶ τοῖς ἰδίοις 62, 7.

ἔθνος· τοῖς γῆς καὶ θαλάσσης καὶ] παντὸς ἀνθρώπων ἔθνους καὶ γένους [δεσπότης 22, 8; Λυκίων καὶ Πανφύλων ἔθνους δεήσις καὶ ἰκεσία 22, 11.

εἴλη· Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υἱὸν Σεργία Παῦλον . . . ἔπαρχον εἴλης ἀ΄ Κανναφατίων 26, 7.

ἔνεκεν· ἀρετῆς ἔν[εκεν καὶ] εὐνοίας τῆ[ς εἰς ἑαυτόν.] 76, 7.

ἔργον· ἔργοις ἀπο[δεδειγμένης τῆς τ]ῶν θεῶν τῶν ὁμογενῶν ὑμῶν φιλανθρωπίας 22, 11; ἄν μάλιστα εἰς] ἔργον ἀφίκοιτο 22, 20.

ἐπαρχεία· ἀντεπιτρόπῳ κ΄ κλη[ρ]ονομιῶν **Ἐπαρχε[ί]ας** Λυκίας 5, 13; Τίτ(ον) Αἴλιον Σεβ(αστοῦ) ἀπελ(εύθερον) Κάρπον, ἐπίτροπον **ἐπαρχίας** Λυκίας, 6, 9.

ἐπαρχος· Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υἱὸν Σεργία Παῦλον **ἐπαρχον** σπείρης ἀ΄ ΟΝΘΑ[- - -]ικῆς 26, 5; **ἐπαρχον** εἴλης ἀ΄ Κανναφατίων 26, 7.

ἐπιμέλεω· κλη[μ] [νόμου . . . αὐ]τοῦ **ἐ[πι]μελ(οῦντος)** 5, 15.

ἐπιτήδευσις· [τὴν παρανομία]ν τῆς τῶν ἀθέων ἀπεχθοῦς **ἐπιτηδεύσεως** 22, 22.

ἐπίτροπος· Τίτ(ον) Αἴλιον Σεβ(αστοῦ) ἀπελ(εύθερον) Κάρπον, **ἐπίτροπον** ἐπαρχίας Λυκίας, 6, 9; [... διά Μάρκου Ἀρρυντίου Ἀκούλα τοῦ ἰδίου **ἐπιτρόπου**] 25, 22; Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υἱὸν Σεργία Παῦλον . . . **ἐπίτροπον** τοῦ Σεβαστοῦ ἀργυρορύκων Παννονικῶν 26, 7; [ἐπιτ]ρόπου 26, 7.

ἔτος· ἔτη δ΄ μ[ην]άς) ἰ΄ ἡ[μέ]ρας) ἰβ΄ 2, 8.

εὐσεβῆς· ἀνδρὶ ἀγαθωτ[ά]τῳ καὶ [ε]ὐσεβεστάτῳ 6, 10.

ἔχω· σω]τερίας καλῶς **ἔχειν** ἔδοκιμάσαμεν 22, 15.

(δημαρχικῆς) ἐξουσίας· Bkz. δημαρχικῆς

εὐνοία· ἀρετῆς ἔγ[εκεν καὶ] εὐνοίας τῆ[ς εἰς ἑαυτόν.] 76, 8.

ζάω· ἔζη ἔτη δ' μῆνας) ἢ ἡμέρας) ἰβ', 2,7; ζῶν ἑαυτῷ 27,4; ζῶν ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἰδίοις 62, 7.

ἡμέρα· ἔζη ἔτη δ' μῆνας) ἢ ἡμέρας) ἰβ', 2,8.

ἡρῶν· τὸ ἡρῶν σὺν τῷ ἀνδριάντι 6,11.

θάλασσα· [τοῖς γῆς καὶ θαλάσσης καὶ] παντὸς ἀνθρώπων ἔθνους καὶ γένους [δεσπόταις 22,8.

θρεπτός· Π. Μερκο[υσ]ηνίου ὑπ[έρ] θρεπτοῦ τιμιωτάτο[υ] 12,7.

θρησκεία· ἡ θρησκεία μεμελέτηται [αὐτῶν 22, 13; τῆ τῶν ὁμογενῶν ὑμῶν θεῶν θρησκεία 22,23.

θυγάτηρ· Πλα[γκία Μάγν]α θυγάτηρ Μ. Πλα[γκίου Οὐάρο]υ 46b, 1; [- - -]νία Μάρ]κου θυγάτηρ 59, 4; Λικινία] Λευκίου θυγατρὶ 59, 5.

ἴδιος· ἐκ τῶν ἰδίων κατεσκεύασα. 6, 12; ζῶν ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἰδίοις 62, 8.

ἰκεσία· Λυκίων καὶ Πανφύλων ἔθνους δεήσις καὶ ἰκεσία 22, 11.

Καῖσαρ· Αὐτοκράτορσιν Καί]σαρσιν Γαλερ(ίω) Οὐαλερ(ίω) Μαξιμείω καὶ [Φλ(αυίω) Κωνσταντείνω] καὶ Οὐαλερ(ίω) Λικινιανῶ Λικινίω 22, 9; [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσ[ου] υἱὸς Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, ἀρχιερεὺ[ς μ]έγιστος, 25, 9; [Αὐτοκράτορι Καῖσαρι, . . . Τραιανῶ Ἀδριανῶ Σεβαστῶ 41, 6.

καθίστημι· ὑμετέρω θείω καὶ αἰωνίω [νεύματι παντάπ]ασιν κατασταίη ἀπειρήσθαι 22, 21.

καταφεύγω· ἐδοκιμάσαμεν καταφυγεῖν [πρὸς τὴν ὑμῶν ἀθά]νατον βασιλείαν 22, 15.

κατασκευάζω· ἐκ τῶν ἰδίων κατεσκεύασα. 6, 13.

κληρονομία· ἀντεπιτρόπῳ κ' κλη[ρ]ονομιῶν]παρχε[ίας Λ]υκίας, 5, 12.

κληρονόμος· κλη[ρ]ονόμου . . . αὐ]τοῦ ἐ[πιμελ(οῦντος) 5, 14; καὶ κληρονόμοις 60, 8.

κωλύω· κωλυῖσθαι [τὴν παρανομία]ν τῆς τῶν ἀθέων ἀπεχθοῦς ἐπιτηδεύσεως 22, 21.

λεγιῶν· Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υἱὸν Σεργία Παῦλον . . . χειλιάρχον λεγιῶνος β' Βοηθοῦ 26, 6.

μαίνομαι· δεηθῆναι τοῦς πάλαι [μαινομένους Χριστανούς 22, 17.

μῆν· ἔτη δ' μῆνας) ἢ ἡμέρας) ἰβ', 2,8.

μήτηρ· Μαρκία Λιβερῶλις **μημήμη** 2, 12; Πλανκ[ί]α Μάγνα ἢ μή[τηρ] 47, 6.

μελεταω· ἢ θρησκεία **μεμελέτηται** [αὐτῶν 22, 13.

μηδεῖς· **μηδεμιᾶ** σκαῖᾶ τινι 22, 18.

μνήμη· **μνήμης** χάριν 6, 11; **μ]νήμης** χάριν 59, 6.

νεικάω· ἀεὶ ὑπὲρ τῆ]ς ὑμῶν τῶν πάντα **νεικῶντων** δεσποτῶν [σχολλάζοντες σω]τερίας 22, 14.

νόσος· τὴν αὐτὴν **νόσον** [διαφυλάσσοντά]ς 22, 17.

ὁμογενής· τῆς τ]ῶν θεῶν τῶν **ὁμογενῶν** ὑμῶν φιλανθρωπίας 22,12; τῆ τῶν **ὁμογενῶν** ὑμῶν θεῶν θρησκεία 22, 23.

ὀφείλω· τὴν τεμὴν τὴν τοῖς θεοῖς **ὀφειλομένην** παραβαίνειν 22, 19.

παραβαίνω· τὴν τεμὴν τὴν τοῖς θεοῖς ὀφειλομένην **παραβαίνειν** 22, 19.

παρανομία· καὶ κεκωλῦσθαι [τὴν **παρανομία]ν** τῆς τῶν ἀθέων ἀπεχθοῦς ἐπιτηδεύσεως 22, 22.

παροδίτης· Χαίρετε **παροδεῖτ[α]ι** 9, 2.

πατήρ· Π[α]ιδέρως **πατήρ**, ἀπὸ χερὸς . . . 2, 9.

πατήρ (πατριδος)· [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσ[ου] υἱὸς Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, ... **πατήρ πατρίδ[ο]ς**, 25, 15.

πατρίς· τῆ **πατρίδι** 46(b), 2.

πάτρων· Π. Μερκουσήνιος Θεόδοτος **πάτρων** σκρείβας 12, 9.

παύω· τὴν αὐτὴν νόσον [διαφυλάσσοντά]ς ποτε **πεπαύσθαι** 22, 18.

πλεῖστος· ὅπερ [πλεῖστον ὅσον συμ]φέρειν 22, 25;

πρεσβευτής (ἀντιστρατήγος)· Σεξ. Μαρκίου Πρε**κ**[ου] **πρεσβευτοῦ ἀντιστρατήγ[ου]** 2, 10.

πρεσβευτής· διὰ Λουκίου Δεκίμου Ἀπρωνιανοῦ **πρεσβευτοῦ** 26, 9.

πόλις· Τύχη τῆς **πόλεως** 37, 3.

Παρθικός· Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ **Παρθικοῦ** υἱῶ, . . . Τραιανῶ Ἀδριανῶ Σεβαστῶ 41, 07.

ποιέω· ἐποίησαν. 69, 7.

Σεβαστή: Πλωτείν[η **Σεβαστή**] 43, 3; Σαβείνη **Σεβαστ[ή]** 45, 3.

Σεβαστός: Τ(ίτω) Αιλίω **Σεβ(αστού)** ἀπελευθ(έρω) Οὐειταλίω, 5, 10; Τίτ(ον) Αἴλιον **Σεβ(αστού)** ἀπελ(εύθερον) Κάρπον 6, 8; ἐπιτροπον τοῦ **Σεβαστοῦ** ἀργυρορῦκων Παννονικῶν 25, 8; Θεοῖς [π]ατρίοις κα[ὶ τ]ῷ [οἴκῳ τ]ῶν **Σεβαστ[ῶ]ν** 69, 4.

Σεβαστός: [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσ[ου] υἱὸς Καίσαρ **Σεβαστός** Γερμανικός 25, 10; [Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ Παρθικοῦ υἱῷ, Θεοῦ Νέρουα υἱωνῷ, Τραιανῷ Ἀδριανῷ **Σεβαστῷ** . . .] 41, 09.

σκαῖός: μηδεμιᾶ **σκαῖᾶ** τινι 22, 18.

σκριέβας: Π. Μερκουσήνιος Θεόδοτος πάτρων **σκριέβας** 12, 10.

συμφέρω: **συμ]φέρειν** πᾶσιν τοῖς ὑμετέροις ἀνθρώποις 22, 25.

σχολάζω: **σχολάζοντες** σω]τερίας καλῶς ἔχειν 22, 15; ὑμῶν θεῶν θρησκεία **σχολά[ζειν]** 22, 23.

τιμή: τὴν τιμῆ]ν τὴν τοῖς θεοῖς 22, 19.

τίμιος: ὑπ[έρ] θρεπτοῦ **τιμιωτάτο[υ]** 12, 7.

ὑμέτερος: τῶν **ὑμετέρων** Λυκίων καὶ Πανφύλων ἔθνους δεήσις καὶ ἰκεσία 22, 11; **ὑμετέρῳ** θεῷ καὶ αἰωνίῳ [νεύματι παντάπ]ασιν 22, 20; πᾶσιν τοῖς **ὑμετέροις** ἀνθρώποις 22, 25.

υἱός: [Τ]ι[βέ]ρι[ος] Κλαύδιος Δρύσ[ου] **υἱός** Καίσαρ Σεβαστός Γερμανικός, 25, 9; [- -]ος, Τίτου **υἱός**, [Φλ]άκκος. 30, 2; [Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ Παρθικοῦ **υἱῷ**, . . . Τραιανῷ Ἀδριανῷ Σεβαστῷ 41, 07; Γάιον Λ[ουκκήιον] Τίτου **υἱὸ[ν]** 76, 6; Λεύκιος Σάλβιος Λευκίου **υειός** Σεργία 79, 3.

ὑπάτος: [Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ Τραιανοῦ Παρθικοῦ υἱῷ, . . . Τραιανῷ Ἀδριανῷ Σεβαστῷ . . . **ὑπάτῳ** τὸ γ' 41, 011; Μάνιος Ἀκύλλιος Μανίου **ὑπάτος** Ῥωμαίων 71, 4.

φιλανθρωπία: τῆς τ]ῶν θεῶν τῶν ὁμογενῶν ὑμῶν **φιλανθρωπίας** 22, 12.

χαίρω: **Χαίρετε** παροδείτ[α]ι 9, 2.

χειλάρχος: Λ(εύκιον) Κρεπερήϊον Λ(ευκίου) υἱὸν Σεργία Παῦλον . . . **χειλάρχον** λεγιῶνος β' Βοηθοῦ 26, 6.

χάρις: μ]νήμης **χάριν** 59, 6.

Ö Z G E Ç M İ Ş

Adı ve SOYADI : Güray ÜNVER

Doğum Tarihi ve Yeri : 23.11.1973 / Ankara

Medeni Durumu : Bekar

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise : Ankara Özel Yükseliş Lisesi

Lisans Diploması : Ankara Üniversitesi, D.T.C.F. Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri A.B.D.
Latin Dili ve Edebiyatı Bölümü (1999)

Yüksek Lisans Diploması :

Tez Konusu :

Yabancı Dil / Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetler

İş Deneyimi

Stajlar :

Projeler :

Çalıştığı Kurumlar :

Adres : Özlem Sitesi, Lale Apt. Kat 1 No: 2 Meltem / Antalya

Tel. no : 0555 2727352